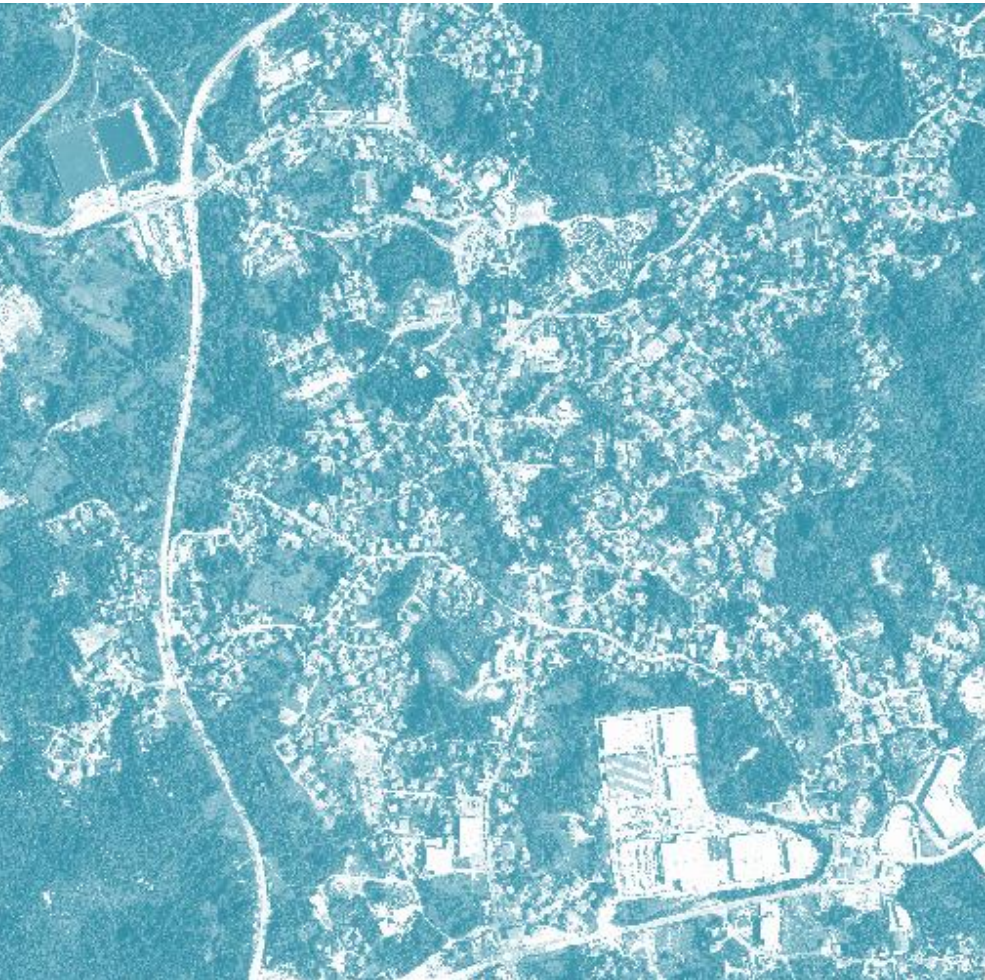

Javna ustanova **Zavod za prostorno uređenje**
PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE

Izvješće o stanju u
prostoru Općine
Viškovo za razdoblje
od 2017. do 2020.
godine

NACRT IZVJEŠĆA

Rijeka, listopad 2021.g.

Elaborat:

Izvješće o stanju u prostoru Općine Viškovo za razdoblje od 2017. do 2020. godine – NACRT IZVJEŠĆA

Naručitelj:

Općina Viškovo

Izrada:

Javna ustanova „Zavod za prostorno uređenje Primorsko-goranske županije“

Ravnatelj JU Zavoda za prostorno uređenje Primorsko-goranske županije:

Adam Butigan, mag. ing. geod.

Voditelj izrade:

Sanja Turk dipl. inž. arh.

Stručni radni tim:

Zvonimir Jelušić, mag. ing. aedif. (JU Zavod)

Vedrana Petrović, mag. oec. spec. (JU Zavod)

Zlatko Magdalenić, dipl. san. ing. (RiEko Lab d.o.o., Rijeka)

Sanja Turk dipl. inž. arh. (JU Zavod)

Suradnici:

Ines Tomadin, dipl. ing. geod. (JU Zavod)

Dado Jakupović, mag. geogr. (JU Zavod)

Vedrana Vrcić, mag. oec. (JU Zavod)

Robert Heberling, mag. ing. arch. (JU Zavod)

Vrijeme izrade:

Listopad 2021.

Sadržaj:

1.	Polazišta.....	7
1.1	Ciljevi izrade Izvješća	7
1.2	Zakonodavno-institucionalni okvir	8
1.3	Osnovna prostorna obilježja jedinice lokalne samouprave	9
1.4	Jedinica lokalne samouprave u okviru prostornoga uređenja Županije	12
2	Analiza i ocjena stanja i trendova prostornog razvoja.....	15
2.1	Sustav naselja i stanovništvo	15
2.1.1	Sustav naselja	15
2.1.2	Stanovništvo.....	17
2.2	Prostorna struktura korištenja i namjene površina jedinice lokalne samouprave	23
2.2.1	Građevinska područja naselja	24
2.2.2	Područja izdvojenih namjena	27
2.2.3	Gradnja izvan građevinskog područja	32
2.2.4	Prirodna područja	33
2.3	Gospodarske i društvene djelatnosti	34
2.3.1	Gospodarske djelatnosti	34
2.3.2	Društvene djelatnosti.....	54
2.4	Opremljenost prostora infrastrukturom	63
2.4.1	Cestovna infrastruktura	63
2.4.2	Elektroničke komunikacije	72
2.4.3	Energetska infrastruktura	74
2.4.4	Opskrba vodom i odvodnja otpadnih voda.....	77
2.4.5	Ostala komunalna infrastruktura	79
2.5	Postupanje s otpadom.....	80
2.5.1	Prikupljanje i odvoz otpada.....	80
2.5.2	Županijski centar za gospodarenje otpadom Marišćina	82
2.5.3	Odlagališta otpada	83
2.5.4	Lokacije onečišćene otpadom.....	84
2.6	Zaštita i korištenje dijelova prostora od posebnog značaja	84
2.6.1	Zaštita prirodnih vrijednosti.....	84
2.6.2	Zaštita krajobraza i kulturne baštine	86
2.6.3	Zaštita i očuvanje okoliša	90
2.6.4	Zaštita od prirodnih i tehničko tehnoloških opasnosti.....	98

2.7	Obvezni prostorni pokazatelji.....	102
3	Analiza provedbe prostornih planova i drugih dokumenata	107
3.1	Izrada prostornih planova	107
3.2	Provedba prostornih planova	109
3.3	Provedba drugih dokumenata koji utječu na prostor	111
3.4	Provođenje zaključaka, smjernica, prijedloga za unaprjeđenje, preporuka, aktivnosti odnosno mjera iz prethodnog izvješća o stanju u prostoru	115
4	Preporuke za unaprjeđenje održivog razvoja u prostoru s prijedlogom prioriternih aktivnosti.....	128
4.1	Potrebe, mogućnosti i ograničenja daljnjeg održivog razvoja u prostoru jedinice lokalne samouprave obzirom na okolnosti, sektorska opterećenja i izazove	128
4.2	Ocjena potrebe izrade novih i/ili izmjene i dopune postojećih prostornih planova na razini jedinice lokalne samouprave	130
4.3	Preporuke mjera i aktivnosti za unaprjeđenje prostornog razvoja	145
5	IZVORI PODATAKA	148
6	POPIS SLIKA.....	150
7	POPIS TABLICA	151
8	POPIS GRAFIKONA	154
9	POPIS KRATICA	155

1. Polazišta

Izvjeshće o stanju u prostoru Općine Viškovo (dalje: Izvjeshće) je osnovni dokument kojim se prati stanje u prostoru i prostorni razvoj Općine.

Obveza izrade Izvjeshća propisana je člankom 39. Zakona o prostornom uređenju (Narodne novine br. 153/13, 65/17, 114/18, 39/19, 98/19) a izrađuje se za četverogodišnje razdoblje. U skladu sa Zakonom, predstavnička tijela jedinica lokalne samouprave razmatraju izvješće o stanju u prostoru za razdoblje od četiri godine. Zaključak o razmatranju izvješća o stanju u prostoru i izvješće o stanju u prostoru objavljuju se u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave.

Pobliži sadržaj izvješća, obvezni prostorni pokazatelji, način sudjelovanja javnopravnih tijela u izradi izvješća određeni su Pravilnikom o sadržaju i obveznim prostornim pokazateljima izvješća o stanju u prostoru (Narodne novine broj 48/14 i 19/15). Sukladno Pravilniku, Izvjeshće obavezno sadrži polazišta, analizu i ocjenu stanja i trendova prostornog razvoja, analizu provedbe prostornih planova i drugih dokumenata koji utječu na prostor te prijedloge za unaprjeđenje razvoja s osnovnim preporukama mjera za iduće razdoblje.

Izvjeshće se izrađuje u odnosu na prethodno izvješće o stanju u prostoru te u odnosu na županijski prostorni plan, druge strateške, razvojne, planske i programske dokumente i pokazatelje koji su od utjecaja na održivi razvoj u prostoru.

Prethodno Izvjeshće o stanju u prostoru Općine Viškovo izrađeno je za razdoblje od 2012. do 2016. godine, a razmatrano je i usvojeno na sjednici Općinskog vijeća Općine Viškovo 2. ožujka 2017. godine te objavljeno u Službenim novinama Općine Viškovo br. 4, 2017.g..

Ovim Izvjeshćem razmatra se razdoblje od 2017. do 2020. godine.

Za izradu Izvjeshća korišteni su dostupni podaci iz informacijskog sustava prostornog uređenja (ISPU), službeno objavljeni i dostupni podaci nadležnih tijela i ustanova, te podaci dobiveni od pravnih osoba s javnim ovlastima određenih posebnim propisima, podaci iz usvojenih i objavljenih pojedinih sektorskih strateških, razvojnih, planskih i provedbenih dokumenata i drugi podaci koji su od utjecaja na održiv razvoj u prostoru. Treba napomenuti da, s obzirom na vrijeme izrade izvješća (kraj 2020.g./početak 2021.g.), dio podataka za 2020.g. nije bio dostupan (s obzirom na potrebno vrijeme obrade) te je ta godina obrađena na temelju podataka koji su bili dostupni u vrijeme izrade Izvjeshća.

Također, 2020.g. obilježila je globalna pandemija COVID-19 bolesti uzrokovane novim sojem koronavirusa (prije nije bio otkriven kod ljudi) koji je otkriven u Kini krajem 2019. godine, nazvan SARS-CoV-2 (Severe Acute Respiratory Syndrome Coronavirus-2). S obzirom da je pandemija još uvijek u tijeku te da je dio podataka za 2020.g. još uvijek nedostupan, u ovom se izvješću ne mogu dati konkretni, odnosno cjeloviti podaci i zaključci o utjecaju pandemije na stanje u prostoru Općine Viškovo.

1.1 Ciljevi izrade Izvjeshća

Osnovni cilj izrade Izvjeshća je sagledavanje cjelovite slike stanja u prostoru u promatranom razdoblju, kao i pregled stanja vezano uz izradu i provedbu dokumenata prostornog uređenja.

Izvješće mora sadržavati analizu i ocjenu kojom se provjerava stanje u prostoru, ostvarenje postavljenih ciljeva prostornog razvoja, provjerava se djelotvornost izrade i provođenje dokumenata prostornog uređenja niže razine, kao i drugih dokumenata. Daje se i osvrt na provođenje zaključaka, smjernica, prijedloga za unaprjeđenje, preporuka, aktivnosti odnosno mjera iz prethodnog izvješća.

Na temelju izrađenih analiza u konačnici se Izvješćem daju preporuke za unaprjeđenje održivog razvoja u prostoru s prijedlogom prioriternih aktivnosti, ocjena o potrebi izrade novih i/ili izmjena i dopuna postojećih dokumenata prostornog uređenja te prijedlog ostalih zahvata i aktivnosti u prostoru kojima bi se unaprijedio i poboljšao održivi razvoj u prostoru Općine Viškovo.

1.2 Zakonodavno-institucionalni okvir

Temeljni zakon koji uređuje tematiku korištenja prostora je Zakon o prostornom uređenju (NN 153/1, 65/17, 114/18, 39/19 i 98/19) u promatranom razdoblju ovog izvješća Zakon je mijenjan i dopunjavao više puta: 2017., 2018. i dva puta u 2019. godini.

Pored Zakona o prostornom uređenju (u daljnjem tekstu: Zakon) koji je temeljni zakon za uređenje prostora, u promatranom razdoblju doneseno je još niz novih zakona (ili su dopunjeni postojeći)*, podzakonskih propisa i drugih dokumenata koji direktno utječu na određene aktivnosti u domeni prostornog uređenja, a od kojih su najznačajniji:

- Zakon o regionalnom razvoju Republike Hrvatske, NN 153/09, 147/14, **123/17 i 118/18**
- Zakon o gradnji, NN 153/13, **20/17, 39/19 i 125/19**
- Zakon o postupanju s nezakonito izgrađenim zgradama NN 86/12, 143/13, **65/17, 14/19**
- Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, NN 69/99, 151/03, 157/03, 87/09, 88/10, 61/11, 25/12, 136/12, 157/13, 152/14, 98/15, **44/17 i 90/18, 32/20, 62/20**
- Zakon o zaštiti prirode, NN 80/13, **15/18, 14/19 i 127/19**
- Uredba o ekološkoj mreži i nadležnostima javnih ustanova za upravljanje područjima ekološke mreže, **NN 80/19**
- Zakon o zaštiti okoliša, NN 80/13, 78/15, **12/18 i 118/18**
- Zakon o poljoprivrednom zemljištu, NN **20/18, 115/18, 98/19 i 112/19**
- Zakon o šumama, NN **68/18, 115/18 i 98/19, 32/20 i 145/20**
- Zakon o cestama, NN 84/11, 18/13, 22/13, 54/13, 148/13, 92/14 i **110/19**
- Odluka o razvrstavanju javnih cesta, 17/20
- Zakon o komunalnom gospodarstvu, NN **68/18 i 110/18**, OUSRH **32/20**
- Zakon o grobljima, NN 19/98, 50/12, **89/17**
- Zakon o elektroničkim komunikacijama, NN 73/08, 90/11, 133/12, 80/13, 71/14 i **72/17**
- Zakon o energetske učinkovitosti, NN 127/14 i **116/18, 25/20**
- Zakon o vodama, NN **66/19**
- Zakon o zaštiti zraka, **127/19**
- Zakon o zaštiti od buke, NN 30/09, 55/13, 153/13, 41/16 i **114/18**
- Zakon o održivom gospodarenju otpadom, NN 94/13, **73/17 i 14/19, 98/19**
- Pravilnik o gospodarenju otpadom, **81/20**
- Zakon o sustavu civilne zaštite, NN 82/15 i **118/18, 31/20**

- Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, NN 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13, 137/15, **123/17, 98/19, 144/20**

* podebljanim slovima označeni su brojevi Narodnih novina u kojima su objavljene izmjene propisa u promatranom razdoblju Izješća.

Navedeni zakoni uz odgovarajuće podzakonske akte imaju reperkusije na prostorno planiranje i prostorni razvoj Općine Viškovo.

1.3 Osnovna prostorna obilježja jedinice lokalne samouprave

Područje Općine Viškovo nalazi se u sjeverozapadnom dijelu priobalnog prostora Primorsko-goranske županije i čini sastavni dio njezine funkcionalne mikroregije Priobalje. Graniči sa susjednim jedinicama lokalne samouprave: Gradom Rijekom, Gradom Kastvom, Općinom Klanom i Općinom Jelenje. U novije vrijeme Općina Viškovo povezana je s ostalim jedinicama lokalne samouprave te dionicima iz privatnog i civilnog sektora kroz partnerstva usmjerena na razvoj ruralnih (LAG „Terra Liburna“) i urbanih područja (Urbana aglomeracija Rijeka). Zakonom o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj¹ u sastav Općine Viškovo ulaze naselja Kosi, Marčelji, Marinići, Mladenici, Saršoni, Sroki i Viškovo.

Općina Viškovo prostire se na 18,65 km² površine, i obuhvaća 0,52 % površine Primorsko-goranske županije. Prosječna veličina naselja na području Općine Viškovo iznosi 2,66 km². Gustoća naseljenosti iznosi 774,6 st./km², što je značajno iznad prosjeka Primorsko-goranske županije (82,6 st./km²) i Republike Hrvatske (75,7 st./km²). Izrazito ravnomjerna naseljenost rezultat je visokog stupnja naseljenosti dostupnih površina u svim naseljima. Najveću gustoću naseljenosti imaju naselja Sroki (1.739 st./km²) i Marinići (1.335 st./km²), smještene u području Općine s manjim nadmorskim visinama. Naselja s relativno nižom gustoćom naseljenosti su Saršoni (425 st./km²) i Marčelji (484 st./km²). Smještene su u sjeveroistočnom dijelu Općine koji karakteriziraju nepovoljnija obilježja prirodne osnove (veća nadmorska visina i udio šumskih površina).

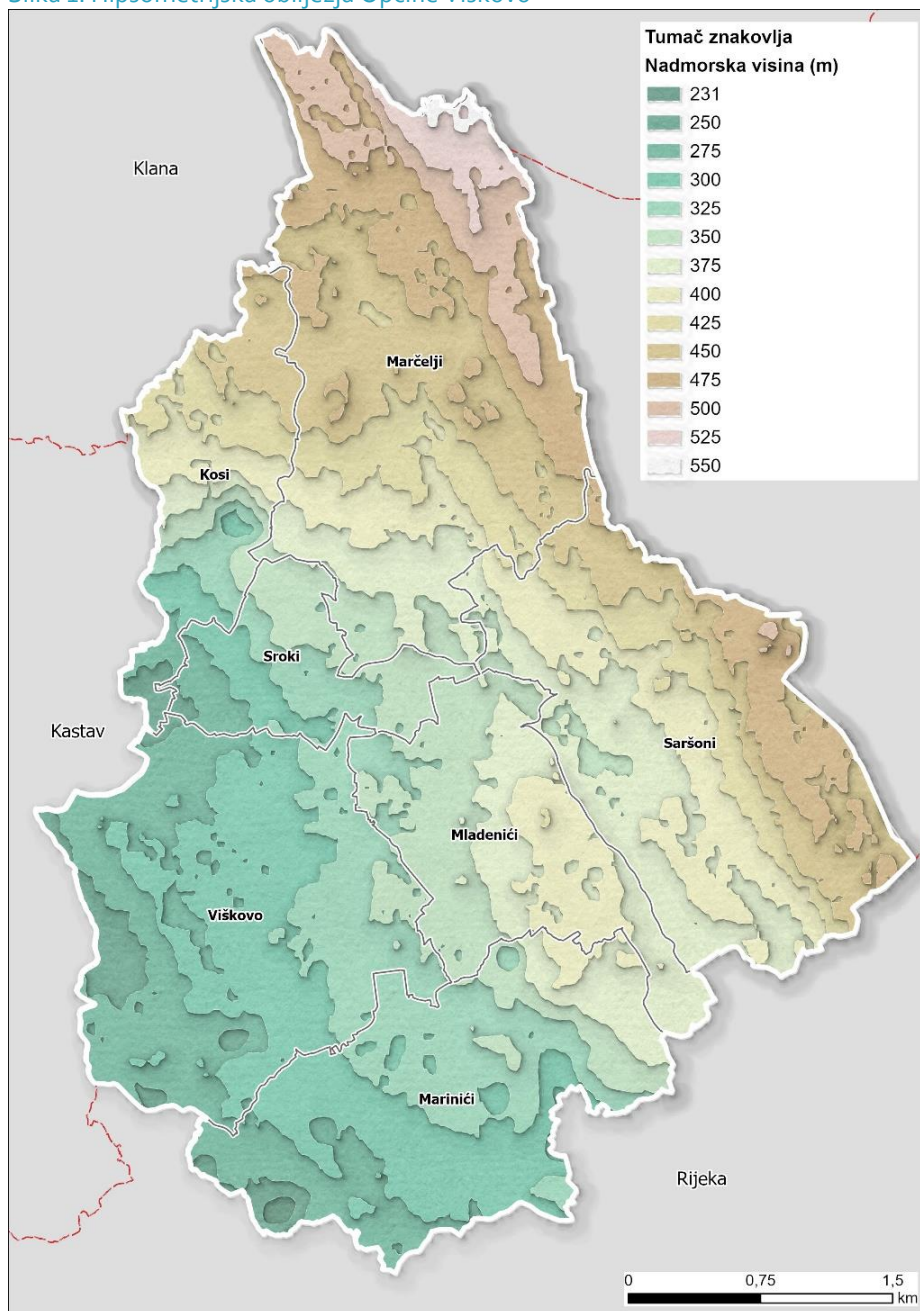
Uzimajući u obzir homogenost osnovnih sastavnica prirodno-geografskog sustava, Općina Viškovo pripada prostoru Kastavštine, deagrarizirane zaobalne zone otvorene novijim procesima periurbanog širenja riječke aglomeracije (gradske regije), posebice u vezi s razvojem riječkog prometnog čvora.

Reljefna obilježja

Reljefna obilježja Općine Viškovo određena su njezinim položajem unutar Kastavske zaravni. Sjeveroistočnim rubom zaravni proteže se navlačna struktura Klana-Bakar-Vinodol dominantnog smjera pružanja sjeverozapad-jugoistok. Paralelnu izmjenu manjih strukturnih cjelina (antiklinala i sinklinala) prema jugozapadu, prati smanjenje nadmorske visine reljefa. Najgušće naseljeni dijelovi Općine (Sroki i Marinići) nalaze se u visinskom pojasu do 400 m, dok dijelovi naselja smještenih uz sjeveroistočnu granicu Općine (Marčelji i Saršoni) prelaze i 500 m nadmorske visine (Slika 1). Važna odrednica reljefa Općine je i postojanje većeg broja ponikvi (vrtača) koje variraju svojim promjerom i dubinom. Lokacije većih i dubljih ponikvi područja su izraženijeg nagiba padina, što doprinosi vertikalnoj raščlanjenosti i atraktivnosti reljefa (Slika 1).

¹ Narodne novine RH 86/06, 125/06, 16/07, 95/08, 46/10, 145/10, 37/13, 44/13, 45/13, 110/15

Slika 1: Hipsometrijska obilježja Općine Viškovo

Izvor: izrada JU Zavod, prema GIS bazi JU Zavod za prostorno uređenje PGŽ, Rijeka

Geološki sastav

Geološki sastav na području Općine Viškovo karakterizira dominacija naslaga sedimentnog postanka donjo i gornjokredne starosti. Uglavnom je riječ o dolomitima i vapnencima u izmjeni, koji zauzimaju površinski najveći dio Općine. Najvažniji predstavnik kvartarnih i recentnih tvorevina je crvenica koja najčešće pokriva karbonatne naslage u podlozi. Dublje naslage crvenice koje se nalaze u ponikvama predstavljaju i agrarno najvažnije površine u Općini Viškovo. S obzirom na fizikalno-kemijska svojstva karbonatnih stijena, njihovu pojavnost bez pedološkog pokrivača i smanjenu mogućnost poljoprivredne valorizacije, većina tala na području Općine pripada nižim bonitetnim i zaštitnim kategorijama. Glavna odlika karbonatnih stijena (vapnenac i dolomit) je visoka pukotinska poroznost, što je rezultiralo krškom

hidrografijom prostora bez stalnih površinskih vodotokova. Iznimku predstavlja pojava bujičnih tokova u slučajevima kada površinski slojevi ne mogu propustiti izrazitu količinu lokaliziranih oborina.

Obilježja klime

Obilježja klime na prostoru Općine Viškovo određena su smještajem u umjerenom klimatskom pojasu i području zonalnih zapadnih strujanja te raspodjelom centara tlaka zraka u različitim dijelovima godine. Utjecaj Islandskog i Genovskog minimuma u jesenskim i zimskim mjesecima uvjetuje učestala ciklonalna gibanja i znatne količine padalina tijekom godine. U ljetnim mjesecima jača utjecaj Azorskog maksimuma pa su moguća razdoblja dugotrajnije suše. Važno je istaknuti i modifikatorski utjecaj reljefa gdje s povećanjem nadmorske visine prema sjeveroistoku Općine dolazi i do povećanja količine padalina konvekcijskog postanka. Djelovanje navedenih čimbenika rezultiralo je tipičnim submediteranskim klimatskim obilježjima na području Općine Viškovo. Uporabom Köppenove klimatske regionalizacije većina prostora Općine pripada umjerenom toploj vlažnoj klimi s vrućim ljetima (oznaka Cfa), gdje je srednja temperatura najtoplijeg mjeseca $\geq 22^{\circ}\text{C}$. Najviši dijelovi Općine Viškovo mogu imati i obilježja umjerenom tople vlažne klime s toplim ljetima (oznaka Cfb), gdje je srednja temperatura najtoplijeg mjeseca $< 22^{\circ}\text{C}$. Postoje barem četiri mjeseca sa srednjom temperaturom $\geq 10^{\circ}\text{C}$.

Biljni i životinjski svijet

Biljni i životinjski svijet na području općine Viškovo ima tipična obilježja svojiti karakterističnih za submediteranska i mediteransko-montana šumska listopadna staništa i suhe travnjake. Termofilne šume se s jedne strane nadovezuju na ostatke takvih šuma koje se (danas u prekidima) protežu duž obala Riječkog zaljeva, a to su šume hrasta medunca i bijelog graba (as. *Quercus-Carpinetum orientalis*), dok su s druge strane nastavak sklopljenog i prostranog šumskog sustava šume Lužine u kojoj dominira mediteransko-montana šumska zajednica hrasta medunca i crnog graba (as. *Aristolochio-Quercetum pubescentis*).

Submediteranski suhi travnjaci i mediteransko-montani pašnjaci uglavnom su prepušteni sekundarnoj sukcesiji tj. zarastaju. Među značajnijim travnjačkim zajednicama mogu se izdvojiti kamenjarski pašnjaci šaša crljenca i žute krške zečine (as. *Carici-Centaureetum rupestris*) te kamenjarski pašnjak vriska i travolisnog zvonca (as. *Saturejo subspicatae-Edraeanthetum tenuifoliae*). U dolcima se nalaze suhi submediteranski travnjaci šiljke i vlasastog zmijka (as. *Scorzonero villosae-Danthonietum*), kojima je zbog prestanka košnje florni sastav znatno izmijenjen i danas su većim dijelom zarasli šumskom vegetacijom.

Životinjski svijet je uobičajen za submediteranska kraška šumska i travnjačka staništa, pa se na neurbaniziranim dijelovima područja Općine Viškovo može pronaći srne, lisice, divlje svinje, zečeve, kune, jazavce, dok se u sjevernom, šumovitom dijelu koji se nadovezuje na prostranu šumu Lužinu mogu zateći i jeleni, a od ptica šljuke (u prolazu), divlji golubovi i druge šumske životinje. Iznad većih vrtača (npr. Kosov dol i drugdje) mogu se vidjeti kako ih nadlijeću škanjci, a zimi u prorijeđenim šumama među stablima love kopci i jastrebovi.

Urbanizirane dijelove s vrtovima i voćkama u okućnicama pohode brojne ptice pjevice. Ovdje kao i u šumskim staništima se često nalaze šojke ali i jedna od najčešćih vrsta ptica na području Općine Viškovo – crni kos.

Duboka ponikva Kapitovac koja se odlikuje očuvanom lokvom stanište je i mrijestilište vodozemca smeđe krastače.

Na suhim deblima žive mnoge vrste potkornjaka i drugi ksilofagni kukci koji se, osobito u ličinačkoj fazi, tamo i hrane. Šarolikim leptirima, opnokrilcima i kornjašima su osobito bogati travnjaci, a uz njih je vezana i fauna brojnih vrsta paukova.

1.4 Jedinica lokalne samouprave u okviru prostornoga uređenja Županije

Područje Općine Viškovo nalazi se u sjeverozapadnom dijelu priobalnog prostora Primorsko-goranske županije. Općina Viškovo osnovana je 15. travnja 1993. godine, a do tada je njeno područje bilo u sastavu Općine Rijeka.

U Prostornom planu Primorsko-goranske županije (SN PGŽ 32/13, 07/17, 41/18, 4/19-pročišćeni tekst) utvrđena su tri osnovna težišta razvitka: Gorski kotar, Priobalje i Otoci te je formirano pet mikroregija.

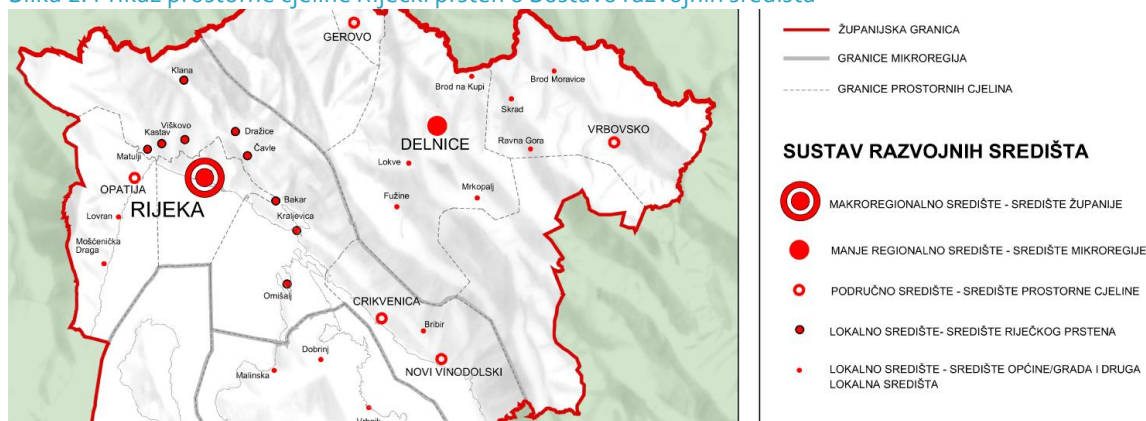
Sukladno navedenoj podjeli, prostor Općine Viškovo pripada mikroregiji Priobalje. Ono obuhvaća područje uz more, od istočne do zapadne granice Županije, i sjeverni dio otoka Krka. Priobalje predstavlja najvažnije težište razvitka i najperspektivniji dio Županije, iako se to područje susreće s određenim problemima, prvenstveno zbog oskudnosti prostora.

Mikroregija Priobalje ima vrlo raspoznatljive prostorne cjeline; Grad Rijeka i „Riječki prsten“, prostorna cjelina Crikvenica – Novi te prostorna cjelina Liburnija.

Prostor Općine Viškovo funkcionalno pripada prostornoj cjelini Riječki prsten. Riječki prsten s Rijekom čini zasebni urbani sustav organizacije prostora. Aglomeracijsko područje Rijeke je žarište razvitka određeno prostorno-difuznim nizom jače urbaniziranih naselja koja zajedno sa središnjim naseljem (Gradom Rijekom) čine specifični urbani okvir organizacije prostora i urbane opreme. Gospodarski, društveni i demografski razvitak grada i njegovoga okolnog područja rezultirao je razvitkom funkcionalne cjeline u kojoj su stopljene funkcije brojnih obodnih naselja. Ta se naselja razvijaju u sjeni snažnih (gospodarskih, upravnih, kulturnih i ostalih) potencijala Rijeke, pa njihova pozicija u sustavu središnjih naselja/razvojnih središta ne prelazi rang lokalnog središta.

Županijskim planom su prepoznata specifična lokalna središta riječkog prstena, koja se razvijaju uz Rijeku, a koja se zbog specifične korelacije s Rijekom planiraju s jačim (minimalnim) središnjim funkcijama nego li je to propisano za ostala lokalna središta. Naselje Viškovo jedno je takvih od lokalnih središta u „Riječkom prstenu“.

Slika 2: Prikaz prostorne cjeline Riječki prsten u Sustavu razvojnih središta

Izvor: Prostorni plan Primorsko-goranske županije (SN PGŽ 32/13, 07/17, 41/18, 4/19-pročišćeni tekst)

Na području Općine Viškovo planirane su sljedeće građevine **od važnosti za Republiku Hrvatsku**:

1. Građevine infrastrukture

Građevine prometne infrastrukture:

- Željeznice s pripadajućim građevinama i uređajima, izuzev industrijskih kolosijeka, kolodvorskih i pogonskih zgrada:
 - planirana željeznička pruga visoke učinkovitosti: Trst/Kopar – Lupoglav – Rijeka – Josipdol – (Karlovac) – Zagreb/Split – Dubrovnik,
- Ceste s pripadajućim građevinama:
 - a) autoceste:
 - Rupa – Rijeka– Žuta Lokva obilazno oko grada Rijeke,
 - II. etapa: vanjska dionica sa čvorištima: Rupa – Miklavija – Permani – Viškovo – Dražice – Grobničko polje – Mali Svib – Križišće – spoj na trasu Križišće – Žuta Lokva
 - b) državne ceste
 - državna cesta čvor Rujevica – čvor Viškovo (Marčelji)

Građevine pošte, javne telekomunikacije, sustav radara, radio i TV sustav veza:

- a) javne telekomunikacije
- Elektronička komunikacijska infrastruktura i povezana oprema
- b) sustav radara
- radio-komunikacijski sustavi na frekvencijskim pojasevima VHF i MF/HF

Građevine vodnogospodarskog sustava:

Građevine sustava vodoopskrbe:

- Regionalni vodoopskrbni sustav, vodozahvati površinskih i podzemnih voda, crpne stanice, uređaji za pročišćavanje do stupnja sanitarne ispravnosti, glavni magistralni cjevovodi, vodospreme, industrijski transportni cjevovodi) kapaciteta većeg od 250l/s:
 - Podsustav Rijeka
 - Građevine sustava za odvodnju:
 - Građevine pripadajućih sustava za odvodnju otpadnih voda u izgradnji (kolektori, glavni odvodni kanali, rasteretne građevine, uređaj za pročišćavanje otpadnih voda, ispušni i dr.) kapaciteta većeg od 50.000 ekvivalentnih stanovnika (ES):
 - Sustav Rijeka

Regulacijske vodne građevine:

- Hidrotehnički tunel Kukuljani - Valiči

Građevine energetske infrastrukture sa pripadajućim objektima uređajima i instalacijama:

- a) Elektroenergetski objekti za prijenos električne energije:
 - Prijenosni dalekovodi naponske razine 2 x 220 kV:

- Pehlin-TE Plomin
- Prijenosni dalekovodi naponske razine 220 kV:
 - Pehlin- Divača
 - Meline-Pehlin
- b) Građevine za proizvodnju i transport nafte i plina:
 - Plinovodi:
 - međunarodni magistralni plinovod eksploatacijska polja na Sjevernom Jadranu – Pula – Viškovo – Zlobin – Delnice – Vrbovsko – Karlovac,
 - međunarodni magistralni plinovod terminal za ukapljeni prirodni plin– Zlobin – Rupa (granice sa Republikom Slovenijom)/Karlovac – Zagreb-...,
 - kao i svi priključni plinovodi do velikih proizvodnih, energetske ili drugih postrojenja.

2. Građevine za postupanje s otpadom:

- Županijski centar za gospodarenje otpadom (ŽCGO) Mariščina (Viškovo)

Na području Općine Viškovo planirane su sljedeće građevine **od važnosti za Primorsko-goransku županiju**

1. Građevine infrastrukture

Ceste s pripadajućim građevinama:

- Županijske ceste:
 - ŽC 1: A.G. Grada Rijeke – Marinići – Viškovo – spoj na cestu Marčelji- Saršoni – A.G. Grada Rijeke
 - ŽC 2: Kastav – Marinići (Radna zona)- A.G. Grada Rijeke
 - ŽC 3: Viškovo – Saršoni – Trnovica – Martinovo – Dražice
 - ŽC 4: Jurčiči – Viškovo
 - ŽC 5: Rupa-Lipa-Škalnica– čvor Viškovo(Marčelji)
 - ŽC 6: Marčelji- Saršoni – A.G. Grada Rijeke
 - ŽC 7: Studena – spoj na cestu (Rupa– Škalnica – Saršoni – A.G. Grada Rijeke)
 - ŽC 8: Sroki – čvor Bujki (spoj na državnu cestu Rujevica – čvor Viškovo)
 - ŽC 9: Mladenici – čvor Bujki (spoj na državnu cestu Rujevica – čvor Viškovo)

Građevine pošte, javne telekomunikacije, radio i TV sustav veza

a) pošta:

- Poštanski ured Viškovo

Građevine vodnogospodarskog sustava s pripadajućim objektima, uređajima i instalacijama županijskog značenja

Građevine sustava vodoopskrbe (građevine i instalacije vodozahvata, crpljenja, pripreme, spremanja i transporta vode kapaciteta od 50 do 250 l/s) koji pripadaju podsustavima:

- Podsustav Rijeka

Građevine energetske infrastrukture sa pripadajućim objektima uređajima i instalacijama

a) Elektroenergetske građevine

- elektroenergetski objekti za prijenos i distribuciju električne energije
 - Transformacijski objekti:
 - TS Mavri 110/35 kV,
 - Prijenosni dalekovodi naponske razine 2x110kV:
 - TS Pehlin – EVP Jurdani
 - TS Pehlin – TS Mavri

b) Građevine plinoopskrbe s pripadajućim objektima, uređajima i instalacijama:

- MRS 1 Viškovo
- Distribucijski sustav plinovoda sa pripadajućim objektima uključujući i redukcijske stanice

2. Građevine za postupanje s otpadom

- Odlagališta za građevinski otpad:

- Županijski centar za gospodarenje otpadom Mariščina
- Odlagališta za građevinski otpad koji sadrži azbest:
 - Županijski centar za gospodarenje otpadom Mariščina

2 Analiza i ocjena stanja i trendova prostornog razvoja

2.1 Sustav naselja i stanovništvo

2.1.1 Sustav naselja

Sustav naselja je planska kategorija koju čini planirana mreža naselja kojoj se namjenjuje uloga generatora razvitka svojih gravitacijskih područja. U naseljima se moraju razviti funkcije koje potiču razvojne aktivnosti i osiguravaju standard života na području koje im gravitira. Pod time se prvenstveno misli na ustroj državnih i županijskih ustanova (prosvjeta, zdravstvo, kultura, šport, državni uredi, upravni odjeli, itd.) kao i ostalih poticajnih funkcija i aktivnosti koje nisu od državnog ili županijskog interesa. Središnja naselja imaju značajnu ulogu jer osiguravaju opskrbu i usluge stanovništvu gravitacijskog područja, što neposredno utječe na stabilnost naseljenosti i standard života, a posredno na privredni razvitak.

Na području Općine postoji 7 statističkih naselja, a središnje naselje Općine je naselje Viškovo koje je, kako je i ranije rećeno, planirano kao lokalno središte u „Rijećkom prstenu“.

Prema veličini, tj. broju stalnih stanovnika 2011.g. naselja se na području Općine Viškovo mogu svrstati u četiri grupe:

- naselja od 501 - 1000 stanovnika: naselje Kosi (808 st.)
- naselja od 1001 – 1500 stanovnika: naselje Mladenići (1254 st.)
- naselja od 1501 – 2000 stanovnika: naselja Saršoni (1532 st.) i Sroki (1741 st.)
- naselja od 2001 – 5000 stanovnika: naselja Marćelji (2148 st.) , Viškovo (3068 st.) i Marinići (3894 st.)

Naselja s najvećim brojem stanovnika, Marinići i Viškovo, nalaze se u južnom dijelu Općine, uz samu granicu s Gradom Rijekom. Ostala naselja razvila su se uz osi prometnica prostornim širenjem Općine prema njezinom sjevernom dijelu.

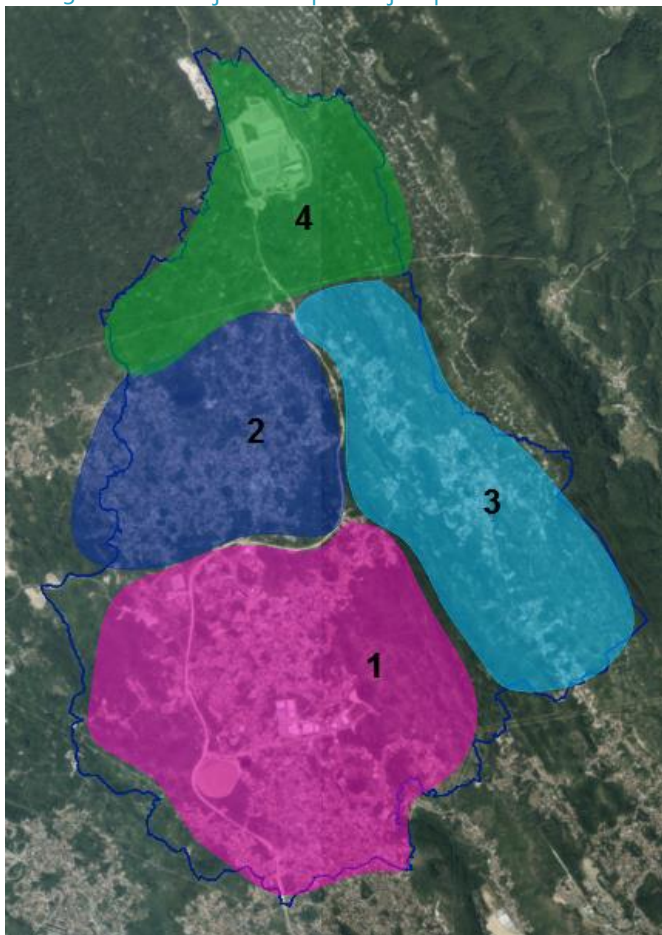
S obzirom na karakteristiku naselja na području Općine Viškovo koja su većinom međusobno fizički „srasla“, gravitacijsko središte svake od funkcionalnih cjelina nije nužno smješteno unutar jednog statističkog naselja. U svrhu primjerenog opremanja Općine sadržajima društvene infrastrukture, II. Izmjenama i dopunama Prostornog plana uređenja Općine Viškovo prepoznate su četiri funkcionalne cjeline koje u stvarnosti djeluju kao homogeno područje u kojemu se zadovoljavaju (ili bi se trebale zadovoljiti) osnovne funkcije naselja.

Prepoznate prostorne cjeline su:

- PROSTORNA CJELINA 1 (PC 1) – područje koje približno obuhvaća statistička naselja Viškovo, Marinići i Mladenići.
- PROSTORNA CJELINA 2 (PC 2) – područje koje približno obuhvaća statistička naselja Sroki, Kosi i dio naselja Marćelji (sjeverozapadno od državne ceste), dio statističkog naselja Mladenići (područje Bujki).

- PROSTORNA CJELINA 3 (PC 3) – područje koje približno obuhvaća statistička naselja Saršoni i dio naselja Marčelji (istočno od državne ceste)
- PROSTORNA CJELINA 4 (PC 4) – predjel Marišćine – u ovoj prostornoj cjelini nema građevinskih područja naselja, pa tako niti nema stalnih stanovnika

Slika 3: Prostorne cjeline na području Općine Viškovo određene u II. IDPPUO Viškovo

Izvor: PPUO Viškovo (SN PGŽ 49/07, 4/12 i SN Općine Viškovo 7/20)

U skladu sa podjelom prostora na cjeline, u II. IDPPUO su određene minimalne planirane funkcije za svaku prostornu cjelinu.

Tablica 1: Planirane minimalne funkcije naselja prema II. IDPPUO

PROSTORNA CJELINA	SREDIŠNJE NASELJE	SREDIŠNJE USLUŽNE FUNKCIJE	
		SKUPINA	SADRŽAJI
PROSTORNA CJELINA 1 (Viškovo, Marinići, Mladenići)	Viškovo*	Školstvo	- osnovna škola
		Predškolski odgoj	- dječji vrtić
		Zdravstvo	- primarna zdravstvena zaštita - sekundarna zdravstvena zaštita - građevine zdravstvenih zavoda* - ljekarna
		Socijalna skrb	- dom za odrasle osobe*
		Sport i rekreacija	- zatvoreni sadržaji (sportske dvorane) - otvoreni sadržaji (nogomet, košarka, rukomet, atletika) - boćališta - sportsko-rekreacijski centri i zone
		Kultura	- dječje igralište - ustanova u kulturi - muzeji i/ili galerije, zbirke

	Uprava i pravosuđe	- knjižnice i čitaonice	
		- općinska uprava	
		- javnobilježnički uredi	
		- policijska stanica	
	Financijske i slične usluge	- ispostave državne uprave	
		- banke- ispostava	
	Trgovina, obrt i usluge	- specijalizirane trgovine, servisi i obrtničke radionice	
		- otvorena igrališta	
	Marinići	Školstvo	- osnovna škola
		Predškolski odgoj	- dječji vrtić
Sport i rekreacija		- bočališta	
		- dječje igralište	
Kultura		- ustanova u kulturi	
		- muzeji i/ili galerije, zbirke	
Financijske i slične usluge		- knjižnice i čitaonice	
		- banke- ispostave	
Trgovina, obrt i usluge	- specijalizirane trgovine, servisi i obrtničke radionice		
PROSTORNA CJELINA 2 (Sroki, Kosi, Marčelji, dio Mladenici)	Marčelji	Školstvo	- osnovna škola
		Predškolski odgoj	- dječji vrtić
		Sport i rekreacija	- igralište na otvorenom / bočalište
			- dječje igralište
		Kultura	- ustanova u kulturi
			- knjižnica
		Trgovina obrt i usluge	- trgovine mješovitom robom - obrtničke i uslužne radionice
PROSTORNA CJELINA 3 (Saršoni, dio Marčelji-Garići)	Saršoni	Sport i rekreacija	- igralište na otvorenom
			- dječje igralište
		Kultura	- ustanova u kulturi
			- knjižnični stacionar i/ili bibliobus
Trgovina obrt i usluge	- trgovine mješovitom robom		
	- obrtničke i uslužne radionice		
PROSTORNA CJELINA 4 (predjel Marišćina)	Marčelji	Trgovina obrt i usluge	- pomoćne djelatnosti poslovnih zona

* dio minimalnih sadržaja koji su propisani Prostornim planom Županije zadovoljen je u GP naselja Marinići

2.1.2 Stanovništvo

Razmještaj i struktura stanovništva na području Općine Viškovo rezultat je demografske dinamike i procesa u posljednja dva međupopisna razdoblja, usko vezana uz jačanje suburbanizacije na području županijskog Priobalja, odnosno preseljenje stanovništva iz primarnog centra rada (Grad Rijeka) u prigradska naselja riječkog suburbanog prstena. Navedena redistribucija stanovništva prije svega je odraz privlačnosti riječke okolice za naseljavanje. Jačanje tržišta nekretnina i prestanak društvene stambene izgradnje 90-ih godina prošlog stoljeća utjecao je na smanjenje cijena građevinskog zemljišta i stambene izgradnje. Upravo rješavanje stambenog pitanja, ali i ulazak u bračnu zajednicu, najvažniji su privlačni čimbenici preseljenja u riječku prigradsku okolicu (Klempić Bogadi, 2012.). Sekundarni faktori preseljenja su ugodniji okoliš za stanovanje te blizina grada Rijeke, odnosno dostupnost njezinih centralnih funkcija i funkcije rada.

Navedeni procesi rezultirali su demografskom eksplozijom Općine u posljednjih 20-ak godina, pri čemu se ukupno stanovništvo više nego udvostručilo².

Demografski trendovi posljednjeg međupopisnog razdoblja nastavljeni su i u razdoblju nakon popisa 2011. godine po svim sastavnicama kretanja, ali smanjenim intenzitetom. Uzevši u obzir podatke vitalne statistike i vanjske migracije stanovništva u posljednjih devet godina, procjenjuje se da je krajem 2019. godine na području Općine Viškovo živjelo 16.742 stanovnika, odnosno 15,9 % stanovnika više nego u vrijeme Popisa stanovništva 2011. godine (Tablica 2).

Tablica 2: Sastavnice kretanja i procjena ukupnog broja stanovnika Općine Viškovo u razdoblju od 01.04.2011. do 31.12.2019.

Godina	Prirodno kretanje stanovništva			Vanjska migracija stanovništva			Procjena broja stanovnika
	Rođeni	Umrli	Prirodna promjena	Doseljeni	Odseljeni	Migracijski saldo	
2011. ³	124	63	61	584	377	207	14.713
2012.	185	92	93	740	444	296	15.102
2013.	192	83	109	737	446	291	15.502
2014.	189	98	91	880	519	361	15.954
2015.	180	99	81	692	548	144	16.179
2016.	172	109	63	702	597	105	16.347
2017.	150	101	49	598	626	-28	16.368
2018.	151	109	42	732	621	111	16.521
2019.	171	122	49	750	578	172	16.742
Ukupno	1.514	876	638	6.415	4.756	1.659	

Izvor: Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2011. godine, Stanovništvo prema starosti i spolu po naseljima, DZS RH, Zagreb; Statistika migracije Općine Viškovo 2011.-2019., DZS RH, Zagreb; Vitalna statistika po naseljima Općine Viškovo 2011.-2019., DZS RH, Zagreb

Mehaničko kretanje stanovništva

Iako je u razdoblju nakon Popisa stanovništva 2011. nastavljen trend pozitivnog salda vanjske migracije, ulaskom Republike Hrvatske u Europsku uniju (1. srpnja 2013.) dolazi do značajnijeg povećanja broja odseljenih u inozemstvo. Intenzitet navedenog iseljavanja dosegno je svoj vrhunac 2017. godine kada je po prvi puta u posljednjih 20-ak godina u Općini Viškovo zabilježen negativni migracijski saldo (Tablica 2). U posljednje dvije godine opisani trend je zaustavljen i primjetan je značajniji porast broja doseljenih iz inozemstva, što ukazuje na mogući povratak ranije odseljenog stanovništva ili je lokalni odraz povećanih kvota za useljavanje stranih radnika. Statistika migracija na kraćim udaljenostima (unutar granica RH) potvrđuje kontinuiranu privlačnost Općine Viškovo za migrante iz drugih gradova/općina Primorsko-goranske županije, odnosno dominaciju navedene skupine u ukupnom obujmu migracija.

Usporedbom statistike migracija u razdoblju 2017.-2019. s migracijama iz referentnog razdoblja prošlog izvješća (2014.-2016.)⁴; naselja Općine Viškovo možemo svrstati u tri kategorije. Naselja

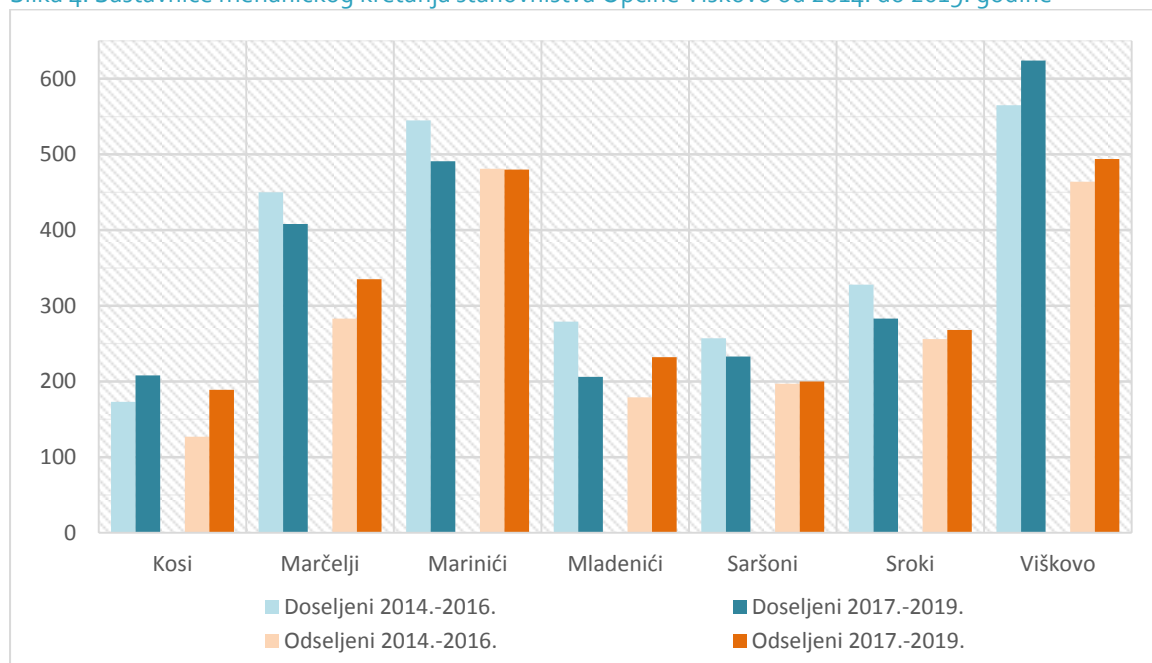
² Međupopisna promjena i strukturalna obilježja stanovništva/kućanstava, kao i drugi demografski pokazatelji vezani uz Popis stanovništva 2011. godine, bili su detaljnije obrađeni u prethodnom Izvješću pa ih nećemo ponovno navoditi

³ Sastavnice ukupnog kretanja stanovništva nakon Popisa stanovništva 2011. godine dobivene su ponderiranjem službenih podataka s koeficijentom 0.714 za rođene, 0.787 za umrle i 0.750 za doseljene/odseljene osobe u 2011. godini; kako bi se podaci prilagodili razdoblju nakon kritičnog trenutka Popisa (31. ožujka 2011.).

Kosi i Viškovo s porastom broja doseljenih i odseljenih, pri čemu središnje naselje bilježi i povećanje salda neto migracije. Većina ostalih naselja zabilježila je smanjenje broja doseljenih uz povećanje (Marčelji, Sroki) ili stagnaciju (Marinići, Saršoni) broja odseljenih. Marinićima i Srokima prijete mogućnosti da u sljedećih nekoliko godina prijeđu u skupinu naselja emigracijskog karaktera. Naselje Mladenići jedino je s negativnim predznakom mehaničke promjene u promatranom razdoblju, odnosno broj odseljenih premašuje broj doseljenih.

⁴ Obzirom da nam podaci vitalne statistike i migracija za 2020. godinu nisu poznati, uspoređeni su podaci iz posljednje tri godine prethodnog izvješća s podacima za prve tri godine ovog izvješća.

Slika 4: Sastavnice mehaničkog kretanja stanovništva Općine Viškovo od 2014. do 2019. godine

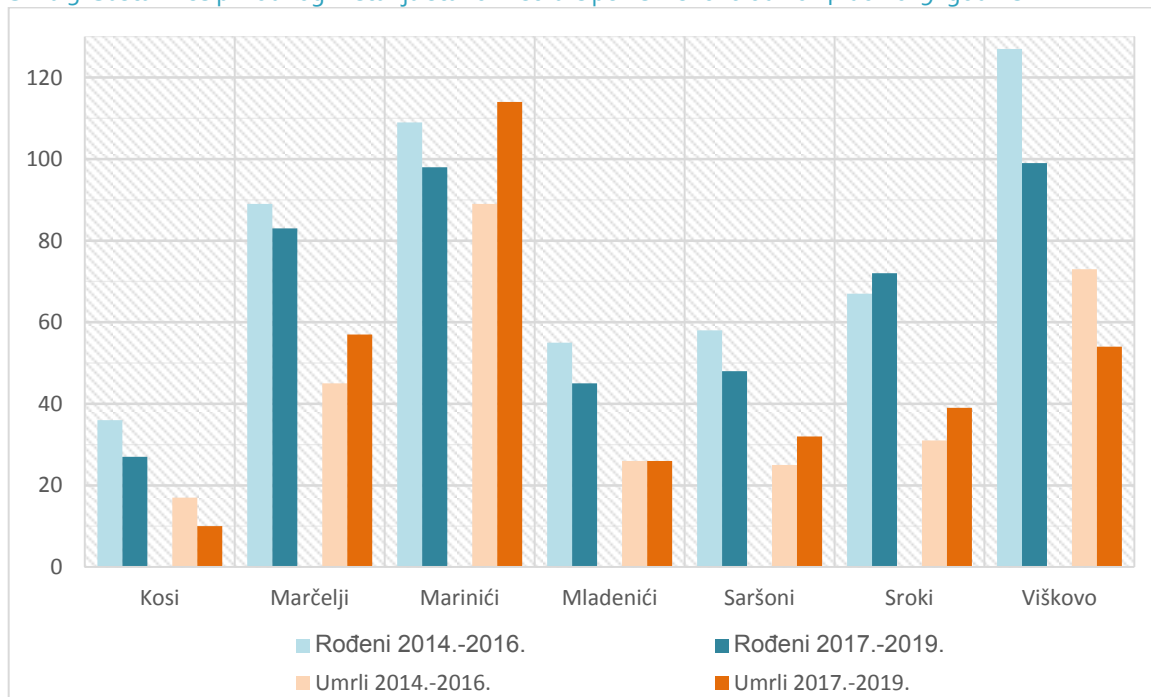
Izvor: Statistika migracije Općine Viškovo 2014.-2019., DZS RH, Zagreb

Prirodno kretanje stanovništva

Osnovno obilježje prirodnog kretanja stanovništva Općine Viškovo kontinuirani je prirodni prirast, osobito intenziviran sredinom prošlog međupopisnog razdoblja (2001.-2011.), kada je doseljenje mlađeg zrelog stanovništva s bioreproduktivnim potencijalom dovelo do ekspanzije broja živorođene djece. Tijekom referentnog razdoblja ovog Izvešća zaustavljen je pad ukupnog broja rođenih zabilježen u prethodnom izvještajnom razdoblju (Tablica 2). Međutim, starenje stanovništva koje na području Općine živi od rođenja te starenje imigracijskog kontingenta koji je najranije doselio rezultiralo je i kontinuiranim porastom broja umrlih osoba. Na taj način razina prirodnog prirasta spustila se na dvostruko niže vrijednosti u odnosu na razdoblje od prije pet godina.

Usporedbom broja rođenih/umrlih u razdoblju 2017.-2019. s vitalnom statistikom iz referentnog razdoblja prošlog izvješća (2014.-2016.)⁴; može se uočiti kako je brojem stanovnika najveće naselje Marinići zabilježilo prirodnu depopulaciju (Slika 5). To je očekivano s obzirom da je riječ o naselju koje je najbliže Rijeci i najranije je zahvaćeno imigracijskim procesima. Sva druga naselja bilježe pozitivnu prirodnu promjenu, uz znakoviti trend pada broja rođenih osoba, koji je u Marčeljima, Mladenićima i Saršonima popraćen i rastombroja umrlih. U jedinim naseljima s porastom broja doseljenih (Kosi i Viškovo) također je zabilježen pad broja rođene djece, što sugerira promjenu u starosnoj strukturi imigranata, odnosno doseljavanje stanovništva zrelije ili starije životne dobi. S druge strane, na njihovu ukupnu prirodnu promjenu pozitivno je utjecala činjenica da je riječ o jedinim naseljima sa smanjenim brojem umrlih osoba. Naselje Sroki jedino je zabilježilo rast broja živorođene djece, ali porast broja umrlih nadmašio je pozitivni učinak rađanja.

Slika 5: Sastavnice prirodnog kretanja stanovništva Općine Viškovo od 2014. do 2019. godine

Izvor: Vitalna statistika po naseljima Općine Viškovo 2014.-2019., DZS RH, Zagreb

Tip općeg kretanja stanovništva

Zajedničko djelovanje sastavnica prirodnog i mehaničkog kretanja stanovništva rezultiralo je povoljnim obilježjima općeg kretanja stanovništva na razini Općine Viškovo. Većina naselja (Kosi, Marčelji, Saršoni, Sroki, Viškovo) u promatranom razdoblju (2017.-2019.) bilježi najpovoljniji tip općeg kretanja stanovništva - I₁, porast imigracijom⁵. Obilježje ovog tipa kretanja je pozitivna vrijednost obiju sastavnica, pri čemu je stopa rasta ukupnog broja stanovnika veća od stope prirodnog rasta. Od navedenih naselja, u Srokima je prirodna sastavnica najviše doprinijela ukupnom rastu, dok je u ostalima mehanička komponenta ta koja određuje ukupni porast broja stanovnika. Ovdje je važno istaknuti i činjenicu kako je središnje naselje Viškovo jedino u promatranom razdoblju (+5,1%) raslo po stopi većoj nego u tri godine koje su prethodile ovom Izvješću (+4,8). U Marčeljima (+3,9), Kosima (+3,8%), Saršonima (+2,8%) i Srokima (+2,3%) stope ukupnog rasta dvostruko su niže u odnosu na razdoblje između 2014. i 2016. godine (Tablica 3).

S druge strane demografskog spektra, najveće naselje Marinići zabilježilo je negativnu promjenu općeg tipa kretanja stanovništva (I₄ – vrlo slaba obnova imigracijom) jer pozitivan migracijski saldo nije bio dovoljan da preokrene negativni predznak i karakteristike prirodnog kretanja. Prema analiziranim pokazateljima za 2017.-2019. godinu, Mladenići su prvo naselje u Općini s emigracijskim tipom kretanja stanovništva (E₂ – depopulacija); obzirom da je negativni učinak iseljavanja poništio pozitivni predznak prirodne promjene (Tablica 3)

⁵ Tipovi općega kretanja stanovništva pokazuju odnos i utjecaj prirodne promjene i migracije na ukupno kretanje broja stanovnika u promatranom razdoblju. Razlikujemo emigracijske (E) i imigracijske (I) tipove. Emigracijski tipovi jesu emigracija – E₁, depopulacija – E₂, izrazita depopulacija – E₃, i izumiranje – E₄. Imigracijski tipovi jesu porast imigracijom – I₁, obnova imigracijom – I₂, slaba obnova imigracijom – I₃, i vrlo slaba obnova imigracijom – I₄.

Tablica 3: Sastavnice kretanja stanovništva od 2017. do 2019. godine i procjena broja stanovnika u naseljima Općine Viškovo za 2019. godinu

Naselje	Prirodno kretanje stanovništva			Migracija stanovništva			Procjena broja stanovnika 2019.	Indeks 2016./2013.	Indeks 2019./2016.
	Rođeni	Umrli	Prirodna promjena	Doseljeni	Odseljeni	Migracijski saldo			
Kosi	27	10	17	208	189	19	992	107,3	103,8
Marčelji	83	57	26	408	335	73	2.663	109,0	103,9
Marinići	98	114	-16	491	480	11	4.109	102,1	99,9
Mladenići	45	26	19	206	232	-26	1.483	109,5	99,5
Saršoni	48	32	16	233	200	33	1.796	105,6	102,8
Sroki	72	39	33	283	268	15	2.107	105,5	102,3
Viškovo	99	54	45	624	494	130	3.592	104,8	105,1
Općina Viškovo	472	332	140	2.453	2.198	255	16.742	105,5	102,4

Izvor: Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2011. godine, Stanovništvo prema starosti i spolu po naseljima, DZS RH, Zagreb; Statistika migracije Općine Viškovo 2017.-2019., po naseljima, DZS RH, Zagreb; Broj rođenih i umrlih po naseljima 2017.-2019., DZS RH, Zagreb

Strukturna obilježja stanovništva

Dobno-spolna struktura stanovništva predstavlja važan pokazatelj trenutnog i budućeg demografskog razvoja te ekonomskog potencijala nekog prostora, s obzirom da definira ključne populacijske kontingente koji sudjeluju u biološkoj reprodukciji i pokazuje dostupnost radne snage. Koeficijenti dobne ovisnosti starih i mladih, odnosno udjeli navedenih kontingenata u ukupnoj populaciji, izravno utječu i na funkcionalnu raspodjelu financijskih i materijalnih ulaganja (rashoda) lokalnih jedinica. Veći udio mlađeg stanovništva implicira nužnost ulaganja u "ljudski kapital", odnosno u obrazovnu djelatnost te osiguranje većeg broja radnih mjesta potencijalnoj radnoj snazi. Suprotno tome, visok udio starog stanovništva implicira namjensku raspodjelu proračunskih sredstava za potrebe zdravstvenog, mirovinskog i socijalnog zbrinjavanja tih osoba.

Struktura stanovništva prema spolu pokazuje gotovo idealan omjer muškog i ženskog stanovništva, osobito unutar fertilnog kontingenta (Tablica 4). Dobna struktura stanovništva izrazito je povoljna i proizlazi iz već opisanih demografskih kretanja. Udio mladih veći je od udjela starih što je rezultiralo gotovo dvostruko nižim indeksom starosti (60,4) i koeficijentom dobne ovisnosti starih (14,4), u odnosu na državni prosjek. Također, s prosječnom dobi od 37,4 godina, Općina Viškovo je najmlađa općina Primorsko-goranske županije i jedina s prosječnom starošću ispod 40 godina. Analiza dobno-spolne strukture pokazuje kako se najveći dio stanovništva nalazi unutar fertilnog kontingenta (25-39 godina), a značajno proširenje baze u najmlađoj dobnoj skupini (0-4 godina) predstavlja potomstvo mladih parova koji su na područje Općine doselili sredinom prošlog desetljeća.

Dinamičan karakter Općine u smislu migracija stanovništva na kraćim i dužim distancama sigurno se odrazio i na starosnu strukturu njezinih naselja u razdoblju nakon Popisa 2011. godine. Precizniju informaciju o navedenim promjenama strukturnih obilježja stanovništva dati će Popis stanovništva koji bi trebalo provesti sljedeće godine (31.03.2021.).

Tablica 4: Odabrani pokazatelji biološkog sastava stanovništva Općine Viškovo 2011. godine⁶

Pokazatelj	Općina Viškovo	naselje Viškovo	ostala naselja	Republika Hrvatska
Koeficijent feminiteta (k_f)	101,7	104,4	101,0	107,4
Koeficijent feminiteta ($k_{f, 20-39}$)	99,3	105,3	97,8	96,6
Mlado stanovništvo (0-14) (%)	17,2	18,3	16,9	15,2
Zrelo stanovništvo (15-64) (%)	72,4	71,5	72,6	67,1
Staro stanovništvo (65+) (%)	10,4	10,1	10,5	17,7
Indeks starosti (i_s)	60,4	55,3	61,9	116,3
Koeficijent dobne ovisnosti starih ($k_{d, s}$)	14,4	14,2	14,4	26,4
Prosječna dob (x)	37,4	36,6	37,7	41,7

Izvor: Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2011. godine, Stanovništvo prema starosti i spolu po naseljima, DZS RH, Zagreb

2.2 Prostorna struktura korištenja i namjene površina jedinice lokalne samouprave

Prostorna struktura (postojećeg i planiranog) korištenja i namjene površina jedinice lokalne samouprave određena je Prostornim planom uređenja Općine Viškovo (Službene novine Primorsko-goranske županije 49/07, 4/12 i Službene novine Općine Viškovo 7/20). U promatranom razdoblju ovoga izvješća, u lipnju 2020.g. usvojena je II. izmjena i dopuna PPUO Viškovo.

Usvojenom izmjenom Plana, izvršena je cjelovita izmjena svih dijelova Plana-odredbi za provedbu i svih kartografskih prikaza, a ažurirani su i podaci o stanju u prostoru obrađeni u polazištima plana. Kroz predmetnu izmjenu Plana je izvršeno usklađenje sa Prostornim planom Primorsko-goranske županije (SN PGŽ br. 32/13, 07/17, 41/18, 4/19-pročišćeni tekst), Zakonom o prostornom uređenju te drugim propisima od utjecaja. Određena je tipologija objekata koji se mogu graditi te su dani uvjeti za gradnju i rekonstrukciju neposrednom provedbom plana za objekte stambene, gospodarske i društvene namjene. Kroz izvršene izmjene Plana, utvrdile su se stvarne izgrađene i neizgrađene površine građevinskih područja te uređene i neuređene površine neizgrađenih dijelova građevinskih područja naselja. Određeni su uvjeti za gradnju unutar i izvan građevinskih područja te su definirana područja za koja je potrebno izraditi urbanističke planove uređenja za čiju izradu su definirane smjernice. Određena je minimalna mreža svih društvenih sadržaja u skladu s očekivanim brojem stanovnika. Prometni sustav dopunjen je u skladu sa zaključcima izrađene „Prostorno-prometne studije šireg gravitacijskog područja državne ceste D427 od Marinića do Marišćine“ (2017.g.). Prepoznate su prirodne i krajobrazne vrijednosti te je određen način njihove zaštite.

Prostor Općine Viškovo se, sukladno Prostornom planu, prema namjeni dijeli na:

- površine naselja (građevinska područja naselja)
- izgrađene strukture izvan naselja

⁶ k_f – opći koeficijent feminiteta (broj žena na 100 muškaraca)

$k_{f, 20-39}$ – specifični koeficijent feminiteta dobne kohorte 20-39 godina (broj žena na 100 muškaraca u dobi 20-39 godina)

i_s – indeks starosti – broj starih (65+) na 100 mladih stanovnika (0-14)

$k_{d, s}$ – koeficijent dobne ovisnosti starih – broj stanovnika umirovljeničke dobi (65+) na 100 radno sposobnih stanovnika (15-64 g.)

- građevinska područja izvan naselja za izdvojene namjene
 - građevinska područja gospodarske namjene (poslovna)
 - građevinska područja groblja
 - građevinsko područje za gospodarenje otpadom
- područja i građevine izvan građevinskog područja za koje se planira izgradnja.
- poljoprivredne površine,
- šumske površine,
- ostalo poljoprivredno tlo, šume i šumsko zemljište

Planom namjene površina osigurane su i površine infrastrukturnih sustava, kao linijske i površinske infrastrukturne građevine i to za:

- prometni sustav (kopneni i telekomunikacijski),
- energetska sustav (elektroopskrba, plinoopskrba),
- sustav vodoopskrbe i odvodnje.

Tablica 5: Prikaz prostornih pokazatelja planirane namjene površina prema PPUO

OPĆINA VIŠKOVO		OZN AKA	POVRŠINA (ha)			% OD POVRŠ. OPĆINE*	stan /ha ha/stan*
			izgr.	neizgr.	ukupno		
1.1.	Građevinska područja naselja	NA	500,20	143,96	644,16	34,52	27,86
1.2.1.	Gospodarska namjena - Poslovna	K	15,09	21,65	36,74	1,90 %	505,64
1.2.2.	Groblja	G	2,53	4,04	6,57	0,35 %	2731,35
1.2.3.	Građevinsko područje za gospodarenje otpadom	O	41,5	0	41,5	2,22 %	432,41
1.2.	Građevinska područja za izdvojene namjene		59,12	25,69	84,81	4,55 %	211,59
GRAĐEVINSKA PODRUČJA UKUPNO (1.1. + 1.2.)			559,32	169,34	728,66	39,05 %	24,63
1.3.1.	Vrijedno obradivo tlo	P2	48,6			2,60 %	0,0027*
1.3.	Poljoprivredne površine	P	48,6			2,60 %	0,0027*
1.4.	Ostalo poljoprivredno tlo, šume i šumsko zemljište - pašnjačke površine	PŠ	1078,39			57,79 %	0,0601*
1.5.1.	Gospodarske šume	Š1	10			0,54 %	0,00056*
1.5.	Šumske površine	Š	10			0,54 %	0,00056*
OPĆINA VIŠKOVO UKUPNO						100%	9,62

*Napomena:

površina Općine: 1865,96 ha , Izvor: PPUO Viškovo (SN PGŽ 49/07, 4/12 i SN Općine Viškovo 7/20)

2.2.1 Građevinska područja naselja

Prostornim planom utvrđena su građevinska područja naselja na području Općine Viškovo za naselja Viškovo, Kosi, Marčelji, Marinići, Mladenići, Saršoni i Sroki.

Ukupna površina građevinskog područja naselja iznosi 644,16 ha, od čega površina izgrađenog dijela iznosi 500,20 ha, neizgrađenog dijela 143,96 ha, a od toga je 41,03 ha neuređeno.

Temeljem smjernica koje su bile određene u prethodnom Izvešću, u izradi izmjena Plana izvršena je analiza stvarnog stanja izgrađenosti građevinskih područja naselja. U analizi su preklapljena građevinska područja osnovnog Plana sa digitalnim ortofoto snimkom (DOF snimak rađen u razdoblju između 2014.-2016.g.). Navedena analiza dopunjena je uvidom u stanje na terenu te podacima o pozitivno izdanim aktima za gradnju za razdoblje od 1.1.2014.g. do 1.2.2018.g (izdanim građevinskim dozvolama, rješenjima o uvjetima građenja te rješenjima za građenje i potvrde glavnog projekta) kako bi se evidentirala eventualna gradnja koja je započeta, a nije vidljiva na digitalnom ortofoto snimku. U analizi iskorištenosti zemljišta u obzir su uzeti i uvjeti izrađenih urbanističkih i detaljnih planova uređenja.

Također, s obzirom da je na području Općine Viškovo postojao značajan broj objekata (većinom stambenih) izgrađenih izvan građevinskih područja određenih Prostornim planom izvršena je i analiza objekata izgrađenih izvan građevinskih područja i podataka o provedenim postupcima ozakonjenja nezakonito izgrađenih objekata (izvan građevinskog područja).

Temeljem izrađenih analiza utvrđeno je stvarno stanje izgrađenosti te su utvrđeni kriteriji temeljem kojih su se formirala građevinska područja naselja. Prema kriterijima i ciljevima koji su bili određeni u Planu, širenje građevinskih područja naselja izvršeno je za:

- 1. Uključenje u naselje pojedinih zona izdvojenih građevinskih područja izvan naselja – radi usklađenja s PP PGŽ**
 - zona ugostiteljsko-turističke namjene T1 Ronjgi uključena (veći dio) u građevinsko područje naselja Saršoni (izdvojeni dio N6-3 Ronjgi),
 - zona sportsko-rekreacijske namjene R-2 Ronjgi - uključena je u građevinsko područje naselja Saršoni (izdvojeni dio N6-3 Ronjgi)
 - zona sportsko-rekreacijske namjene -R-1 Halubjan – uključena u GP naselja Viškovo (N1-9 Halubjan),
 - zona sportsko-rekreacijske namjene - R-3 Marinići uključena u GP naselja Marinići (N4-1 Marinići),
 - zona sportsko-rekreacijske namjene - R-4 Marčelji (djelomično) u GP naselja Marčelji (N3-1 Marčelji)
- 2. Omogućavanje izgradnje sadržaja javne i društvene namjene**
 - omogućavanje realizacije novih društvenih sadržaja na području Bujki i uključanje planiranog groblja Bujki u GP naselja Marčelji (N3-1 Marčelji)
 - omogućavanje realizacije novih društvenih sadržaja (osnovne škole) na području naselja Marinići (N4-1 Marinići),
 - omogućavanje realizacije novih društvenih sadržaja na području naselja Viškovo-središnji dio iza zgrade Općine (N1-1 Viškovo)
 - omogućavanje realizacije novih društvenih sadržaja na području naselja Mladenici (N5-2 Juraši)
- 3. Uključenje postojeće (pretežito stambene) izgradnje** koja se nalazila izvan građevinskih područja prema kriterijima određenim Planom
- 4. Korekcije građevinskih područja naselja u svrhu prihvatanja zahtjeva mještana** prema kriterijima određenim Planom

Usporedba ukupne površine građevinskih područja naselja (644,16 ha) s podacima iz prethodnog plana (558,29 ha) pokazuje povećanje građevinskog područja naselja za 85,87 ha, odnosno za 15,4%. Utvrđeni su i uređeni i neuređeni dijelovi neizgrađenih dijelova GP naselja.

Procjena broja stanovnika za 2019.g. na području Općine Viškovo iznosi 16.742 pa tako u toj godini gustoća stanovnika na Planom utvrđenim izgrađenim dijelovima građevinskih područja naselja iznosi 33,5 st/ha.

Tablica 6: Iskaz površina i izgrađenosti građevinskih područja naselja (po izdvojenim dijelovima GP naselja i ukupno)

NASELJE	OZNAKA	IZGRAĐENO (ha)	NEIZGRAĐENO (ha)*	* od toga neuređeno	UKUPNO GP (ha)	IZGRAĐENOST (%)
Viškovo	N1-1	49,91	7,73	2,0	57,64	86,6%
Široli	N1-2	24,93	4,37	0	29,30	85,1%
Furićevo	N1-3	14,60	6,90	0	21,50	67,9%
Kapiti	N1-4	1,76	0,21	0	1,97	89,3%
Milohni	N1-5	1,29	1,97	0	3,26	39,6%
Donji Jugi	N1-6	1,88	1,14	0	3,02	62,3%
Gornji Jugi	N1-7	4,80	1,77	0	6,57	73,1%
Brnasi	N1-8	3,80	0,88	0	4,68	81,2%
Halubjan	N1-9	4,67	14,16	13,25	18,83	24,8%
VIŠKOVO	N1	107,64	39,13	15,25	146,77	73,3 %
KOSI	N2	19,33	4,99	0	24,32	79,5%
Marčelji	N3-1	77,67	32,74	8,99	110,41	70,3%
Garići	N3-2	14,75	4,84	0,62	19,59	75,3%
Nuntarovo	N3-3	1,38	0,00	0	1,38	100,0%
MARČELJI	N3	93,80	37,58	9,61	131,38	71,4%
Marinići	N4-1	101,99	16,84	3,31	118,83	85,8%
Bezjaki	N4-2	16,27	2,0	0	18,27	89,1%
MARINIĆI	N4	118,26	18,84	3,31	137,10	86,3%
Mladenići	N5-1	33,15	5,05	0	38,20	86,8%
Juraši	N5-2	7,38	2,42	1,84	9,80	75,3%
MLADENIĆI	N5	40,53	7,47	1,84	48,00	84,4%
Saršoni	N6-1	39,60	12,00	0,65	51,60	76,7%
Benčani-Skvažići	N6-2	10,84	4,98	2,76	15,82	68,5%
Ronjgi	N6-3	3,46	8,24	7,61	11,7	29,6%
SARŠONI	N6	53,90	25,22	10,37	79,12	68,1%
SROKI	N7	66,74	10,73	0	77,47	86,1%
UKUPNO SVA GP		500,20	143,96	41,03	644,16	77,7%

Izvor: PPUO Viškovo (SN PGŽ 49/07, 4/12 i SN Općine Viškovo 7/20)

Tablica 7: Gustoća naseljenosti – broj stanovnika (procjena za 2019.g.) na hektar izgrađenog građevnog područja

NASELJE	OZNAKA	IZGRAĐENO (ha)	UKUPNO GP (ha)	PROCJENA BR. STANOVNIKA U 2019.g.	GUSTOĆA st/ha izgrađeno GP
VIŠKOVO	N1	107,64	146,77	3592	33,4
KOSI	N2	19,33	24,32	992	51,3

MARČELJI	N3	93,80	131,38	2663	28,4
MARINIĆI	N4	118,26	137,10	4109	34,7
MLADENIĆI	N5	40,53	48,00	1483	36,6
SARŠONI	N6	53,90	79,12	1796	33,3
SROKI	N7	66,74	77,47	2107	31,6
UKUPNO SVA GP		500,20	644,16	16742	33,5

Izvor: PPUO Viškovo (SN PGŽ 49/07, 4/12 i SN Općine Viškovo 7/20), Tablica 3. ovog Izveštaja

Mogućnost proširenja građevinskih područja naselja

Temeljem članka 43. Zakona o prostornom uređenju građevinska područja naselja izvan ZOP-a mogu se proširivati samo ako je postojeće područje izgrađeno 50% ili više svoje površine. Ako je ispunjen navedeni uvjet građevinska područja naselja mogu se povećati do 30% površine.

Sukladno odredbama članka 59. Prostornog plana Primorsko - goranske županije osnovni kriterij za dimenzioniranje građevinskog područja naselja, je uvjet da se ista ne mogu širiti ukoliko se ukupna površina građevinskog područja naselja ne izgradi 80 %, a povećanje ne može iznositi više od 20% izgrađene površine građevinskih područja.

Sagledavajući izgrađenost planiranih površina građevinskih područja naselja (77,7 %), a s obzirom da kriterij izgrađenosti od 80% prema uvjetima PP PGŽ nije ostvaren, može se utvrditi da trenutno na području Općine Viškovo nisu moguća daljnja povećanja građevinskih područja naselja. Eventualne izmjene moguće je vršiti isključivo bez mijenjanja ukupnog kumulativa građevnog područja naselja.

2.2.2 Područja izdvojenih namjena

Na području Općine Viškovo planirana su građevinska područja za namjene izdvojene iz naselja i to za gospodarsku namjenu – dvije poslovne zone; Marinići i Marišćina, dva građevinska područja za smještaj groblja; Viškovo i Ćikovina te građevinsko područje za gospodarenje otpadom na kojem je smještena središnja županijska građevina za gospodarenje otpadom – Marišćina.

Kao što je i ranije navedeno, u razmatranom razdoblju usvojenom izmjenom Plana struktura korištenja površina usklađena je sa strukturom koju je odredio Prostorni plan Primorsko-goranske županije te su pojedine zone (ugostiteljsko-turističke i sportsko-rekreacijske namjene) koje su bile planirane kao izdvojene, priključene naselju.

Također, bilo je potrebno i uskladiti način planiranja građevina koje su bile planirane kao građevinska područja infrastrukturne namjene sa strukturom koja je određena u PP PGŽ. Tako je građevinsko područje koje je prije izmjene PPUO Viškovo bilo definirano kao GP infrastrukturne namjene IS-1 Marišćina za smještaj županijske građevine za gospodarenje otpadom kroz izmjenu Plana određeno kao građevinsko područje za gospodarenje otpadom.

Građevinsko područje koje je bilo određeno kao IS-2 Trafostanica ukinuto je te su određeni uvjeti za gradnju predmetnog transformatorskog postrojenja Mavri neposrednom provedbom kao gradnja izvan građevinskog područja na građevinskom zemljištu.

Sve navedeno je rezultiralo smanjenjem površina građevinskih područja izvan naselja s 122,88 ha na 84,81 ha (38,07 ha manje, odnosno 31%).

Tablica 8: Izdvojena građevinska područja izvan naselja

	OZNAKA	IZGRAĐENI DIO (ha)	NEIZGRAĐENI DIO (ha)	UKUPNO (ha)	IZGRAĐENOST (%)
Poslovna zona Marinići	K-1	15,09	13,22	28,31	53,3%
Poslovna zona Marišćina	K-2	0	8,43	8,43	0%
UKUPNO GOSPODARSKA NAMJENA		15,09	21,65	36,74	41,1%
Groblje Viškovo	G-1	2,53	0,97	3,5	72,3%
Groblje Čikovina	G-2	0	3,07	3,07	0%
UKUPNO GROBLJA		2,53	4,04	6,57	38,5%
GP ZA GOSPODARENJE OTPADOM	O _{ZCGO}	41,5	0	41,5	100%
UKUPNO GP IZVAN NASELJA		59,12	25,69	84,81	69,7%

Izvor: PPUO Viškovo (SN PGŽ 49/07, 4/12 i SN Općine Viškovo 7/20)

Gospodarska namjena

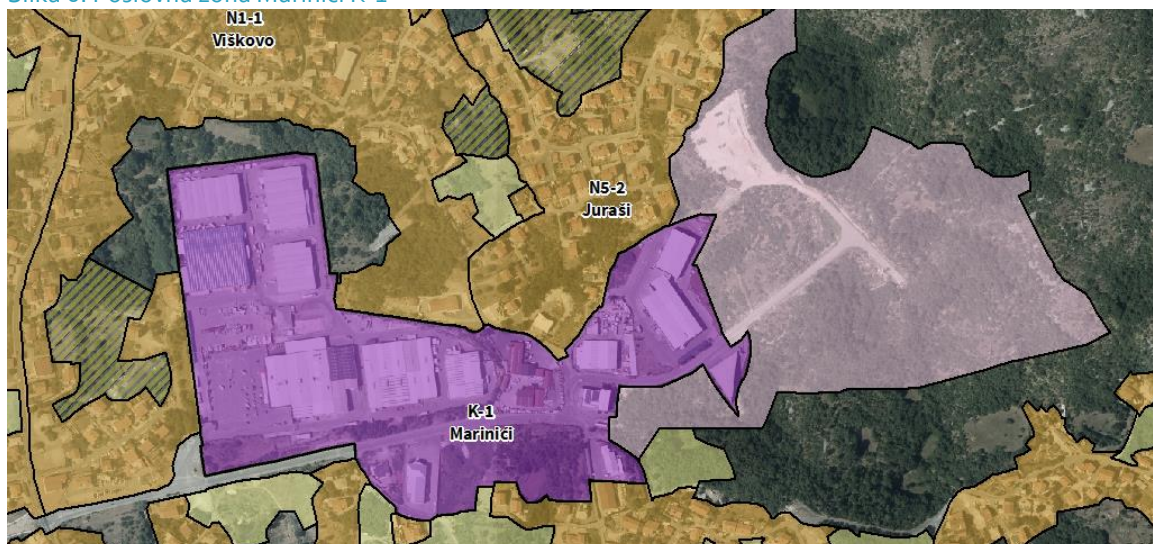
Na području Općine planirana su građevinska područja gospodarske namjene i to za poslovnu namjenu. Planirana je **poslovna zona Marinići planske oznake K-1** ukupne površine 28,31 ha za koju je izvršenom izmjenom Plana utvrđena stvarna izgrađenost te su izvršene korekcije granica zone prema postojećem stanju. Ova zona je opremljena energetsom, komunalnom, prometnom i komunikacijskom infrastrukturom. Zona je i planski uređena te je za cijelu zonu izrađen UPU naziva Urbanistički plan uređenja Radne zone Marinići K-1 /UPU 2/ (SN 17/12), a za dijelove zone su ranije bili izrađeni i detaljni planovi uređenja.

Izmjenama i dopunama PPUO Viškovo propisana je obveza izrade Urbanističkog plana uređenja Radne zone Marinići K-1 – UPU 2. S obzirom da su izvršene korekcije granica zone biti će potrebno izvršiti usklađenje urbanističkog plana, no do izrade tog usklađenja Odlukom o donošenju II. Izmjena i dopuna PPUO Viškovo definirano je da ostaju na snazi i primjenjuju se sljedeći urbanistički i detaljni plan uređenja:

- Urbanistički plan uređenja Radne zone Marinići K-1 /UPU 2/ („Službene novine Primorsko-goranske županije“ broj 17/12)
- Detaljni plan uređenja zone RZ – 7_ Zona Gramat i Panon („Službene novine Primorsko-goranske županije“ broj 6/02 i 26/03)*⁷

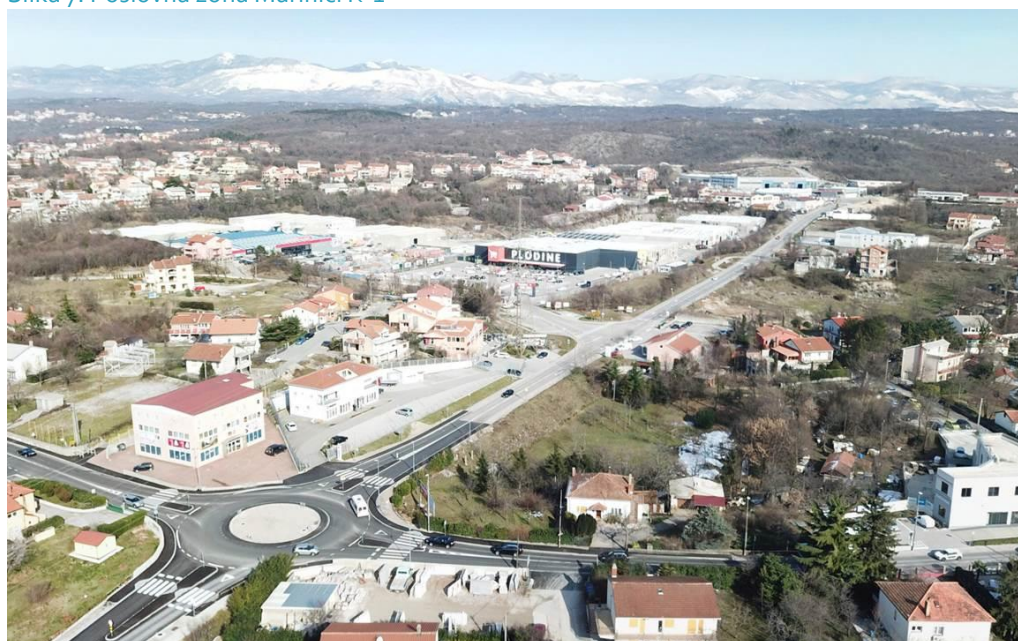
⁷ Predmetni DPU je ostavljen na snazi jer se obuhvat manjim dijelom nalazi i unutar obuhvata UPU Naselja Viškovo N1-1 (SN PGŽ 2012-17) kojim je određeno da se primjenjuje u dijelu koji je sukladan tim UPU-om.

Slika 6: Poslovna zona Marinići K-1

Izvor: GIS Baza JU Zavoda

Slika 7: Poslovna zona Marinići K-1

Izvor: www.okolo.com

Na sjevernom dijelu Općine planirana je **Poslovna zona Mariščina planske oznake K-2**. Radna zona Mariščina K-2 smještena je uz sjevernu granicu Općine Viškovo u graničnom dijelu s Općinom Klana. Poslovna zona Mariščina trenutno je u potpunosti neizgrađena te ima ukupnu površinu 8,43 ha. Namjena zone je pretežno proizvodno-uslužnog karaktera što podrazumijeva površine namijenjene za manje proizvodne pogone, istraživačko-inovacijske centre, skladišno-prodajne prostore, trgovinu na veliko te komunalne i servisne djelatnosti.

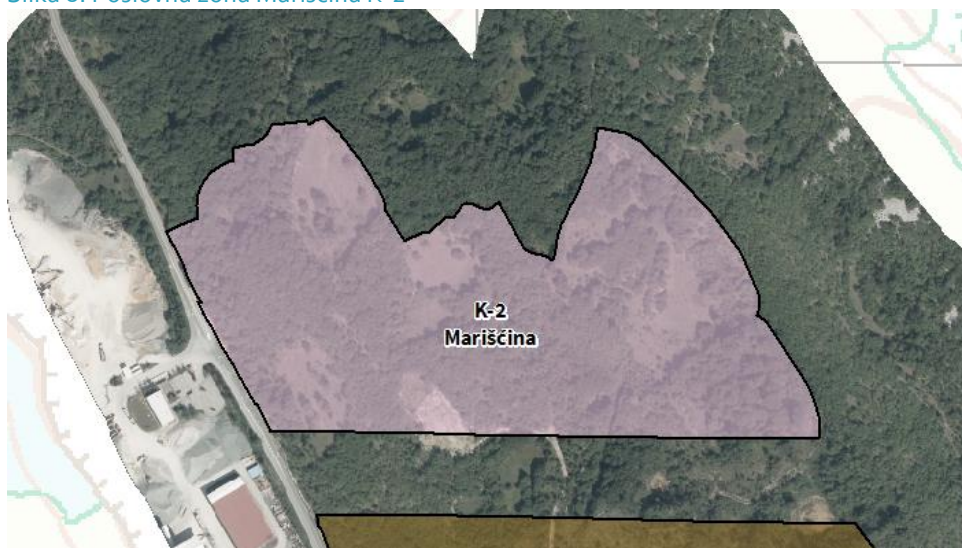
Navedena zona je planski uređena, izrađen je UPU naziva Urbanistički plan uređenja Radne zone Mariščina K-2 /UPU 3/ (SN PGŽ 17/12, SN Općine Viškovo 16/17, 12/19 i 17/19). U toku 2019. godine izvršene su izmjene predmetnog urbanističkog plana kako bi se omogućio prometni spoj na prometnicu u susjednoj Radnoj zoni Kunfin na području Općine Klana. Također, posljednjom izvršenom izmjenom tog urbanističkog plana proširen je njegov obuhvat kako bi pristupni dio

zone koji spaja županijsku cestu sa radnom zonom, bio unutar obuhvata istoga te kako bi projekt uređenja tog dijela bio prihvatljiv za sufinanciranje EU sredstvima u sklopu sustava poduzetničkih zona na području Urbane aglomeracije Rijeka kroz integrirana teritorijalna ulaganja (ITU mehanizam). II. izmjenom i dopunom PPUO Viškovo izvršena je korekcija granice zone na način da je proširena u dijelu prema županijskoj cesti kako bi obuhvatila i pristupni dio zone.

U prosincu 2020.g. Općina Viškovo dobila je od Ministarstva regionalnog razvoja i fondova Europske unije Odluku o financiranju projekta „Radna zona Mariščina K-2 u Općini Viškovo“. Općini Viškovo je kao prijavitelju putem mehanizma Integriranih teritorijalnih ulaganja Urbane aglomeracije Rijeka za provođenje projekta odobreno 11.997.311,22 kune iz Europskog fonda za regionalni razvoj u okviru Operativnog programa Konkurentnost i kohezija 2014.-2020. Navedeni iznos (skoro 12 mil.kn) su bespovratna europska sredstva dok su ukupni prihvatljivi troškovi nešto više od 15 milijuna kuna. Projekt se sastoji od ulaganja u izgradnju osnovne i dodatne zajedničke infrastrukture na području Radne zone Mariščina K-2 s ciljem razvoja i poboljšanja kvalitete i dostupnosti fizičke poduzetničke infrastrukture na području Općine Viškovo koja je dio Urbane aglomeracije Rijeka.

Tim se projektom želi potaknuti unaprjeđenje poduzetničke klime, privući nove investitore, kako domaće tako i strane, koji će otvoriti nova radna mjesta. Posljedično tome, razvoj Radne zone Mariščina trebao bi doprinijeti daljnjem socio-ekonomskom napretku lokalnog i šireg područja.

Slika 8: Poslovna zona Mariščina K-2

Izvor: GIS Baza JU Zavoda

Groblja

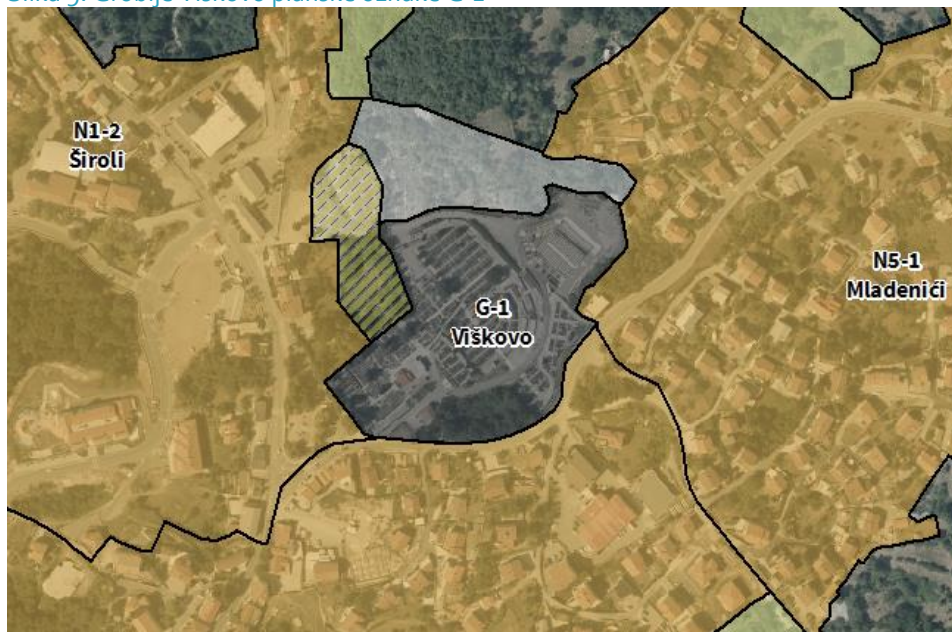
Groblje Viškovo planske oznake G-1 ima ukupnu površinu 3,5 ha te je za predmetno groblje izrađen i na snazi Detaljni plan uređenja (SN PGŽ 04/12). Na području groblja Viškovo je u prosincu 2020. godine završena izgradnja drugog djela III. faze groblja Viškovo⁸. Predmetna faza sadrži 2 grobna polja, oznaka 21 i 22 s ukupno 1.230,00 m² površine grobnih mjesta,

⁸ Prvi dio III. faze groblja Viškovo okončan je krajem 2014. godine. te su u sklopu ove faze bila izvedena 2 grobna polja, s ukupno 1.608,00 m² površine grobnih mjesta, odnosno u sklopu ove faze izvedena su 204 nova grobna mjesta.

odnosno u sklopu ove faze izvedena su 143 nova grobna mjesta. U sklopu drugog dijela III. faze izvedeno je i 120 grobnih niša na poljima 19 i 21 zajedno sa pratećim zelenim površinama čime je završeno kompletno uređenje III. faze mjesnog groblja Viškovo.

Usporedbom podataka o godišnjem broju umrlih na području Općine Viškovo (Tablica 2 - npr. 2019.g.122 umrlih), može se zaključiti da će ostvareni novi kapacitet groblja u centru naselja Viškovo biti dovoljan samo za nekoliko godina te je nužno planirati daljnje proširenje grobnih mjesta u Općini. Daljnje širenje postojećeg groblja, koje je smješteno u samom centru općine ocijenjeno je kao nepovoljno te su Prostornim planom uređenja Općine Viškovo planirane dvije lokacije za novo groblje, u Bujkima te u neposrednoj blizini novog groblja u Kastvu, tzv. groblje Čikovina.

Slika 9: Groblje Viškovo planske oznake G-1

Izvor: GIS Baza JU Zavoda

Na području Bujki, planirano je groblje, no izvršenom II. Izmjenom i dopunom Plana ono je postalo sastavni dio građevinskog područja naselja Marčelji - nije planirano kao zona izdvojene namjene izvan naselja. Za predmetno groblje izrađen je Detaljni plan uređenja Groblje (G-2) /DPU 13/ („Službene novine Primorsko-goranske županije“ broj 37/11) koji je na snazi, do izrade urbanističkog plana koji će obuhvatiti šire područje oko groblja gdje se planira realizirati dodatne društvene sadržaje. U urbanističkom planu će se odrediti stvarna potrebna površina za groblje na toj lokaciji. Studijom koja je planirana u Proračunu Općine za 2021. godinu za realizaciju groblja preispitati će se obje lokacije - Bujki i Čikovina te će se definirati koja je povoljnija za daljnje ulaganje.

Groblje Čikovina planske oznake G-1 planirano je na granici s Gradom Kastvom ukupne površine 3,07 ha. Za područje groblja propisana je obaveza izrade urbanističkog plana uređenja (UPU 19) kojim je potrebno osigurati i odgovarajuće parkirališne prostore te druge prateće građevine.

Slika 10: Groblje Ćikovina planske oznake G-2

Izvor: GIS Baza JU Zavoda

Građevinsko područje za gospodarenje otpadom

Građevinsko područje za gospodarenje otpadom na području Općine Viškovo oznake O_{žCGO} obuhvaća površinu za smještaj Središnje županijske građevine za zbrinjavanje otpada Marišćina (ŽCGO Marišćina) ukupne površine područja 41,5 ha. Građevina je izgrađena (izdana je lokacijska dozvola i građevinske dozvole), a II. IDPPUO Viškovo su određeni uvjeti za rekonstrukciju neposrednom provedbom plana.

Slika 11: Građevinsko područje za gospodarenje otpadom O_{žCGO} Marišćina

Izvor: GIS Baza JU Zavoda

2.2.3 Gradnja izvan građevinskog područja

U promatranom razdoblju izvršenoj izmjeni Plana struktura gradnje izvan građevinskog područja usklađena je s uvjetima određenim u županijskom Planu. Tako su planirana područja i građevine izvan građevinskog područja za koje se planira izgradnja podijeljena na:

- građevinska zemljišta i
- građevine na prirodnim područjima

Gradnja izvan građevinskog područja na građevinskim zemljištima

Na građevinskim zemljištima na području Općine Viškovo neposrednom provedbom je omogućena gradnja građevina gospodarske namjene - površina za odlaganje viška iskopa Mariščina (GZ-Mi) i infrastrukturne namjene (građevine prometne infrastrukture, infrastrukturne građevine vodoopskrbe i odvodnje i građevine energetske infrastrukture).

Površina za odlaganje viška iskopa (GZ-Mi) određena je na sjevernom dijelu Općine, u blizini poslovne zonu Mariščina te su određeni uvjeti za neposrednu provedbu.

Planom je određena i površina građevinskog zemljišta za smještaj prometnog terminala „Pogled“ (GZ-at) te su planom određeni uvjeti za neposrednu provedbu. U sklopu terminala je omogućen smještaj i uređenje: okretišta autobusa, stajališta autobusa javnog gradskog prijevoza, parkirališta za osobna vozila (model „Park & Ride“), parkirališta za turističke autobuse, stanice sustava razmjene bicikla (model „Bike sharing“), pomoćnih objekata: info punkt, objekti s ugostiteljskim, uslužnim, trgovačkim, izložbenim, agencijskim i sličnim sadržajima, sanitarnim čvorom te drugim sadržajima u funkciji pružanja kvalitetne usluge i drugih pomoćnih građevina.

Planirano je i građevinsko zemljište za smještaj transformatorskog postrojenja Mavri (GZ-ts) te su određeni uvjeti za neposrednu provedbu.

Gradnja izvan građevinskog područja na prirodnim područjima

Na prirodnim površinama mogu se graditi građevine koje su isključivo u funkciji iskorištavanja prirodnih resursa, a svojom funkcijom, veličinom, tehnologijom i ostalim obilježjima ne utječu bitno na svojstva prirodnih površina. Karakteristika je ove gradnje da se građevine grade na čestici osnovne namjene (poljoprivredno zemljište, šuma itd.), a bez da se formira zasebna građevinska čestica za izgrađenu građevinu.

Na prirodnim područjima su kroz izvršene izmjene Plana određeni uvjeti za gradnju:

- Građevina u funkciji poljoprivrede,
- Građevina u funkciji šumarstva i lovstva,
- Sportsko-rekreacijskih građevina i površine na prirodnim područjima
- Infrastrukturnih građevina

Također, kroz II. IDPPUO Viškovo dani su uvjeti za rekonstrukciju postojećih objekata koji su izgrađeni izvan građevinskih područja

2.2.4 Prirodna područja

Na području Općine utvrđena je površina od 10 ha gospodarske šume što čini 0,5 % površine Općine.

Ostalo poljoprivredno tlo, šume i šumsko zemljište obuhvaćaju 1.078,39 ha što je 57,8 % površine Općine.

Površina utvrđene poljoprivredne namjene iznosi 48,6 ha što je 2,6 % od površine Općine, a odnosi se na vrijedno obradivo zemljište planske oznake P2.

Slika 12: Prirodne površine na području Općine Viškovo

Općina Viškovo	Oznaka	Površina (ha)	% od površine Općine	ha/stan.
Poljoprivredne površine	P			
vrijedno obradivo tlo	P2	48,6	2,6	
Šumske površine	Š			
gospodarske šume	Š1	10	0,54	
Ostalo poljoprivredno tlo, šume i šumsko zemljište	PŠ	1078,39	57,8%	
UKUPNO		1.865,7	60,94%	

Izvor: PPUO Viškovo (SN PGŽ 49/07, 4/12 i SN Općine Viškovo 7/20)

2.3 Gospodarske i društvene djelatnosti

2.3.1 Gospodarske djelatnosti

Temelj ukupnog razvoja prostora općine Viškovo predstavlja gospodarstvo stoga u nastavku slijedi analiza gospodarskih kretanja promatranog prostora

Tržište rada/ zaposlenost i nezaposlenost

Zaposlenost

U nastavku se analiziraju dostupni podaci o zaposlenosti koje objavljuje Državni zavod za statistiku (DZS) te podaci Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje (HZMO).⁹

Prema podacima DZS-a na prostoru Viškova je na dan 31. ožujka 2020. godine u pravnim osobama bilo zaposleno 2.432 osoba, što u odnosu na 2017. godinu predstavlja povećanje od 22,95 %.

Pozitivna kretanja na tržištu rada potvrđuju i podaci HZMO-a, prema kojima je 2020. godine bilo zaposleno 3.356 osoba, što u odnosu na 2017. godinu kada je broj zaposlenih iznosio 2.897 čini rast od 15,84 %.

Tablica 9: Zaposleni u pravnim osobama (stanje 31. ožujka) i ukupan broj zaposlenih (godišnji prosjek), 2015.-2020.

	Zaposleni kod pravnih osoba (stanje na dan 31.3.)	Zaposleni (godišnji prosjek)*
2017.	1.978	2.897
2018.	2.231	3.088
2019.	2.170	3.269
2020.	2.432	3.356
2020. (2017=100)	122,95	115,84

⁹ Prilikom tumačenja podataka HZMO, treba voditi računa o tome da HZMO vodi evidenciju osiguranika, a ne zaposlenih koji su definirani svojim brojem u službenim statistikama DZS-a. Stoga valja u interpretaciji tih podataka biti vrlo oprezan. Ipak, obzirom da trenutno ne postoji drugi relevantan izvor podataka, ova se analiza pored podataka DZS-a, temelji i na podacima HZMO-a, a sve kako bi se dobila potpunija ekonomska analiza prostora.

Ø godišnja stopa 2017.-2020.	7,13%	5,02%
---	-------	-------

Prema najnovijim podacima od HZMO-a, u prosincu 2020.¹⁰ u općini Viškovo bilo je ukupno 3.398 zaposlenih. Ukoliko se taj broj promatra u kontekstu udjela u ukupno zaposlenim u Primorsko – goranskoj županiji može se uočiti da on predstavlja udio od oko 3,05 % u 2020. godini.¹¹

Analiza strukture zaposlenih prema vrsti zaposlenja temelji se na podacima HZMO-a. Naime evidencija HZMO-a radnike prema vrsti osiguranja dijeli na: radnike kod pravnih osoba; obrtnike; poljoprivrednike; samostalne profesionalne djelatnike; radnike kod fizičkih osoba; osiguranike zaposlene kod međunarodnih organizacija i u inozemstvu, te na osiguranike s produženim osiguranjem. Najveći prosječni broj zaposlenih u 2020. godini nalazi se kod pravnih osoba (udio iznosi 80,1 %), na obrtnike i samostalne djelatnike te njihove radnike otpada 19,2 % zaposlenih. Najmanji udio u ukupnoj zaposlenosti Viškova bilježe poljoprivrednici (0,2 %), dok zaposlenih kod međunarodnih organizacija u inozemstvu nema.

Kretanje broja zaposlenih tijekom 2020. godine prikazano je u tablici u nastavku.

Tablica 10: Kretanje broja zaposlenih prema vrsti zaposlenja, zadnji dan mjeseca, 2020. godina

Datum	Radnici kod pravnih osoba	Obrtnici	Poljoprivrednici	Samostalne prof. djelatnosti	Radnici kod fizičkih osoba	Osig. zaposleni kod međunarodnih organizacija i u inozemstvu	Osiguranici - produženo osiguranje	UKUPNO
Siječanj	2.697	272	5	81	273	0	18	3.346
Veljača	2.707	275	5	91	278	0	17	3.373
Ožujak	2.632	279	5	86	278	0	17	3.297
Travanj	2.637	279	6	80	277	0	16	3.295
Svibanj	2.648	276	6	78	277	0	17	3.302
Lipanj	2.664	273	7	82	279	0	18	3.323
Srpanj	2.648	277	7	81	295	0	22	3.330
Kolovoz	2.672	280	7	82	299	0	22	3.362
Rujan	2.734	279	7	77	291	0	19	3.407
Listopad	2.743	277	7	82	296	0	19	3.424
Studeni	2.747	279	8	78	286	0	18	3.416
Prosinac	2.735	283	8	71	282	0	19	3.398
Prosjeak	2.689	277	7	81	284	0	19	3.356
Prosjeak (UKUPNO=100)	80,1%	8,3%	0,2%	2,4%	8,5%	0,0%	0,5%	100,0%

Izvor: HZMO Zagreb; Obrada autora

Analiza kretanja zaposlenih kroz 2020. godinu, ukazuje da se broj zaposlenih osoba kretao u rasponu od 3.346 zaposlenih u siječnju do 3.398 zaposlenih u prosincu. Može se zaključiti da ne postoje značajnije sezonske oscilacije.

¹⁰ Stanje na dan 30.12.2020.

¹¹ 111.333 ukupno zaposlenih u PGŽ prema HZMO

Promotri li se struktura zaposlenih po spolu, uočava se da je od ukupno zaposlenih u 2020. godini 61 % muškaraca, dok je 39 % žena. Omjer je isti i u slučaju zaposlenih kod pravnih osoba. Struktura je najnepovoljnija kada je riječ o obrtnicima: muškaraca je 67 %, dok je žena 33 %. Konačno, kod fizičkih osoba bilo je zaposleno 56 % muškaraca i 44 % žena.

Konačno, uzimajući sve u obzir za pretpostaviti je da je stvarni broj zaposlenih u općini Viškovo puno veći. Naime, prikazani broj ne uključuje zaposlenike koji žive na području općine Viškovo, a rade na području nekih drugih općina ili gradova, a s druge strane uključuje one koji žive na području drugih općina ili gradova, a rade na području Općine Viškovo.

Stoga potpuniji podatak o ukupnom broju zaposlenih na području općine Viškovo prikazuje posljednji Popis stanovništva iz 2011. godine, a u kojem je naznačeno da je od ukupnog broja stanovnika Općine (14.445) zaposleno 6.262 stanovnika i to: 3.426 muškaraca i 2.836 ženskih osoba. Navedeno znači da je zaposleno 43,3 % stanovništva, što predstavlja značajno učešće zaposlenih u ukupnom broju stanovnika.

Obzirom da je procjena stanovnika Općine Viškovo za kraj 2011. godine 14.697 stanovnika, odnosno 16.742 stanovnika za kraj 2019. godine, može se zaključiti da je stvaran broj zaposlenih mnogo veći. No, za službene podatke trebati će pričekati još neko vrijeme.

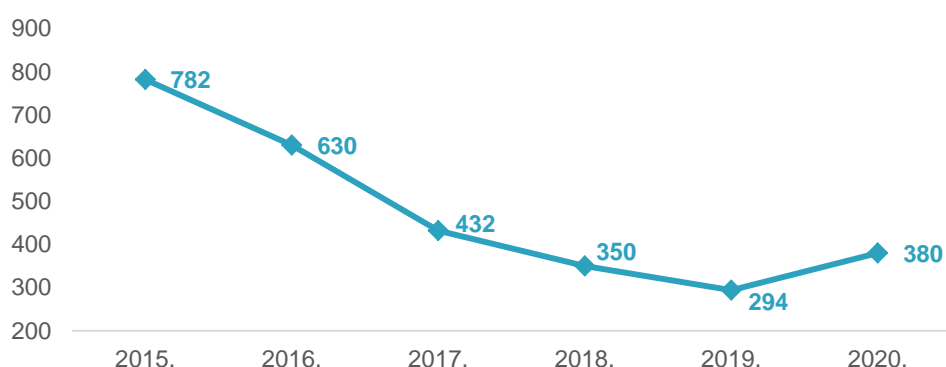
Nezaposlenost

Pored broja zaposlenih osoba potrebno je analizirati i broj nezaposlenih osoba.

Na području Općine Viškovo na dan 31. prosinca 2020. godine na Hrvatskom zavodu za zapošljavanje bila je prijavljena 391 nezaposlena osoba. U odnosu na isti mjesec 2017. godine broj nezaposlenih smanjio se za 9,5 %.

Analizira li se detaljnije kretanje nezaposlenosti na području Viškovau razdoblju 2017-2020., uočavaju se povoljni trendovi tijekom razdoblja od 2017. do 2019. godine, da bi u prosincu 2020. godine uslijedio rast nezaposlenosti. Smanjenje nezaposlenosti do 2019. godine može se pripisati jačanju poduzetničkih aktivnosti na području Općine, dok se porast broja nezaposlenih u 2020. godini može pripisati utjecaju pojave epidemije uzrokovane koronavirusom COVID-19.

Grafikon 1: Registrirana nezaposlenost u Općini Viškovo 2015.-2020. (stanje na dan 31.prosinac)

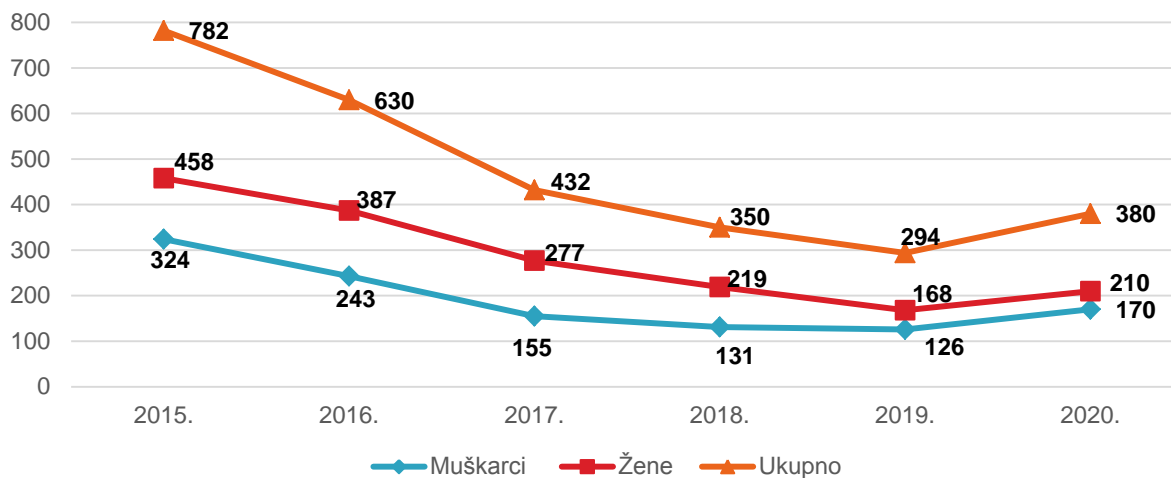

Izvor: Podaci HZZ, Statistika on-line – Registrirana nezaposlenost; Obrada autora

Omjer nezaposlenih muškaraca i žena je i dalje nepovoljan za žene, pri čemu se udio nezaposlenih žena u ukupnom broj nezaposlenih u 2020. godini smanjio u odnosu na 2017. (64 % naspram 55 %), što ukazuje da žene pripadaju teže zaposlivim i ranjivim skupinama na tržištu

rada. U cilju povećanja zapošljavanja ranjivih skupina na tržištu rada, Općina Viškovo doprinosi provedbom raznih projekata (Ruke pomažu, Zaželi itd.)¹².

Grafikon 2: Nezaposleni u Općini Viškovo prema spolu, 2015-2020.

Izvor: Podaci HZZ, Statistika on-line – Registrirana nezaposlenost; Obrada autora

Promotri li se obrazovna struktura nezaposlenih osoba u Viškovu u 2020. godini, može se uočiti da je najveći dio nezaposlenih sa završenom srednjom školom (63 %), zatim slijede nezaposleni s fakultetom, akademijom, magisterijem i doktoratom (13 %) te nezaposleni sa završenom osnovnom školom i prvostupnici, osobe sa završenim stručnim studijem i višom školom (11 %). Najmanje nezaposlenih je bez škole i nezavršene osnovne škole.

Promotri li se obrazovna struktura nezaposlenih osoba u Viškovu u 2020. godini, može se uočiti da je najveći dio nezaposlenih sa završenom srednjom školom (63 %), zatim slijede nezaposleni s fakultetom, akademijom, magisterijem i doktoratom (12 %) te nezaposleni sa završenom osnovnom školom i prvostupnici, osobe sa završenim stručnim studijem i višom školom (10 %). Najmanje nezaposlenih je bez škole i nezavršene osnovne škole.

Struktura gospodarskih djelatnosti

Analizira gospodarske strukture ukazuje da sve gospodarske grane nemaju jednako značenje za razvoj općine Viškovo, što nameće potrebu za detaljnijom analizom grana koje imaju ili bi mogle imati značajniju ulogu u budućem gospodarskom razvoju.

Značaj pojedinih gospodarskih djelatnosti analiziran je na temelju financijskih rezultata poslovanja poduzetnika na području Viškova.

Prema podacima FINA-e ukupno je bilo aktivno 675 gospodarskih subjekata koji su predali financijske izvještaje za 2020. godinu¹³.

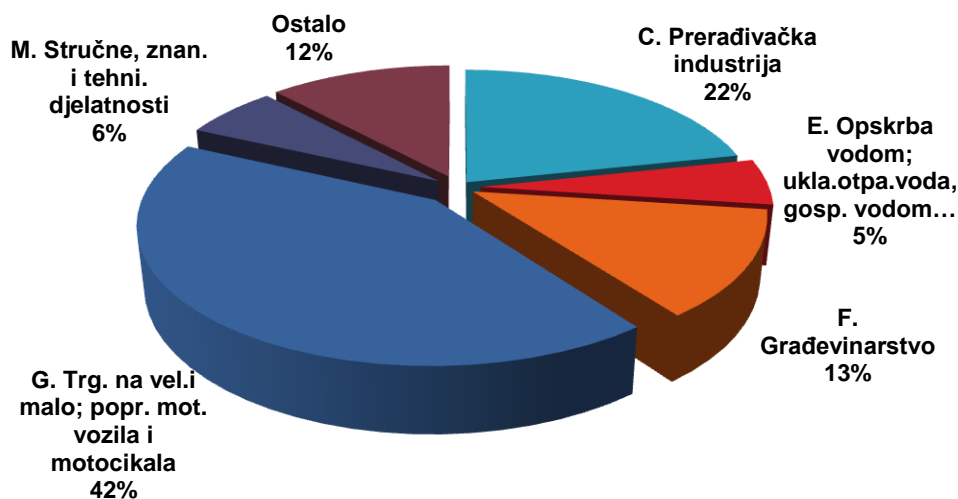
¹² https://www.opcina-viskovo.hr/sites/default/files/files/eu_projekti_viskovo.pdf

¹³ Analiza gospodarskih djelatnosti temelji se na dostupnim podacima Financijske agencije FINA

Analiza strukture broja gospodarskih subjekata prema područjima djelatnosti NKD-a¹⁴ (N=675) pokazuje da je najveći dio poduzetnika registriran u djelatnostima: građevinarstva (F), trgovine na veliko i malo (G), prerađivačkoj industriji (C) te stručnim, znanstvenim i tehničkim djelatnostima (M).

Ukoliko se sagledava struktura ukupnih prihoda poduzetnika prema područjima djelatnosti NKD-a tada su djelatnosti zastupljene kako slijedi: trgovina na veliko i malo (G), prerađivačka industrija (C), građevinarstvo (F) te stručne, znanstvene i tehničke djelatnostima (M), a što slijedi prikazano u grafikonu u nastavku.

Grafikon 3: Struktura ukupnih prihoda poduzetnika prema područjima djelatnosti NKD-a, Viškovo, 2019.

Izvor: FINA, infobiz.fina.hr; Obrada autora

Nastavak analize stoga se odnosi na financijske rezultate poduzetnika te četiri najznačajnije djelatnosti gospodarstva po kriteriju ukupnog prihoda poduzetnika općine Viškovo u razdoblju od 2017. do 2020. godine.

Analiza djelatnosti G

TRGOVINA NA VELIKO I MALO, POPRAVAK MOTORNIH VOZILA I MOTOCIKALA

Potrebno je naglasiti da trgovina ima veliki udio u ukupnim prihodima poduzetnika s područja Općine (42%) te je u tom smislu treba i promatrati.

U razdoblju od 2017. do 2020. godine pozitivna kretanja djelatnosti G ostvaruju slijedeće kategorije: broj poduzetnika kumulativno je povećan za 2,1 % (u prosjeku godišnje za 0,7 %), broj zaposlenih se povećao za 17 % (prosječna godišnje stopa rasta od 5,4 %), neto plaće su više za 28 %, dok je prosječna mjesečna neto plaća po zaposlenom rasla u prosjeku po stopi od 3 %, što čini kumulativno povećanje od 9 %. Nadalje, dugotrajna imovina bilježi rast od 9 % (prosječna godišnja stopa od 3 %), dok je dobit prije oporezivanja kumulativno rasla za 25 % (u prosjeku godišnje za 7,7 %). Istovremeno, djelatnost trgovine na veliko i malo, popravka mot. vozila i motocikala bilježi negativna kretanja u slijedećim kategorijama: dugoročne obveze su

¹⁴ U Hrvatskoj se u svim statističkim istraživanjima kao i u statističkom poslovnem registru primjenjuje Nacionalna klasifikacija djelatnosti 2007. – NKD 2007, koja je u potpunosti usklađena s definicijama i pravilima NACE-a Rev. 2.

kumulativno povećane za 18,2 % (u prosjeku godišnje za 5,7 %), dok gubitak bilježi kumulativni rast za 57,7 % (prosječna godišnja stopa rasta od 16,4 %).

Tablica 11.: Glavni financijski pokazatelji poduzetnika ostvarenih u djelatnosti G, Viškovo, 2017 – 2020.

Opis	2017.	2018.	2019.	2020.	2020. (2017.=100)	Ø godišnja stopa rasta/pada 2020./2017.
Broj poduzetnika	141	148	155	144	102,13	0,7%
Dugotrajna imovina (u tis. kuna)	150.223	159.760	183.370	164.317	109,38	3,03%
Dugoročne obveze (u tis. kuna)	61.007	67.444	70.507	72.118	118,21	5,74%
Dobit prije oporezivanja (u tis. kuna)	26.242	27.644	33.313	32.818	125,06	7,74%
Gubitak prije oporezivanja (u tis. kuna)	2.419	1.712	6.461	3.814	157,69	16,40%
Broj zaposlenih	669	737	809	783	117,04	5,38%
Neto plaće i nadnice (u tis. kuna)	36.146	41.971	46.046	46.246	127,95	8,56%
Prosječna mjesečna neto plaća po zap. (u kunama)	4.502	4.746	4.743	4.922	109,33	3,02%

Izvor: FINA, infobiz.fina.hr; Obrada autora

Tvrtke koje najviše doprinose ostvarenim rezultatima ove djelatnosti su (sukladno NKD 2007.): Ark-Mihelić d.o.o.; Kimi commerce d.o.o.; Elektromax d.o.o.; Frigo-Ve d.o.o.; Zekić d.o.o.; Ns Agro trade d.o.o.; Ceramiche Mariner d.o.o.; Hop d.o.o.; Astraprom d.o.o.; Hamax d.o.o. Na značaj ovih tvrtki za gospodarstvo Viškova ukazuje podatak da one ostvaruju 32 % ukupne zaposlenosti i 45 % ukupnih prihoda djelatnosti trgovine na veliko i malo, popravka motornih vozila i motocikala.

Važno je naglasiti da na gospodarski razvoj općine značajno utječu i drugi gospodarski subjekti iz ove djelatnosti, kao što su primjerice Plodine d.d., Lidl i dr. Međutim, kako je sjedište tih subjekata registrirano na području druge jedinice lokalne samouprave, njihovi financijski izvještaji nisu obuhvaćeni ovom analizom. Ono što je, bez obzira na njihovo registrirano sjedište neosporno, jest njihov značaj za ukupni razvoj općine.

Analiza djelatnosti C

PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA

Analiza financijskih pokazatelja poduzetnika iz prerađivačke industrije u razdoblju od 2017. do 2020. godine ukazuje na oscilatorna kretanja. Pozitivna kretanja bilježe slijedeće kategorije: broj poduzetnika bilježi rast od 5,3 % (prosječna godišnja stopa rasta 1,7 %), prosječna mjesečna neto plaća po zaposlenom bilježi kumulativno povećanje od 17,5 % (u prosjeku godišnje za 5,5 %), neto plaće su povećane za 11,9 % (prosječna godišnje stopa pada od 3,8 %) dok se dugotrajna imovina povećala za 23 % (prosječna godišnja stopa od 7,2 %). U promatranom razdoblju gubitak ostvaruje pad od 49,1 % (po godišnjoj stopi pada od 20 %). Negativni trendovi ove djelatnosti zabilježeni su u kategoriji broja zaposlenih gdje je zabilježen pad za 4,8 % u izvještajnom razdoblju (godišnja stopa pada od 1,6 %), dobit prije oporezivanja u djelatnosti C

smanjila se za 55 % (po godišnjoj stopi pada od 23,4 %) dok su se dugoročne obveze povećale za 8,1 (godišnje za 2,64 %).

Tablica 12: Glavni financijski pokazatelji poduzetnika ostvareni u djelatnosti C, Viškovo, 2017. – 2020.

Opis	2017.	2018.	2019.	2020.	2020. (2017.=100)	Godišnja stopa rasta/pada 2020./2017.
Broj poduzetnika	94	95	91	99	105,32	1,74%
Dugotrajna imovina (u tis. kuna)	91.799	107.065	114.146	112.954	123,05	7,16%
Dugoročne obveze (u tis. kuna)	33.890	42.253	45.529	36.641	108,12	2,64%
Dobit prije oporezivanja (u tis. kuna)	43.512	24.864	22.182	19.557	44,95	-23,40%
Gubitak prije oporezivanja (u tis. kuna)	3.998	2.414	2.595	2.035	50,89	-20,16%
Broj zaposlenih	608	595	603	579	95,23	-1,62%
Neto plaće i nadnice (u kunama)	34.036	36.127	38.549	38.097	111,93	3,83%
Prosječna mjesečna neto plaća po zap. (u kunama)	4.665	5.060	5.327	5.483	117,53	5,53%

Izvor: FINA, infobiz.fina.hr; Obrada autora

Rezultatima ove djelatnosti najviše doprinose sljedeći poslovni subjekti: Scam Marine d.o.o.; Babić Arbor d.o.o.; Trea Trade d.o.o.; Hitro-Tec d.o.o.; K.M.D. Babić d.o.o.; Interval d.o.o.; Filtom d.o.o.; Final Fagus d.o.o.; Valis Grupa j.d.o.o.; B.R.O.S.S. tehnika d.o.o.

Snagu nabrojnih tvrtki potvrđuje činjenica da ostvaruju udio od 42 % u ukupnom broju zaposlenih i udio od 62,5 % u ukupnim prihodima djelatnosti prerađivačke industrije na području Viškova.

Analiza djelatnosti F

GRAĐEVINARSTVO

Tijekom promatranog razdoblja većina pokazatelja financijskih rezultata poslovanja poduzetnika u djelatnosti građevinarstva od 2017. do 2020. godine poprima povoljne vrijednosti. Najveće povećanje u odnosu na 2017. godinu u 2020. bilježe dobit prije oporezivanja (76 %), neto plaće (56 %) te broj zaposlenih (36 %). Nadalje, i broj poduzetnika i prosječna mjesečna neto plaća po zaposlenom bilježi rast od 14,7 %, dok su dugoročne obveze smanjene za 8 % kumulativno. Negativni trendovi u ovoj djelatnosti zabilježeni su u kategoriji dugotrajne imovine uz smanjenje od 29,45 % te u kategoriji gubitka, koji se u 2020. u odnosu na 2017. godinu kumulativno povećao za 52,56 %.

Tablica 13: Glavni financijski pokazatelji poduzetnika ostvareni u djelatnosti F, Viškovo, 2017. – 2020.

Opis	2017.	2018.	2019.	2020.	2020. (2017.=100)	Godišnja stopa rasta/pada 2020./2017.
Broj poduzetnika	136	141	150	156	114,71	4,68%

Dugotrajna imovina (u tis. kuna)	85.729	95.960	75.640	60.486	70,55	-10,98%
Dugoročne obveze (u tis. kuna)	48.483	79.139	57.805	44.560	91,91	-2,77%
Dobit prije oporezivanja (u tis. kuna)	7.035	10.712	11.016	12.379	175,97	20,73%
Gubitak prije oporezivanja (u tis. kuna)	3.211	11.824	49.504	4.899	152,56	15,12%
Broj zaposlenih	425	488	545	579	136,24	10,86%
Neto plaće i nadnice (u kunama)	19.243	22.517	26.055	30.065	156,24	16,04%
Prosječna mjesečna neto plaća po zap. (u kunama)	3.773	3.845	3.984	4.327	114,68	4,67%

Izvor: FINA, infobiz.fina.hr; Obrada autora

Tvrtke koje najviše pridonose ostvarenim rezultatima ove djelatnosti su (sukladno NKD 2007.): ALMES d.o.o.; MI GRADNJA d.o.o.; G.M.B. TEAM d.o.o.; NI.SA. projekt d.o.o.; M.K.GRADNJA d.o.o.; ANTANA d.o.o.; MARČIĆ GRADNJA d.o.o.; EL-GO d.o.o.; ŽUNIĆ - TEH d.o.o.; Kvarner Elektro d.o.o.

Zaposleni u tim subjektima čine 23% ukupnog broja zaposlenih i 42,9% ukupnih prihoda djelatnosti građevinarstva na području Viškova.

Analiza djelatnosti M

STRUČNE, ZNANSTVENE I TEHNIČKE DJELATNOSTI

Financijski pokazatelji ove djelatnosti u razdoblju od 2017. do 2020. godine pokazuju uglavnom pozitivne i veoma povoljne predznake. Pozitivna kretanja djelatnosti M ostvaruju slijedeće kategorije: broj poduzetnika kumulativno je povećan za 10,5 % (u prosjeku godišnje za 3,4 %), neto plaće bilježe povećanje od 12,8% nominalno (prosječna godišnja stopa rasta od 4,1 %), dok se gubitak u 2020. u odnosu na 2017. smanjio za čak 91,1 %. Prosječna mjesečna neto plaća po zaposlenom je tijekom promatranog razdoblja rasla u prosjeku po stopi od 4,1 % godišnje, što čini kumulativno povećanje od 12,8 % dok su se dugoročne obveze smanjile za 48,3 % (u prosjeku godišnje za 19,7 %). Zaposlenost je ostala ista na početku i na kraju izvještajnog razdoblja. Nepovoljna kretanja tijekom promatranog razdoblja u djelatnosti M ostvaruje kategorije dugotrajne imovine i dobiti prije oporezivanja. Dugotrajna imovina je u odnosu na 2017. smanjena za 6,3 %, što znači da je u prosjeku godišnje padala po stopi od 2,2 % dok se dobit prije oporezivanja smanjila za 13,1 % (u prosjeku godišnje za 4,6 %).

Tablica 14: Glavni financijski pokazatelji poduzetnika ostvareni u djelatnosti M, Viškovo, 2017. – 2020.

Opis	2017.	2018.	2019.	2020.	2020. (2017.=100)	Godišnja stopa rasta/pada 2020./2017.
Broj poduzetnika	67	72	71	74	110,45	3,37%
Dugotrajna imovina (u tis. kuna)	23.662	22.353	22.470	22.162	93,66	-2,16%
Dugoročne obveze (u tis. kuna)	37.356	19.287	19.318	19.305	51,68	-19,75%
Dobit prije oporezivanja	9.797	9.888	10.135	8.516	86,93	-4,56%

(u tis. kuna)						
Gubitak prije oporezivanja (u tis. kuna)	12.114	1.391	701	1.074	8,87	-55,40%
Broj zaposlenih	171	174	166	171	100	0%
Neto plaće i nadnice (u kunama)	9.953	10.456	10.348	11.230	112,83	4,11%
Prosječna mjesečna neto plaća po zap. (u kunama)	4.850	5.007	5.195	5.473	112,85	4,11%

Izvor: FINA, infobiz.fina.hr; Obrada autora

Tvrtke koje najviše pridonose ostvarenim rezultatima ove djelatnosti su (sukladno NKD 2007.): Duing d.o.o.; Aveo-team d.o.o.; Eko projekt d.o.o.; Alius Grupa d.o.o.; Team Electric d.o.o.; Ct-Con d.o.o.; Eko plus inženjering d.o.o.; V.G. Elektro j.d.o.o.; Profit Consult d.o.o.; Think d.o.o. Na značaj ovih poslovnih subjekata za viškovsko gospodarstvo ukazuje podatak da oni zapošljavaju 40 % ukupnog broja zaposlenih i ostvaruju 77% ukupnih prihoda poduzetnika registriranih u stručnim, znanstvenim i tehničkim djelatnostima.

Financijski rezultati gospodarstvenika

Općina Viškovo poznata je kao ekonomski aktivno područje. Područje Općine obuhvaća 0,52% područja Primorsko goranske županije, a poduzetnički sektor ostvaruje slijedeće rezultate.

Tablica 15: Ostvareni udjeli poduzetnika općine Viškovo u ukupnim pokazateljima poduzetnika PGŽ, 2020.

Opis	2017.	2020.
Udio u ukupnim prihodima PGŽ	3 %	3,4 %
Udio u ukupnim rashodima PGŽ	2,9 %	3,2 %
Udio u ostvarenoj neto dobiti PGŽ	3,7 %	3,4 %
Udio u ostvarenim gubitcima u PGŽ	3,4 %	1,2 %
Udio tvrtki u PGŽ	5,7 %	5,9 %

Izvor: FINA, infobiz.fina.hr; Obrada autora

Dakle, na 0,52% područja Županije aktivno je 5,8% ukupnog broja poduzetnika Primorsko-goranske županije. Ti poduzetnici ostvaruju 3,2% ukupnih prihoda te 3,3% ukupnih rashoda poduzetnika u Županiji.

U nastavku se iznose financijski rezultati gospodarstvenika registriranih na području općine Viškovo u razdoblju 2015. – 2019. po područjima djelatnostima NKD-a.

Tablica 16: Financijski rezultati gospodarstva na području općine Viškovo za razdoblje 2017. – 2019. (djelatnosti SVE, iznosi u 000 kn)

Djelatnost	Ukupni prihodi				Ukupni rashodi				Dobit prije oporezivanja				Gubitak prije oporezivanja			
	2017.	%	2020.	%	2017.	%	2020.	%	2017.	%	2020.	%	2017.	%	2020.	%
A. Poljopr., šumarstvo i ribarstvo	471	0,0	5.312	0,4	469	0,0	4.928	0,4	2	0,0	396	0,5	0	0,0	12	0,1
B. Rudarstvo i vađenje	948	0,1	7.843	0,6	1.254	0,1	5.207	0,4	0	0,0	2.636	3,2	306	1,1	0	0,0
C. Prerađivačka industrija	270.325	23,8	272.991	21,6	230.812	21,6	255.469	21,3	43.512	46,0	19.557	23,5	3.998	14,5	2.035	9,3
D. Opskrba el. energijom, plinom..	119	0,0	142	0,0	165	0,0	207	0,0	0	0,0	0	0,0	46	0,2	65	0,3
E. Opskrba vodom; ukla.otpa.voda, gosp. vodom...	40.385	3,6	68.672	5,4	39.760	3,7	70.419	5,9	625	0,7	11	0,0	0	0,0	1.758	8,0
F. Građevinarstvo	105.716	9,3	159.398	12,6	101.893	9,6	151.918	12,7	7.035	7,4	12.379	14,8	3.211	11,6	4.899	22,3
G. Trg. na vel.imalo; popr. mot. vozila i motocikala	511.389	45,1	531.975	42,2	487.566	45,7	502.971	41,9	26.242	27,8	32.818	39,4	2.419	8,8	3.814	17,4
H. Prijevoz i skladištenje	16.260	1,4	33.632	2,7	15.723	1,5	31.775	2,6	764	0,8	2.344	2,8	229	0,8	487	2,2
I. Djel.pruž.smješ.te prip. i usl. hrane	33.847	3,0	32.556	2,6	35.130	3,3	34.762	2,9	1.745	1,8	737	0,9	3.028	11,0	2.942	13,4
J. Informacije i komunikacije	5.594	0,5	12.215	1,0	4.886	0,5	10.529	0,9	929	1,0	1.898	2,3	221	0,8	213	1,0
L. Poslovanje nekretninama	5.803	0,5	7.384	0,6	5.963	0,6	7.370	0,6	542	0,6	650	0,8	701	2,5	636	2,9
M. Stručne, znan. i tehni. djelatnosti	88.356	7,8	78.111	6,2	90.674	8,5	70.669	5,9	9.797	10,4	8.516	10,2	12.114	43,9	1.074	4,9
N. Admini. i pom. uslužne djelatnosti	2.898	0,3	6.331	0,5	2.394	0,2	6.543	0,5	690	0,7	348	0,4	186	0,7	560	2,5
P. Obrazovanje	8.324	0,7	5.884	0,5	7.878	0,7	5.701	0,5	459	0,5	193	0,2	13	0,0	9	0,0
O.Dj.zdr.zaštite i soc.skrbi	12.128	1,1	14.622	1,2	11.632	1,1	14.971	1,2	502	0,5	184	0,2	7	0,0	533	2,4
R. Umjetnost, zabava i rekreacija	25.724	2,3	17.233	1,4	25.492	2,4	18.950	1,6	1.229	1,3	496	0,6	998	3,6	2.213	10,1
S. Ostale uslužne djelatnosti	5.430	0,5	7.604	0,6	5.104	0,5	8.097	0,7	456	0,5	227	0,3	130	0,5	719	3,3
UKUPNO	1.133.717	100	1.261.906	100	1.066.796	100	1.200.485	100	94.527	100	83.390	100	27.606	100	21.970	100

Izvor: FINA, infobiz.fina.hr; Obrada autora

Ukupni prihodi poduzetnika su tijekom razdoblja od 2017. do 2020. godine rasli po prosječnoj godišnjoj stopi od 3,6 %. Tako da su ukupni ostvareni prihodi poduzetnika u 2020. bili veći za 11,3 % nego u 2017. godini. Usporede li se ostvarenje ukupnih prihoda po djelatnostima, može se vidjeti da u 2020. godini najviše prihoda ostvaruje djelatnost trgovine na veliko i malo (G), slijedi prerađivačka industrija s udjelom od 21,6 % te građevinarstvo (F) s udjelom od 12,6 %.

Ukupni rashodi poduzetnika slijedili su rast prihoda te su rasli s približnom godišnjom stopom rasta od 4 %. Bili su veći u 2020. godini u odnosu na 2017. godinu za 12,5 %. Pojedinačno u 2020. godini najveće ostvarene rashode bilježi trgovina na veliko i malo (G) s udjelom od 42 %, zatim prerađivačka industrija (C) s udjelom od 21 % te građevinarstvo (F) s 13 %. Ostale djelatnosti imaju manje udjele u ukupnim rashodima.

Najveću dobit prije oporezivanja u 2020. godini bilježi djelatnost trgovine na veliko i malo (udio od 39 %), zatim prerađivačka industrija (23,5 %), građevinarstvo s udjelom od 15 % te stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti s udjelom od 10 %.

U 2020. godini najveći gubitak prije oporezivanja iskazuje građevinarstvo s udjelom od 22,3 % te trgovina na veliko i malo sa udjelom od 17,4 %.

Tablica u nastavku Izvešća prikazuje rezultate poslovanja poduzetnika registriranih na području općine Viškovo u razdoblju od 2017. – 2020. godine.

Tablica 17: Ukupni rezultati poslovanja trgovačkih društava na području općine Viškovo od 2017. – 2020. (u 000 kn)

Pozicija	2017.	2018.	2019.	2020.	2020. (2017. =100)	God. stopa rasta/pada 2017./2020.
Broj registriranih poduzetnika	584	627	654	675	115,58	4,95%
Ukupna dugotrajna imovina	774.414	813.364	808.406	757.334	97,79	-0,74%
Dugoročne obveze	286.164	319.385	298.148	290.476	101,51	0,50%
Neto plaće i nadnice	122.244	140.171	115.351	160.220	131,07	9,44%
Investicije	281.739	26.213	43.990	24.971	8,86	-55,41%

Izvor: FINA, infobiz.fina.hr; Obrada autora

U promatranom razdoblju broj registriranih poduzetnika povećao se za 16 % (po prosječnoj godišnjoj stopi od 5 %), što predstavlja dobar pokazatelj. Vrijednost ukupne dugotrajne imovine kumulativno se smanjila za 2,2 % (u prosjeku za 0,7 % godišnje), dugoročne obveze povećane su za 1,5 % (u prosjeku za 0,5 % godišnje). Istovremeno, neto plaće i nadnice zabilježile su kumulativno povećanje od 31 %, dok su investicije smanjene za čak 91 % (po prosječnoj godišnjoj stopi od 55 %).

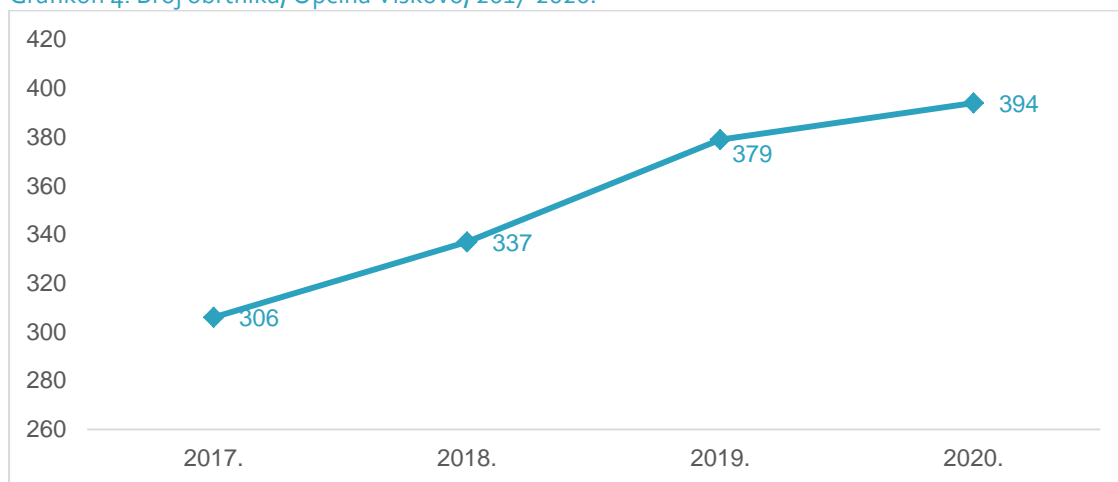
Obrtništvo

Obrtnici u Primorsko–goranskoj županiji, a time i na području Općine Viškovo članovi su Obrtničke komore PGŽ te svoje interese ostvaruju preko svojih udruženja. Na području Općine Viškovo za obrtnike je zaduženo Udruženje Obrtnika Viškovo-Kastav-Klana-Jelenje.

Obzirom da se financijski pokazatelji poslovanja obrtnika sustavno ne prikupljaju, u nastavku se prikazuju fizički pokazatelji stanja i kretanja u obrtničkom sektoru viškovskog gospodarstva.

Prema podacima Udruženja obrtnika Viškovo-Kastav-Klana-Jelenje na području Viškova je u 2020. godine bilo aktivno 394 obrtnika. Grafikon u nastavku pokazuje da se broj obrtnika na području Viškova kontinuirano povećavao od 2017. do 2020. godine (rast s 306 na 394 obrtnika). Može se zaključiti da se tijekom promatranog razdoblja broj obrtnika u prosjeku godišnje povećavao po stopi od 8,79 %.

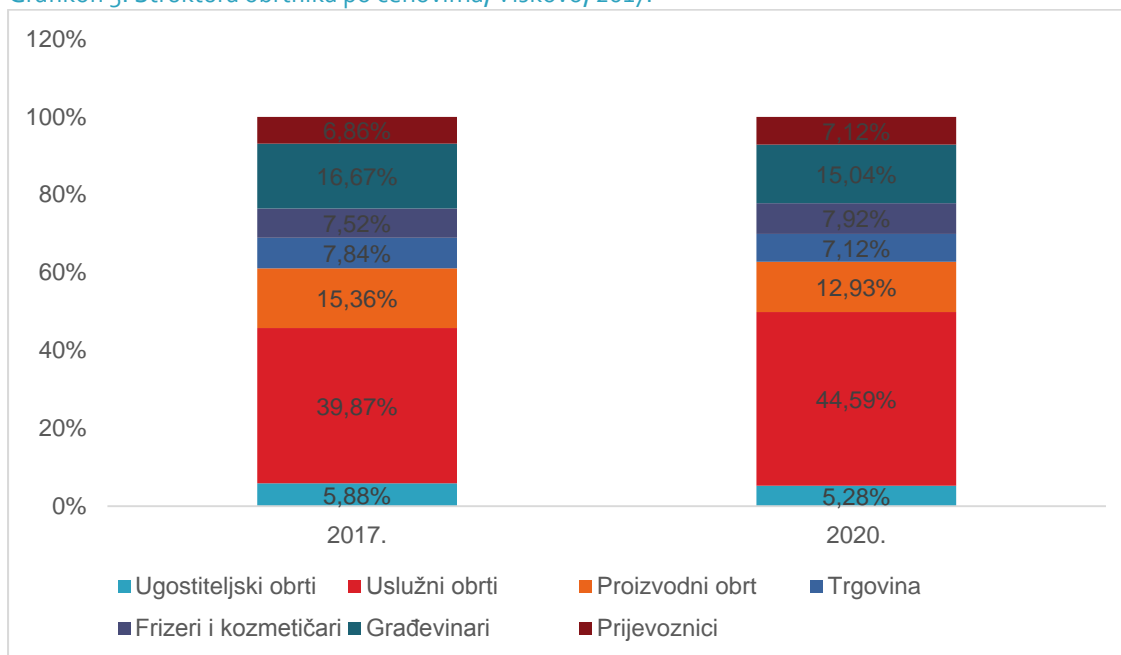
Grafikon 4: Broj obrtnika, Općina Viškovo, 2017-2020.

Izvor: Podaci Udruženja Obrtnika Viškovo-Kastav-Klana-Jelenje; Obrada autora

Analizira li se struktura obrta viškovskog gospodarstva po cehovima u 2020. godini, može se vidjeti da su najzastupljeniji uslužni obrti s udjelom od gotovo 45 %, zatim građevinari s udjelom od 15 % te proizvodni obrti s udjelom od 12 %**Error! Not a valid bookmark self-reference..** U usporedbi s cehovskom strukturom obrta iz 2017. godine, uočava se pad udjela građevinara, trgovine te proizvodnih i ugostiteljskih obrta. Rast udjela se uočava kod prijevoznika, frizerskih i kozmetičarskih obrta te uslužnog obrta. U razdoblju od 2017. do 2020. godine broj obrta je rastao kod svih cehova te je najveći rast ostvaren kod uslužnog obrta (Tablica 18).

Grafikon 5: Struktura obrtnika po cehovima, Viškovo, 2017.

Izvor: Podaci Udruženja Obrtnika Viškovo-Kastav-Klana-Jelenje; Obrada autora

Tablica 18: Broj obrtnika na području općine Viškovo po djelatnostima u razdoblju od 2017. do 2020.

Ceh	2017.	2018.	2019.	2020.	Godišnja stopa rasta/pada 2017/2020
Ugostiteljski obrti	18	20	20	19	1,82%
Uslužni obrti	122	141	169	183	14,47%
Proizvodni obrti	47	49	49	49	1,40%
Trgovina	24	24	27	24	0,00%
Frizeri i kozmetičari	23	27	30	34	13,92%
Građevinari	51	53	57	58	4,38%
Prijevoznici	21	23	27	27	8,74%
UKUPNO	306	337	379	394	8,79%

Izvor: Podaci Udruženja Obrtnika Viškovo-Kastav-Klana-Jelenje; Obrada autora

Brojni obrti iznimno su važni za gospodarstvo ovog kraja. Nažalost, njihove financijske pokazatelje nije moguće analizirati zbog njihove nedostupnosti.

Turizam

Iako turizam sudjeluje s udjelom od tek 2,6 % u ukupnim prihodima poduzetnika Općine Viškovo, evidentni su naponi svih sektora u tom segmentu, kao i ambiciozni planovi za budućnost, a što se može vidjeti i iz strateških dokumenata Općine (Plan ukupnog razvoja Općine Viškovo; Strateški okvir razvoja turizma Općine Viškovo).

Osim toga, ostvareni rezultati u segmentu turizma pokazuju trend rasta i ukazuju na perspektivnost navedene djelatnosti te se stoga u ovom poglavlju zasebno daje osvrt na turizam Općine Viškovo.

Sukladno Pravilniku o proglašavanju turističkih općina i gradova i o razvrstavanju naselja u turističke razrede (NN broj: 122/09, 9/10, 61/10, 82/10, 36/11, 89/11, 146/11, 141/12, 144/12, 38/13 i 153/13, 126/15, 15/16, 54/16, 113/16, 26/17, 61/17, 72/17, 78/17) područje Općine Viškovo razvrstano je u turistički razred „D“, dok su naselja Marčelji, Marinići i Viškovo kategorizirani kao turistički razred „C“.

Razvrstavanje u turističke razrede temelji se na kvantitativnim i kvalitativnim kriterijima od kojih su najznačajniji: turistički i smještajni ugostiteljski kapaciteti odgovarajuće kvalitete, razina izgrađenosti infrastrukture, prirodna i kulturna baština, a naročito povijesni i umjetnički spomenici i sadržaji, prirodne ljepote, pojave, običaji i tradicija, te druge turističke zanimljivosti, stanje organiziranosti zdravstvene zaštite, uređenost javnih površina, te dodatna ponuda kao što su sport, kultura, trgovine i sl.

Glavne turističke resurse na području općine čine atraktivni i vrijedni dijelovi prirodne i graditeljske baštine, te materijalne i nematerijalne kulturne baštine (Godišnji pokladni ophod zvončari, Dvoglasje tijesnih intervala, Umijeće suhozidne gradnje i Mediteranska prehrana na hrvatskom Jadranu, njegovoj obali, otocima i dijelu zaleđa).

Bogata prošlost predstavlja potencijal za definiranje specifične ponude kulturnog turizma dok postojeći prirodni resursi omogućuju intenzivniji razvoj sportsko rekreativnog turizma. Viškovo je u povijesti bilo izletišta za stanovnike područja riječkog prstena koje je obilovalo ruralnim ambijentom, iznimnim pogledom prema Kvarnerskom zaljevu i gastronomijom.

U ovom se kraju danas isprepliće zanimljiv suživot prošlosti i sadašnjosti, neodoljiv kulinarski spoj autohtonih jela primorja i gorja, ali i specijaliteta moderne gastronomije.

Uređene šetnice te pješačke i biciklističke staze pozivnica su na ugodnu šetnju šumskim krajolicima, na odmor, rekreaciju, vožnju biciklom i užitek boravka u prirodi.

U sadašnjosti TZ Općine i ljudi koji se bave turizmom tijekom godine organiziraju mnoštvo aktivnosti i događaja koji se vezuju uz kulturu, maškare, tradicijske običaje i vrijednosti, sportske aktivnosti.

Pažljivo se osmišljava turistička ponuda i tijekom godina se ostvaruju sve bolji rezultati, što prikazuje tablica u nastavku Izvješća.

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku, u Viškovo je 2020. godine ostvareno 10.448 noćenja, što čini tek 0,14 % ukupnog broja noćenja Primorsko-goranska županije (7.824.289). U

strukturi broja noćenja prevladavaju strani gosti s udjelom od 92,2 %. Za usporedbu, strani turisti u ukupnom broju noćenja na županijskoj razini čine 87 %, a na razini Jadranske Hrvatske 88,1 %.

Tablica 19.: Broj ostvarenih dolazaka i noćenja na području općine Viškovo u razdoblju 2017.-2020.

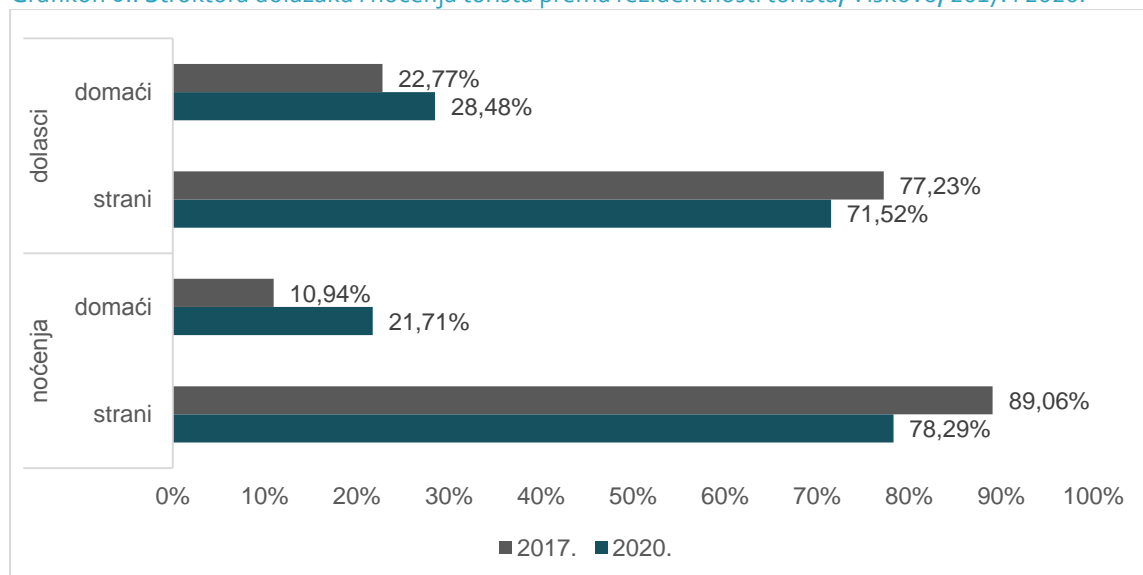
Godina	Broj dolazaka			Broj noćenja		
	ukupno	domaći	strani	ukupno	domaći	strani
2017.	2.609	594	2.015	13.482	1.475	12.007
2018.	3.756	687	3.069	21.267	1.992	19.275
2019.	3.821	746	3.075	23.020	3.490	19.530
2020.	1.980	564	1.416	14.429	3.132	11.297
2020.(2017=100)	75,89	94,95	70,27	107,02	212,34	94,09
Ø godišnja stopa rasta/pada 2017./2020.	-8,79%	-1,71%	-11,09%	2,29%	28,53%	-2,01%

Izvor: Podaci TZ općine Viškovo; Obrada autora

Analizira li se kretanje broja dolazaka i noćenja turista na području Viškova od 2017. do 2020. godine, primjetan je pozitivan rast gostiju sve do 2019. godine. U 2020. godini taj je broj drastično pao, a uzrok tome se pripisuje okolnostima uzrokovanim COVID-19 koji je doveo do ograničavanja putovanja tijekom 2020. godine.

Tijekom promatranog razdoblja broj noćenja je rastao po prosječnoj godišnjoj stopi od 2,29 %, dok se broj dolazaka turista u prosjeku smanjio za 8,79 % godišnje. Kao što prikazuju Grafikon 6 i Tablica 18, strani gosti prevladavaju u broju dolazaka i broju noćenja te su 2017. godine činili 89,06 % ukupnog broja noćenja i 77,23 % ukupnog broja dolazaka turista na području općine Viškovo. U 2020. godini ostvaruju 78,29 % ukupnog broja noćenja i 71,52 % ukupnog broja dolazaka turista u Viškovo.

Grafikon 6.: Struktura dolazaka i noćenja turista prema rezidentnosti turista, Viškovo, 2017. i 2020.

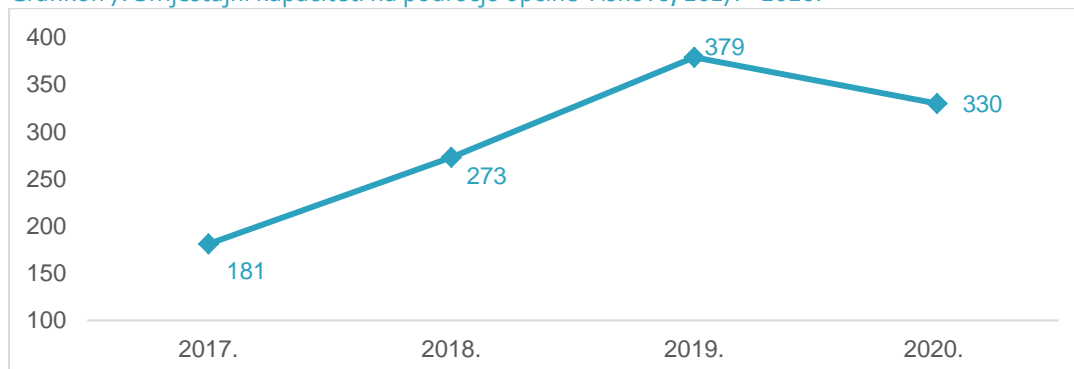

Izvor: Podaci TZ općine Viškovo; Obrada autora

Po zemlji porijekla u 2020. godini najviše dolazaka i noćenja ostvarili su turisti iz Njemačke. Slijede ih domaći gosti te turisti iz Bosne i Hercegovine, Makedonije i Poljske.

Jedan od razloga povećanja broja dolazaka i noćenja je suradnja iznajmljivača i dentalnih ordinacija. Isto tako, u budućnosti se očekuju i slični trendovi te se planira i rast turističkih smještajnih kapaciteta.

Grafikon 7: Smještajni kapaciteti na području općine Viškovo, 2017. - 2020.

Izvor: Podaci TZ općine Viškovo; Obrada autora

Analizirajući smještajne kapacitete na području općine Viškovo, može se zaključiti da je u razdoblju od 2017. do 2020. godine broj istih bio u porastu do 2019. godine da bi slijedeće godine broj pao, što je očekivano, uzimajući u obzir pandemiju koronavirusa.

Na području općine nema registriranih hotela, ali je povećanju broja kapaciteta doprinijelo i otvaranje prvog hostela 2019. godine.

Na području Općine Viškovo se tijekom godina Izvještajnog razdoblja održavalo nekoliko manifestacija koje su od značaja za razvoj turističke ponude, posebice kulturnog turizma, a od kojih su neke i međunarodnog karaktera: Pust; Priprema, pozor, sad; Proslava dana Općine Viškovo; Majeвица; Šterne – izvor života; Ljetni pljusak; Matejna; Prošeci se z manum po zvončarskih puteh; Martinja pul Marčelji; Advent u Viškovu.

U cilju daljnjeg razvoja turizma na području općine potrebno je i dalje nastaviti sa kontinuiranim osmišljavanjem turističke politike te aktivno promovirati nove događaje.

Može se zaključiti da se na području općine Viškovo nudi određena količina turističkih proizvoda i usluga te da u analiziranom izvještajnom razdoblju turistički promet pokazuje pozitivne predznake.

Uvjeti smještaja gospodarskih sadržaja u prostoru

Općina Viškovo u prostorno planskoj dokumentaciji stvara pretpostavke za razvoj planiranjem površina za razvitak gospodarskih namjena – gospodarskih zona koje se smještaju u izdvojena građevinska područja izvan naselja. U građevinska područja gospodarske namjene smještaju se djelatnosti koje nisu spojive sa stambenom funkcijom naselja i imaju specifične zahtjeve proizvodnog, odnosno poslovnog procesa.

Na području Općine Viškovo planirane su gospodarske zone poslovne namjene u kojima se mogu smještati pogoni manjih proizvodnih obrta, trgovački i skladišni kompleksi, servisi različitih djelatnosti (uključujući i komunalnu djelatnost) i sl.

Prostorno planskom dokumentacijom na području Općine Viškovo definirane su ukupno 2 gospodarske zone, poslovne namjene, kako slijedi:

1. Poslovna zona MARINIĆI, K-1 (veličina zone: 28,31 ha)
2. Poslovna zona MARIŠĆINA, K-2 (veličina zone: 8,43 ha)

Detaljniji opis navedenih gospodarskih zona nalazi se u poglavlju 2.2.2. *Područja izdvojene namjene*.

Pored navedenih gospodarskih zona koje su planirane kao građevinska područja za izdvojene namjene izvan naselja, gospodarske aktivnosti odvijaju se i u postojećim zonama unutar građevinskih područja naselja.

Tako se primjerice zona Mavri nalazi unutar građevinskog područja naselja te obuhvaća 2,6 ha. U njoj djeluje više poduzetnika, od kojih su neki: TEXTUM d.o.o.; KIMI COMMERCE d.o.o.; BOLANDOS d.o.o.; JURA AUTO d.o.o.; SCAM MARINE d.o.o.

Slika 13: Zona Mavri

Izvor: JU Zavod za prostorno uređenje PGŽ

Osim u gore navedenim radnim zonama, poduzetnici posluju i na ostalom području Općine gdje je isto tako razvijena cjelokupna infrastruktura potrebna poduzetnicima.

U izmjeni PPUO Viškovo koja je usvojena u promatranom razdoblju ovog Izvješća, izmijenjeni su uvjeti za gradnju novih i rekonstrukciju postojećih građevina gospodarske namjene unutar građevinskih područja naselja. Tako je neposrednom provedbom PPUO Viškovo omogućena gradnja i rekonstrukcija građevina gospodarske namjene i to; dvije vrste poslovnih građevina (samostalna manja poslovna građevina" i u određenim naseljima „samostalna veća poslovna građevina"), poljoprivredno-gospodarskih građevina i ugostiteljsko-turističkih građevina.

Upravljanje razvojem

Upravljanje lokalnim razvojem podrazumijeva svrhovit, proaktivan i odgovoran pristup korištenju lokalnih potencijala i oblikovanju i ostvarivanju budućnosti Općine. U najvećoj je mjeri usmjereno ka ostvarivanju misije lokalne samouprave, a koja u konačnici rezultira stalnim unaprjeđivanjem kvalitete života stanovnika Općine.

Razvojni položaj općine Viškovo

Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije provodi postupak ocjenjivanja i razvrstavanja svih jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u Republici Hrvatskoj prema indeksu razvijenosti.

Indeks razvijenosti je kompozitni pokazatelj koji se računa kao prilagođeni prosjek standardiziranih vrijednosti društveno-gospodarskih pokazatelja radi mjerenja stupnja razvijenosti JLP(R)S-a u određenom razdoblju.

Za izračun indeksa razvijenosti koriste se slijedeći pokazatelji:

1. prosječni dohodak po stanovniku
2. prosječni izvorni prihodi po stanovniku
3. prosječna stopa nezaposlenosti
4. opće kretanje stanovništva
5. stupanj obrazovanosti stanovništva (tercijarno obrazovanje)
6. indeks starenja.

Vrijednost za razdoblje 2014.-2016. za Primorsko-goransku županiju iznosi 105,28, što je iznad hrvatskog prosjeka. Na temelju ove vrijednosti, Primorsko-goranska županija svrstava se u četvrtu kategoriju u kojoj se nalaze najrazvijenije hrvatske županije.¹⁵ Općina Viškovo nalazi se u najrazvijenijoj razvojnoj skupini jedinica lokalnih samouprava s iznadprosječnom vrijednošću indeksa od 112,87 %.

Tablica 20.: Pokazatelji društveno-gospodarskog razvoja na razini odabranih JLS PGŽ, 2014.-2016.

Jedinica lokalne samouprave (JLS)	Razvojna skupina JLS	Indeks razvijenosti JLS	Vrijednosti standardiziranih pokazatelja za JLS					
			Prosječni dohodak po st.	Prosječni izvorni prihodi po st.	Prosječna stopa nezaposlenosti	Opće kretanje stanovništva (2016./2006.)	Indeks starenja (2011.)	Stupanj obrazovanja (VSS, 20-65) (2011.)
Viškovo	8	112,87	111,27	102,60	107,98	140,19	107,83	115,21
Odabrane JLS iz okruženja:								
Kastav	8	111,23	117,20	104,07	107,82	112,54	103,01	126,26
Opatija	8	111,57	123,28	126,69	107,52	100,25	89,01	136,98
Rijeka	8	108,31	121,58	109,78	105,09	97,02	95,42	129,24
Čavle	7	106,23	110,94	101,08	106,06	109,10	103,07	107,77
Jelenje	7	104,88	108,98	97,64	107,70	111,42	103,51	101,33
Klana	6	104,31	114,19	101,18	109,75	104,97	96,64	101,08
Matulji	8	108,47	116,97	102,95	107,25	110,18	100,01	115,56

Izvor: sistematizacija autora prema podacima Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova EU.

Uz Općinu Viškovo u osmoj, najrazvijenijoj skupini nalaze se još gradovi i općine mikroregije Priobalje: Bakar, Crikvenica, Kastav, Opatija, Rijeka, te općine Kostrena, Matulji, Omišalj. Općina Viškovo nalazi se na visokom drugom mjestu po visini indeksa razvijenosti, nakon Općine Kostrena.

Ukoliko se promatraju gradovi i općine u neposrednom okruženju Općine Viškovo, tek su neke u najrazvijenijoj razvojnoj skupini: Grad Kastav, Grad Opatija i Rijeka te Općina Matulji. Među odabranim JLS u okruženju, Viškovo je po visini indeksa razvijenosti najrazvijenija Općina, a što je vidljivo iz gore prikazane Tablice.

¹⁵ Jedinice regionalne (područne samouprave) se prema indeksu razvijenosti svrstavaju u četiri razvojne skupine. U četvrtoj, najrazvijenijoj skupini ukupno je pet hrvatskih županija. Po vrijednosti indeksa su (od najvećeg prema najmanjem): Grad Zagreb, Istarska županija, Dubrovačko-neretvanska, Zagrebačka te Primorsko-goranska. Ukupno devet hrvatskih županija ima vrijednost indeksa razvijenosti veću od vrijednosti prosjeka svih hrvatskih županija.

Institucionalni kapaciteti Općine

Za obavljanje poslova iz samoupravnog djelokruga Općine Viškovo, utvrđenih zakonom i Statutom te obavljanje poslova državne uprave koji su zakonom prenijeti na općinu, u Općini Viškovo ustrojen je Jedinostveni upravni odjel kojim upravlja pročelnik.

Djelokrug rada Jedinostvenog upravnog odjela Općine Viškovo su upravni i stručni poslovi koji se odnose na uređenje naselja i stanovanja, prostorno i urbanističko planiranje, komunalno gospodarstvo, brigu o djeci, socijalnu skrb, primarnu zdravstvenu zaštitu, odgoj i osnovno obrazovanje, kulturu, tjelesnu kulturu i šport, zaštitu potrošača, zaštitu i unapređenje prirodnog okoliša, protupožarnu zaštitu i civilnu zaštitu, promet na svom području te ostale poslove sukladno posebnim zakonima

U okviru JUO Općine Viškovo ustrojeni su sljedeći odsjeci:

- Odsjek ureda načelnika,
- Odsjek za proračun, financije i računovodstvo,
- Odsjek za planiranje i razvoj prostora, izgradnju komunalne infrastrukture i objekata javne i društvene namjene, EU projekte i javnu nabavu
- Odsjek za upravljanje i održavanje komunalne infrastrukture, javnih i društvenih objekata, zaštitu okoliša, gospodarenje otpadom i poslove komunalnih djelatnosti

U nedostatku ostalih pokazatelja, kapacitete javne uprave može se mjeriti ukupnim brojem zaposlenih. Prema podacima Ministarstva financija (proračuni JLS) u 2020. godini u Općini Viškovo bila su zaposlena 33 službenika na neodređeno i 3 na određeno puno radno vrijeme te 2 dužnosnika. Od ukupnog broja zaposlenih gotovo 70 % ih je visoke stručne spreme.

Financijski kapaciteti Općine Viškovo

Slijedi kratki prikaz prihoda i rashoda proračuna Općine Viškovo.

Tablica 21.: Prihodi proračuna Općine Viškovo u razdoblju 2017-2020.

Godina	PRIHODI POSLOVANJA				Prihodi od prodaje imovine	Prihodi TEKUĆE GODINE
	Porezni prihodi	Potpore ili pomoći	Ostali prihodi	Ukupno		
1	2	3	4	5=2+3+4	6	7=5+6
2017.	27.243.387	4.228.892	11.123.785	42.596.064	153.709	42.749.773
2018.	33.437.494	425.640	19.976.213	53.839.347	183.281	54.022.628
2019.	35.331.795	2.960.943	16.142.934	54.435.672	363.618	54.799.290
2020.	33.949.440	6.350.295	15.381.970	55.681.705	24.923	55.706.628

Izvor: Godišnji izvještaji o izvršenju proračuna Općine Viškovo.; Obrada autora

Prihodi od tekućih potpora ili drugih subjekta, kao i ostali prihodi (od imovine, administrativnih pristojbi i slično) različiti su po pojedinim godinama što se detaljnije uočava u sljedećoj tablici.

Tablica 22.: Struktura prihoda poslovanja Općine Viškovo po godinama

Godina	PRIHODI POSLOVANJA			
	Porezni prihodi	Potpore ili pomoći	Ostali prihodi	Ukupno
1	2	3	4	5=2+3+4

2017.	63,96%	9,93%	26,11%	100 %
2018.	62,11%	0,79%	37,10%	100 %
2019.	64,91%	5,44%	29,65%	100 %
2020.	60,97%	11,40%	27,63%	100%

Izvor: Godišnji izvještaji o izvršenju proračuna Općine Viškovo.; Obrada autora

Rashodi proračuna Općine Viškovo kretali su se u okviru ostvarenih prihoda. Rashodi poslovanja prikazani su u tri skupine rashoda: rashodi za zaposlene, materijalni i ostali rashodi.

Tablica 23.: Rashodi proračuna Općine Viškovo u razdoblju 2017-2020.

Godina	RASHODI POSLOVANJA				Rashodi za nabavu imovine	Rashodi TEKUĆE GODINE
	Rashodi za zaposlene	Materijalni rashodi	Ostali rashodi	Ukupno		
1	2	3	4	5=2+3+4	6	7=5+6
2017.	5.004.122	10.251.096	25.143.892	40.399.110	6.742.540	47.141.650
2018.	5.283.782	9.438.930	23.719.704	38.442.416	2.349.421	40.791.837
2019.	5.714.569	11.849.487	26.048.055	43.612.111	9.962.637	53.574.748
2020.	6.750.443	12.480.476	29.622.292	48.853.211	23.507.406	72.360.617

Izvor: Godišnji izvještaji o izvršenju proračuna Općine Viškovo.; Obrada autora

Ukupni rashodi poslovanja ostvarivali su se u rasponu od 38,4 do 48,9 mil.hrk, a rashodi za nabavu imovine u rasponu od 2,4 do 23,5 mil.hrk sukladno izvještajima o izvršenju proračuna. Struktura rashoda poslovanja po godinama prikazana je u narednoj tablici.

Tablica 24.: Struktura rashoda poslovanja Općine Viškovo po godinama

Godina	RASHODI POSLOVANJA			
	Rashodi za zaposlene	Materijalni rashodi	Ostali rashodi	Ukupno
1	2	3	4	5=2+3+4
2017.	12,39%	25,37%	62,24%	100 %
2018.	13,75%	24,55%	61,70%	100 %
2019.	13,10%	27,17%	59,73%	100 %
2020.	13,82%	25,55%	60,63%	100 %

Izvor: Godišnji izvještaji o izvršenju proračuna Općine Viškovo.; Obrada autora

Pojedini rashodi rasli su različitim intenzitetom ovisno o potrebama korisnika proračuna i ostvarenim prihodima, a sukladno tekućoj politici u pojedinoj proračunskoj godini koju je provodilo Općinsko vijeće Općine Viškovo.

Ulaganje u kapitalne projekte Općine Viškovo se razlikuje po godinama. Raspon ulaganja je od 3,9 do 20,3 mil.hrk sukladno izvještajima.

Tablica 25: Izvršenje kapitalnih projekata Općine Viškovo u razdoblju 2017.-2020.

	2017.	2018.	2019.	2020.
Kapitalni projekti	8.514.672,43	3.995.111,71	11.591.364,90	20.259.293,03

Izvor: Godišnji izvještaj o izvršenju općeg i posebnog dijela Proračuna Općine Viškovo.; Obrada autora

2.3.2 Društvene djelatnosti

Na prostoru Općine Viškovo prisutna je većina društvenih sadržaja potrebnih za funkcionalni razvoj Općine. Značajan demografski rast ostvaren u prethodnom razdoblju koji bi se trebao nastaviti i u narednom desetljeću¹⁶, zahtjeva daljnja ulaganja u razvoj društvene infrastrukture.

Imajući u vidu potrebu daljnjeg razvoja mreže društvenih sadržaja, Općina je 2020. godine naručila izradu „Analize razvoja javne i društvene infrastrukture“ sa ciljem detaljnijeg sagledavanja sadašnje situacije, budućih projekcija te definiranje konkretnih potreba, ciljeva i mogućnosti pri osmišljavanju i smještaju sadržaja društvenih djelatnosti na prostoru Općine.

S obzirom da je u navedenom dokumentu detaljno obrađeno i sagledano postojeće stanje društvenih sadržaja na području Općine, ovim je Izvešćem dan kratak opis postojećih društvenih sadržaja na prostoru Općine, te odnos na ostvarenost mreže društvenih sadržaja koja je određena u PPUO Viškovo.

Državna uprava i lokalna samouprava

Na području Općine Viškovo nema ispostava državne i područne samouprave.

Za obavljanje poslova iz samoupravnog djelokruga Općine Viškovo u Općini Viškovo ustrojen je Jedinstveni upravni odjel (JUO). Više o ustrojstvu jedinstvenog upravnog odjela rečeno je u poglavlju *Institucionalni kapaciteti Općine*.

Predstavnička tijela Općine Viškovo su Općinsko vijeće s jednim predstavnikom srpske nacionalne manjine, te vijeća nacionalnih manjina i to Vijeće bošnjačke nacionalne manjine koje broji deset članova, te Vijeće srpske nacionalne manjine koje broji deset članova.

Izvršno tijelo vlasti u Općini Viškovo je općinska načelnica.

S ciljem da se omogući izravno sudjelovanje građana u donošenju odluka od svakodnevne važnosti za njihov život i rad, statutom Općine Viškovo predviđeno je osnivanje mjesnih odbora. U Općini djeluje mjesni odbor Marčelji koji obuhvaća područje naselja Marčelji: Marčelji, Ilovca, Vrtače, Vršak, Melišća, Pogled, Garići, Klići, Benaši, Mavri.

Mjesni odbori imaju pravo predlagati mjere i aktivnosti za unapređenje komunalnih usluga, vrtića, škola, zdravstvene skrbi, kulturnih i sportskih ustanova na njihovu području, a također mogu utjecati na radno vrijeme javnih službi, objekata za opskrbu hranom i pićem, te regulaciju prometa.

Sa ciljem održavanja, poboljšanja i povećanja komunalnog standarda svih sastavnica Općine formirano je u 2016.g. Komunalno društvo Viškovo d.o.o. koje obavlja sljedeće djelatnosti: upravljanje i održavanje reciklažnog dvorišta u Radnoj zoni Marinići (pušteno u rad 2017.g.) održavanje javnih i zelenih površina, čišćenje javnih površina i zgrada, održavanje i upravljanje mjesnim grobljem Viškovo, održavanje prometnica (nerazvrstanih) i javne rasvjete.

Zdravstvena skrb

Na području Općine Viškovo sadržaji u funkciji zdravstvene skrbi nalaze se u naseljima Viškovo, Marinići i Sroki.

¹⁶ elaborat Analiza postojećih trendova i projekcije demografskog razvoja Općine Viškovo (JU Zavod za prostorno uređenje PGŽ, prosinac 2018.)

Prema PP PGŽ na području Općine Viškovo planirana je zdravstvena djelatnost na primarnoj i sekundarnoj razini, te građevina zdravstvenog zavoda. Obaveze iz županijskog plana su preuzete i u PPUO Viškovo.

Dio potreba primarne zdravstvene zaštite pokriveno je radom Centra primarne zdravstvene zaštite Pehlin-Marinići, no koji se ne nalazi na području Općine te stoga nije dio propisane mreže zdravstvene djelatnosti (Mreža javne zdravstvene službe, „Narodne novine“, broj 101/12, 31/13 i 113/15).

Propisana Mreža¹⁷ javne zdravstvene službe u Viškovu je zadovoljena za:

- broj timova opće/obiteljske medicine na razini primarne zdravstvene djelatnosti (propisano 5, postojeće 5),
- broj timova u djelatnosti dentalne zdravstvene zaštite na razini primarne zdravstvene djelatnosti (propisano 4, postojeće 7 s ugovorom s HZZO + privatnih 6)
- broj timova u djelatnosti zdravstvene njege u kući bolesnika (broj medicinskih sestara) (propisano 3, postojeće 3)

Mreža nije zadovoljena u pogledu propisanog broja timova u djelatnosti zdravstvene zaštite predškolske djece na razini primarne zdravstvene djelatnosti gdje je Mrežom propisan 1 tim, a što u promatranom razdoblju Izješća nije bilo ostvareno. U cilju ostvarenja navedenog, u uređen je prostor za smještaj pedijatrijske ambulante u „Domu Marinići“ koja je započela s radom u 2021.g.

S obzirom na dobno-spolni sastav stanovništva (tj. broj žena starijih od 15g.), potrebno je ispitati mogućnosti dopune mreže otvaranjem ginekološke ordinacije na području Općine, iako Mrežom zdravstvene djelatnosti za Općinu Viškovo nisu obavezni sadržaji u djelatnosti zdravstvene zaštite žena.

Zdravstvena djelatnost na sekundarnoj razini obuhvaća specijalističko-konzilijarnu zdravstvenu zaštitu i bolničku zdravstvenu zaštitu. Na sekundarnoj razini zdravstvene zaštite u Općini Viškovo, Mrežom javne zdravstvene službe nisu planirani sadržaji, a trenutno je naselju Viškovo u funkciji specijalistička oftalmološka ordinacija (privatni subjekt).

U Viškovu, u naselju Marinići je do nedavno djelovala ispostava Nastavnog zavoda za javno zdravstvo, no ta je ispostava ukinuta u 2020.g.

Na području Općine Viškovo djeluju i 3 ljekarne (Viškovo, Marinići i Sroki), a ponuda usluga zdravstvene zaštite dodatno je proširena s djelatnostima privatnih subjekata: 3 zubotehnička laboratorija, specijalistička oftalmološka ordinacija, 2 logopedski kabineta, kabinet senzorne integracije.

Socijalna skrb

U pogledu pružanja usluga socijalne skrbi, na području Općine Viškovo djeluje privatni Dom za starije i nemoćne „Vitanova“, s namjenom trajnog i privremenog smještaja starijih i nemoćnih osoba. Osim usluga smještaja navedeni dom pruža usluge rehabilitacije nakon operativnih zahvata. Dom za starije i nemoćne raspolaže s tri objekta za smještaj pokretnih (hotelski dio),

¹⁷ Mreža javne zdravstvene službe („Narodne novine“, broj 101/12, 31/13 i 113/15).

polupokretnih (predstacionar) i nepokretnih korisnika (stacionar) s ukupnim kapacitetom od 128 ležajeva.

Osim navedene ustanove, skrb za starije i nemoćne osobe provodi se i putem modela privatnog udomiteljstva koje se realizira pod nadzorom nadležnog Centra za socijalnu skrb, a na području Općine je registriran jedan subjekt koji pruža usluge privatnog udomiteljstva.

U tijeku je priprema dokumentacije za gradnju Centra za rehabilitaciju Rijeka - stambena zajednica i poludnevni boravak u naselju Marčelji, na k.č. 1598/9 i na dijelu k.č. 1598/1, k.o. Marčelji. Izrađena je projektna dokumentacija a projekt je prijavljen na EU sufinanciranje. U planiranoj građevini predviđa se uređenje centra za rehabilitaciju za poludnevni boravak (u prizemlju) za 20 korisnika i 2-3 djelatnika te stambene jedinice za pružanje usluge organiziranog stanovanja za 6 osoba - stambena zajednica, smještene na katu.

Ustanove prosvjetnih djelatnosti – Predškolski odgoj

Trenutno na području Općine djeluje 6 vrtića, ukupnog kapaciteta 590 djece:

- Dječji vrtić „Viškovo“ (Naselje Viškovo, Vozišće 19D) - smještajnog kapaciteta 290 djece
- „Loptica“ (Naselje Viškovo, Furićevo 62c) - smještajnog kapaciteta 95 djece
- „Malik“ (Naselje Viškovo, Široli 1) - smještajnog kapaciteta 48 djece
- „Maza“ (Naselje Marinići, Marinići 80) - smještajnog kapaciteta 44 djece
- „Zvončica“ (Naselje Marinići, Marinići 144) - smještajnog kapaciteta 78 djece
- Dječji vrtić „Poneštrica“ područni vrtić „Sreća“ (naselje Marčelji, Ilovca 18c) - smještajnog kapaciteta 35 djece

Dječji vrtić „Viškovo“ jedini je vrtić kojem je osnivač sama Općina, a Općina sufinancira boravak djece u vrtićima drugih osnivača. Sukladno PPUO Viškovo, ukupni planirani kapacitet vrtića koji treba biti ostvaren na području Općine je 870. Prema prostornim cjelinama, u PPUO planiran je minimalni kapacitet na području PC 1 za 620 djece (naselje Viškovo 500, naselje Marinići 120), a na području PC 2 za 250 djece.

Općina aktivno ulaže u povećanje kapaciteta vrtića i prilagodbu istih smjernicama Državnog pedagoškog standarda¹⁸. U cilju rješavanja problema nedostatka kapaciteta ustanova predškolskog odgoja, u tijeku je priprema dokumentacije i gradnja dodatnih vrtićkih kapaciteta, u naseljima Viškovo i Marčelji.

Uz postojeći objekt Dječjeg vrtića „Viškovo“ planira se izgradnja još jedne slobodnostojeće zgrade dječjeg vrtića kapaciteta za cca. 100 djece, podijeljenih u sedam odgojno-obrazovnih grupa; i to četiri grupe za jaslički program te tri grupe za vrtićki program. Planirana bruto površina budućeg objekta iznosi 1.871 m². U početnoj su fazi pripreme za realizaciju vrtića na drugim lokacijama u Marinićima i Saršonima, sukladno razmještaju i potrebama po prostornim cjelinama.

Osim navedenog, izvršena je rekonstrukcija postojećeg objekta u Marčeljima za potrebe područnog vrtića (dovršeno u 2021.g.). Realizacijom projekta postojeća nedovršena zgrada bez namjene, u naravi prizemnica površine cca 100 m², rekonstruirana je za potrebe područnog dječjeg vrtića sa dvije vrtićke grupe, etažnosti P+1. Ukupna bruto površina vrtića iznosi oko 300 m² te omogućava smještaj, sukladno Državnom pedagoškom standardu, za 47 djece. Osim

¹⁸ Državni pedagoški standard predškolskog odgoja i naobrazbe ("Narodne novine", broj 63/08 i 90/10).

rekonstrukcije postojeće zgrade, projektom je predviđeno i opremanje vrtića kao i uređenje pratećeg okoliša i dječjeg igrališta. Za projekt je odobreno EU sufinanciranje.

U promatranom razdoblju počeo je s radom i jedan novi dječji vrtić - „Poneštrica“ (privatni osnivač).

Tablica 26: Kapaciteti dječjih vrtića po prostornim cjelinama

PROSTORNA CJELINA	NASELJE	KAPACITET (općinski vrtići)	KAPACITET (privatni vrtići)	UKUPNI POSTOJEĆI KAPACITET	PREDLOŽENI KAPACITET PREMA PPUO
PC 1	Viškovo	290 +100 u pripremi	143	433 + 100 u pripremi	500
	Marinići	0	122	122	120
PC 2	Marčelji	47	35	382	250
PC 3	Saršoni	0	0	0	0
UKUPNO OPĆINA VIŠKOVO		337 +100 u pripremi	300	637 +100 u pripremi	890

Izvor: Analiza razvoja javne i društvene infrastrukture na području Općine Viškovo, JU Zavod za prostorno uređenje PGŽ, prosinac 2020 (I. i II. dio)

Ustanove prosvjetnih djelatnosti – osnovnoškolsko obrazovanje

Na području Općine djeluje jedna osnovna škola - OŠ „Sveti Matej“ koju je u školskoj godini 2020./2021. u 40 razrednih odjeljenja pohađalo 910 učenika. Od toga u mlađim razredima 456, a u starijim razredima 454 učenika.

Zbog nedostatka kapaciteta osnovnoškolskog obrazovanja na području Općine, postojeća osnovna škola ima broj razrednih odjeljenja (40) koji nije u skladu s odredbama Državnog pedagoškog standarda osnovnoškolskog sustava odgoja i obrazovanja (NN 63/08, NN 90/10) (maksimalno 32 odjeljenja za rad u dvije smjene).

Prema PP PGŽ, najmanji broj razrednih odjeljenja koji treba ostvariti na području Općine Viškovo je ukupno 69 razrednih odjeljenja u 3 zasebne građevine. U PPUO Viškovo planirana je minimalna mreža građevina osnovnih škola u naseljima:

- Viškovo (32 odjeljenja),
- Marinići (32 odjeljenja)
- Marčelji (8 razrednih odjeljenja).

U cilju popunjavanja kapaciteta osnovnoškolskog obrazovanja, u tijeku je projekt izgradnje nove školske zgrade na području naselja Marinići. Nova zgrada osnovne škole planirana je za dvosmjenski rad za 16+16 obrazovnih skupina s pripadajućim vanjskim površinama, školskom sportskom dvoranom, knjižnicom i prostorima za produženi boravak učenika, za ukupno do 480 učenika po smjeni. Kompleks škole čini složen zahvat u prostoru čija je izgradnja planirana u etapama. Ishodene su građevinska dozvola za uređenje vanjskih zelenih površina i igrališta u sklopu nove škole, građevinska dozvola za gradnju zgrade nove škole **te građevinska dozvola za izgradnju parkirališta u sklopu škole.**

Kultura i umjetnost

Na području Općine Viškovo na sljedeći su objekti i sadržaji u funkciji kulturnih djelatnosti i umjetnosti:

- Dom hrvatskih branitelja - prostor za održavanje događanja (naselje Viškovo, Vozišće 3)
- Društveni dom Marinići (naselje Marinići, Marinići 9)
- Stara škola Marčelji (naselje Marčelji, Marčelji 89)
- Narodna knjižnica i čitaonica „Halubajska zora“ - središnji odjel (Naselje Marinići, Marinići 9)
- Narodna knjižnica i čitaonica „Halubajska zora“ - ogranak Viškovo (Naselje Viškovo, Viškovo 15)
- Delavska katedra (naselje Sroki, Gornji Sroki 51)
- Ustanova "Ivan Matetić Ronjgov" - ustanova u kulturi (naselje Saršoni, Ronjgi 1)
- galerija na otvorenom (uz stazu Lončeva griža)

U svrhu dopunjavanja sadržaja u funkciji kulturnih djelatnosti u tijeku su sljedeći projekti:

- „Kuća halubajsega zvončara“ je projekt osmišljen s ciljem očuvanja i promoviranja Halubajskih zvončara kao dijela kulturnog identiteta područja Općine Viškovo. Planiran je kao multimedijalni muzej u kojim će biti prezentirani Halubajski zvončari, ali i zvončari te pusni i drugi običaji općenito. U sklopu projekta planirani su i prostori za radionice za djecu, prostor restorana – konobe, prostori udruge Halubajski zvončari, te polivalentni prostori za konferencije, izložbe i slično. Vanjski prostori planirani su na način da obuhvate i *Park skulptura*. Lokacija objekta je u blizini igrališta - sportsko rekreacijske zone Halubjan. Za potrebe realizacije projekta, ishođena je građevinska dozvola, izvršena je priprema dokumentacije za nabavu i opremanje te je planirani početak radova u 2021.g. Gradnja će se dijelom financirati i bespovratnim sredstvima iz urbane aglomeracije u iznosu od gotovo 8 milijuna (cca.1/5 ulaganja) u okviru projekta *Povežimo se baštinom*.

- „Park skulptura“ - Park skulptura planiran je u nastavku zgrade *Kuće halubajsega zvončara*. am Park skulptura zamišljen je kao pješačka / parkovna površina sa osnovnim elementom pješačke staze, uz koju se nižu elementi postava na temu zvončara, nadnaravnih bića i ophoda zvončara, na način da sama šetnica, te buduće skulpture i ostali elementi postava, budu tematski i oblikovno povezani s unutarnjim prostorima Zavičajne kuće. Izradi idejnog rješenja parka prethodila je izrada muzeološke koncepcije, kojom su određene smjernice za novo rješenje parka.

- „Interpretacijski centar Ronjgi“ - S ciljem očuvanja i promoviranja kulturnog identiteta i glazbenog stvaralaštva Istre i Hrvatskog Primorja osmišljen je projekt „Interpretacijski centar Ronjgi“ koji obuhvaća uređenje kompleksa uz Rodnu kuću Ivana Matetića Ronjgova – zaštićeno pojedinačno nepokretno dobro. Projektom će se izgraditi audio muzej za posjetitelje te će se koristiti i za istraživanje zvuka, a imati će i stalni postav koji će djelomično ostati u spomen domu, a izgraditi će se i popratne građevine i ljetna pozornica. Za projekt je ishođena građevinska dozvola te je prijavljen početak radova

- Rekonstrukcija Doma Marinići - u tijeku je i priprema rekonstrukcije ulaza u Dom (izrađen glavni projekt). Na postojeći objekt dograditi će se dodatni volumen visine P+1, u kojem će biti smješteno dizalo, stubište (veza prizemlja i kata), četiri uredska prostora, višenamjenski hodnik, sanitarije i spremište. Također, osigurati će se pristup dvorani i ostalim prostorijama za osobe smanjene pokretljivosti. Novi dio biti će funkcionalno povezan s postojećom knjižnicom.

Izrađena je i potrebna projektna dokumentacija za energetska obnovu postojećeg objekta te će se navedeno realizirati ovisno o financijskim mogućnostima i EU sufinanciranju.

- Rekonstrukcija objekta Delavske katedre - s obzirom da se javila potreba nadogradnje prostora kojim bi se formirao galerijski prostor za izložbe i sl. u promatranom razdoblju izvješća izrađen je glavni projekt rekonstrukcije objekta.

Vjerske građevine

Na području Općine organizirano djeluje samo katolička crkva, u okviru Župe Svetog Mateja. Redoviti liturgijski život odvija se u župnoj crkvi sv. Mateja i u prostorima Župe sv. Mateja u Viškovu.

S obzirom na broj stanovnika i udio vjernika, prostorije današnje crkve nisu dostatne. Riječka nadbiskupija iskazala je namjeru za gradnjom dodatne crkve i župe na području Općine Viškovo, zajedno sa namjerom gradnje katoličke škole i vrtića. Navedeno je uzeto u obzir prilikom izrade II. ID PPUO Viškovo te je omogućeno planiranje navedenih sadržaja na predjelu Bujki, kroz Urbanistički plan uređenja.

Sport i rekreacija

Na području Općine Viškovo sljedeći su postojeći objekti u funkciji sporta i rekreacije:

- nogometno igralište (glavno i pomoćno), objekt nogometnog kluba Halubjan (Brnasi 1)
- sportska dvorana (u sklopu osnovne škole) – velika i mala dvorana
- školsko sportsko igralište
- Bočalište Milihovo – klupske prostorije i otvoreno bočalište s tribinama (Viškovo BB)
- zatvoreno i otvoreno bočalište (Marinići 21/3)
- natkriveno bočalište (Marčelji 8g)
- fitness park Milihovo (Viškovo)
- fitness park Gornji Sroki (Sroki)
- košarkaško igralište Garići (Marčelji)
- košarkaško igralište ispred stare škole Marčelji (Marčelji)
- košarkaško igralište Petrci (Marinići)
- košarkaško igralište Donji Jugi (Viškovo)
- dječja igrališta
- bike-sharing stanica parkiralište Milihovo – brdske i električne bicikle
- bike-sharing stanica Ronjgi – brdske i električne bicikle

Osim navedenih građevina, mrežu sportsko-rekreacijskih sadržaja nadopunjavaju i sadržaji koji su u „privatnom“ vlasništvu i to ukupno 7 fitness centara te jedan sportski centar s igralištima na otvorenom (Ronjgi).

Općina Viškovo, s obzirom na visok udio djece i mladih u ukupnom broju stanovnika, s posebnom pozornošću planira ulaganja u dječja igrališta, sport i rekreaciju.

Trenutno na području Općine mrežu ovih sadržaja čini 16 postojećih dječjih igrališta, (ukupna površina cca.6010m²) a u tijeku su pripreme za gradnju dodatnih sadržaja. Pojedina igrališta svojim položajem i površinom ne udovoljavaju potrebama stanovništva. Prvenstveno je površinom i položajem nezadovoljavajuće igralište kod groblja u središtu naselja Viškovo (uz prometnu cestu, u samom središtu raskrižja) te igralište u Saršonima (kod stare škole). Također, s obzirom na opremljenost nije zadovoljavajuće igralište u Mavrimea (staro) te u Mladeniciima.

S ciljem stvaranja što boljih uvjeta za bavljenje sportom/rekreacijom, Općina Viškovo pokrenula je projekte uređenja dječjih igrališta i sportsko-rekreacijskih prostora za djecu i odrasle. U promatranom razdoblju bila je u tijeku priprema/realizacija sljedećih projekata:

- Atletska staza kod NK Halubjan – u tijeku izrada projektne dokumentacije

Realizacijom ovog projekta planirano je uređenje atletske staze duljine cca 110 metara koja će imati do 10 staza za trčanje. U 2019. godini izvršeni su zemljani radovi, a tijekom 2020. godine izrađivana je projektna dokumentacija. Projektom je predviđeno da atletsku stazu mogu koristiti svi rekreativci čime se stvara mogućnost provođenja slobodnog vremena na adekvatan način.

- Izvršeno je uređenje pomoćnog nogometnog igrališta NK Halubjan, te ishođena građevinska dozvola za rekonstrukciju objekta NK Halubjan

U 2017.g. izvršeno je uređenje pomoćnog nogometnog igrališta NK Halubjan – izvedeni radovi na drenaži i odvodnji igrališta te postavljena umjetna trava. Planirana je dogradnja objekta Nogometnog kluba Halubjan čime bi se dobile dodatne svlačionice s popratnim sadržajima. Realizacijom predmetnog projekta omogućit će se adekvatni uvjeti za održavanje i rad sportskih klubova i udruga. Za navedeno je ishođena građevinska dozvola.

- Uređenje novog dječjeg igrališta uz Dječji vrtić „Viškovo“ za igru i rekreaciju

Na čestici u vlasništvu Općine koja je trenutno neuređena planira se uređenje novog prostora za igru i druženje neposredno uz postojeći vrtić. U tijeku je izrada glavnog projekta. Prvenstveno će biti namijenjeno vrtićkoj djeci, ali će ga moći koristiti i ostali zainteresirani mještani budući su planirana dva odvojena ulaza. Prostor će se ograditi te opremiti novim spravama za igru – kombiniranim igralima, ljuljačkama i sl. kao i pratećom komunalnom opremom – klupama s naslonom, koševima za smeće te javnom rasvjetom.

- Sportsko i dječje igralište u Marinićima

U promatranom razdoblju izvješća bili su pripremljeni projekti za novo sportsko i dječje igralište u Marinićima, neposredno uz postojeći kompleks boćališta, a izgradnja je završena u 2021.g.. Na toj lokaciji izgrađeno je sportsko igralište (kombinirano košarkaško i malonogometno) i manje dječje igralište.

- Projekt rekonstrukcije objekta BK Marinići –

Predan je zahtjev za građevinsku dozvolu za rekonstrukciju postojećeg boćališta u Marinićima. Planirana je dogradnja objekta sa uređenjem dodatnih svlačionica i sanitarija, prostorija za suce te uredskih prostorija za rad boćarskog kluba. Završeni su radovi na proširenju svlačionica boćališta Marinići.

- Sportska dvorana i vanjska igrališta u sklopu nove osnovne škole u Marinićima

U sklopu planirane nove osnovne škole u naselju Marinići, izgraditi će se i školska dvorana te otvorena vanjska igrališta. Za navedeno su ishođene građevinske dozvole.

- Izgradnja sportskog parka Sroki – (ishođena je građevinska dozvola, prijavljen početak radova)

Realizacijom projekta urediti će se sportsko igralište (park) na otvorenom na trenutno neuređenoj čestici površine oko 6.000 m² u vlasništvu Općine sa svom pratećom

infrastrukturuom. Igralište je sastavljeno od jednog rukometnog igrališta te poprečno na njega dva košarkaška (odbojkaška, tenis) igrališta. Podloga na igračem dijelu je gumena.

- Dječje igralište i rekreacijska zona u Vrtačama

U promatranom razdoblju pripremana je realizacija dječjeg igrališta i rekreacijske zone u Vrtačama. Projekt se s gotovo 350 tisuća kuna sufinancira sredstvima Europske unije. U sklopu navedenog, u 2021.g. postavljene su nove certificirane sprave za igru, apsorbirajuća podloga od reciklirane gume te klupe, koševi i rasvjeta, izvršeno je hortikulturno uređenje te dodatna parkirna mjesta za posjetitelje.

Druga faza, za koju je izrađena projektna dokumentacija, namijenjena je nešto starijoj populaciji. U Marčeljima će se tako urediti površina sa spravama za tzv. street workout, postaviti fitness sprave za vježbanje na otvorenom. Uredit će se i polivalentno igralište za košarku i mali nogomet zajedno s tribinama. I ova će se površina hortikulturno urediti kako bi se uklopila u naselje. Daljnja realizacija ovisi o financijskim sredstvima i mogućnosti sufinanciranja.

- Boćalište u Marčeljima

Izrađena je projektna dokumentacija za izmještanje postojećega vanjskog četverostaznog boćališta u Marčeljima. Naime, izgradnjom područnog vrtića u Marčeljima, dio navedenog boćališta pripast će okolišu vrtića pa će se postojeće igralište izmjestiti u neposrednoj blizini. U sklopu navedenog planirano je i uređenje tribina kojih trenutno nema kao i rasvjeta boćališta. Parkiranje će se osigurati na novom parkiralištu u neposrednoj blizini svih navedenih sadržaja za koje je također izrađena projektna dokumentacija.

Ostvarenost planiranih sadržaja javne i društvene namjene prema PPUO

U tablici u nastavku dan je pregled ostvarenosti sadržaja društvene namjene koji su planirani kao minimum prema PPUO Viškovo.

Tablica 27: Ostvarenost planiranih sadržaja prema PPUO Viškovo

PC	NASELJE	SREDIŠNJE USLUŽNE FUNKCIJE		OSTVARENOST
		SKUPINA	SADRŽAJI	
PC 1 (Viškovo, Marinići, Mladenići)	Viškovo*	Školstvo	- osnovna škola	+ (ali prevelik broj razrednih odjeljenja)
		Predškolski odgoj	- dječji vrtić (kapacitet 500 djece)	- ostvareni kapacitet 433
		Zdravstvo	- primarna zdravstvena zaštita	- nedostaje 1 tim za zdravstvenu zaštitu predškolske djece
			- sekundarna zdravstvena zaštita	+
			- građevine zdravstvenih zavoda	-
			- ljekarna	+
		Socijalna skrb	- dom za odrasle osobe	+
		Sport i rekreacija	- zatvoreni sadržaji (sportske dvorane)	+
			- otvoreni sadržaji (nogomet, košarka, rukomet, atletika)	+
			- boćališta	+
			- sportsko-rekreacijski centri i zone	+
			- dječje igralište	+
Kultura	- ustanova u kulturi	-		

				(u pripremi)	
			- muzeji i/ili galerije, zbirke	+	
			- knjižnice i čitaonice	+	
		Uprava i pravosuđe	- općinska uprava	+	
			- javnobilježnički uredi	+	
			- policijska stanica	-	
			- ispostave državne uprave	-	
		Financijske i slične usluge	- banke- ispostava	+	
		Trgovina, obrt i usluge	- specijalizirane trgovine, servisi i obrtničke radionice	+	
		Marinići	Školstvo	- osnovna škola	- (u pripremi)
			Predškolski odgoj	- dječji vrtić (kapacitet 120 djece)	+ (ali sve u privatnim vrtićima)
			Sport i rekreacija	- otvorena igrališta	+
				- bočališta	+
- dječje igralište	+				
Kultura	- ustanova u kulturi		+		
	- muzeji i/ili galerije, zbirke		+		
	- knjižnice i čitaonice		+		
Financijske i slične usluge	- banke- ispostave		+		
Trgovina, obrt i usluge	- specijalizirane trgovine, servisi i obrtničke radionice		+		
PC 2 (Sroki, Kosi, Marčelji, dio Mladenići)	Marčelji	Školstvo	- osnovna škola	-	
		Predškolski odgoj	- dječji vrtić	+	
		Sport i rekreacija	- igralište na otvorenom / bočalište	+	
			- dječje igralište	+	
		Kultura	- ustanova u kulturi	-	
			- knjižnica	-	
		Trgovina obrt i usluge	- trgovine mješovitom robom - obrtničke i uslužne radionice	+	
PC 3 (Saršoni, dio Marčelji-Garići)	Saršoni	Sport i rekreacija	- igralište na otvorenom	-	
			- dječje igralište	+	
		Kultura	- ustanova u kulturi	+	
			- knjižnični stacionar i/ili bibliobus	-	
		Trgovina obrt i usluge	- trgovine mješovitom robom - obrtničke i uslužne radionice	+	
PC 4 (predjel Marišćina)	Marčelji	Trgovina obrt i usluge	- pomoćne djelatnosti poslovnih zona	-	

Izvor: PPUO Viškovo (SN PGŽ 49/07, 4/12 i SN Općine Viškovo 7/20), obrada autora

2.4 Opremljenost prostora infrastrukturom

2.4.1 Cestovna infrastruktura

Cestovnu mrežu na području Općine Viškovo čine javne i nerazvrstane ceste.

Temeljem Odluke o razvrstavanju javnih cesta (NN 17/2020) na području općine razvrstane su sljedeće ceste:

Tablica 28: Javne ceste na području općine

Kategorija	Oznaka	Naziv	Duljina (km)
županijska cesta	5017	Rupa (D8) - Škalnica - Saršoni - A.G. Grada Rijeka	5,95
županijska cesta	5021	Jurčići (ŽC 5206) - Viškovo (ŽC 5025)	2,07
županijska cesta	5023	Studena (L58014) - Ž5017	2,16
županijska cesta	5025	Ž5017 - Viškovo – Marinići - A.G. Grada Rijeka	5,57
županijska cesta	5055	Viškovo (Ž5025) - Saršoni -Trnovica - Dražice - Čavle (DC3)	3,91
županijska cesta	5215	Mariščina (Ž5023) - Viškovo - A.G. Grada Rijeka	7,49
lokalna cesta	58018	Brničiči (Ž5020) - Kosi - Sroki - ŽC 5025	1,71
lokalna cesta	58046	LC58047 - A.G. Grada Rijeka	1,56
lokalna cesta	58047	Marinići (Ž5025) - A.G. Grada Rijeka	1,05
lokalna cesta	58048	Marinići (Ž5025) - A.G. Grada Rijeka	0,7

Izvor: ŽUC PGŽ

Ukupna duljina razvrstanih cesta na području Općine Viškovo iznosi 32,17 km. Za javnu cestovnu mrežu može se ustvrditi da relativno dobro pokriva sva naselja Općine te omogućava tranzit prema lokalnim centrima kao i Gradu Rijeci. Razvoj prometne infrastrukture u posljednjih 20 godina, nije u dovoljnoj mjeri pratio proces urbanizacije popraćen s višestrukim povećanjem intenziteta motornog prometa. Osobito se to očitova na cestovnoj infrastrukturi koja uz nedovoljne tehničke elemente, posljednjih godina nerijetko pokazuje nedovoljne razine uslužnosti i nemogućnost prihvaćanja sve većeg prometnog opterećenja.

Županijske ceste

Županijska cesta Ž5215 – U listopadu 2019. god. puštena je u promet posljednja dionica županijske ceste od Marinića do Mariščine čime je kompletirana cjelokupna trasa ŽC5215 od Grada Rijeka na jugu do ŽCGO Mariščina na sjeveru. Prvotni rok za izgradnju posljednje dionice bila je 2015. godina, no zbog problema s izvođačem izgradnja se odužila na razdoblje duže od 5 godina. Inicijalno je cesta bila razvrstana kao državna cesta D427 te je kasnije, „odlukom o razvrstavanju javnih cesta NN 103/2018“ prekategoriрана u županijski rang.

Slika 14: Županijska cesta 5215, pogled u smjeru čvora Rujevica

Izvor: okolo.com, lokalpatrioti-rijeka.com

Danas ŽC5215 predstavlja okosnicu prometnog sustava Općine Viškovo te ima ulogu „Viškovske obilaznice“, odnosno izmješta promet iz gusto naseljenog centra općine te preuzima dio tranzitnog prometa iz Općine Klana. Iako je odlukom o razvrstaju cesta ova prometnica kategorizirana kao županijska, prostornim planom Općine Viškovo, a u skladu s Prostornim planom Primorsko-goranske županije, ova je prometnica određena kao državna cesta. Na trasi izgrađene prometnice nalazi se 4 raskrižja u razini od kojih je jedno kružno i nalazi se na križanju ŽC5215 i ŽC5021 pokraj nogometnog igrališta Halubjan. Izgradnjom navedenog kružnog raskrižja početkom 2020. godine, kompletirani su svi radovi na ŽC5215 (Slika 14 i Slika 15).

Slika 15: Kružno raskrižje "Halubjan"

Izvor: Općina Viškovo

Županijska cesta Ž5025 – Proteže se od Marinića na jugu, nastavlja gusto naseljenim centrom općine Viškovo i završava u naselju Marčelji na križanju sa ŽC5017. Na trasi ceste nalazi se iznimno veliki broj bočnih priključaka (većinom bez lijevih skretača), pješačkih prijelaza, te veliki broj generatora prometa. Također je prisutno i često nepropisno parkiranje i zaustavljanje uz cestu. Svi ovi razlozi doveli su do toga da ŽC5025 pokazuje nisku razinu prometne usluznosti te male prosječne brzine. Na trasi ŽC5025 nalazi se brojačko mjesto Viškovo (u naselju Sroki) na kojem je 2019. godine zabilježen prosječni godišnji dnevni promet od 6466 vozila, što je u odnosu na 2017. povećanje od 2,2%¹⁹. Ukoliko se promotre podaci brojanja prometa iz petogodišnjeg razdoblja možemo zaključiti kako je prometno opterećenje ostalo otprilike jednako te da nema razlike u intenzitetu prometa između prosječnog godišnjeg ljetnog i

¹⁹ Hrvatske ceste „brojanje prometa na cestama RH 2017-2019“

prosječnog godišnjeg dnevnog prometa (PLDP i PGDP). Iako podaci brojanja prometa za 2020. još nisu javno dostupni, zbog izgradnje ŽC5215 (koja je preuzela dio prometa) očekuje se blago smanjenje (ili stagnacija) prometnog opterećenja na županijskoj cesti Ž5025.

U promatranom razdoblju Izvešća, u 2017 i 2018 dovršena su dva kružna raskrižja u naselju Marinići (Slika 16), prvo na križanju s cestom prema industrijskoj zoni a drugo na križanju s lokalnom cestom L58048. U centru naselja Viškovo u izradi je projektna dokumentacija za rekonstrukciju raskrižja ŽC5025 i ŽC5055 u kružno raskrižje a postoje i planovi za rekonstrukciju raskrižja ŽC5025 i ŽC5021 u blizini benzinske postaje „Petrol“. U 2020. godini sigurnost prometa poboljšana je novim treptavim svjetlima na pješačkim prijelazima u centru naselja Viškovo te u naselju Sroki. Na trasi ceste kroz pojedina naselja i dalje nema nogostupa ili je nedovoljne širine (posebice naselja Sroki i Marčelji). Također, pojedine dionice zahtijevaju sanaciju kolnika.

Slika 16. Nova kružna raskrižja Marinići 1 i Marinići 2

Izvor: www.Okolo.hr., Glasnik Općine Viškovo

Županijska cesta Ž5017 – tzv „Petrolejska cesta“. Uz ŽC5125 i ŽC5025 predstavlja treću transverzalnu poveznicu s Gradom Rijeka (Drenova). Cesta preuzima i dio vanjsko-izvorišnog prometa iz smjera Općine Klana. U 2018. godini napravljena je rekonstrukcija raskrižja ŽC5017 i ŽC5055 (Saršoni centar- Slika 17) u kružno raskrižje te sanacija oborinske odvodnje. Cesta je prosječne širine 6 metara s jednostranim nogostupom kroz naselje Saršoni.

Slika 17. Kružno raskrižje ŽC5017 i ŽC5055

Izvor: ZZPU PGŽ

Županijska cesta Ž5021 – Poveznica Grada Kastva i Općine Viškovo. Prosječne je širine 6 metara s kolnikom u dobrom stanju. Pored nogometnog igrališta Halubjan dio trase je korigiran (direktniji prilaz raskrižju) u sklopu izgradnje kružnog raskrižja sa ŽC5025 (2019. do 2020. godine). Na obodnom području uz granicu s Gradom Kastvom uočena je potencijalno opasna lokacija na zavoju s radijusom horizontalne krivine od oko 30 metara što je ispod minimalnih vrijednosti za pripadajući rang ceste (slika 20). Od potencijalno opasnih mjesta treba spomenuti i lokaciju uz obiteljske kuće u Brnasima (150 m zapadno od igrališta Halubjan), na kojoj se cesta sužava na 4 metra i to na vrlo nepreglednom zavoju.

Županijska cesta Ž5023 – Nalazi se na sjeveru Općine Viškovo i povezuje ju s Općinom Klana. U dijelu kroz Općinu Viškovo prolazi obodnim područjem uz ŽCGO Mariščina. Kolnik je u dobrom stanju i propisane širine.

Županijska cesta Ž5055 – Povezuje centar naselja Viškovo, preko Saršona s Općinom Jelenje. Jedina je longitudinalna poveznice istočnog i zapadnog dijela općine. U 2018. rekonstruirana je dionica ceste Mladenici - Ronjgi te je saniran privoz raskrižju prilikom izgradnje kružnog toka Saršoni. U 2020. godini u tijeku su radovi kroz naselje Mladenici koji se vrše u nekoliko faza. Uz cestovnu infrastrukturu paralelno se obavljaju radovi na postavljanju kablova niskonaponske i srednjenaponske mreže te polaganje vodovodne mreže i javne odvodnje. Prosječna širina ceste je 6,5 metara a kolnik je u dobrom stanju. U 2020. godini u tijeku su radovi na rekonstrukciji i sanaciji ceste duž naselja Mladenici.

Lokalne ceste

Lokalna cesta L58018 - Spaja Općinu Viškovo (ŽC 5025) kroz naselje Sroki s gradom Kastvom. U 2018. godini u naselju Sroki sanirana je oborinska odvodnja s ceste i izgrađen upojni bunar. U planu je sanacija oborinske odvodnje u naselju Kosi. Treba napomenuti da cesti kritično nedostaje nogostup s obzirom na to da prolazi iznimno gusto naseljenim područjem naselja Sroki sa značajnim pješačkim prometom.

Lokalna cesta L58046 – Spaja Mariniće s Petrcima te u nastavku s Gradom Rijekom. Na istočnom dijelu kroz naselje Petrci ima iznimno loše tehničke elemente (ponegdje širina ceste nije dovoljna ni za sigurno odvijanje jednosmjernog prometa) te lošu kvalitetu asfaltnog zastora. U dva navrata, 2017. i 2020. godine izvršena je sanacija kolnika i potpornih zidova na lokalitetu Petrci.

Slika 18. Sanacija ceste u Petrcima

Izvor: Glasnik Općine Viškovo

Lokalna cesta L58047 - Povezuje Općinu Viškovo s naseljem Škurinje (Grad Rijeka). U Općini Viškovo ima ishodište na slabopreglednom raskrižju sa županijskom cestom Ž5025 (Slika 19). Kolnik je u dobrom stanju. U promatranom razdoblju Izveštća nije bilo radova na cesti.

Slika 19. Raskrižje ŽC5025 i LC58047

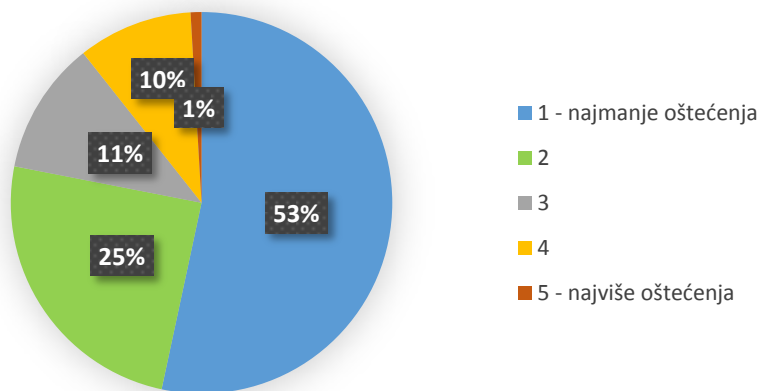
Izvor: Google maps

Lokalna cesta L58048 – Spaja centar naselja Marinići s Grbcima (Grad Rijeka). U 2020. godini semaforizirano je raskrižje L58048 i ŽC5215 . Prosječne je širine oko 5,5 metara s kolnikom u dobrom stanju.

Stanje kolnika javnih cesta

Generalno se može zaključiti da je stanje kolnika na javnim cestama Općine Viškovo **u vrlo dobrom stanju**. Svega 11% dionica ceste ima ocjenu 4 i 5 koje označavaju kolnike s većim brojem uzdužnih, poprečnih i mrežastih pukotina (Grafikon 8).

Grafikon 8: Stanje kolnika na javnim cestama

izvor: ŽUC PGŽ

Nerazvrstane ceste

Na mrežu javnih cesta nadovezuje se mreža nerazvrstanih cesta kojima upravlja Općina Viškovo. Ukupna duljina nerazvrstanih cesta iznosi 89,46 km što je u odnosu na 2017. povećanje za 0,4 km. Mrežu nerazvrstanih cesta karakteriziraju loši tehnički elementi (bez nogostupa, premala širina) te često smanjena uslužnost prometa.

Gustoća cestovne mreže

Gustoća cestovne mreže Općine Viškovo iznosi 172,5 km ceste na 100 km² površine. To je puno više od prosjeka RH i PGŽ koji iznosi 47,4 km na 100 km², odnosno 42,8 km na 100 km² površine.

Stupanj motorizacije

Prema podacima MUP-a, na području Općine Viškovo, 30.09.2020. godine je bilo registrirano ukupno 9662 vozila. U odnosu na 2016. godinu to je povećanje od 1418 vozila, odnosno 14,7%. Stupanj motorizacije iznosi 578 vozila na 1000 stanovnika što je u skladu sa stupnjem motorizacije jadranske Hrvatske (570).

Promet u mirovanju

Na području općine nalazi se 11 javnih parkirališta ukupnog kapaciteta 325 parkirnih mjesta. što je u odnosu na 2016. godinu povećanje od 18 parkirnih mjesta. Najviše parkirališnih mjesta koncentrirano je u užem centru Viškova u kojem se nalazi 243 parkirna mjesta (Tablica 29). U promatranom razdoblju izvršena je preregulacija prometa iza zgrade Općine, izrađena je projektna dokumentacija za novo parkiralište uz NK Halubjan (radovi započeli u 2021.g.) te parkiralište uz rotor Halubjan.

Tablica 29: Javna parkirališta

Naziv parkirališta	Oznaka	PM za invalide	Ukupno PM
Centar naselja Viškovo	P1	4	45
Groblje	P2	0	40
Milihovo	P3	5	116
Zgrada općine	P4	5	20
Marčelji 1	P5	0	5
Marčelji 2	P6	1	4
Marčelji - boćarski dom	P7	2	33
Ronjgi	P8	0	31
Kružno raskrižje Marinići	P9	2	5
Gornji Sroki	P10	7	3

Dom zdravlja

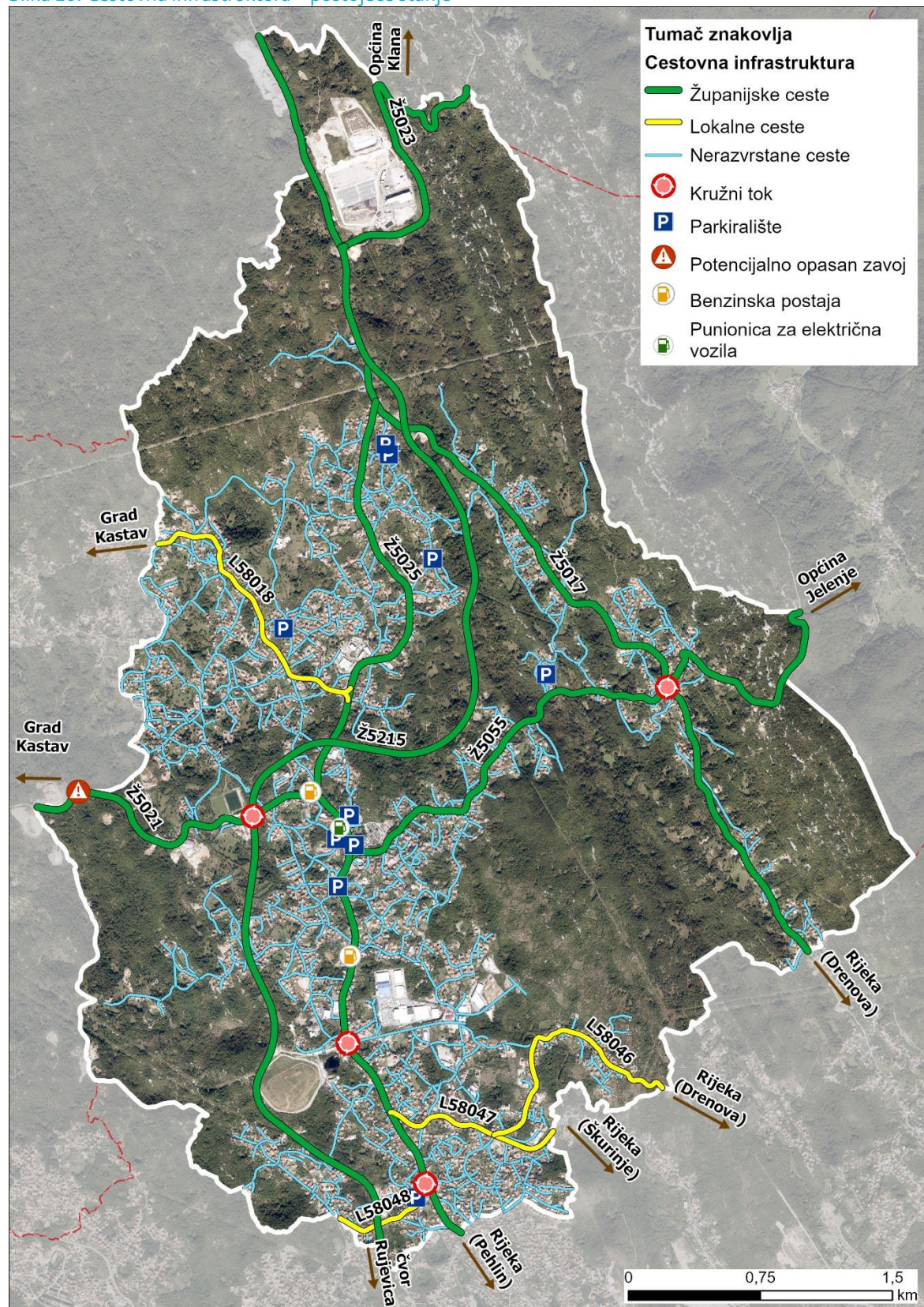
P11

1

1

izvor: GIS baza općine Viškovo

Slika 20: Cestovna infrastruktura – postojeće stanje

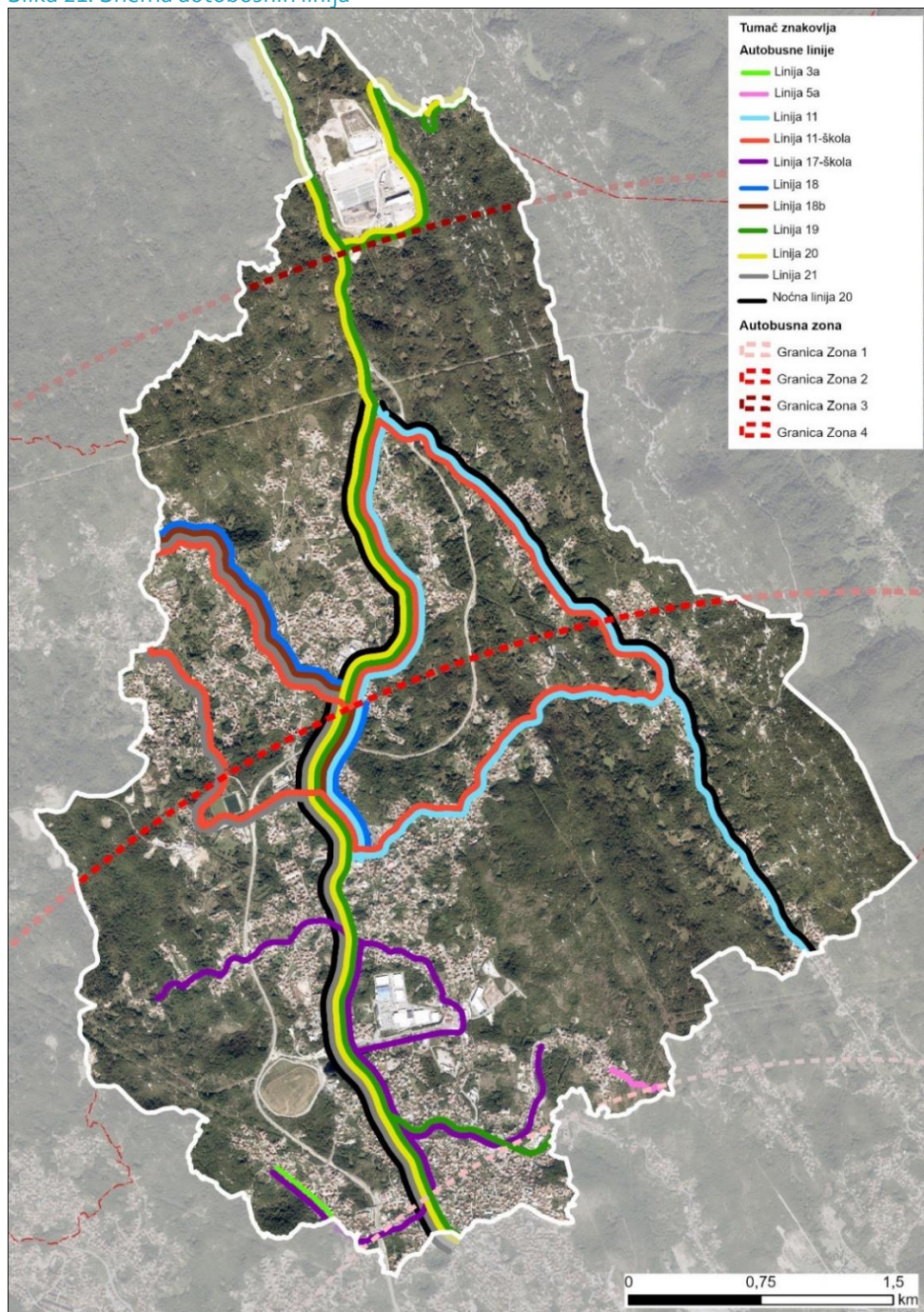

Izvor: GIS baza ZZPU PGŽ, obrada: autor

Javni gradski prijevoz

Na području Općine prometuje ukupno 11 javnih autobusnih linija od kojih su 2 gradske (Rijeka), 6 prigradskih (županijskih) i 2 lokalne linije²⁰. U cilju unapređenja standarda javnog prijevoza na području općine od 1.7.2017. godine počelo je prometovanje noćne autobusne linije za Viškovo. Linija prometuje subotom i nedjeljom na liniji Rijeka (Delta) – Marinići – Viškovo – Marčelji, a povratak je iz Marčelji preko Garića – Saršona – i Viškova do Delte. Zbog izvanrednih okolnosti nastalih zbog bolesti Covid 19, noćna linija privremeno ne prometuje. Trase svih linija prikazane su na slici i tablici u nastavku.

Slika 21: Shema autobusnih linija

Izvor: <https://www.autotrolej.hr/>, obrada: autor

²⁰ Javni prijevoz putnika na području Općine Viškovo obavlja Komunalno društvo Autotrolej d.o.o.

Tablica 30: Autobusne linije općine Viškovo

Oznaka linije	Trasa	Značaj
3A	Jelačićev trg - Bezjaki	Gradska
5A	Drežnička - Tibljaši - Petrci - Drenova	Gradska
11	Rijeka - Drenova - Saršoni - Garići - Marčelji - Viškovo	Prigradska
11 - škola	Viškovo - Kudeji - Sroki - Marčelji - Saršoni - Ronjgi	Lokalna
17	Viškovo - Milohni - Juraši - Bezjaki - Petrci - Viškovo	Lokalna
18	Rijeka - Spinčići - Kastav - Brnčići - Viškovo	Prigradska
19	Rijeka - Pehlin - (Stupari) - Viškovo - Studena - Klana - Lisac	Prigradska
20	Rijeka - Pehlin - (Stupari) - Viškovo - Studena - Klana - Lisac	Prigradska
20 - noćna	Rijeka - Pehlin - Viškovo - Brnčići - Kudeji	Prigradska(noć)
21	Rijeka - Pehlin - Viškovo - Brnčići - Kudeji	Prigradska

Izvor: <https://www.autotrolej.hr/>

Biciklističke staze

Područjem Općine Viškovo prolazi biciklistička transverzala Riječkog prstena koja uz Općinu Viškovo prolazi kroz 7 gradova i općina Riječkog prstena. Na biciklističku transverzalu nadovezuje se mreža lokalnih biciklističkih staza.

Mreža lokalnih staza sastoji se od pet označenih biciklističkih staza koje su ovisno o dionicama primjerene za sve korisnike (Slika 23). Trase svih dionica vidljive su korisnicima i putem aplikacije „Bike Rijeka“ ili na stranicama turističke zajednice Općine Viškovo.

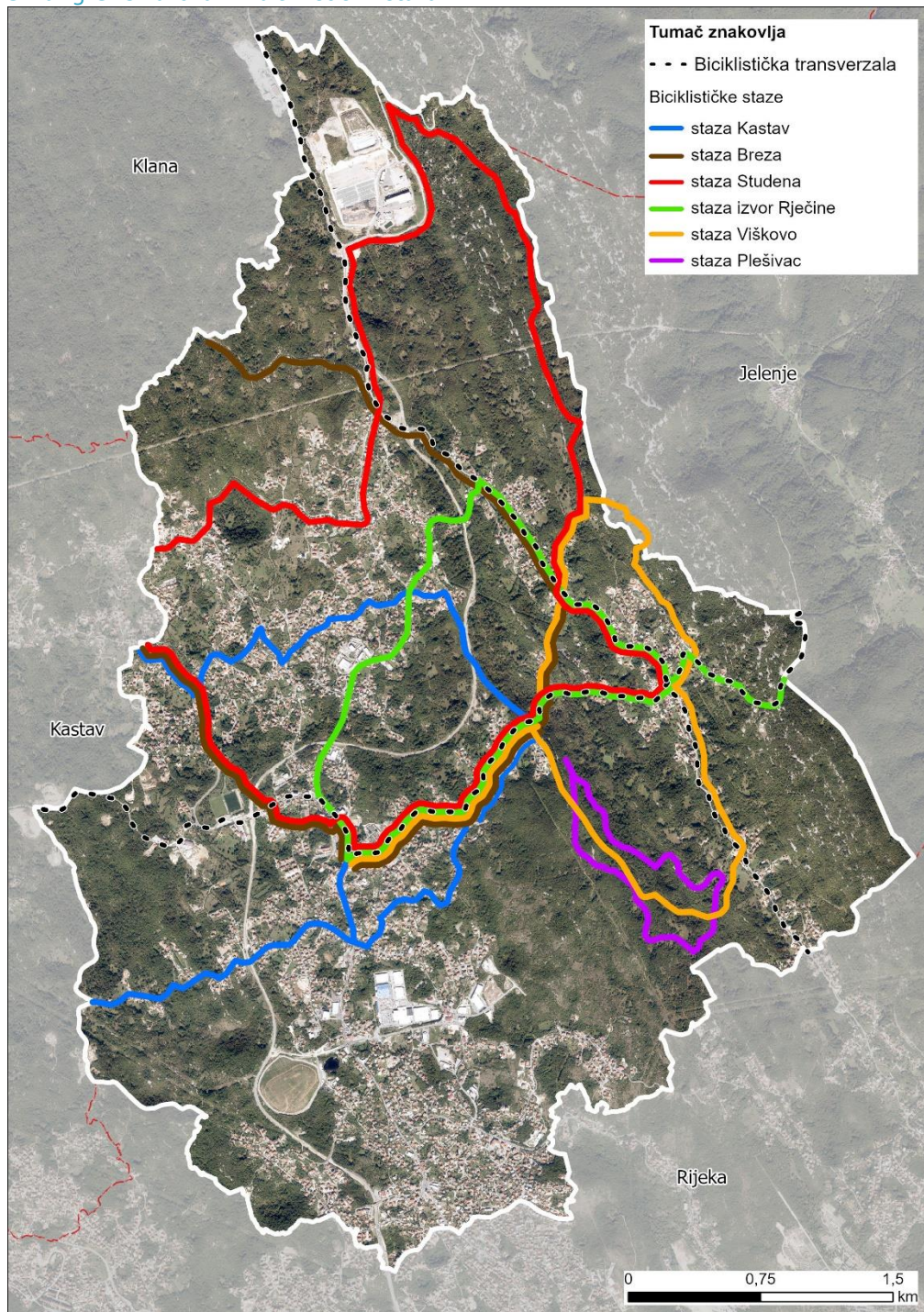
U 2018. godini Općina Viškovo pokrenula je javni servis najma i korištenja bicikala – HALUbike, koji se sastoji od električnih i brdskih bicikala postavljenih na dva terminala- U centru Viškova (parkiralište Milohovo) te u Ronjgima. Na terminalima je dostupno ukupno 10 električnih i 10 brdskih bicikala a registracija bicikala može se izvršiti direktno na HALUbike terminalima putem QR koda.

Slika 22: Bike-sharing stanica Milohovo

Izvor: Fiuman.hr

Slika 23: Shema lokalnih biciklističkih staza

izvor: turistička karta Općine Viškovo, obrada: autor

2.4.2 Elektroničke komunikacije

Razina pokrivenosti prostora u pokretnoj telekomunikacijskoj mreži je zadovoljavajuća. Krajem predmetnog razdoblja Izvješća na području općine nalazilo se 19 baznih postaja na 14 lokacija (Tablica 31). Područje Općine Viškovo obuhvaćeno je preko 8 elektroničkih komunikacijskih zona namijenjenih izgradnji samostojećih antenskih stupova²¹.

²¹ Uredba o mjerilima razvoja elektroničke komunikacijske infrastrukture i druge povezane opreme (NN 131/12 i NN 92/15)

Tablica 31: Popis baznih postaja i antenskih prihvatila za razdoblje od 2017. do 2020. godine

Stanje na dan	1.1.2017	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2019	9.9.2020
Broj baznih postaja	18	18	18	18	19
Broj lokacija *	13	13	13	13	14
Broj antenskih stupova u vlasništvu operatora **	4	4	4	4	4
Broj antenskih stupova ostalih infrastrukturnih operatora	1	1	1	1	1
Broj antenskih prihvatila na postojećim objektima	7	7	7	7	8
Broj antenskih sustava u zatvorenom prostoru	2	2	2	2	2

* Broj lokacija na kojima se nalaze bazne postaje, uzevši u obzir činjenicu da bazne postaje različitih operatora mogu biti na istom antenskom stupu

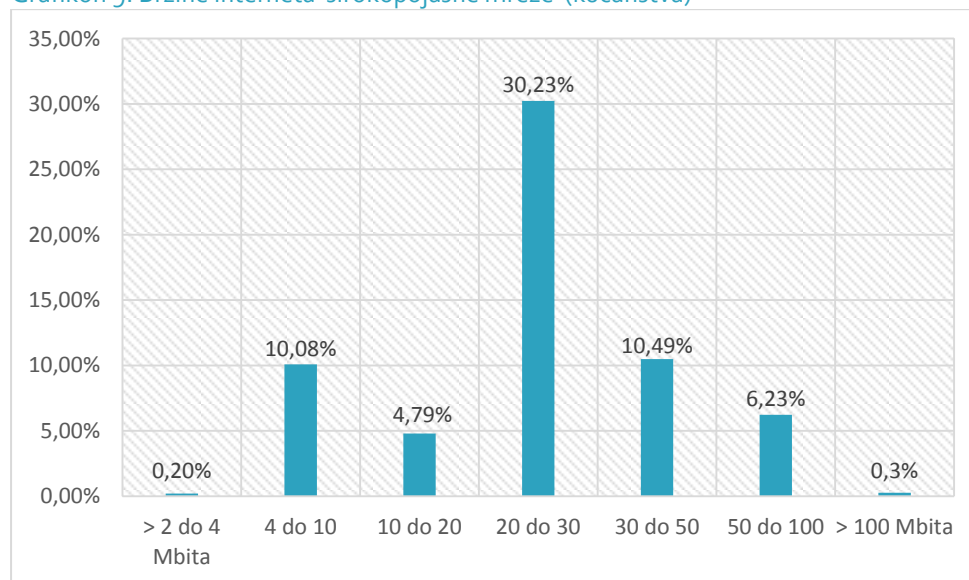
** Broj antenskih stupova i samostojećih nosača u vlasništvu operatora javnih komunikacijskih mreža pokretnih komunikacija (VIPnet, Telez i HT)

izvor: HAKOM

Postotak priključenosti na širokopojasnu mrežu u Općini Viškovo iznosi 62,29% što je više od prosjeka RH koji iznosi 55,1%. Od ukupnog broja kućanstava, svega 16,72% je spojeno na širokopojasni Internet brzine veće od 30 Mbita/s što je manje od prosjeka RH koji iznosi 22,83%²² (Grafikon 9). Za postizanje zadovoljavajućih brzina širokopojasnog interneta potrebno je bakrenu infrastrukturu u potpunosti zamijeniti optičkom infrastrukturom.

Za područja naselja Viškovo i Mladenici te dijela naselja Marinići tvrtka A1 d.o.o. je u 2019. godini postavila svjetlovodnu distribucijsku mrežu. U 2020. godini i 2021. u naseljima Viškovo, Marinići i Sroki pokrenuta je izgradnja svjetlovodne distributivnu mreže od strane pružatelja usluge Hrvatski telekom d.d.

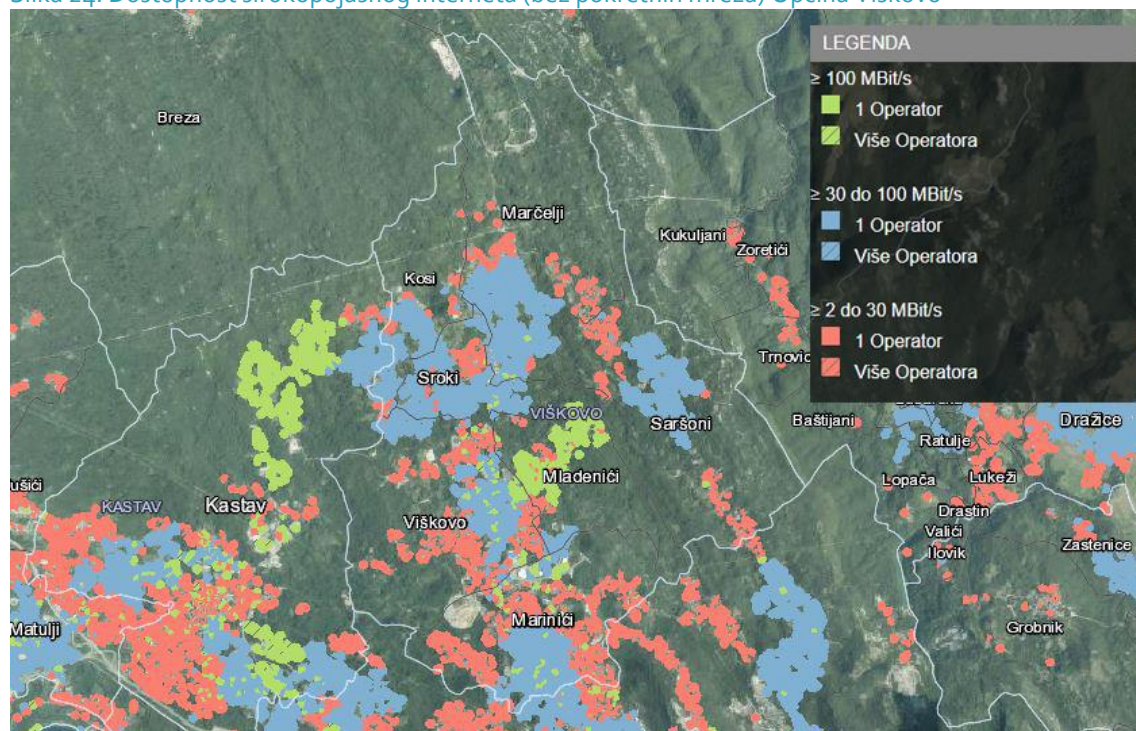
Grafikon 9. Brzine interneta širokopojasne mreže (kućanstva)

Izvor: HAKOM GIS preglednik

²² HAKOM interaktivni GIS preglednik

Slika 24. Dostupnost širokopojasnog interneta (bez pokretnih mreža) Općina Viškovo

Izvor: HAKOM GIS preglednik

Prema podacima HAKOM GIS preglednika pokrivenost naseljenih područja brzim širokopojasnim mobilnim internetom većim od 30 Mbita je 100%-tna.

2.4.3 Energetska infrastruktura

Prijenosna električna mreža

Prijenosnu električnu mrežu Općine Viškovo čine dalekovodi naponske snage 220 kV i 110 kV. (Tablica 32). Ukupna duljina dalekovodne mreže iznosi 9,18 km. U predmetnom razdoblju Izvješća nije bilo radova na dalekovodnoj mreži.

Tablica 32: Prijenosna električna mreža na području općine

Dalekovod	Snaga	Duljina u Općini Viškovo (km)	Izgrađen
TS Meline - TS Plomin	220 kV	3,3	1977. god
TS Meline - TS Pehlin 1	220 kV	0,15	1977. god
TS Pehlin - TE Plomin	220 kV	3,11	1985. god
TS Pehlin - TS Divača	110 kV	2,62	1970. god

Izvor: HOPS d.o.o.

Opskrba električnom energijom

Distribucijski mrežu Općine Viškovo čine vodovi od 35kV, 20kV i 0,4kV. Ukupna duljina svih distribucijskih vodova iznosi 264,5 km od kojih 140,3 km otpada na nadzemne vodove a 124,2 na podzemne vodove. Kupci električne mreže na području Općine Viškovo (ukupno cca. 8200 kupaca) dio su konzuma TS 35/20 Mavri. Potrošnja električne energije u Općini Viškovo iznosi cca 50.000.000 kWh (50 gWh) godišnje²³.

²³ HEP – ODS d.o.o., Elektroprimorje Rijeka.

Tablica 33: Distributivna električna mreža

Naponska razina voda	Nadzemni vodovi (km)	Podzemni vodovi (km)	Nadzemni vodovi (%)	Podzemni vodovi (%)	UKUPNO (km)
35 kV	3,8	0,4	90,5%	9,5%	4,2
20 kV	2,6	52	4,8%	95,2%	54,6
0,4 kV	133,9	71,8	65,1%	34,9%	205,7
UKUPNO	140,3	124,2	53,0%	47,0%	264,5

Izvor: HEP ODS - Elektroprimorje Rijeka

Na području Općine Viškovo nalazi se jedna transformatorska stanica 35/20 kV te 59 transformatorskih stanica 10 (20)/0,4 kV. Na predmetnom području predviđena je izgradnja 12 novih 10(20)/0,4 kV trafostanica.

Opskrba i transport plina

Područjem Općine Viškovo prolazi magistralni plinovod Pula- Karlovac DN500/75 (promjer 500mm/tlak 75 bar) ukupne duljine 191,3 km od kojih se 2,47 km nalazi na području Općine Viškovo²⁴. Na trasi plinovoda nalazi se nadzemni objekt MRS Rijeka zapad nazivnog kapaciteta 100000 m³/h. MRS Rijeka-zapad je smještena u Marčeljima te opskrbljuje područje Grada Rijeke (spojnim VT plinovodom 16 bar), Općinu Kostrena, Viškovo i Klana.

Uz magistralni plinovod područjem Općine Viškovo prolazi i dio spojnog plinovoda od MRS Rijeka zapad do MRS R3 u Rijeci. Spomenuti spojni plinovod izveden je u cijelosti od čeličnih cijevi u duljini od 5,4 km. Prema kategorizaciji po tlaku spada u visokotlačne plinovode (tlak 16 bar). Spojnim plinovodom upravlja tvrtka Energo d.o.o. Rijeka.

Opskrba plinom

Distributivni plinovod na području Općine Viškovo spojen je na mjerno-redukcijsku stanicu „MRS Rijeka zapad“. Ukupna duljina distributivnog plinovoda iznosi 23,40 km te je u cijelosti izveden od polietilenskih cijevi visoke gustoće (PEHD). Prema kategorizaciji po tlaku, radi se o srednjetačnom plinovodu (tlak 4 bar).

U promatranom razdoblju Izvešća izgrađeno je ukupno 155 metara plinovoda. Dinamika izgradnje prikazana je u tablici u nastavku.

Tablica 34. Dinamika izgradnje distributivnog plinovoda

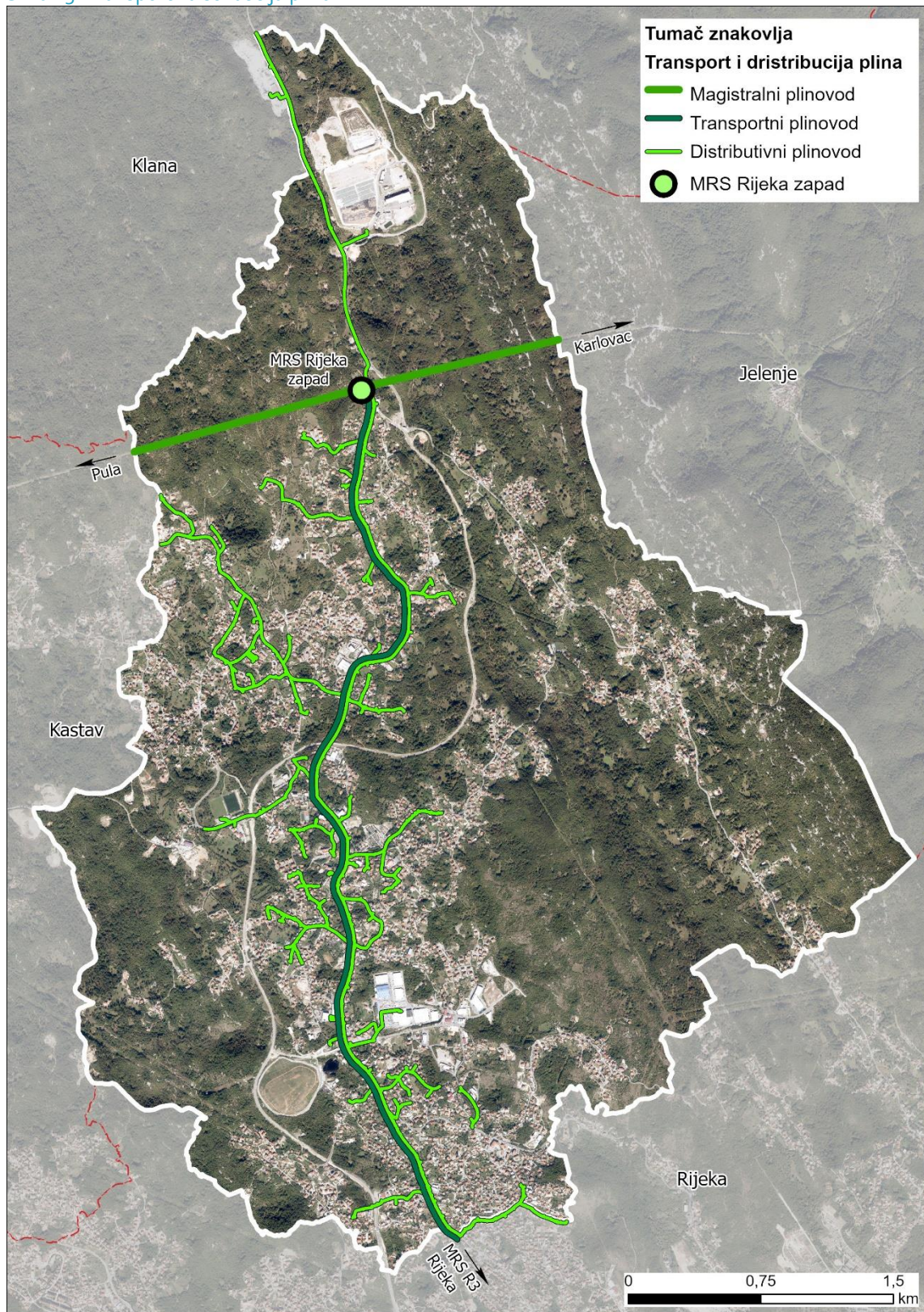
Godina	2017.	2018.	2019.	2020.	Ukupno (m)
Izgrađeno (m)	45	56	12	42	155

Izvor: Energo d.o.o. Rijeka

Broj potrošača spojenih na distributivni plinovod povećao se s 541 u 2017. god. na 590 do listopada 2020. godine.

²⁴ Cjevovodom upravlja tvrtka Plinacro d.o.o.

Slika 25. Transport i distribucija plina

Potrošnja prirodnog plina je smanjena s 764.467 m³ u 2017. god. na 740.654 m³ u 2019. godini (za 2020. godinu nisu dostupni podaci za cijelu godinu). Pretpostavka je da je do smanjenja došlo zbog nešto toplijih zima u promatranom razdoblju.

2.4.4 Opskrba vodom i odvodnja otpadnih voda

Vodoopskrba

Duljina vodoopskrbne mreže Općine Viškovo na kraju 2020. godine iznosila je više 83,3 km od kojih 18,7 km otpada na transportne a 64 km na opskrbne cjevovode²⁵. U odnosu na 2016. godinu izgrađeno je novih 6,3 km vodoopskrbnih cjevovoda prvenstveno u svrhu zamjene starih dotrajalih vodovoda i smanjenja gubitaka u mreži. U predmetnom razdoblju Izvešća vodoopskrbna mreža je uglavnom građena u manjim segmentima po nekoliko stotina metara u kombinaciji s rekonstrukcijama prometnica i u zajedno s javnom odvodnjom. Od većih radova treba istaknuti izgradnju vodovoda na lokacijama Mladeniči-Ronjgi (630 m), Perčevo (450 m), Marčelji (645 m), Pogled (515 m), Vozišće te izgradnji vodovoda u sklopu izgradnje kružnog toka Marinići. U 2020. god. u planu gradnje nalazi se gotovo 11 km vodovodne mreže. Od projekata u tijeku koji su započeli 2020. godine treba spomenuti radove na ograncima Vrtače-Kosi (610 m), Dovičići (617 m), te Trtni-Juraši (814 m).

Postotak priključenosti na vodoopskrbnu mrežu je 100%. Na području Općine Viškovo nema izvorišta već se ona većinom dohvaća iz izvorišta Rječina i Zvir.

Uz vodovodnu linijsku mrežu na području Općine Viškovo nalazi se i 5 objekata: tri vodospreme – VS Viškovo kapaciteta 1500 m³, VS Marinići kapaciteta 2000 m³ i VS Saršoni kapaciteta 1000 m³ te dvije crpne stanice: CS Marinići (u sklopu vodospreme Marinići- 40 l/s, 70 kW) i CS Saršoni (18 l/s, 17 kW).

U sklopu projekta aglomeracije Rijeka planirano je 26,5 km vodovoda, od čega je kroz EU financiranje prihvaćeno 19,8 km rekonstrukcije vodovoda, a ostalih 6,7 km novogradnje nije prihvaćeno.

U predmetnom razdoblju Izvešća ukupna količina isporučene vode za stanovništvo i pravne osobe je povećana s 762.963 m³ u 2016. god. na 785.485 m³ u 2019. god. (zadnje dostupni godišnji podaci) što je povećanje od 2,9% (Tablica 35). Treba napomenuti kako je ŽCGO Marišćina spojen na sustav Liburnijskih voda d.o.o. od kojih zahvaća u prosjeku oko 30000 m³ vode godišnje.

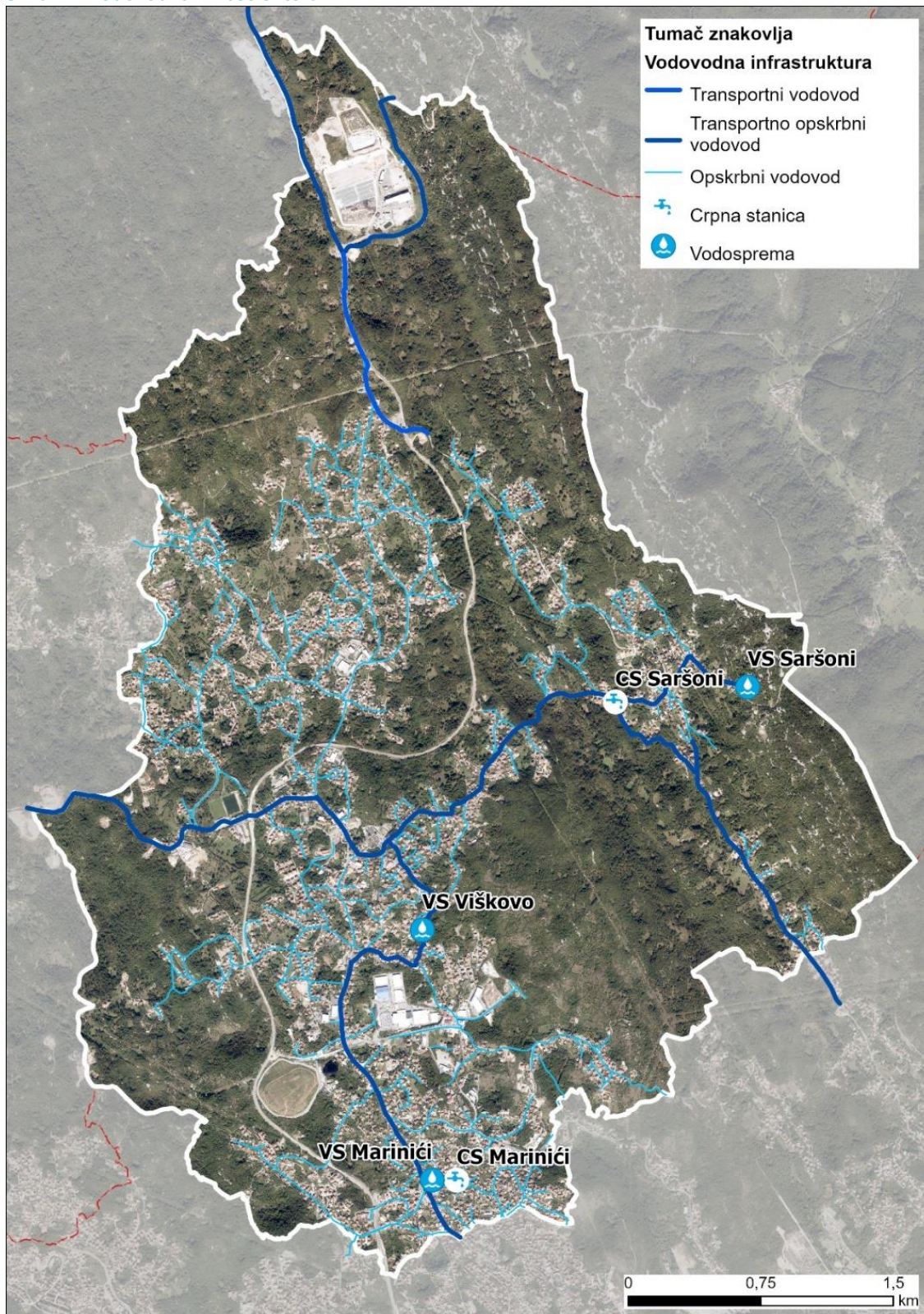
Tablica 35: Potrošnja vode na području Općine Viškovo u predmetnom razdoblju

Godina	Broj korisnika	Postotak priključenosti na vodoopskrbnu mrežu	Izvorište	Zahvaćene vode (m ³)	isporučene vode			Duljina mreže (m)	
					Stanovništvo (m ³)	Pravne osobe (m ³)	Gubici u sustavu	Magistralni cjevovod	Ostali
2016	5532	100%	Rječina i Zvir	1230516	762963	88955	378598	18789	58236
2017.	5658	100%	Rječina i Zvir	-	781420	74012	-	18789	60318
2018.	5748	100%	Rječina i Zvir	-	785748	77817	-	18789	61748
2019.	5866	100%	Rječina i Zvir	-	785485	77948	-	18789	62833
I-VIII 2020.	5947	100%	Rječina i Zvir	-	566169	45845	-	18789	64515

izvor: KD Vodovod i kanalizacija d.o.o.

²⁵ Sustavom vodoopskrbe na području Općine Viškovo upravlja Komunalno društvo Vodovod i kanalizacija d.o.o. iz Rijeke.

Slika 26: Vodovodna infrastruktura

Izvor: KD Vodovod i kanalizacija d.o.o. , obrada: autor

Odvodnja

Na području Općine Viškovo izgrađeno je svega 570 metara kolektorske mreže, spojene na uređaj za pročišćavanje Delta (Grad Rijeka) na kojem se obavlja mehanički predtretman²⁶. Postotak priključenosti na kolektorsku mrežu u Općini je svega 0,2%. Preostali objekti imaju riješenu odvodnju preko septičkih taložnica ili bioloških pročišćivača.

U sklopu projekata rekonstrukcija cesta ili postavljanja vodovoda, u pravilu se paralelno vrše i radovi na postavljanju kanalizacijskih cijevi za javnu odvodnju²⁷. Zbog nepovezanosti sustava na najbliži funkcionalni sustav javne odvodnje (u naselju Marinići) dio izgrađene kolektorske mreže još nije u funkciji. U bližoj budućnosti očekuje se postepeno dograđivanje ogranka u Marinićima i funkcionalno povezivanje kolektorske mreže Općine Viškovo na UPOV Delta.

U sklopu projekta Aglomeracije Rijeka u planu je izgradnja 37,2 km gravitacijskih kolektora te 27 crpnih stanica s pripadajućih 3,1 km tlačnih vodova.

Sustav oborinske odvodnje na području Općine riješen je lokalno, raspršenim sustavom, putem upojnih bunara i oborinskih kolektora s upojnim građevinama. Oborinska odvodnja većinom je izgrađena u funkciji odvodnje županijskih, lokalnih i nerazvrstanih cesta.

2.4.5 Ostala komunalna infrastruktura

Postaje za opskrbu prijevoznih sredstava gorivom

Na području općine nalaze se dvije benzinske postaje – „PM Rijeka, Viškovo“ u vlasništvu „Petrola“ smještena kraj restorana „Mladenka“, te benzinska postaja „Filtom“ u vlasništvu istoimene tvrtke koja se nalazi 300 metara južno od strogog centra Viškova (crkva, ljekarna).

U studenom 2018. godine puštena je u pogon punionica za električna vozila na parkiralištu „Milihovo“. Punionica je postavljena temeljem sporazuma između Općine Viškovo i HEP-a te je omogućeno istodobno besplatno (zasad) punjenje za dva vozila. U pripremi je i nova punionica u sklopu parkirališta nove javne površine u Marinićima, uz kružni tok. Također, projektom dokumentacijom planirana je i punionica u Radnoj zoni Marišćina.

Javna rasvjeta

Održavanje javne rasvjete u Općini Viškovo provodi Komunalno društvo Viškovo d.o.o. Radi povećanja efikasnosti i smanjenja izdataka za električnu energiju postojeće visokotlačne žarulje te živine žarulje postepeno se zamjenjuju s LED tehnologijom. U predmetnom razdoblju provodilo se kontinuirano godišnje proširenje javne rasvjete.

Pošta

Na području Općine Viškovo nalazi se Poštanski ured Viškovo (51216) koji je dio sustava Hrvatske pošte.

²⁶ Djelatnost javne odvodnje na području Općine Viškovo obavlja javni isporučitelj vodnih usluga Komunalno društvo Vodovod i kanalizacija d.o.o. za vodoopskrbu i odvodnju, Rijeka

²⁷ Kod rekonstrukcije postojećih i izgradnje novih cesta građena je i kanalizacijska mreža koja će se po realizaciji Aglomeracije spojiti i pustiti u pogon. Tako je kroz DC427, ali i na pojedinim dijelovima buduće Aglomeracije, već provučena fekalna kanalizacija.

Groblja

Postojeće groblje na području Općine je groblje Viškovo u centru naselja te ima ukupnu površinu 3,5 ha. U promatranom razdoblju izvješća završena je izgradnja drugog djela III. faze groblja Viškovo kojom su izvedena 143 nova grobna mjesta te 120 grobnih niša sa pratećim zelenim površinama čime je završeno kompletno uređenje III. faze mjesnog groblja Viškovo.

2.5 Postupanje s otpadom

U godišnjim Izvješćima Općine Viškovo o provedbi plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, koje Općina redovno objavljuje²⁸ detaljno je prikazana analiza i popis svih izvršenih obaveza i aktivnosti u području gospodarenja otpadom koje su u domeni JLS. U navedenim izvješćima dan je prikaz cjelovitog sustava gospodarenja otpadom na području Općine, stoga su u ovom Izvješću navedene samo osnovne informacije.

U svibnju 2018.g. Općina je usvojila *Plan gospodarenja otpadom Općine Viškovo za razdoblje 2017. – 2022. godine*, kojim su određene mjere i projekti važni za provedbu Plana. Na temelju usvojenog Plana gospodarenja otpadom, u II. IDPPUO Viškovo, omogućeno je u sklopu gospodarske zone K-2 Marišćina planiranje centra ponovnu uporabu „ReUse“, postrojenja za kompostiranje, postrojenja za sortiranje odvojeno prikupljenog otpada, reciklažnog dvorišta za građevni otpad te komunalno -servisnog centra sa upravnom zgradom komunalnog društva. Navedene građevine ne moraju se nužno planirati na administrativnom području Općine Viškovo te se isto može realizirati u suradnji s drugim JLS-ima u okruženju na njihovom području, a sve u cilju racionalizacije troškova. Tako je u 2018. godini potpisan Sporazum između Općine Viškovo, KD Viškovo d.o.o., Grada Kastva i Općine Klana o sufinanciranju izrade studije opravdanosti uvođenja sustava prikupljanja i odvoza otpada na području Općine Viškovo, Grada Kastva i Općine Klana, te je 2019.g. navedena studija i izrađena.

2.5.1 Prikupljanje i odvoz otpada

Prikupljanje i odvoz otpada na području Općine obavlja tvrtka Čistoća d.o.o. iz Rijeke. Javnom uslugom prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada te uslugama povezanih s javnom uslugom pokrivena su sva kućanstva na području Općine Viškovo. U bazi KD Čistoća d.o.o. Rijeka registrirano je 5.543 korisnika javne usluge od čega 5.090 kućanstava i 453 poslovna subjekta. Od 2017. g. do 2020. godine broj korisnika (kućanstava) porastao je za 350 korisnika (17%).

U promatranom razdoblju prosječno se na području Općine sakuplja nešto više od 5 tisuća tona komunalnog otpada, a odvojeno prikupljenog otpada prosječno 270 tona. Prema podacima o količinama odvojeno sakupljenog otpada može se zaključiti da je od ukupne količine odvojeno skupljenog otpada u 2020.g. najveći dio je papir i karton dok najmanji udio ima višeslojna ambalaža. Miješani komunalni otpad odvozi se dvaput tjedno, a odvoz vrijednih vrsta otpada 2 puta mjesečno do 1 put tjedno, ovisno o vrsti otpada koji se prikuplja te gustoći naseljenosti pojedinih naselja. Tijekom 2017. i 2018. godine glomazni otpad prikupljao se spremnicima od 5 m³ tzv. bajama koje su se postavljale u određene termine i na određene lokacije, a prema pozivima i potrebama građana. Godišnje se na taj način postavljalo 80 tzv. baja na području

²⁸ Izvješća su objavljena za 2017.g. (SN OV 6/18), 2018.g. (SN OV 5/19) i 2019.g. (SN OV 4/20).

općine Viškovo. Od početka 2019. godine glomazni otpad se u količini do 2 m³ jednom godišnje bez naknade prikuplja od korisnika usluge na njegovom obračunskom mjestu, odnosno adresi.

Tablica 36: Količine komunalnog otpada prikupljene na području Općine Viškovo i predane na daljnje zbrinjavanje u periodu od 2017.g. do 2020.g.

RB.	KLJUČNI BROJ OTPADA	VRSTA OTPADA	KOLIČINA OTPADA - tona			
			2017. godina	2018. godina	2019. godina	2020. godina
1.	20-03-01	miješani komunalni otpad	4.524,88	4.556,62	5.377,92	4.600,68
2.	20-03-07	glomazni otpad	205,80	191,96	520,79	195,66
3.	20-02-01	biorazgradivi otpad (parkovi, vrtovi, groblja)	16,19	39,31	135,08	36,58
UKUPNO			4.746,87	4.787,89	6.033,79	4.832,92

Izvor: KD Čistoća d.o.o.

Tablica 37: Količine vrijednih vrsta otpada prikupljene na području Općine Viškovo i predane ovlaštenim koncesionarima

RB.	KLJUČNI BROJ OTPADA	VRSTA OTPADA	KOLIČINA OTPADA - tona			
			2017.godina	2018. godina	2019. godina	2020. godina
1.	20-01-01	papir i karton	93,90	100,78	411,24	141,60
2.	15-01-01	Ambalaža od papira i kartona	0	23,10	50,69	49,08
3.	20-01-11	tekstil	14,33	10,38	52,44	23,04
4.	20-01-02 i 15-01-07	staklo i staklena ambalaža	3,20	3,57	8,09	0,52
5.	20-01-99 i 15-01-05	Višeslojna ambalaža	0,47	0,26	5,65	0,57
6.	20-01-39 i 15-01-02	plastika i plastična ambalaža	4,28	6,79	14,90	8,63
7.	20-01-40 i 15-01-04	metali i ambalaža od metala	0,36	1,07	4,99	2,33
8.	20-01-38	drvo	0	0	0	44,44
UKUPNO (odvojeno prikupljeni otpad)			116,54	145,95	548,00	270,22

Izvor: KD Čistoća d.o.o.

Povezanu uslugu odvojenog sakupljanja komunalnog otpada putem reciklažnog dvorišta Viškovo i mobilnog reciklažnog dvorišta na području Općine Viškovo pruža Komunalno društvo Viškovo d.o.o. za komunalne djelatnosti, Viškovo (u nastavku KD Viškovo). KD Viškovo obavlja usluge čišćenja javnih i prometnih površina i mjesnog groblja te skupljanje otpada sa tih površina (košarice za smeće, zeleni otpad i si.)

Veći dio navedenog otpada prikupljaju KD Čistoća i KD Viškovo, a isti se predaje dalje ovlaštenim oporabiteljima dok se neke vrste otpada, poput otpadnih baterija i akumulatora, otpadnih vozila, otpadnih ulja i medicinskog otpada prikupljaju direktno putem koncesionara.

Reciklažno dvorište Viškovo

Reciklažno dvorište Viškovo u Radnoj zoni Marinići pušteno je u rad u travnju 2017.g., a njime upravlja Komunalno društvo Viškovo d.o.o.

U sklopu reciklažnog dvorišta može se besplatno zbrinjavati unaprijed razvrstane vrste otpada: otpadni papir i karton, otpadni metal, otpadno staklo, otpadna plastika, otpadni tekstil, krupni otpad, baterije i akumulatori, električna i elektronička oprema. Ujedno je moguće odložiti problematičan otpad iz kućanstva: otpadna ulja i masti, fluorescentne i štedne žarulje, sredstva za čišćenje, kiseline, lužine, otapala, ambalažu od opasnih tvari, metalnu ambalažu pod tlakom, boje i slično, otapala, kiseline, lužine, deterdženti. Osim toga, može se zbrinuti i otpadne tonere, otpadne gume kao i građevni otpad iz kućanstva, odnosno samo onaj koji nastaje održavanjem i manjim popravcima koje obavlja sam vlasnik u količini ne većoj od 200 kilograma u šest uzastopnih mjeseci. To su primjerice: beton, cigle, crijep/pločice i keramika te ostaci građevinskih materijala nastali od manjih rušenja ili adaptacija kuća.

Tablica 38: Količine prikupljenog otpada u Reciklažnom dvorištu Viškovo

RB.	VRSTA	VRSTA OTPADA	KOLIČINA OTPADA - tona		
			2017.godina	2018. godina	2019. godina
1.	20-01-23	VELIKI KUĆ. APARATI	3,1	3,1	2,9
2.	20-01-35	MALI KUĆ. APARATI	3,8	2,2	6,2
3.	20-03-07	GLOMAZNI OTPAD	48,3	156,4	202,6

Izvor: Komunalno društvo Viškovo, http://www.kd-viskovo.hr/download/ostalo/Prezentacija_RED_Viskovo.pdf

2.5.2 Županijski centar za gospodarenje otpadom Mariščina

Na području Općine Viškovo nalazi se Županijski centar za gospodarenje otpadom Mariščina s postrojenjem za mehaničko – biološku obradu nesortiranog komunalnog otpada središnji je dio integralnog sustava gospodarenja otpadom u Primorsko-goranskoj županiji. Sukladno zakonskim i planskim postavkama, uz centar, sustav obuhvaća i pet transfer stanica na otocima Cresu, Krku i Rabu, te u Novom Vinodolskom i Delnicama, na kojima se otpad sortira i razdjeljuje. Sav prikupljeni nesortirani komunalni otpad dovozi se na MBO pogon gdje se isti usitnjava, nakon čega počinje proces biološke obrade u zatvorenim bio-komorama. Glavne tehnološke jedinice unutar ŽCGO su:

- postrojenje za obradu otpada
- MBO postrojenje
- prostor za odlaganje otpada
- odlagalište otpada plohe 1A, 1B(M) i 1C(M)
- postrojenje za obradu otpadnih voda (bioreaktorski uređaj za obradu otpadnih voda), s dodatnom obradom otpadne vode sistemom reverzne osmoze).

Probni rad centra započeo je 30. srpnja 2015. godine, a u veljači 2017. godine temeljem pravomoćne privremene uporabne dozvole ŽCGO Mariščina započeo je zaprimati otpad na obradu. Tijekom perioda od početka rada do 2020.g. centar je kontinuirano radio, ali je i dalje bila izražena problematika pojave smrada i prekoračenja emisija u okolnim naseljima. Općina

Viškovo putem stručnih službi aktivno je pratila stanje rada ŽCGO Mariščina te je tražila postupanje svih nadležnih dionika u sustavu gospodarenja otpadom, a kako bi se problem narušavanja kvalitete života mještana sjevernog dijela Općine trajno riješio te rad centra uskladio sa izdanim dozvolama.

2.5.3 Odlagališta otpada

Sanirano i zatvoreno odlagalište otpada Viševac - zatvoreno je 31. prosinca 2011. godine, nakon čega su nastavljene aktivnosti vezane uz njegovu konačnu sanaciju. Bivšim odlagalištem otpada Viševac upravlja tvrtka Čistoća d.o.o. iz Rijeke. Na odlagalištu otpada Viševac odlagao se komunalni i neopasni proizvodni otpad s područja tzv. Riječkog prstena (Gradovi Bakar, Kastav, Kraljevica i Rijeka te Općine Čavle, Jelenje, Klana, Kostrena i Viškovo). Odlagalište otpada Viševac bilo je u funkciji od 1964.g. do kraja 2011.g. te se procjenjuje da je u tom periodu na njega odloženo oko 1.800.000 m³ otpada.

Projekt sanacije odlagališta uspješno je završen, tehnički je pregled obavljen u 2016. godini te je 2017. izdana Uporabna dozvola. Na saniranom odlagalištu Viševac izgrađeno je postrojenje za proizvodnju električne energije iz odlagališnog plina snage 1,2 MW kojim je predviđena proizvodnja oko 6.000 MWh električne energije godišnje. Za izgrađeno je postrojenje 2017. g. dobivena uporabna dozvola

Na odlagalištu Viševac se u skladu s Rješenjem Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva iz 2000. godine kontinuirano obavlja monitoring zraka. Program praćenja stanja okoliša se temeljem navedenog Rješenja nastavlja i nakon sanacije.

Lokacija visoko onečišćena opasnim otpadom (tzv. „crna točka“) Jama Sovjak korištena je za odlaganje tekućeg opasnog otpada (kiseli gudron, katran, otpadna mineralna ulja i dr.) do 1990.g. te se procjenjuje da je odloženo oko 260.000 m³ opasnog otpada. Nalazi se u vrlo dubokoj prirodnoj krškoj ponikvi te postoji opasnost od procjeđivanja tekućeg opasnog otpada i zagađenja izvorišta vode Cerovica. Strategijom gospodarenja otpadom U RH, lokacija Sovjak evidentirana je kao „crna točka“ odnosno lokacija visoko onečišćena opasnim otpadom.

Za sanaciju je nadležno Ministarstvo zaštite okoliša i prirode (MZOIP). Ugovor o EU sufinanciranju projekta sanacije lokacije visoko onečišćene opasnim otpadom – jame Sovjak potpisan je sredinom srpnja 2018 godine.

Za provedbu ovog projekta vrijednog 377 milijuna kuna, 85% EU sredstava osiguralo je Ministarstvo zaštite okoliša i energetike u sklopu operativnog programa Konkurentnost i kohezija, dok je preostalih 15% osigurao Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, ujedno i nositelj zahvata. Također, prije pokretanja javne nabave, provedeno je prethodno savjetovanje za zainteresirane gospodarske subjekte te je 07.10.2019., Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost na Elektroničkom oglasniku javne nabave RH (EOJN) kao i u Službenom listu EU objavio natječaj za projektiranje i izvođenje radova sanacije jame Sovjak. Završetak sanacije čiji je nositelj Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, planiran je u 2023. godini. Sanacija još uvijek nije u tijeku.

2.5.4 Lokacije onečišćene otpadom

Faza o-1 u sklopu ŽCGO Mariščina - Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja izdalo je investitoru, KD Čistoća d.o.o., Uporabnu dozvolu (KLASA: UP/I 361-05/12-01/42, URBROJ: 531-04-1-2-609-12-9), od 12. rujna 2012. godine za izgrađeni dio složene građevine ŽCGO Primorsko-goranske županije „Mariščina“, Faza o-1, etapa A, podetapa A1, koja se sastoji od ulazno-izlazne i radne zone te odlagališta oznake „2A“ - kasete 1,2,3 (prvi dio). U dijelu koji se odnosi na ostale dijelove složene građevine ŽCGO, Faza o-1: etapa A, podetapa A2 - postrojenje za mehaničko-biološku obradu otpada faze o-1, plato za njegovu izgradnju s pripadajućom infrastrukturom; etapa B; etapa C, Uporabna dozvola nije izdana. Nadalje, Izmjenama i dopunama građevinske dozvole (KLASA: UP/ 361-03/12-01/100, URBROJ: 531-04-1-2-1-372-12-11), od 31. kolovoza 2012. godine, nakon proteka od tri godine na odlagališnoj plohi „2A“ - kasete 1,2,3 (prvi dio) smije se odlagati samo mehaničko-biološki obrađeni otpad. S obzirom na to da u kasetama i dalje postoji neobrađeni otpad, u narednom je periodu potrebno izvršiti sanaciju odlagališne plohe „2A“, što je u obvezi KD Čistoća d.o.o.

Za sanaciju navedenog od strane naručitelja KD Čistoća izrađena je Analiza varijanti za odabir najpovoljnijeg rješenja zatvaranja faze o-1 ŽCGO Mariščina s detaljnijim opisom varijanti sanacije i zatvaranja odlagališta te analizom učinaka pojedine varijante na ljude i okoliš. Kao najpovoljnija varijanta odabrana je metoda obrade otpada in-situ u sklopu bioreaktorskog odlagališta, koje predstavlja završno prekrivanje i uz ugradnju brtvenih slojeva tijela odlagališta te iskorištavanje odlagališnog plina. Slijedom navedenog Ministarstvo je dalo dinamiku sanacije te se očekuje početak, isto će se sufinancirati iz izvora EU.

Lokacije s odbačenim otpadom

Unatoč zakonski uređenom sustavu gospodarenja otpadom prisutno je i neodgovorno odlaganje otpada na lokacijama koje za to nisu predviđene, što za posljedicu ima nepovoljan utjecaj na okoliš i financijski teret za proračun Općine Viškovo. Kontinuirano se provodi obilazak terena i nadzor nad divljim odlagalištima te se organiziraju postupci uklanjanja otpada putem ugovorenog izvođača.

2.6 Zaštita i korištenje dijelova prostora od posebnog značaja

2.6.1 Zaštita prirodnih vrijednosti

Zaštita prirodnih vrijednosti i očuvanje biološke raznolikosti provodi se u skladu s važećom zakonskom regulativom ("Zakon o zaštiti prirode" (NN 80/13, 15/18, 14/19, 127/19), "Uredba o ekološkoj mreži (NN 80/19), Pravilnik o ciljevima očuvanja i osnovnim mjerama za očuvanje ptica u području ekološke mreže (NN 25/20,38/20), "Pravilnik popisu stanišnih tipova, karti staništa te ugroženim i rijetkim stanišnim tipovima (NN 88/14) i dr.) te mjerama zaštite utvrđenima PPUO-om.

Zaštićeni dijelovi prirode i dijelovi prirode predloženi za zaštitu

Na području Općine nema područja prirode zaštićenih temeljem "Zakona o zaštiti prirode". U toku izrade II. Izmjena i dopuna PPUO Viškovo izrađena je *Studija prirodnih i krajobraznih vrijednosti Općine Viškovo (za potrebe izrade II. Izmjene i dopune PPUO Viškovo), JU Priroda,*

svibanj 2018. kojom su prepoznate i opisane sve prirodne i krajobrazne vrijednosti na području Općine te su predložene mjere za njihovu zaštitu.

U tablici u nastavku su navedene i opisane prirodne vrijednosti koje su Prostornim planom predložene za zaštitu.

Tablica 39: Područja prirodnih vrijednosti određenih u PPUO Viškovo

PREDLOŽENA KATEGORIJA ZAŠTITE	VRSTA PRIRODNE VRIJEDNOSTI	LOKALITET I OPIS
<p>prijedlog zaštite u kategoriji</p> <p>SPOMENIK PRIRODE</p>	<p>Dolci (vrtače, ponikve)</p>	<p>1. Bezjakov dol (naselje Mariníci – u Prostornom planu Primorsko-goranske županije (Ponikva podno Trampovog Brega).</p> <p>Bezjakov dol duboka je kraška vrtača sličnih osobina kao i vrtača Kapitov dol, a zbog osobitosti mikroklima i šumske vegetacije koje se znatno razlikuju od okolnih šuma, ali i kao geomorfološka i krajobrazna osobitost s lokvom na dnu. Botanički je najzanimljivija sastojina šume „kontinentalnog“ predznaka – običnog graba i u primorju rijetkog grma klokočike (<i>Staphylea pinnata</i>).</p> <p>2. Područje vrtače Kapitov dol</p> <p>Osobita vrijednost Kapitovog dola je nepresušna lokva Kapitovac koja je nekad imala važnu ulogu u vodoopskrbi lokalnog stanovništva, a (i) danas služi kao mrijestilište vodozemaca, prvenstveno žaba. Kako bi takvu ulogu mrijestilišta vodozemaca i centra lokalne bioraznolikosti lokva mogla zadržati u budućnosti potrebno je štiti lokvu i okolnu šumu koja je i sama vrijedno šumsko stanište s cijelim nizom vrsta koje ukazuju na posebnu (vlažniju i hladniju) mikroklimu kraške vrtače. Vodozemci naime izvan sezone mriješćenja provode kopnenu (terestričnu) način života na staništima udaljenim od lokve, pa im je potreban nešto širi životni prostor. Vrtača Kapitov dol također je važna i kao stanište nekolicine vrsta ptica koje ovdje imaju svoja gnijezdišta i/ili hranilišta. Uz lokvu je uređeno odmorištem a do lokve vodi markirana pješačka staza.</p>
<p>Prirodno vrijedna područja lokalnog značaja</p>	<p>1. Dolci:</p> <p>2. Lokve, kali i kalići:</p>	<p>- 1.1. Dol istočno od Juraša i travnjaci sjeverno od dola - staništa orhideja</p> <p>Dol istočno od Juraša duboka je vrtača s lokvicom na zapadnoj strani dna. Svježa i duboka tla u ovoj vrtači omogućavaju razvitak bogate flore koja se po svom sastavu razlikuje od flore izvan vrtače. U lokvici se u vrijeme mriješćenja nalaze vodozemci (pronađeni su vodenjaci). Na gornjem sjevernom rubu vrtače prostiru se travnjaci koji su staništa orhideja. Od zanimljivih i rjeđih vrsta na ovim travnjacima uspijevaju i narcise, ponikvarice ili sunovrati. Djelomično travnjacima obraslo područje južno od podnožja brda Plešivac također se odlikuje rijetkom florom, u prvom redu nekolicinom rijetkih i zaštićenih vrsta orhideja. U dolcu nadomak zaselka Trtni nalazi se zanimljiva mala lokva. U nedalekom izduženom dvostrukom dolcu nalazi se ulaz u krašku špilju.</p> <p>- 1.2. Kosov dol</p> <p>Najprostranija je i najveća ponikva na području Općine Viškovo. Njezine su vrijednosti u prvom redu što zbog lokalnih raznolikosti u ekološkoj mikroklimi ima ulogu lokalnog centra bioraznolikosti s vrlo raznolikim šumskim svijetom. Na jugoistočnoj padini, unutar šume hrasta cera, rastu čak stabla bukve, a velike su razlike zamjetljive u ekologiji i biljnom svijetu prisojnih i osojnih padina. Svijet ptica je također zanimljiv, ponikvu često nadlijeće škanjac. Ponikva u hladnijem dijelu godine ima ulogu sabirališta hladnijeg zraka pa u njoj često nastaje magla. Zanimljivo je da ova ponikva nema pravilan kružni oblik kao mnoge druge ponikve na području općine Viškovo već su na njezinim bokovima usječene četiri vododerine kao bujične jaruge. Te jaruge odlikuju se i drugačijim biljnim svijetom što se može uočiti po obilnom podrastu veprine (<i>Ruscus aculeatus</i>). Botanička posebnost su grmovi božikovine (<i>Ilex aquifolium</i>) u dnu ove ponikve. Nažalost, zbog izgradnje dijela naselja na jugozapadnom rubu ponikve ta je padina nasuta iskopnim kamenim materijalom što je donekle izmijenilo i narušilo prirodno stanje ponikve.</p> <p>Na području Općine Viškovo nalazi se nekoliko lokava (kala i kalića) koji su nekoć imali važnu ulogu u lokalnoj vodoopskrbi, a danas su važni za održavanje bioraznolikosti. U njima se mrijeste vodozemci (vodenjaci i žabe). Planom je određena zaštita sljedećih lokvi:</p>

		<ul style="list-style-type: none"> - 2.1. Lokva Kapitovac - 2.2. Lokva u Bezjakovom dolu - 2.3. Lokvica (kalić) u dolu istočno od naselja Juraši (lokva u Juraševom dolu) - 2.4. Trikalići kod naselja Petrci - 2.5. Lokvica Dušetov kalić kod naselja Trtni - 2.6. Lokva Čepili s betoniranim dnom u zaleđu naselja Garići - 2.7. Lokva Melniki s betoniranim dnom nedaleko naselja Brtuni - 2.8. Lokva u predjelu Jesenovica - 2.9. Lokva Mučići - 2.10. Lokva Rupica – Trtni - 2.11. Lokva Lončeva griža - 2.12. Lokva Kliči – kod lovačke kuće
	3. Jame i ponori	<p>Na području Općine Viškovo evidentirano je desetak jama i ponora, međutim, samo su dva speleološka objekta ubilježena u javno dostupnom speleološkom katastru. U većini slučajeva ovi su speleološki objekti manjih dimenzija i izloženi su onečišćavanju zbog ubacivanja otpada. Potrebno ih je očuvati i prema mogućnostima ukloniti otpad (u nekima su pronađena minsko-eksplozivna sredstva što je dodatni problem). Planom su određeni za zaštitu sljedeći lokaliteti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 3.1. Špilja u predjelu Žustovo - 3.2. Jama Blažići 1 na Plešivcu - 3.3. Jama Tuljan na rubu šume Lužina

Izvor: PPUO Viškovo (SN PGŽ 49/07, 4/12 i SN Općine Viškovo 7/20)

Područja ekološke mreže

Ekološka mreža Republike Hrvatske, predstavlja područja ekološke mreže Europske Unije Natura 2000. Ekološka mreža RH (mrežu Natura 2000) određena je Uredbom o ekološkoj mreži i nadležnostima javnih ustanova za upravljanje područjima ekološke. Prema dostupnim podacima Zavoda za zaštitu okoliša i prirode, Općina Viškovo nalazi se izvan područja ekološke mreže Natura 2000.

2.6.2 Zaštita krajobraza i kulturne baštine

Zaštita krajobraza

U promatranom razdoblju je kroz izvršenu izmjenu PPUO Viškovo na temelju izrađene *Studije prirodnih i krajobraznih vrijednosti Općine Viškovo (za potrebe izrade II. Izmjene i dopune PPUO Viškovo), JU Priroda, svibanj 2018.*, izvršeno vrednovanje krajobraznih karakteristika Općine. Prilikom izrade Plana prepoznata su prirodno i krajobrazno vrijedna područja koja su potom imala utjecaj na način formiranja građevinskih područja te definiranje uvjeta korištenja građevinskih područja kao i površina izvan građevinskih područja.

Tablica 40: Krajobrazno vrijedna područja određena u PPUO Viškovo

VRSTA	PODRUČJE	OPIS
Prostrani šumski kompleksi	Rekreacijski zanimljivo područje između Plešivca, naselja Petrci, naselja Benčani i Saršona	Krajobrazno zanimljivo i razmjerno prostrano prirodno očuvano područje s nizom prirodnih vrijednosti proteže se između Plešivca, Petrci, Benčana i Saršona. Područje ima rekreacijski potencijal pa je lokalna zajednica uredila i markirala nekoliko atraktivnih šetnica i biciklističkih staza s odmorištima.
	Ponikvice - Lončeva griža	Sjeveroistočnim rubom općine Viškovo proteže se u zaleđu Klića, Globića, Saršona, Lučića, Skvažića i Benčana šumovito područje prilično razvedenog reljefa s mnogo vrtača i šumskih vapnenačkih stijena. Takva svojstva terena omogućuju raznolike (mikro- i mezo-)ekološke uvjete uz izmjenu živog svijeta koji pokazuje dijelom submediteranska (na prisojima), a dijelom „kontinentalna“ (u vlažnijim udubljenjima terena)

	Šumski predjeli Marišćine i Nežnice te ruba Lužine	<p>obilježja. Stoga se u ovom području osjeća i jak utjecaj doline Rječine na koju se prostorno sjeveroistočni rub nadovezuje. Svojevrсна „središnja“ točka područja je vidikovac i dijelom kamenit teren Lončeve griže. Lončeva griža uređena je kao dio poučne staze na kojoj je prikazan rad u nekadašnjem kamenolomu (kavi), a područje je i prirodoslovno osobito zanimljivo zbog osebujne flore i malih šumskih dolaca okruženih dijelom stjenovitim padinama na kojima uspijeva nekolicina vrijednog endemičnog bilja.</p> <p>Zbog nekoliko nizova ulančanih dolaca i griža koje se protežu u smjeru sjeverozapad-jugoistok područje je prirodoslovno vrlo zanimljivo. U dolcima s najdubljim tlom zastupljene su kontinentalne vrste poput bukve, a na kamenitim grižama prevladava termofilno raslinje. Pronađeni su i florni rariteti poput prizemnog ušljivca – tercijarnog relikta, planinske trave uskolisne šašike, trščanskog encijana i drugog. Područje bi trebalo štiti prvenstveno kao tampon zonu između zone za zbrinjavanje otpada i naselja. Zaštitnoj (tampon) zoni potrebno je pridružiti i rubove šume Lužine. Šuma Lužina najprostraniji je i najočuvaniji šumski kompleks Kastavštine, a dijelom zalazi u rubno područje općine Viškovo, iznad Kosi i Marčelji. Odlikuje se bogatom biološkom raznolikošću, a zbog velikog broja ponikava, vrtača i dolaca koji povećavaju razgibanost reljefa, odlikuju se različitim varijantama ekspozicijske mikro- i mezo-klime te različitim tlima, pa se na ovom se prostoru izmjenjuju vrste i zajednice submediteranskog, mediteransko-montanog i bukovog vegetacijskog pojasa. Tako se na rubu koji je okrenut prema jugoistoku nalaze šumske zajednice s termofilnim drvećem, primjerice bijelim grabom, a u vrtačama iznad i zapadno od Marčelji spušta se bukva.</p>
Biokoridori – „zelene poveznice“	<p>Biokoridor 1- koji se proteže duž ruba doline Rječine (duž sjeveroistočne granice općine Viškovo)</p> <p>Biokoridor 2 - koji se proteže od Marišćine usporedno cesti Marčelji-Benčani</p>	<p>Projektiranje biokoridora (u smislu Zakona o zaštiti prirode), odnosno poveznica između pojedinih očuvanih prirodnih predjela, novija je praksa u prostornom planiranju, ali može biti vrlo korisno prilikom napora očuvanju živog svijeta i krajobrazne raznolikosti te održavanju „propusnosti“ pojedinih urbaniziranih područja kakvo je područje općine Viškovo. Na području općine Viškovo zasad se može izdvojiti dva uočljiva uzdužna „biokoridora“. Oni se protežu uglavnom prateći geološke strukture. Jedan je duž sjeveroistočne granice općine Viškovo (i može se smatrati dijelom najvažnijeg „biokoridora“ u Primorju – doline Rječine koji povezuje planinsko zaleđe s obalom), a drugi se proteže od Marišćine duž ceste Marčelji – Benčani te se širi prema području Plešivca i povezuje se dalje sa Škurinjskom dragom.</p>

Izvor: Izvor: PPUO Viškovo (SN PGŽ 49/07, 4/12 i SN Općine Viškovo 7/20)

Kulturna baština

Na području Općine nalaze se četiri zaštićena nepokretna kulturna dobra upisana u Registar kulturnih dobara, a od toga su tri smještena u naselju Viškovo i jedan u naselju Saršoni. Među zaštićenim nepokretnim kulturnim dobrima su dva etno spomenika te jedna seoska cjelina i jedna memorijalna građevina. U promatranom razdoblju nije bilo izmjena u statusu kulturnih dobara na području Općine Viškovo.

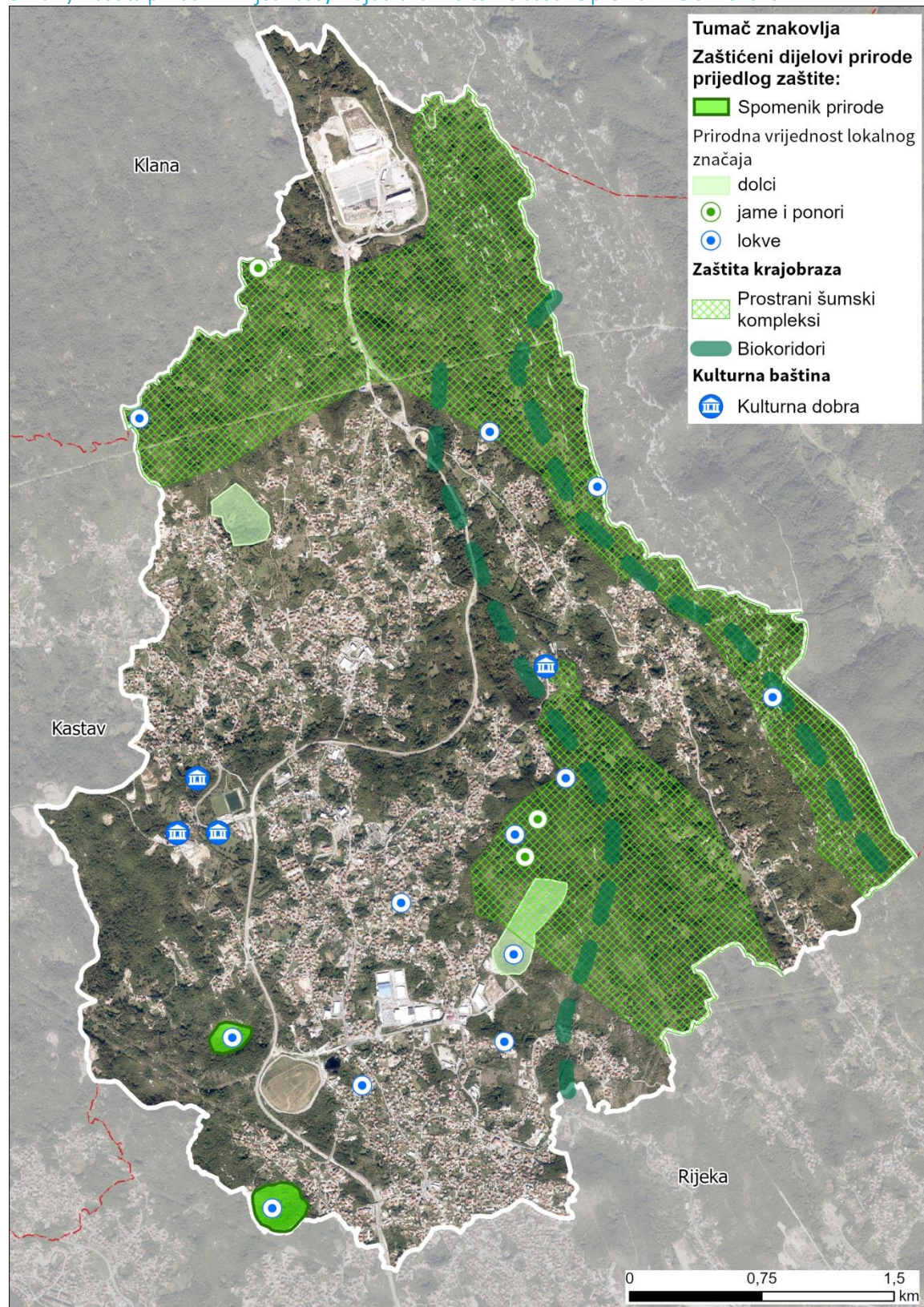
Tablica 41: Kulturna dobra na području Općine Viškovo

Oznaka dobra	Naziv i adresa	Vrsta	Opis dobra
Z-5032	Kuća Srok, Viškovo, Brnasi 8	Nepokretno kulturno dobro-pojedinačno	Kuća Srok nalazi se u zaseoku Brnasi, Općina Viškovo, a sastoji se od prizemne stambene zgrade s dvostrešnim krovom, pokrivenim kanalicama i od prigradnje s njene sjeverne strane, na koju se nadovezuje apsidno oblikovana prostorija za ognjište takozvana „tornica“. Tornica je poluskošenog tlocrta, skladno oblikovana prema masi objekta, pokrivena kanalicama, prvobitno s dimnjakom smještenim na sredini krovišta. Nalazi se u neposrednom okolišu kuće Širola-Kovačić, također s tornicom, s kojom zajedno tvori ambijentalnu

			ruralnu cjelinu i predstavlja za užu i širu Kastavštinu i Halubje jedan od danas vrlo rijetkih i posljednjih tipičnih primjera bliske prošlosti graditeljske baštine kraja.
Z-153	Kuća Širola-Kovačić, Viškovo, Brnasi 7	Nepokretno kulturno dobro-pojedinačno	Kuću Širola - Kovačić u Brnasima čine dva povezana stambena i jedan gospodarski objekt, građena kao prostorna cjelina, od kamena, dvostrešnog danas urušenog krovišta s dijelom očuvanom kanalicom. Na zidu tornice iznad malog prozorskog otvora s kamenim okvirima ugrađena je kamena, rustično oblikovana muška glava. Objektom vizualno dominira polukružna prigradnja za ognjište, tornica, s masivnim dimnjakom. Uz objekt je koncem prigradnja kamena cisterna, a veže se građevinski i tematski uz susjednu kuću Srok s kojom čini neposrednu ambijentalnu sredinu. Prema organizaciji prostora i graditeljskim oznakama kuća Širola-Kovačić predstavlja tipičnu stambeno-gospodarsku cjelinu Kastavštine iz 19.st.
RRI-0233-1970.	Rodna kuća Ivana Matetića Ronjgova, Saršoni, Ronjgi 1	Nepokretno kulturno dobro-pojedinačno	Rodna kuća Ivana Matetića Ronjgova proglašena je kulturnim dobrom memorijalnog karaktera jer je ondje rođen, 10. travnja 1880. g., skladatelj, melograf i glazbeni pedagog čiji je značaj za hrvatsku glazbenu kulturu taj da je kao građu za stvaranje novih djela koristio tradicionalno glazbeno stvaralaštvo Istre i Hrvatskog primorja. Kompozicije su mu većinom pisane za zbarske dionice na instrumentalni način, a prema folklornom tonalitetu, čime je po prvi puta valorizirana istarska ljestvica i narodni aerofonski glazbeni instrumenti kao sopele, mih i dvojnice. Teorijske rasprave o istarskom tonalitetu kronološki su prethodile skladateljskom radu. Preminuo je 1960. godine.
Z-5076	Ruralna cjelina Brnasi-Viškovo	Nepokretno kulturno dobro-kulturno-povijesna cjelina	Ruralna cjelina Brnasi-Viškovo nalazi se uz selo Široli, nedaleko Viškova u Kastavštini, a obuhvaća dio zaseočne cjeline Brnasi. Odlike sačuvanih kućišta unutar ove ruralne cjeline sačuvale su svoj prvobitni izgled unutar prostornih gabarita, dakle kao prizemnice, s apsidnom prigradnjom za ognjište, tzv. tornicom. Okoliš oko kuća s dolcima i suhozidima uspio je zadržati odlike tradicijski kultiviranog krajolika. Današnja ruralna cjelina Brnasi-Viškovo sužava se na kućišta obitelji Širola-Kovačić, Srok-Jandrešić, te kuću Jugo, dok su druga kućišta unutar cjeline u međuvremenu izgubila karakteristike lokalnog tradicijskog graditeljstva.

Izvor: Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske; <https://registar.kulturnadobra.hr/>

Slika 27: Zaštita prirodnih vrijednosti, krajobraza i kulturne baštine prema PPUO Viškovo

Izvor: PPUO Viškovo (SN PGŽ 49/07, 4/12 i SN Općine Viškovo 7/20), obrada:JU Zavod

2.6.3 Zaštita i očuvanje okoliša

Zaštita tla

Zaštita tla sukladno Zakonu o zaštiti okoliša obuhvaća očuvanje zdravlja i funkcija tla, sprečavanje onečišćenja tla, praćenje stanja i promjenu kakvoće tla te saniranje i obnavljanje oštećenih tala i lokacija.

Posebna pažnja u smislu zaštite tla usmjerena je na prostor bivšeg odlagališta komunalnog otpada Viševac te odlagališta opasnog otpada Sovjak.

Projekt sanacije odlagališta Viševac je završen. Sanacija je provedena na način da je preko cijelog odlagališta napravljena nepropusna prekrivka tj. Izgrađen je gornji brtveni sustav te je cijela površina uređena i zatravljena.

Za sanaciju jame Sovjak do danas je izrađeno više idejnih rješenja te je proveden postupak procjene utjecaja na okoliš. Po ishodu Rješenju o prihvatljivosti zahvata za okoliš izrađen je Idejni projekt te je u rujnu 2016. godine ishodu Lokacijska dozvola. Završetak sanacije čiji je nositelj Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, planiran je u 2023. godini. Sanacija još uvijek nije u tijeku.

Za tlo na području ŽCGO Marišćina, trenutno važećom okolišnom dozvolom propisane su mjere za zaštitu tla u toku rada te sanacije i zatvaranja. Najveći utjecaj na tlo prostora ŽCGO Marišćina mogu imati procjedne vode koje nastaju prilikom padanja oborina ili procesa na samom odlagalištu. Svi elementi sustava odvodnje procjednih voda, bilo s MBO postrojenja ili odlagališnih ploha, izvedeni su kao vodonepropusni. Izgrađeni objekti i sustavi odvodnje procjednih voda onemogućavaju istjecanje oborinske vode koja je došla u doticaj s otpadom na tlo, u vode, podzemne vode i more.

U narednim godinama se očekuje i sanacija za postojeću građevinu za privremeno skladištenje otpada Faza »0-1« ŽCGO Marišćina koja se koristila za skladištenje otpada riječkog područja i to od zatvaranja odlagališta Viševac do rujna 2015. godine.

Na području Općine Viškovo dosadašnjim istraživanjima evidentirani tipovi tla pripadaju uglavnom III bonitetnoj grupi, te III i IV kategoriji zaštite. Tek kategorija, u kojoj prevladava crvenica je značajnija za poljodjelstvo, te je uvrštena u I kategoriju zaštite i I bonitetu grupu. Srednje duboke, a pogotovo duboke crvenice se nalaze u ponikvama i čine najvrjednije poljoprivredne površine. Zbog same morfologije terena takova zemljišta su malih pojedinačnih površina i međusobno rascjepkana u području Općine Viškovo.

Ova tla su svrstana u P2 - vrijedna poljoprivredna tla i pokrivaju površinu od 48,6 ha 2,6% površine Općine. Poljoprivredna tla su pretežito neobrađena i zapuštena.

Na području Općine Viškovo pod šumama je površina od 10 ha (0.54% površine Općine).

Iz navedenog je vidljivo da Općina oskudijeva poljoprivrednim tлом i šumama, pa te površine treba osobito štititi.

Iz analize stanja sustava civilne zaštite na području Općine Viškovo za 2019. godinu vidljivo je da nije bilo većih požara na otvorenom koji bi utjecali na stanje tla u Općini. Na području općine

Viškovo nalazi manja površina gospodarske jedinice Lužina i manja površina gospodarske jedinice Podplanina. Uvidom u Osnove gospodarenja za te gospodarske jedinice vidljivo je da se na površini od 22,08 ha radi o borovim kulturama, 116,11 ha radi se o šumama niskog uzgojnog oblika, panjačama te 2,74 ha radi se o degradiranim šumama, šikarama.

Zaštita zraka

Prema Uredbi o određivanju zona i aglomeracija prema razinama onečišćenosti zraka na teritoriju Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 01/14), općina Viškovo pripada aglomeraciji HR RI.

Područje prekomjernog onečišćenja određeno je na temelju ocjene kvalitete zraka u skladu sa i Zakonom o zaštiti zraka ("Narodne novine" broj 130/11,47/14,61/17 i 118/18) a od 2020. g novim zakonom 127/19) i važećim podzakonskim /aktima.

Temeljem članka 24. Navedenog zakona kvaliteta zraka određenog područja svrstava se u dvije kategorije za svaki pojedini parametar koji se prati:

- I kategorija kvalitete zraka – čist ili neznatno onečišćen zrak
- II kategorija kvalitete zraka – onečišćen zrak

Kao osnova sanacije odlagališta Viševac izgrađena je monitoring stanica za kontrolu kakvoće zraka i ambijentalne buke te je u potpunosti izgrađen sustav za aktivnu ekstrakciju odlagališnog plina.

Praćenje kvalitete zraka na području Općine Viškovo u periodu od 2017.- 2020. godine provodilo se od strane Nastavnog zavoda za javno zdravstvo PGŽ na dvije automatske postaje imisijskog monitoringa za praćenje kakvoće zraka.

Na mjernoj postaji Viševac Viškovo (N 45°22'08" E 14°23'58" 320 m/nm H=5 m L=40 m) prate se slijedeći parametri: sumporovodik, amonijak, ugljikov monoksid, metan, lebdeće čestice PM₁₀, te meteorološki podaci.

Mjerna postaja Marišćina Viškovo (N 45°24'08" E 14°23'18" 447 m/nm H=4 m L=20 m) opremljena je analizatorima sumporovodika, dušikovih oksida, amonijaka, merkaptana, ozona, ugljikova monoksida, benzena, te lebdećih čestica PM₁₀, PM_{2,5} i PM₁. Također se prate i meteorološki pokazatelji (smjer i brzina vjetra, temperatura, tlak i relativna vlažnost zraka). Od početka rada postaje su spojene na centralno računalno za prikupljanje i obradu podataka u Zavodu.

Kakvoća zraka na postaji Viševac

Prikaz rezultata mjerenja kakvoće zraka na postaji Viševac u razdoblju od 2017-2020.godine (NZZJZ PGŽ) dan je u tablici u nastavku.

Tablica 42: Prikaz rezultata mjerenja kakvoće zraka na postaji Viševac u razdoblju od 2017-2020.godine

Godina	2017.	2018.	2019.	2020.
NH ₃				
H ₂ S				

PM ₁₀		*	*	*
CO				

I. KATEGORIJA - čist ili neznatno onečišćen zrak

II. KATEGORIJA - onečišćen zrak

* sukladno hrvatskim propisima, kategorizaciju područja sukladno PM₁₀ frakciju lebdećih čestica moguće je odrediti nakon provedenih testova stupnja ekvivalencije automatske mjerne metode i referentne gravimetrijske metode.

Izvor: Nastavni zavod za javno zdravstvo PGŽ

Prema rezultatima mjerenja onečišćenja zraka vidljivo je da je generalno prema odredbama spomenutog Zakona o zaštiti zraka, Uredbe o razinama onečišćujućih tvari u zraku (NN 117/12) i Pravilnika o praćenju kvalitete zraka (NN 3/13) kvaliteta zraka na području bivšeg odlagališta otpada Viševac 1. kategorije, odnosno zrak je čist ili neznatno onečišćen u promatranom razdoblju. Također u istom razdoblju su svi parametri imali dostatan obuhvat podataka, odnosno zadovoljavaju postavljeni kriterij od 90% za stalna mjerenja propisan Pravilnikom, što je rezultat ulaganju u nabavu nove opreme (GSM modul i računalo). U odnosu na ranije izvještajno razdoblje, nakon sanacije i završetka radova na sanaciji, kvaliteta zraka je cijelo vrijeme bila I. kategorije.

Kakvoća zraka na postaji Marišćina

Prikaz rezultata mjerenja kakvoće zraka na postaji Marišćina u razdoblju od 2017-2020.godine (NZZJZ PGŽ) dan je u tablici u nastavku.

Tablica 43: Prikaz rezultata mjerenja kakvoće zraka na postaji Marišćina u razdoblju od 2017-2020.godine (NZZJZ PGŽ)

Godina	2017.	2018.	2019.	2020.
Amonijak, NH ₃				
Sumporovodik, H ₂ S				
PM ₁₀		NP*	*	*
PM _{2,5}	-	-	*	*
Ugljikov monoksid, CO			-	-
Sumporov dioksid, SO ₂	NP	NP	-	-
Dušikov dioksid, NO ₂				
Ozon, O ₃			-	-
Benzen, C ₆ H ₆	NP	NP	-	-
UTT (ukupna taložna tvar)		NP	-	-
Ukupni merkaptani (R-SH)	-	-		

I. KATEGORIJA - čist ili neznatno onečišćen zrak

II. KATEGORIJA - onečišćen zrak

NP Nedovoljno podataka (<90% pokrivenosti)

* uvjetna klasifikacija obzirom da nije utvrđen stupanj ekvivalencije rezultata prema referentnoj metodi ispitivanja

Tijekom 2017. godine bilo je 8 prekoračenja satnih graničnih vrijednosti za parametar sumporovodik, dok prekoračenja dnevnih graničnih vrijednosti nije bilo. Zabilježena su 52 dana kad je izmjerena prosječna dnevna koncentracija iznad dnevne granične vrijednosti (50 µg/m³) što premašuje dozvoljeni broj prekoračenja unutar kalendarske godine (n=35). U odnosu na prethodnu godinu ispitivanja broj dana sa prekoračenjem dnevne granične vrijednosti je

dvostruko veći. Vjerojatni razlog ovom povećanju su bili intenzivni građevinski radovi na izgradnji priključne ceste koja prolazi neposredno uz mjernu postaju. Također tijekom 2017. godine provodili su se epidemiološki terenski izvidi na tri pozicije u okruženju ŽCGO Marišćina kojima je utvrđena prisutnost smrada koji ima prepoznatljiv kisel-slatkasti miris karakterističan za odlagališta komunalnog otpada. On se sastoji od kompleksne smjese organskih i anorganskih spojeva nastalih aerobnom i anaerobnom razgradnjom otpada. Za većinu tih spojeva nema propisanih graničnih vrijednosti, iako uzrokuju izrazito odbojan miris. Dodijavanje mirisom može narušiti kvalitetu življenja na nekom području, ovisno o mjestu na kojem se pojavljuje. Rezultati provedenih dodatnih ispitivanja ukazuju da se ne radi o prekomjernom onečišćenju zraka nekim od poznatih polutanata čija se prisutnost može utvrditi konvencionalnim kemijskim ili fizikalnim metodama, nego upravo o spomenutoj smjesi spojeva, produktima biološke razgradnje koji već na razini nekoliko molekula mogu izazvati odbojan miris.

Tijekom 2018. godine zabilježena su ukupno 136 puta prekoračenja dnevne granične vrijednosti za sumporovodik. Iako su ova prekoračenja potvrđena rezultatima terenskih olfaktometrijskih ispitivanja, radi provjere ispravnosti i pouzdanosti mjerenja od 14.11.2018. na stanici je postavljen dodatni analizator sumporovodika i mjerenja su provedena paralelno, te je dobivena dodatna potvrda valjanosti istih. Iz tih podataka proizlazi da je kvaliteta zraka za navedeni parametar, u okruženju AP Marišćina II kategorije, odnosno zrak je onečišćen. Ukupan obuhvat svih prikupljenih podataka (57%) za PM_{10} čestice ne zadovoljava kriterij za stalna mjerenja prema Pravilniku i nije dostatan za klasifikaciju područja (tijekom godine je mjerenje vršeno na tri različita načina te su automatski analizatori bili u kvaru i na kraju godine i zamijenjeni). Krajem kolovoza 2018. godine nabavljen je prijenosni dinamički olfaktometar. Olfaktometrijska mjerenja predstavljaju nadstandard i služe kako bi se objektivizirala opažanja neugodnih mirisa i dobivena mjerenja izrazila u jedinicama mirisa (Odor Units, OU), te minimalizirao subjektivan dojam ispitivača. Naglasak je stavljen na noćna mjerenja olfaktometrom na području MO Marčelji, odnosno na mikrolokacijama Marčelji, Pogled, Vršak, Garići, Vrtače, Gornji Sroki, Mavri, Ilovca i Vozišće obzirom da je većina pritužbi stanovništva dolazila iz tih naselja. Temeljem provedenih olfaktometrijskih mjerenja utvrđena je nedvojbeno korelacija između pojave i prisutnosti neugodnih mirisa specifičnog karaktera na samom ulazu u ZCGO i pojavnosti istih u spomenutim naseljima, uglavnom popraćeno prevladavajućim smjerom vjetrova iz pravca sjeverozapada. Krajem 2018. godine je, sukladno važećoj Okolišnoj dozvoli, obustavljeno mjerenje sumporovog dioksida, ozona, ugljikovog monoksida i BETX spojeva, a kompletna postaja je zamijenjena novom (.godine (NZZJZ PGŽ) dan je u tablici u nastavku.

prikazuje da za neke parametre nema dovoljno podataka što je posljedica dotrajalosti opreme).

Tijekom 2019. godine prema izmjerenim koncentracijama sumporovodika kvaliteta zraka na utjecajnom području ŽCGO Marišćina svrstava se u II kategoriju, odnosno zrak je onečišćen zbog premašenog broja dozvoljenih prekoračenja kako dnevne, tako i satne granične vrijednosti u kalendarskoj godini. Obzirom na nizak prag detekcije mirisa, sumporovodik je svrstan u skupinu onečišćujućih tvari koje mogu utjecati na kvalitetu življenja (dodijavanje mirisom), ali se pri koncentracijama koje se mjere u vanjskom zraku ne očekuje štetan utjecaj na zdravlje ljudi. Olfaktometrijskim mjerenjima potvrđena je prisutnost neugodnih mirisa oko pogona i na području MO Marčelji, kao i korelacija sa zabilježenim prekoračenjima satne granične

vrijednosti za sumporovodik, što uz prevladavajući smjer vjetra iz pravca sjeverozapada ukazuje na ŽCGO Marišćina kao izvor emisije. U prva četiri mjeseca 2019. godine nastavila se nepovoljna situacija sa kraja 2018. godine obzirom na zabilježeni 269 prekoračenja satne granične vrijednosti za sumporovodik (do 02.05.), što je popraćeno i zabilježenom pojavom neugodnih mirisa u naselju, sa rasponom intenziteta od izuzetno slab do izražen. Situacija na tri pozicije oko samog ŽCGO u istom razdoblju bila je još nepovoljnija, te se prisustvo neugodnog mirisa bilježilo i u dane kada ga se u naselju nije moglo osjetiti. Nakon uspostave sustava za otplinjavanje i puštanje u rad visokotemperaturne baklje unutar ŽCGO situacija se uvelike popravila i tijekom narednih sedam mjeseci nije zabilježeno niti jedno prekoračenje satne granične vrijednosti za sumporovodik do prosinca što se moglo uočiti i na provedenim olfaktometrijskim mjerenjima. Početkom prosinca zbog poremećaja u radu unutar postrojenja ŽCGO zabilježeno je još pet prekoračenja satne granične vrijednosti za sumporovodik i jedno prekoračenje dnevne granične vrijednosti za merkaptane, što je ponovno potvrđeno i rezultatima olfaktometrijskih mjerenja.

Slika 28: Lokacije olfaktometrijskih ispitivanja 2019.g.

Tijekom 2020. prema izmjerenim koncentracijama sumporovodika kvaliteta zraka na utjecajnom području ŽCGO Marišćina svrstava se u I kategoriju, odnosno zrak je čist ili neznatno onečišćen obzirom na sumporovodik, što predstavlja poboljšanje dosadašnje kvalitete zraka odnosno prelazak iz II u I kategoriju. Zabilježeno je i značajno smanjenje broja prekoračenja graničnih vrijednosti, odnosno niti jedno prekoračenje dnevne, te ukupno pet prekoračenja satne granične vrijednosti za sumporovodik. Obzirom na nizak prag detekcije mirisa, sumporovodik je svrstan u skupinu onečišćujućih tvari koje mogu utjecati na kvalitetu življenja (dodijavanje mirisom), ali se pri koncentracijama koje se mjere u vanjskom zraku ne očekuje štetan utjecaj na zdravlje ljudi.

Prema izmjerenim koncentracijama dušikovog dioksida, amonijaka i merkaptana kvaliteta zraka na utjecajnom području ŽCGO Mariščina svrstava se u I kategoriju, odnosno zrak je čist ili neznatno onečišćen ovim onečišćujućim tvarima.

Prema izmjerenim koncentracijama PM_{10} i $PM_{2,5}$ frakcija lebdećih čestica zadovoljena je pripadajuća godišnja granična vrijednost. Broj zabilježenih prekoračenja dnevne granične vrijednosti za PM_{10} frakciju lebdećih čestica ispod je dopuštenih 35 puta u kalendarskoj godini. Temeljem navedenog, kvaliteta zraka na ovom području može se svrstati u I kategoriju odnosno zrak je čist ili neznatno onečišćen PM_{10} i $PM_{2,5}$ frakcijama lebdećih čestica. Ovu klasifikaciju treba uzeti uvjetno obzirom da nije utvrđen stupanj ekvivalencije rezultata prema referentnoj metodi ispitivanja.

Od onečišćujućih tvari za koje se primjenjuje procjenjivanje, prema obrađenim rezultatima mjerenja dušikovog dioksida i $PM_{2,5}$ frakcije lebdećih čestica dobiveni rezultati ispod su gornjeg i donjeg praga procjene. Za lebdeće čestice PM_{10} utvrđen je prelazak donjeg praga procjene za vrijeme usrednjavanja od 24-sata, a za vrijeme usrednjavanja od kalendarske godine rezultati su ispod gornjeg i donjeg praga procjene.

U lipnju 2020. godine donesen je **Akcijski plan za poboljšanje kvalitete zraka s obzirom na sumporovodik**, koji opisuje poduzete mjere za smanjenje onečišćenja zraka sumporovodikom (izgradnja Faze 5 – postrojenje za proizvodnju električne energije iz odlagališnog plina). U planu su navedeni ciljevi i rokovi koji se moraju postići, među kojima je najvažniji postizanje I. kategorije zraka u naseljima gdje je trenutno II. kategorije te održavanje takvoga stanja tijekom rada pogona.

Predviđeno je da će na kvalitetu zraka tijekom sanacije jame Sovjak najveći utjecaj imati uklanjanje otpadnih tvari iz jame te u znatno manjoj mjeri kretanja vozila i radnih strojeva po neutvrđenim površinama.

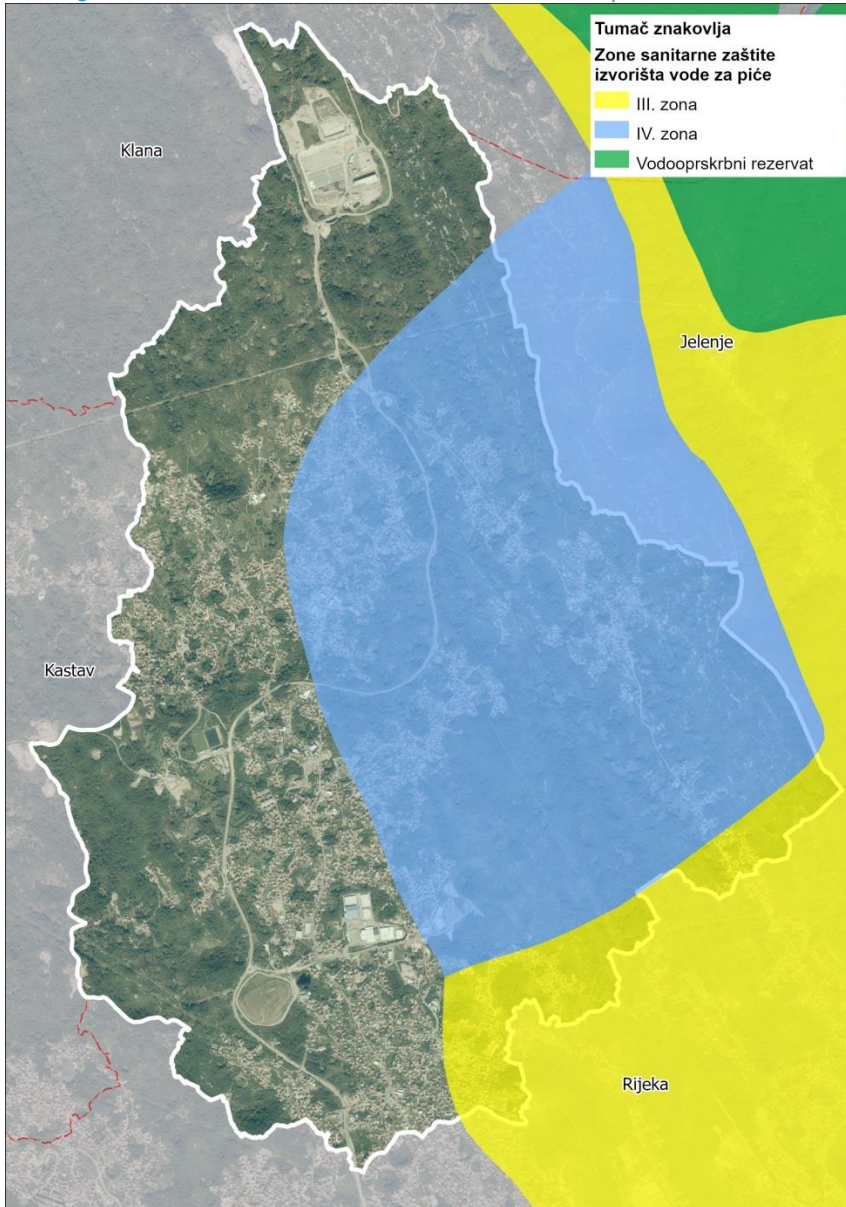
Prema rješenju Ministarstva zaštite okoliša i prirode klasa: UP/I351-03/15-02/33, ur.br.:517-06-2-1-1-16-16 od dana 11.sječnja 2016., predviđene su mjere zaštite zraka za namjeravani zahvat-sanacija lokacije visoko onečišćene opasnim otpadom „Sovjak“ tijekom projektiranja i pripreme te mjere tijekom sanacije.

Također, Rješenje predlaže i program praćenja kakvoće zraka tijekom sanacije .

Zaštita i korištenje površinskih i podzemnih voda

Na području Općine nema površinskih voda (vodotoka, jezera i sl.) niti zahvata podzemnih voda. Dio prostora Općine Viškovo nalazi se u slivu izvora u gradu Rijeci zahvaćenih za javnu vodoopskrbu. Granice, režim zaštite i program sanacije postojećeg stanja definirani su Odlukom o zaštiti izvorišta vode za piće u slivu izvora u Gradu Rijeci i slivu izvora u Bakarskom zaljevu (Sl. novine PGŽ 35/12, 31/13, 39/14), a prikazane su na slici u nastavku.

Slika 29: Prikaz zona sanitarne zaštite izvorišta vode za piće

Izvor: GIS baza JU Zavod

Potencijalni utjecaj na kvalitetu podzemnih voda koje bi mogle biti povezane s postojećim izvoristima može se dogoditi prilikom sanacije crne jame Sovjak uslijed prodora opasnog otpada u relevantno krško podzemlje jame Sovjak, međutim u dosadašnjim aktivnostima na lokaciji Sovjak nije provedeno detaljno hidrogeološko ispitivanje i istraživanja, pa se o razinama podzemne vode na lokaciji i dubini infiltracije opasnog otpada u krško podzemlje može samo nagađati ²⁹. Pretpostavlja se da će sanacijski radovi na jami Sovjak "uzburkati" cijelu lokaciju s mogućnošću ubrzanja procesa infiltracije dijela opasnog otpada u podzemlje i vjerojatnošću aktiviranja transporta onečišćenja prema izvorima. U skladu s tim očekivanjima predložene su i mjere zaštite i odgovarajuće praćenje cijelog sustava tijekom i nakon sanacije.

²⁹ Studija utjecaja na okoliš zahvata sanacije lokacije visoko onečišćene opasnim otpadom (crna točka) "Sovjak" - Netehnički sažetak (OIKON, kolovoz 2015.)

Mjere koje su poduzete za smanjenje negativnog utjecaja ŽCGO Mariščina na vode uključuju mjere koje se vrše svakodnevno i koje su u skladu sa projektom i propisima. Procjedna voda sa odlagališta, otpadna tehnološka voda iz zgrade za mehaničko-biološku obradu i otpadna sanitarna voda se obrađuju na uređaju za pročiščavanje otpadnih voda smještenom na centru, te se prema propisima redovno ispituje kvaliteta izlazne vode koja se u najvećoj mjeri zatim ponovno koristi za nadopunu npr. rashladnog tornja kao tehnološka voda kako bi se dodatno smanjio utrošak vode iz javnog vodovoda za to svrhu.

Prema rješenu Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva od 06. srpnja 2000. tijekom sanacije odlagališta neopasnog otpada Viševac sukcesivno se pratila kakvoća vode korespondentnih izvora (pod Jelšun, Mlaka, Zvir 1 i Cerovica i akumulirana voda jezera Kapitovac) na osnovne parametre pitke vode te na prisustvo opasnih tvari u vodama (parametri i lokacije navedene u Rješenu) četiri puta godišnje.

Tijekom 2017.godine izvor Cerovica i Pod Jelšun nisu odgovarali zbog povišenih ukupnih suspenzija. Izvori Mlaka i Zvir 1 su odgovarali uvjetima Pravilnika. Jezerce Kapitovac je opterećeno bakterijama fekalnog porijekla.

Tijekom 2018. godine izvor Cerovica i Pod Jelšun nisu odgovarali zbog povišenih ukupnih suspenzija i željeza, dok izvor Mlaka nije odgovarao samo zbog povišenih ukupnih suspenzija. Izvor Zvir 1 je odgovarao uvjetima Pravilnika. Jezerce Kapitovac je opterećeno bakterijama fekalnog porijekla.

U 2019. svi izvori su odgovarali Pravilniku i Uredbi o kakvoći voda, dok je jezerce Kapitovac i dalje opterećeno bakterijama fekalnog porijekla.

Na saniranom odlagalištu Viševac izgrađen je sustav za prikupljanje oborinskih voda s kanalicama koje odvedu vodu u obodni kanal izgrađen oko cijelog odlagališta, s upojnim bunarima za kontrolirano odvođenje u podzemlje. Izgrađen je i sustav za prikupljanje i odvodnju procjednih voda. Ta se voda u cijelosti crpi transferira u uređaj za pročiščavanje i obradu procjednih voda i kondenzata odlagališnog plina te po završnoj obradi ispušta u obodni kanal. Prema dopisu od 12. listopada 2020. godine KD Čistoća nije obveznik provođenja ispitivanja kakvoće oborinskih voda na zatvorenom i saniranom odlagalištu Viševac.

Projektom „Poboljšanje vodno-komunalne infrastrukture na području aglomeracije Rijeka“ predviđena je izgradnja uređaja drugog stupnja pročiščavanja otpadnih voda u Rijeci na lokaciji Delta, gradnja i rekonstrukcija oko 217 kilometara kanalizacije i 125 crpnih stanica s istovremenim izvođenjem radova na oko 100 kilometara javne vodoopskrbe u dva grada - Rijeci i Kastvu te tri općine - Viškovo, Čavle i Jelenje koji čine područje aglomeracije Rijeka. Time će se značajno umanjiti utjecaj otpadnih voda na okoliš na području općine Viškovo. Radovi su počeli u 2019. godini i predviđeni završetak je do 2024.godine.

Zaštita od buke

U skladu s odredbama Prostornog plana Primorsko goranske županije, u PPUO Viškovo propisana je obaveza izrade karte buke za Općinu i strateške karte buke za ŽC5215.

U Općini Viškovo cestovni promet je najznačajniji izvor buke. Na mjestima u blizini postojećih prometnica (lokalne prometnice te županijska cesta Ž5025) okoliš je opterećen bukom od

prometa, dok su na drugim mjestima izvori buke slabijeg intenziteta i svode se uglavnom na aktivnosti stanovništva u naseljima ruralnog karaktera. Krajem 2019. godine u promet je puštena kompletno izgrađena prometnica državne ceste DC427 (obilaznica Viškova), (danas kategorizirana kao županijska cesta ŽC5215) koja će doprinijeti rasterećenju glavne prometnice kroz centar Viškova te se očekuje da će posljedično i doprinijeti smanjenju buke od prometa.

Prema Studiji utjecaja na okoliš zahvata sanacije lokacije visoko onečišćene opasnim otpadom (crna točka) "Sovjak" (Oikon, 2015.). predviđene su mjere zaštite od buke te program praćenja stanja okoliša tijekom sanacije za namjeravani zahvat- sanacija lokacije visoko onečišćene opasnim otpadom „Sovjak“ tijekom projektiranja i pripreme te mjere tijekom sanacije. Navedene mjere odobrene su prema rješenju Ministarstva zaštite okoliša i prirode klasa: UP/I351-03/15-02/33, ur.br.:517-06-2-1-1-16-16 od dana 11.siječnja 2016.

Rješenjem o okolišnoj dozvoli od 8. kolovoza 2019.godine ŽCGO Marišćina mora koristiti najbolje raspoložive tehnike dostupne kako bi smanjio razinu buke koju stvara postrojenje (kvalitetni zvučno-izolacijski materijali, zvučna barijera u obliku visokih stabala oko postrojenja i sl.).

Područja i lokacije onečišćenja okoliša

Na području Općine Viškovo nalaze se dvije lokacije odlagališta otpada koja su prestala s radom; sanirano i zatvoreno odlagalište otpada Viševac i lokacija visoko nečišćena opasnim otpadom (tzv. „crna točka“) Jama Sovjak. O navedenim odlagalištima i fazi njihove sanacije više je rečeno u poglavlju *Odlagališta otpada*.

O lokacijama onečišćenim otpadom više je rečeno u točki 2.5.4. ovog Izvješća, a radi se o površini u sklopu ŽCGO Marišćina na kojoj se nalazi neobrađeni otpad („Faza 0-1“), te o pojavama odlaganja manjih količina otpada na lokacijama koje za to nisu predviđene.

Prema rezultatima mjerenja kakvoće zraka u razdoblju od 2017-2019.godine na mjernoj postaji Marišćina, kvaliteta zraka se svrstava u II. kategoriju prema izmjerenim koncentracijama lebdećih čestica PM10 i sumporovodika.

U periodu od 2017.godine do danas onečišćenju u prostoru možemo pridodati i područje Marčelja na Viškovo temeljem učestalih pritužbi stanovništva zbog neugodnih mirisa koji se mogu osjetiti tijekom toplijeg dijela godine, kao posljedica rada CZGO Marišćina, iako se u ovom slučaju radi o dodijavanju mirisom a ne o štetnom utjecaju na zdravlje stanovništva.

Za razdoblje od 2017. do 2020.godine nisu vođeni ukupni statistički podaci vezano uz izgorene površine (vezano za šumske požare), međutim u izvješćima o stanju sustava civilne zaštite Općine Viškovo se navodi da je DVD Halubjan više puta intervenirao na događajima gdje je građanstvo vršilo spaljivanje korova bez obzira na mjere zabrane, dok većih šumskih požara nije bilo.

2.6.4 Zaštita od prirodnih i tehničko tehnoloških opasnosti

Zakonom o sustavu civilne zaštite (NN82/15, 118/18 i 31/20) uređuje se sustav i djelovanje civilne zaštite; prava i obveze tijela državne uprave, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, pravnih i fizičkih osoba; osposobljavanje za potrebe sustava civilne zaštite;

financiranje civilne zaštite; upravni i inspekcijski nadzor nad provedbom ovog Zakona i druga pitanja važna za sustav civilne zaštite.

Općina Viškovo ima izrađenu Procjenu rizika od velikih nesreća (DLS d.o.o., 2020.) koja je izrađena u skladu s navedenim Zakonom te su korištene Smjernice za izradu procjene rizika od velikih nesreća na području Primorsko-goranske županije. Svrha smjernica jest uređenje sveobuhvatnog, cjelovitog i objektivnog pristupa tijekom procesa procjenjivanja rizika kako bi se ublažile njihove posljedice po zdravlje i živote ljudi, materijalna i kulturna dobra i okoliš. Postupak izrade Procjene usklađen je s normom HRN EN ISO 31000:2012 – Upravljanje rizicima – Načela i smjernice, koja služi za potrebe unaprjeđenja razumijevanja rizika na svim razinama, osobito u smislu povećanja efikasnosti dosad uspostavljenih mjera za smanjenje rizika od velikih nesreća kao i definiranje novih mjera.

Područje Općine do danas nije bilo suočeno s većim katastrofama koje bi bile uzrokovane bilo prirodnim nepogodama bilo tehničko - tehnološkim nesrećama.

Prirodne katastrofe i velike nesreće

Cjelokupni teritorij Općine Viškovo je bez površinskih vodnih pojava (iznimno lokva na lokaciji Kapiti, jugoistočno od mjesta Viškovo).

Područje Općine Viškovo nije ugroženo od poplava u mjeri da izazove katastrofu ili veliku nesreću i remeti normalno funkcioniranje Općine. Uslijed pojave bujičnih voda u slučaju izrazito velikih padalina (kratkotrajnih bujičnih voda samo u slučaju padalina od preko 100 mm/m² na dan) došlo bi do vrlo kratkog plavljenja dijela nerazvrstanih cesta na dodiru naselja Kosi - Brnasi i u naselju Mavri.

U posljednjih 15 godina na području Općine Viškovo proglašena je jedna elementarna nepogoda izazvana orkanskim vjetrovom jačine 8 i više bofora na području cijele Primorsko-goranske županije.

Najugroženija područja kod rizika požara otvorenog tipa su naselja koja se nalaze u blizini šuma na području Općine. Opasnosti od požara pridonosi karakterističan loš raspored godišnjih oborina i učestale pojave ljetnih suša. Ugroženost od požara na području Općine Viškovo je velika, što znači da postoji mogućnost za veći broj požara na otvorenom prostoru. Uzrok požara na otvorenom prostoru uglavnom je ljski faktor (nekontrolirano ili nedovoljno kontrolirano spaljivanje korova, suhe trave i biljnog otpada na poljoprivrednim površinama).

Ugroženost od potresa

Prema seizmološkoj karti izrađenoj u sklopu seizmičke mikrorajonizacije Rijeke, u toj aktivnoj zoni osnovni stupanj seizmičnosti je 70 MCS ljestvice, a prema Klani i Bribiru povećava se na 8°, dok magnituda može biti M=5,6. Prema novim saznanjima najjači potresi na području Županije mogu doseći jačinu od M=6,5. Seizmičnost na području Općine iznosi 80 po MCS. Analizom epicentara potresa u Hrvatskoj u povratnom razdoblju od 1850. – 2015. godine može se zaključiti da se područje Općine Viškovo nalazi na seizmički aktivnijim, područjima gdje postoji opasnost od potresa.

Prema dokumentu *Procjena rizika od velikih nesreća* (DLS d.o.o., 2020.), novom metodologijom se predviđa događaj s najgorim mogućim posljedicama koji pretpostavlja nastanak potresa

jačine VIII° MCS ljestvice (razorni potresi) na području Općine Viškovo. U slučaju potresa ovog intenziteta mogu se očekivati oštećenja na infrastrukturi, stambenim i gospodarskim subjektima na području Općine koja bi dovela u pitanje funkcioniranje same Općine.

Gubici u stanovništvu za pretpostavljeni intenzitet potresa bili bi sljedeći:

- 13 516 osoba neće pretrpjeti nikakve ozljede,
- 547 osoba zadobiti će lake ozljede,
- 176 osoba zadobiti će ozljede koje mogu sanirati liječnici opće medicine ili hitna pomoć,
- 95 osoba zadobiti će teške ozljede koje će zahtijevati bolničko liječenje,
- 111 osoba smrtno će stradati.

Očekivani, mogući potresi intenziteta od VIII° po EMS-98 ljestvici izazvali bi sljedeće učinke:

- Rušenje 85 objekata,
- Vrlo teška oštećenja na 412 objekata,
- Znatna do teška oštećenja na 801 objekata,
- Umjerena oštećenja na 1128 objekata,
- Neznatna do blaga oštećenja na 1213 objekata.

Vjerojatnost ovakvog scenarija je <1%, što znači 1 ovakav događaj u 100 godina ili rjeđe.

U slučaju nastanka potresa VIII stupnjeva MCS ljestvice Općina će na raspolaganje staviti sve svoje snage zaštite i spašavanja, međutim može se pretpostaviti da redovne snage koje se bave zaštitom i spašavanjem prvenstveno vatrogasne operativne snage (JVP Rijeka, DVD Halubjan) kao i Postrojba CZ i njihovi materijalni resursi u tom slučaju nisu dostatni, te će se postupiti kako je opisano u Procjeni rizika od velikih nesreća (DLS d.o.o., 2020.).

Ostale prirodne opasnosti

Dokument *Procjena rizika od velikih nesreća* (DLS d.o.o., 2020.) obuhvaća ugroženost od suša, toplinskog vala, olujnog i orkanskog nevremena, klizišta, snježnih oborina, tuče i poledice. Navedene prirodne nepogode mogu izazvati kratkotrajne poremećaje u redovnom odvijanju života. Zadnjih godina zbog klimatskih promjena javljaju se suše, tuče te sve jače olujno nevrijeme i bura koje ruše drveće, nose krovove, ugrožavaju gospodarske objekte i sl. Obzirom na ukupnu materijalnu štetu prirodne nepogode kao što su suše, olujni ili orkanski vjetar, pijavice, velike snježne oborine, tuča, poledica i jak mraz čine 67 % ukupnih šteta od prirodnih i tehničko-tehnoloških katastrofa. S obzirom na položaj Općine bilo je pojave toplinskih valova, olujnog i jakog vjetra koji ne ugrožavaju u većoj mjeri stanovništvo i materijalna dobra Općine.

Snježne oborine i poledica u zadnjih deset godina nisu izazvale ozbiljnije zastoje u prometu i opskrbi. *Procjena rizika od velikih nesreća* (DLS d.o.o., 2020.) definira mjere i odgovornosti za zaštitu i spašavanje od ekstremnih vremenskih uvjeta.

Tehničko-tehnološke katastrofe i velike nesreće

Mogućnost nastanka tehničko-tehnoloških nesreća koje mogu prerasti u veliku nesreću ili katastrofu ovisi o vrsti, koncentraciji i količini opasne tvari na lokaciji. Prema Procjeni rizika od velikih nesreća (DLS d.o.o., 2020.) na području Općine Viškovo postoje objekti u kojima su sadržane opasne tvari u količinama te bi se iste trebalo posebno tretirati. Najgori mogući slučaj je ispuštanje ukupne količine benzina na BP Petrol prilikom pretakanja iz autocisterne kapaciteta 38 000 l te nastanak eksplozije i požara na lokaciji.

Studija utjecaja na okoliš zahvata sanacije lokacije visoko onečišćene opasnim otpadom (crna točka) "Sovjak" propisuje mjere koje se moraju poduzeti kako bi se izbjegle nesreće tijekom sanacije zagađene lokacije.

U slučaju nesreće na bilo kojoj od navedenih lokacija najprije će reagirati snage tvrtke (osoblje obučeno za reagiranje u slučaju nesreće). Procjena rizika od velikih nesreća (DLS d.o.o., 2020.) ima razrađenu strategiju i potrebne snage u slučajevima kada bi posljedice nesreće bile takve da bi mogle izazvati veće posljedice po stanovništvo, poradi učinkovitosti ili brzine saniranja uključuju se i dodatne snage sa područja Općine.

Najveću opasnost na području Općine Viškovo, a vezano za cestovni promet, predstavlja prijevoz naftnih derivata prema benzinskoj postaji te ostalim privrednim subjektima na području Općine koji koriste ove opasne tvari.

Epidemiološke i sanitarne opasnosti

Nastavni zavod za javno zdravstvo PGŽ kontinuirano provodi nadzor nad kretanjem zaraznih bolesti za područje cijele županije pa tako i Općine Viškovo.

Prema Procjeni rizika od velikih nesreća (DLS d.o.o., 2020.), u slučaju epidemija i sanitarnih opasnosti te pojave stočnih zaraznih bolesti i biljnih bolesti mjere zaštite i spašavanja zdravstveni resursi koji bi podnijeli glavni teret javno zdravstvenog odgovora na pandemiju na području Općine Viškovo su:

- Centar primarne zdravstvene zaštite Pehlin – Marinići
- Četiri ordinacije opće/obiteljske medicine
- Jedna specijalistička ordinacija obiteljske medicine
- Zavod za javno zdravstvo Primorsko-goranske županije.

Po potrebi angažirat će se vatrogasne snage, Savjetodavna poljoprivredna služba PGŽ te nadležne inspekcijske službe.

Novi soj koronavirusa (prije nije bio otkriven kod ljudi) koji je otkriven u Kini krajem 2019. godine, nazvan SARS-CoV-2 (Severe Acute Respiratory Syndrome Coronavirus-2) uzrokovao je proglašenje globalne pandemije COVID-19 bolesti (uzrokovane SARS-CoV-2). Pandemija je još uvijek u tijeku te se u ovom izvješću ne mogu dati konkretni podaci o utjecaju pandemije na stanje u prostoru Općine Viškovo. U toku pandemije, a u skladu sa obvezama i ovlastima određenim u *Smjernicama za organizaciju i razvoj sustava civilne zaštite Općine Viškovo za period od 2020.-2023.g.* (SN Općine Viškovo 21/20) na području Općine djeluju definirane Operativne snage sustava civilne zaštite .

2.7 Obvezni prostorni pokazatelji

	OSNOVNA TEMATSKA CJELINA	SKUPINA POKAZATELJA	POKAZATELJ	PODATAK	
1.	OPĆI POKAZATELJI RAZVOJNIH KRETANJA				
1.1.	DEMOGRAFSKA STRUKTURA (Popis 2011.)	A. Razmještaj i struktura stanovništva	1.	Broj stanovnika	50
2.			Indeks kretanja broja stanovnika	162,2	
3.			Prirodni prirast stanovništva (2011./2001.)	752	
		B. Razmještaj i struktura kućanstava	1.	Broj kućanstava	5.118
2.			Indeks rasta broja kućanstava	176,7	
3.			Prosječna veličina kućanstva	2,81	
1.2.	SOCIJALNO-GOSPODARSKA STRUKTURA	Ekonomski razvoj	1.	Indeks razvijenosti	112,87
2.			Stupanj razvijenosti	IV	
2.	STRUKTURA NASELJA I PODRUČJA ZA RAZVOJ IZVAN NASELJA				
2.1.	OBILJEŽJA SUSTAVA NASELJA	Razmještaj, gustoća naselja i naseljenosti	1.	Broj naselja	7
2.			Gustoća naselja	0,38	
3.			Gustoća naseljenosti (2011.g.)	774,6	
2.2.	KORIŠTENJE ZEMLJIŠTA U NASELJIMA	A. Površina naselja	1.	Površina (statističkih) naselja	18,65 km ²
		B. Građevinska područja (GP)	1.	Površina GP naselja – ukupno planirana (ha)	644
			2.	Udio GP u odnosu na ukupnu površinu JLS	34,50%
			3.	Udio izgrađenog GP u odnosu na ukupnu površinu JLS	26,80%
			4.	Udio neizgrađenog GP u odnosu na ukupno GP	22,20%
			5.	Udio neuređenog GP u odnosu na ukupno GP	6,30%
			6.	Broj stanovnika/ukupna površina GP (procjena br. st. 2019.g.: 16742)	26 st/ha
	7.		Broj stanovnika/izgrađena površina GP (procjena br. st. 2019.g.: 16742)	33,47 st/ha	

			8.	Broj stanovnika/uređena površina GP (procjena br. st. 2019.g.: 16742)	162,65 st/ha
2.3.	IZDVOJENA GRAĐEVINSKA PODRUČJA (IZVAN NASELJA)	Izdvojena građevinska područja (IGP)	1.	Površina izdvojenog građevinskog područja izvan naselja – ukupno planirana	84,81 ha
			2.	Površina i udio površine IGP pojedine namjene u odnosu na ukupnu površinu IGP :	gospodarska (poslovna) 43,3% groblja: 7,7% za gospodarenje otpadom: 48,9 %
			2.a.	Ugostiteljsko-turistička namjena	/
			2.b.	Gospodarska namjena – ukupna (poslovna)	36,74 ha
			2.c.	Sport i rekreacija	0
			2.d.	Područja posebne namjene	0
			2.e.	Površina groblja	6,57 ha
			3.	Ukupni planirani smještajni kapacitet u TRP	/
			4.	Broj turističkih postelja po km' obalne crte	/
3.	POSTOJEĆA INFRASTRUKTURNA OPREMLJENOST				
PROMETNA INFRASTRUKTURNA	A. Cestovni promet	1.	Duljina cesta po vrstama	Županijske ceste: 32,2 km Lokalne ceste: 5,0 km	
		2.	Udio pojedinih vrsta cesta	Županijske ceste: 84,4% Lokalne ceste: 15,6%	
		3.	Cestovna gustoća (duljina cesta/površina područja)	1,725 km/km ²	
	B. Željeznički promet	1.	Duljina pruge prema vrsti	-	
		2.	Udio pojedinih vrsta željezničkih pruga	-	
		3.	Gustoća željezničkih pruga (duljina/površina područja)	-	

		F. Elektroničke komunikacije	1.	Broj postojećih baznih stanica na 100 stanovnika	0,11/100 st.		
3.2.	ENERGETSKA INFRASTRUKTURA	A. Opskrba električnom energijom	1.	Duljina elektroopkrbnih vodova	35 kV: 4,2km		
					20 kV: 54,6 km		
					0,4 kV: 205,7 km		
			2.	Udio i duljina elektroopkrbnih vodova prema vrsti	35 kV: 1,6 %		
					20 kV: 20,6 %		
					0,4 kV: 77,8 %		
		B. Opskrba plinom	1.	Duljina plinovoda	Magistralni: 2,47 km		
					Transportni: 5,4 km		
			2.	Udio prema vrsti plinovoda	Distributivni: 23,4 km		
					Magistralni: 7,9%		
C. Opskrba naftom	1.	Duljina naftovoda	Transportni: 17,3%				
			Distributivni: 74,8%				
3.3.	OPSKRBA VODOM I ODVODNJA OTPADNIH VODA	A. Opskrba pitkom i tehnološkom vodom	1.	Duljina javne vodoopkrbne mreže	Magistralni: 18,79 km		
					Ostali: 64,52 km		
			2.	Potrošnja pitke vode	1.230.516 m ³ , (2016 g.)		
					73948 l/st/god.		
		B. Pročišćavanje otpadnih voda	1.	Duljina kanalizacijske mreže	0,57 km		
					2.	Uređaji za pročišćavanje otpadnih voda - broj i kapacitet	UPOV Delta (Rijeka), 28.000 (m3/dan)
4.1.	GOSPODARENJE OTPADOM	Odlagališta otpada	1.	Broj i površina odlagališta prema vrsti			1, ŽCGO Mariščina, 41,5ha (cijela zona)
					2.	Sanacija neuređenih odlagališta (broj, površina)	Sovjak, 0,99ha, (predviđeno za sanaciju)
							Viševac, 9,6 ha (sanirano)
4.							
4.1.	KORIŠTENJE PRIRODNIH RESURSA	A. Poljoprivreda	1.	Ukupna površina poljoprivrednog zemljišta	48,6		
					2.	Udio poljoprivrednog zemljišta	2,60%
							3.

		B. Šumarstvo	1.	Ukupna površina šumskog zemljišta	10 ha	
			2.	Udio šumskog zemljišta	0,50%	
			3.	Površina šumskog zemljišta po stanovniku	0 ha/st	
		C. Vode	1.	Površine površinskih voda prema vrsti	/	
			2.	Udio površina površinskih voda u odnosu na površinu JLS/županije/države	/	
			3.	Duljina vodotoka	/	
		D. Morska obala	1.	Morska obala – dužina obalne crte	/	
		E. Mineralne sirovine	1.	Broj i površina eksploatacijskih polja po vrstama mineralnih sirovina	/	
		4.2. ZAŠTIĆENE PRIRODNE VRIJEDNOSTI	Zaštićena područja prirode	1.	Broj i površina zaštićenih područja	/
				2.	Područja ekološke mreže, prema vrsti	/
		4.3. KULTURNA DOBARA	Struktura registriranih kulturnih dobara	1.	Broj zaštićenih nepokretnih kulturnih dobara	3 kuće , 1 ruralna cjelina
				2.	Broj ili udio obnovljenih kulturnih dobara	/
				3.	Broj ili udio ugroženih kulturnih dobara	/
		4.4. PODRUČJA** POSEBNIH KARAKTERISTIKA	Područja potencijalnih prirodnih i drugih nesreća	1.	** opisano u tekstualnom dijelu izvješća poglavlja 2.6.4.	
		5. DOKUMENTI PROSTORNOG UREĐENJA				
5.1. POKRIVENOST PROSTORNIM PLANOVIMA	Pokrivenost PP prema razini planova i izvješća	1.	Broj donesenih PP	1		
		2.	Broj donesenih izmjena i dopuna PP	7		

		3.	Broj PP u izradi	5
5.2.	PROVEDBA PROSTORNIH PLANOVA	1.	Broj izdanih pojedinačnih akata prostornog uređenja po vrstama	lokacijska dozvola: 13
				rješenje o uvjetima građenja: 2
				rješenje za građenje: -
				potvrda glavnog projekta: 25
				građevinska dozvola: 93
				uporabna dozvola: 70
				uporabna dozvola za građevinu izgrađenu do 15.2.1968.: 17
				uporabna dozvola za građevinu izgrađenu na temelju akta za građenje izdanog do 1.10.2007.: 32
5.3.	URBANA PREOBRAZBA	1.	Broj PP ili pojedinačnih zahvata	/
		2.	Površina	/
5.4.	URBANA SANACIJA	1.	Broj izdanih rješenja o ozakonjenju (broj rješenje o izvedenom stanju)	522
		2.	Planovi sanacije, izmjene i dopune PP	/

3 Analiza provedbe prostornih planova i drugih dokumenata

3.1 Izrada prostornih planova

Prostornim planovima se, radi ostvarivanja ciljeva prostornog uređenja, sukladno s načelima prostornog uređenja, uređuje svrhovita organizacija, korištenje i namjena prostora te uvjeti za uređenje, unaprjeđenje i zaštitu prostora Države, županija, gradova i općina. Prostornim planovima propisuju se uvjeti za građenje građevina i provedbu drugih zahvata u prostoru na određenoj razini i/ili lokaciji u skladu s kojima se izdaje akt za provedbu prostornog plana, smjernice za izradu prostornih planova užih područja i mjere za urbanu sanaciju, ako su potrebne.

Područje Općine Viškovo obuhvaćeno je prostornim planovima različite razine – regionalne i lokalne. Prostorni plan regionalne razine je Prostorni plan Primorsko-goranske županije, dok su prostorni planovi lokalne PPU Općine Viškovo, urbanistički planovi uređenja i detaljni planovi uređenja koji se temeljem Zakona o prostornom uređenju također smatraju urbanističkim planom uređenja.

U izvještajnom razdoblju na području Općine Viškovo bili su na snazi ili su izrađeni prostorni planovi prikazani u slijedećoj tablici:

Tablica 44: Popis prostornih planova koji su bili na snazi na području Općine Viškovo u promatranom razdoblju

IME PLANA	BROJ GLASILA
PP Primorsko-goranske županije	2013-32 SN PGŽ
PP Primorsko-goranske županije-ispr.	2017-07 SN PGŽ
PP Primorsko-goranske županije I ID.	2018-41 SN PGŽ
PP Primorsko-goranske županije - proć. tekst	2019-04 SN PGŽ
PPUO Viškovo	2007-49-SN-PGŽ
PPUO Viškovo - I. ID	2012-04-SN-PGŽ
PPUO Viškovo - II. ID	2020-07-SN OV
UPU naselja Viškovo N 1-1 (UPU 1)	2012-17-SN-PGŽ
UPU radne zone Marinići K-1 (UPU 2)	2012-17-SN-PGŽ
UPU radne zone Marišćina K-2 (UPU 3)	2012-17-SN-PGŽ
UPU radne zone Marišćina K-2 (UPU 3) - I. ID	2017-16-SN OV
UPU radne zone Marišćina K-2 (UPU 3) - II. ID	2019-12-SN OV
UPU radne zone Marišćina K-2 (UPU 3) - III. ID	2019-17-SN OV
UPU - osn. škole Marinići i dijela naselja Blažići	2016-05-SN OV
UPU osnovne škole Marinići i dijela naselja Blažići - ispravak	2016-12-SN OV
UPU osnovne škole Marinići i dijela naselja Blažići - II. ispravak	2019-04-SN OV
UPU sportsko-rekreacijske zone i dijela naselja u Ronjgima	2018-08-SN OV
DPU stambeno poslovne građevine na k.ć. 1552, 1553, 1554, 1555, 1556/1 u k.o. Marinići	2001-27-SN-PGŽ
DPU Javno parkiralište Milihovo	2001-29-SN-PGŽ
DPU Javno parkiralište Milihovo - VJ. TUMAĆ.	2006-06-SN-PGŽ
DPU Javno parkiralište Milihovo - I. ID	2017-13-SN OV

DPU Zona Drinkomatik u Jurašima	2002-05-SN-PGŽ
DPU Zona Drinkomatik u Jurašima - VJ. TUMAČ.	2003-19-SN-PGŽ
DPU Zona Drinkomatik u Jurašima - VJ. TUMAČ.	2006-06-SN-PGŽ
DPU RZ7 Gramat i Panon	2002-06-SN-PGŽ
DPU RZ7 Gramat i Panon - I. ID	2003-26-SN-PGŽ
DPU Dio zone centra u Viškovu sjeverno od Društvenog doma	2003-06-SN-PGŽ
DPU Stambeno-poslovne zone Adria metal	2003-31-SN-PGŽ
DPU RZ-5 u Marčeljima	2002-23-SN-PGŽ
DPU RZ-5 u Marčeljima - I. ID	2004-15-SN-PGŽ
DPU Zona doma za starije i nemoćne osobe	2004-22-SN-PGŽ
DPU Poslovni kompleks Filtom (DPU 19)	2005-02-SN-PGŽ
DPU Poslovni kompleks Ark-Mihelić (DPU 18)	2005-05-SN-PGŽ
DPU Poslovni kompleks Ark-Mihelić (DPU 18) - I. ID	2011-37-SN-PGŽ
DPU Poslovni kompleks Ark-Mihelić (DPU 18) - II. ID	2014-02-SN OV
DPU Rekreativni centar u Marčeljima	2005-08-SN-PGŽ
DPU Rekreativni centar u Marčeljima - I. ID	2019-10-SN OV
DPU Društveni centar Viškovo i park Milihovo	2005-30-SN-PGŽ
DPU Društveni centar Viškovo i park Milihovo - I. ID	2007-02-SN-PGŽ
DPU Društveni centar Viškovo i park Milihovo - ID (ciljane)	2015-02-SN OV
DPU Društveni centar Viškovo i park Milihovo - III. ID	2016-05-SN OV
DPU Društveni centar Viškovo i park Milihovo - IV. ID	2020-02-SN OV
DPU Područje osnovne škole (DPU 16)	2007-30-SN-PGŽ
DPU područja osnovne škole - ID	2015-02-SN OV
DPU područja osnovne škole - ID ISP	2015-09-SN OV
DPU Groblje (G-2) (DPU 13)	2011-37-SN-PGŽ
DPU Vozišće (DPU 23)	2011-37-SN-PGŽ
DPU Juraši (DPU 20)	2011-37-SN-PGŽ
DPU Ferenčić (DPU 24)	2012-40-SN-PGŽ
DPU Groblje G1	2012-04-SN-PGŽ
DPU Športsko-rekreativna zona Halubjan (R-1) (DPU 8)	2011-37-SN-PGŽ
DPU Dio zone Halubjan (R-1) (DPU 8) I. ID	2016-05-SN OV

Nazivi prostornih planova prilagođeni su Registru prostornih planova

Planovi doneseni u razdoblju ovog Izveštaja prikazani su podebljanim slovima

SN PGŽ- Službene novine Primorsko-goranske županije, SN OV - Službene novine Općine Viškovo

Izvor: Registar prostornih planova JU Zavod (31.12.2020.)

Krajem razdoblja Izveštaja na snazi je bilo 25 prostornih planova: PPŽ, PPUO, 5 UPU i 18DPU.

U izvještajnom razdoblju ukupno je usvojeno 7 izmjena i dopuna prostornih planova lokalne razine te je jedan „novi“ urbanistički plan uređenja.

- 2017. godine donesena je I. izmjena i dopuna urbanističkog plana uređenja Radne zone Mariščina i te I. izmjena i dopuna detaljnog plana uređenja javno parkiralište Milihovo
- 2018. godine donesen je Urbanistički plan uređenja sportsko-rekreativne zone i dijela naselja u Ronjgima

- 2019. godine donesene su još dvije izmjene (II. i III.) urbanističkog plana uređenja radne zone Mariščina K-2 i te I. izmjena i dopuna DPU-a rekreacijskog centra u Marčeljima
- 2020. godine donesene su II: Izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Općine te IV. izmjene i dopune Detaljnog plana uređenja društvenog centra Viškovo i park Milihovo

Tablica 45: Planovi koji su u izradi na području Općine na dan 31.12.2020. godine

IME PLANA	BROJ GLASILA
II. ID PP Primorsko-goranske županije	2018-12-SN PGŽ
UPU naselja Viškovo N 1-1 (UPU 1) - ID	2018-12-SN OV
UPU Marovičino	2018-12-SN OV
UPU radne zone Marinići K-1 (UPU 2) - I. ID	2019-02-SN OV
UPU dijela naselja Viškovo: Kapiti-Furićevo (UPU 7)	2020-08-SN OV
DPU područja osnovne škole - II. ID	2018-12-SN OV

SN PGŽ - Službene novine Primorsko-goranske županije, SN OV - Službene novine Općine Viškovo

Izvor: Registar prostornih planova JU Zavod

U izradi na dan 31.12.2020. godine bilo je 5 prostornih planova lokalne razine: Dva urbanistička plana uređenja, dvije izmjene i dopune urbanističkih planova uređenja te izmjena i dopuna jednog detaljnog plana uređenja.

U izvještajnom razdoblju stavljeni su van snage dva detaljna plana uređenja:

- DPU sportsko-rekreacijske zone dijela naselja u Ronjgima (SN PGŽ 30/05) stavljen je van snage temeljem Odluke o donošenju Urbanističkog plana uređenja sportsko-rekreacijske zone i dijela naselja u Ronjgima (SN Općine Viškovo 08/18).
- DPU dijela športsko-rekreacijskog centra Marinići - prostor dječjeg vrtića (SN PGŽ 27/01) stavljen je van snage temeljem donošenja II. izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja Općine Viškovo (SN Općine Viškovo broj 07/20).

Također, prilikom izrade II. IDPPUO Viškovo utvrđeno je da je za

- Detaljni plan uređenja zone Čakovečki mlinovi u zoni Marinići (SN PGŽ 2003-26)
- te Detaljni plan uređenja dijela zone RZ-8 u Viškovu (SN PGŽ 2003-31)

koji se nalaze unutar obuhvata Urbanističkog plana uređenja Radne zone Marinići K-1 /UPU 2/ (SN PGŽ 2012-17) tim Planom bio nejasno definiran status detaljnih planova uređenja koji su već izrađeni unutar obuhvata tog Plana. Člankom 79. predmetnog UPU-a određeno je da se oni primjenjuju i dalje u dijelu koji je u skladu s odredbama tog Plana, no člankom 80., stavak 3, određeno je da se donošenjem tog plana postojeći DPU-i stavljaju van snage. Iz tog razloga, u prijelaznim i završnim odredbama II. IDPPUO Viškovo ovi detaljni planovi uređenja nisu navedeni kao da ostaju na snazi te je ažuriran status tih planova u Registru prostornih planova JU Zavod-a kao planovi van snage.

3.2 Provedba prostornih planova

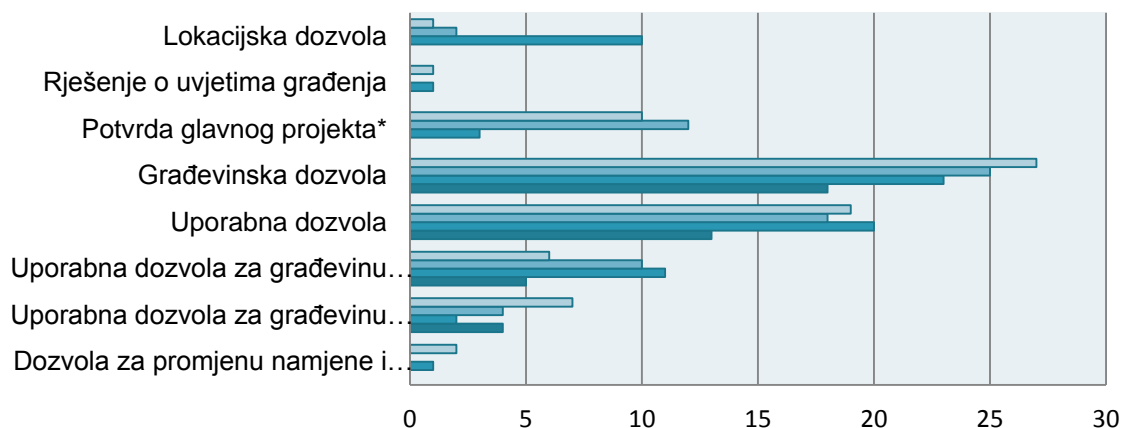
Prostorni planovi se prema Zakonu o prostornom uređenju provode izdavanjem slijedećih akata: lokacijske dozvole, dozvole za promjenu namjene i uporabu građevine, rješenja o

utvrđivanju građevne čestice, potvrde parcelacijskog elaborata, a temeljem Zakona o građenju temeljem građevinske dozvole.

Za područje Općine Viškovo provedbu prostornih planova, u obliku izdavanja akata iz područja prostornog uređenja i građenja, obavlja Upravni odjel za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša Primorsko-goranske županije, Sjedište u Rijeci.

U nastavku je prikazan broj pozitivno izdanih akata po godinama.

Grafikon 10: Prikaz broja izdanih akata za područje Općine Viškovo u razdoblju 01.01.2017.-31.12.2020. godine:

	Dozvola za promjenu namjene i uporabu građevine	Uporabna dozvola za građevinu izgrađenu do 15.02.1968.	Uporabna dozvola za građevinu izgrađenu na temelju akta za građenje izdanog do 1.10.2007	Uporabna dozvola	Građevinska dozvola	Potvrda glavnog projekta*	Rješenje o uvjetima građenja	Lokacijska dozvola
2017	2	7	6	19	27	10	1	1
2018	0	4	10	18	25	12	0	2
2019	1	2	11	20	23	3	1	10
2020	0	4	5	13	18	0	0	0

*Potvrda glavnog projekta sukladno čl. 223 Zakona o prostornom uređenju i gradnji (NN br. 76/07, 38/09, 55/11, 90/11, 50/12)

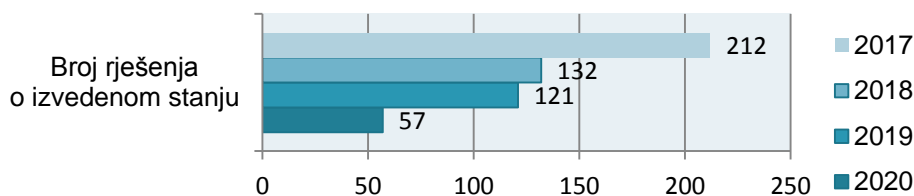
Izvor: Upravni odjel za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša PGŽ, Rijeka

U razdoblju od 2017. do kraja 2020. godine ukupno je za područje Općine Viškovo izdano 13 lokacijskih dozvola, 93 građevinske dozvole, 25 potvrda glavnog projekta i 2 rješenja o građenju te 122 uporabne dozvole po različitim osnovama.

Najznačajniji zahvati u prostoru za koje su izdati akti su građevinske dozvole za Osnovnu školu „Marinići“, školska sportska igrališta uz Osnovnu školu „Marinići“, za izgradnju javnog parkirališta u Marinićima i građevinska dozvola za rekonstrukciju dječjeg vrtića Viškovo-područni objekt u Marčeljima.

U odnosu na prethodno izvještajno razdoblje ukupni broj akata od 255 sličan je broju iz prethodnog razdoblja kad ih je bilo 262, čime se potvrđuje kontinuitet građenja na prostoru Općine Viškovo.

Grafikon 11: Prikaz broja rješenja o izvedenom stanju (legalizaciji objekata) za područje Općine Viškovo u razdoblju 01.01.2017.-31.12.2020. godine:

Izvor: Upravni odjel za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša PGŽ, Rijeka

U razdoblju Izvjешća donijeto je ukupno 522 pozitivnih rješenja o izvedenom stanju (legalizaciji objekata), što je brojčano bitno manje od prethodnog izvještajnog razdoblja kad ih je bilo 1437. U Općini Viškovo, kao i u cijeloj Županiji vidljiv je logičan pad broja, obzirom da je rok za podnošenje zahtjeva bio do 30. lipnja 2018. Godine.

3.3 Provedba drugih dokumenata koji utječu na prostor

Prostorni plan uređenja Primorsko-goranske županije

U promatranom razdoblju ovog Izvjешća, u 2018.g. usvojene su izmjene i dopune PP PGŽ, no izvršene izmjene u županijskom Planu nisu vezane za prostor Općine Viškovo. Usvojenom II. IDPPUO Viškovo izvršeno je usklađenje s županijskim prostornim Planom.

Strateški razvojni program Općine Viškovo od 2015. Do 2020. Godine

Strateški razvojni program Općine Viškovo od 2015. do 2020. usvojen je na Općinskom vijeću 21.12.2016. godine. Predstavlja ključni strateško-planski dokument Općine Viškovo čija je svrha poticanje razvoja zajednice. Okvir je za definiranje zajedničkih ciljeva, poticanja i angažiranja lokalnih resursa. Izrađen je u skladu sa strategijama i politikama na višim razinama vlasti, Razvojnou strategijom Primorsko-goranske županije i drugim sektorskim strategijama.

Vizija razvoja Općine do 2020. je sažeta u sljedećem:

Područje Općine Viškovo je dinamičan prostor u kojemu se isprepliću i sinergijski koriste tradicionalne i suvremene vrijednosti i obilježja, te urbani i ruralni elementi. Gospodarski i turistički razvijeno i prepoznatljivo odredište, sa socijalno osjetljivom i aktivnom zajednicom i visokim standardom kvalitete života, prati europske trendove razvoja i omogućava osobni i profesionalni rast i razvoj svakom svom građaninu.

Sljedeći ciljevi su temeljna pretpostavka za ostvarenje vizije razvoja:

- učinkovito upravljanje i razvoj prostora Općine,
- zaštita i očuvanje okoliša,
- održiv i konkurentan gospodarski sektor,

- razvoj lokalne zajednice i rast standarda kvalitete života.

[Strategija razvoja Urbane aglomeracije Rijeka za razdoblje od 2016. do 2020. godine](#)

(u nastavku UA Rijeka) izrađena je u veljači 2016. godine.

To je strateški dokument koji se temelji na prostorno-planskim i strateškim dokumentima gradova i općina u sastavu Urbane aglomeracije Rijeka, a usklađen je sa Strategijom razvoja Primorsko-goranske županije za razdoblje od 2016. do 2020.

U sastav UA Rijeka ušlo je deset gradova i općina: Grad Rijeka, Grad Kastav, Grad Kraljevica, Grad Opatija, Općina Čavle, Općina Klana, Općina Kostrena, Općina Lovran, Općina Mošćenička Draga i Općina Viškovo. Područje UA Rijeka zauzima 11,5 % kopnene površine Županije, a na njemu živi 64 % ukupnog stanovništva PGŽ.

Glavni strateški ciljevi su:

- Pametan rast čime se potiču znanje, inovacije, obrazovanje i digitalno društvo.
- Održiv rast u svrhu učinkovitijeg iskorištavanja resursa (klima, energetika, mobilnost), uz istovremeno povećanje konkurentnosti.
- Uključiv rast s povećanjem sudjelovanja na tržištu rada, stjecanjem vještina te borbom protiv siromaštva.

[Lokalna razvojna strategija lokalne akcijske grupe „Terra Liburna“ za razdoblje od 2014. do 2020. godine](#)

(u nastavku LAG Terra Liburna) izrađena je u lipnju 2016. godine

Europska unija je, prepoznajući potrebe ruralnog razvoja zajednice, stvorila zajedničku poljoprivrednu politiku, te primjenom LEADER programa nastoji potaknuti daljnji razvoj ruralnih područja učinkovitim korištenjem svih njihovih resursa i to pomoću CLLD (Community-Led Local Development) mehanizma lokalnog razvoja pod vodstvom zajednice.

LAG Terra Liburna pokriva područje Grada Kastva, Grada Opatije, Općine Klana, Općine Matulji, Općine Mošćenička Draga, Općine Lovran, Općine Viškovo i Općine Jelenje.

Pregled strateških ciljeva, prioriteta i mjera i aktivnosti kao i pripadajućih tipova operacija daje sljedeći prikaz, a uključuje i doprinos prioritetima i fokus područjima Programa ruralnog razvoja:

- razviti poljoprivredne i druge aktivnosti kao temelj stvaranja ponude tipičnih usluga i proizvoda područja LAG-a,
- osnažiti nepoljoprivredne aktivnosti za veći doprinos razvoju održivog ruralnog turizma,
- razviti proizvode i usluge za ruralno stanovništvo temeljenih na resursima područja, posebno baštine,
- ojačati LAG i ruralnu zajednicu, nacionalno i transnacionalno.

[Strateški okvir razvoja turizma Općine Viškovo](#)

Dokument Općine Viškovo nastao u suradnji s Turističkom zajednicom Općine Viškovo 2009. godine. Temeljem analize prostora i okruženja, te turističke ponude i potražnje sačinjen je strateški okvir razvoja turizma.

Prema tom dokumentu, planira se da na osnovi vlastitih mogućnosti razvoja Općina razvija svoje primarne centre izvrsnosti (gastonomiju, tradicionalne događaje i svečanosti, sportsko rekreacijske aktivnosti na otvorenom).

Također, u suradnji s općinama Riječkog prstena dodatno se planira stavljati u funkciju i sekundarne turističke proizvode (obilazak kulturno-povijesnih znamenitosti, kratke vikend odmore, programe posebnih interesa-edukacije, obrti, običaji, kultura i sl.)

Geodetske podloge za područje Općine Viškovo

Područje Općine Viškovo pokriveno je sljedećim službenim geodetskim podlogama potrebnim za izradu prostorno planske dokumentacije:

- Detaljna topografska karta u mjerilu 1 : 25000 (TK25) po novoj podjeli listovi Klana, Risnjak, Opatija i Rijeka sa stanjem iz 2013. godine
- Hrvatska osnovna karta (HOK) u mjerilu 1:5000 sekcije Kastav, Risnjak i Opatija - 8 listova (izrađeni 1966.-1987. godine),
- Ortofoto karte mjerila 1 : 5000 (DOF5) iz različitih godišta (2006., 2011., 2015. i 2018. godine).

Katastarski operat se sastoji od katastarskih općina: KO Viškovo, KO Marčelji, dio KO Marinići i dio KO Srdoči. Sjeverni dio područja pokriven je novom izmjerom, a za južni tj. za dio KO Marinići i dio KO Srdoči koji pripadaju Općini Viškovo u postupku je izrada katastra nekretnina i obnova zemljišne knjige. Nova katastarska općina koja će nastati spajanjem KO Marinići i KO Srdoči dobit će ime KO Marinići-nova. Postupak nove izmjere ugovoren je 2017. godine, a izlaganje na javni uvid započeto je 2019. godine.

Općina Viškovo je uložila značajna sredstva u izradu ažurnih evidencija nekretnina u zemljišnoj knjizi i katastru, a time je stvorila preduvjet za investicijska ulaganja i razvoj Općine te pravnu sigurnost građana.

Informacijski sustav prostornog uređenja Primorsko-goranske županije (ISPU)

Zakonom o prostornom uređenju i gradnji (NN 76/07, 38/09, 55/11, 90/11, 50/12, 55/12 i 80/13) uvedena je obveza izrade Informacijskog sustava prostornog uređenja Republike Hrvatske. Obveza izrade informacijskog sustava potvrđena je i u novom Zakonu o prostornom uređenju (NN 153/13, 65/17, 114/18, 39/19, 98/19), te Uredbom o informacijskom sustavu prostornog uređenja (NN 115/15). Slijedom navedenog Zavod za prostorno uređenje Primorsko-goranske županije (u daljnjem tekstu: Zavod) je uspostavio i vodi Informacijski sustav prostornog uređenja za područje Županije (ISPU). Primjena mu je mnogostruka, a od velike je važnosti za efikasno praćenje stanja u prostoru i izradu Izvešća o stanju u prostoru.

Temeljem ranije navedenih propisa, nositelji izrade prostornih planova (gradovi i općine) imaju obvezu dostavljati JU Zavod sve potrebne informacije i elaborate kako bi informacijski sustav Županije bio ažuran, a posredno i informacijski sustav pri Ministarstvu graditeljstva i prostornog uređenja, kojeg JU Zavod ima obvezu ažurirati.

Svi prikupljeni podaci o prostornom planovima su sistematizirani i vode se pomoću Registra prostornih planova. Osim prikupljanja svih odluka u vezi prostornih planova i arhiviranja elaborata u papirnatom i digitalnom obliku, izrađuju se i posebni digitalni formati prostornih planova kojima se olakšava pronalaženje planiranih podataka o prostoru i izrada potrebnih

analiza, primjerice i ovog Izvješća. To su izrade GIS baza PPUG/O, skeniranje ovjerenih elaborata prostornih planova, georeferenciranje skenova i obrada karata te izrada PDF-a za prikaz na WEB-u, za korištenje u aplikacijama Urbanistička identifikacija, Vidi plan i dr. Zavod je za područje Primorsko-goranske županije uspostavio Informacijski sustav prostornog uređenja (ISPU) koji se koristi kod izdavanja akata prostornog uređenja i gradnje. Uspostavljeni sustav omogućava direktan i neposredan uvid u geografski locirane kartografske prikaze prostornog plana Županije, prostornih planova uređenja općina/gradova, urbanističke i detaljne planove uređenja. Radi identifikacije prostora koriste se katastarski podaci, topografske karte i ortofoto različitih godišta, koji su dobiveni od Državne geodetske uprave.

Županijski ISPU uključuje sve zainteresirane korisnike, a posebno jedinice lokalne samouprave, čime je postignut sinergijski učinak, a pozitivni efekti sežu do krajnjih korisnika sustava. Općina Viškovo je od 2017. godine povezana na županijski ISPU, putem kojeg dobiva ažurne podatke o prostorno planskoj dokumentaciji i geodetske podatke bilo putem preglednika, bilo putem WEB-GIS servisa, a od 2020. omogućeno je i korištenje aplikacije Urbanistička identifikacija.

3.4 Provođenje zaključaka, smjernica, prijedloga za unaprjeđenje, preporuka, aktivnosti odnosno mjera iz prethodnog izvješća o stanju u prostoru

U nastavku je tablično prikazan način i stupanj realizacije³⁰ pojedinih preporuka, mjera i aktivnosti za unaprjeđenje prostornog razvoja koje su bile određene u prethodnom izvješću.

Tablica 46: Pregled ostvarenosti prepoznatih potreba izrade novih i/ili izmjena postojećih prostornih planova iz Izvješća o stanju u prostoru Općine Viškovo za razdoblje od 2012. do 2016.g.

Potreba izrade novih i/ili izmjene i dopune postojećih prostornih planova na razini jedinice lokalne samouprave

1. Izrada izmjena i dopuna prostornog plana uređenja Općine Viškovo

Izvršeno

Odluka o izradi II. IDPPUO Viškovo donesena je 20.3.2017. (SN Općine Viškovo br. 4/17) sa sljedećim ciljevima:

- usklađenje sa Zakonom o prostornom uređenju,
- usklađenje s Prostornim planom Primorsko-goranske županije,
- usklađenje s ostalim važećim propisima koji imaju reperkusija na prostor,
- korekcije građevinskog područja i uvjeta gradnje u građevinskom području i izvan građevinskog područja,
- utvrđivanje područja za građenje,
- unaprjeđenje prometnog sustava,
- unaprjeđenje sustava komunalne i ostale infrastrukture
- omogućavanje daljnjeg gospodarskog i društvenog razvoja prostora te unaprjeđenje kvalitete života i standarda za sve mještane
- definiranje građevina/zahvata od interesa za Općinu

Usvojenom izmjenom Plana, izvršena je cjelovita izmjena svih dijelova Plana-odredbi za provedbu i svih kartografskih prikaza, a ažurirani su i podaci o stanju u prostoru obrađeni u polazištima plana. Kroz predmetnu izmjenu Plana je, osim usklađenja sa PP PGŽ te drugim propisima, određena tipologija objekata te su dani uvjeti za gradnju i rekonstrukciju neposrednom provedbom plana za objekte stambene, gospodarske i društvene namjene. Određeni su uvjeti za gradnju unutar i izvan građevinskih područja te su definirana područja za koja je potrebno izraditi urbanističke planove uređenja za čiju izradu su definirane smjernice. Određena je minimalna mreža svih društvenih sadržaja u skladu s očekivanim brojem stanovnika. Prometni sustav dopunjen je u skladu sa zaključcima izrađene „Prostorno-prometne studije šireg gravitacijskog područja državne ceste D427 od Marinića do Marišćine“ (2017.g.). Prepoznate su prirodne i krajobrazne vrijednosti te je određen način njihove zaštite. Plan je usvojen 3. lipnja 2020.g. (SN Općine Viškovo br.7/20).

Izrada Plana sufinancirana je sredstvima Europske unije, Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj, Program ruralnog razvoja 2014.-2020. s udjelom u sufinanciranom dijelu 85%EU, 15% RH.

2. Prilikom izrade izmjena i dopuna PPUO potrebno je izvršiti reviziju svih postojećih i planiranih urbanističkih i detaljnih planova uređenja.

Izvršeno

Prilikom izrade II. IDPPUO Viškovo izvršena je revizija svih postojećih i planiranih urbanističkih i detaljnih planova uređenja te su Planom određena područja i urbanistički planovi koje je potrebno izraditi. U prijelaznim i završnim odredbama plana navedeni su svi već izrađeni planovi užih područja koji ostaju na snazi do izrade Planom propisanih urbanističkih planova uređenja.

³⁰ Pojedine mjere bile su određene kao mjere koje je potrebno kontinuirano provoditi pa za takve mjere nije dana ocjena izvršenosti već su, ukoliko se u skladu s preporukom postupalo, označene s „Provodi se“

Tablica 47: Pregled ostvarenosti preporuka mjera i aktivnosti za unaprjeđenje prostornog razvoja određenih u Izvješću o stanju u prostoru Općine Viškovo za razdoblje od 2012. do 2016.g. - GOSPODARSTVO

Preporuke mjera i aktivnosti za unaprjeđenje prostornog razvoja GOSPODARSTVO

PREPORUKA:

Poticanje razvoja malih i srednjih poduzetnika te obrtnika

Provodi se

Općina Viškovo donijela je krajem 2016. godine Program poticanja razvoja gospodarstva i smanjenja nezaposlenosti (Službene novine Općine Viškovo, br. 12/16) s nizom mjera kako bi poduzetnicima olakšala napore u postizanju većih razvojnih rezultata.

Krajem prosinca 2020.g. usvojen je „novi“ Program poticanja razvoja gospodarstva i smanjenja nezaposlenosti (Službene novine Općine Viškovo, br.14/20) koji stupa na snagu 1.siječnja 2021.g.

PREPORUKA:

Ulaganje u infrastrukturu i tehnološke procese

Provodi se

Općina kontinuirano ulaže u razvijanje i opremanje infrastrukturom prostora poslovnih zona, ali i cijelog prostora Općine.

Od projekata koji neposredno utječu na razvijanje poslovnih zona, može se izdvojiti projekt opremanja „Radne zone Marišćina K-2“. Projekt se sastoji od ulaganja u izgradnju osnovne i dodatne zajedničke infrastrukture na području Radne zone Marišćina K-2. U prosincu 2020.g. Općina Viškovo dobila je od Ministarstva regionalnog razvoja i fondova Europske unije Odluku o financiranju projekta „Radna zona Marišćina K-2 u Općini Viškovo“. Općini Viškovo je kao prijavitelju putem mehanizma Integriranih teritorijalnih ulaganja Urbane aglomeracije Rijeka za provođenje projekta odobreno 11.997.311,22 kune iz Europskog fonda za regionalni razvoj u okviru Operativnog programa Konkurentnost i kohezija 2014.-2020. Navedeni iznos (skoro 12 mil.kn) su bespovratna europska sredstva dok su ukupni prihvatljivi troškovi nešto više od 15 milijuna kuna.

Također, u promatranom razdoblju započela je izrada I. izmjena i dopuna UPU Radne zone Marinići K-1 (usvojene u 2021. godini), izrađeno je prometno rješenje koje je preduvjet za daljnji razvoj zone. Također, u tijeku je izrada idejnog projekta ceste RZ Marinići-Trtni za koju će se ishoditi lokacijska dozvola.

PREPORUKA:

Razvoj poduzetničke klime u cilju zapošljavanja lokalnog stanovništva

Provodi se

Općina Viškovo provodi nekoliko mjera kojima se potiče zapošljavanje lokalnog stanovništva, odnosno određenih skupina (npr. potpore za zapošljavanje bivših stipendista, mladih nakon stručnog osavršavanja, potpore za zapošljavanje i samozapošljavanje i sl.) .

PREPORUKA:

Ulaganje u znanje i osposobljenost ljudskih resursa

Provodi se

Općina Viškovo provodi više mjera kojima ulaže u znanje i osposobljenost ljudskih resursa kao što je, primjerice, stipendiranje srednjoškolaca i studenata.

Također se mogu istaknuti sljedeći projekti:

- „*Znanjem do posla*“ provedba od rujna 2018.g. do rujna 2020.g. u kojem su uz nositelja Općinu Viškovo sudjelovali partneri iz Grada Bakra i Općine Skrad. Projekt je u potpunosti, s nešto više od milijun kuna financiran iz Europskog socijalnog fonda u okviru Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali 2014. – 2020. Bio je usmjeren na dugotrajno nezaposlene osobe i korisnike zajamčene minimalne naknade te unaprjeđenje njihovih znanja i vještina putem provedbe verificiranih programa obrazovanja odraslih radi lakšeg zapošljavanja. Općina Viškovo temeljem ovog projekta osigurala je 9 programa obrazovanja za 20 osoba.

- „*Ruke pomažu*“ - započeo je u siječnju 2019.g. Financira se u potpunosti (100%) iz Europskog socijalnog fonda u okviru Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali 2014. – 2020. Cilj projekta je osnažiti i unaprijediti radni potencijal teže zaposljivih žena te poboljšati kvalitetu života krajnjih korisnika.

- „*Lopaz plus*“ - Projekt je financiran od strane Europskog socijalnog fonda. Cilj projekta je povećanje zapošljivosti ranjivih skupina na radu kroz pripremu i provedbu inovativnih lokalnih inicijativa za poticanje zapošljavanja usklađenih s lokalnim potrebama i strateškim prioritetima. Kroz projektne aktivnosti 85 osoba usvojilo je nove vještine i kompetencije za tržište rada i ulazak u svijet poduzetništva. Nositelj projekta je Riječka razvojna agencija, Porin d.o.o., dok se u ulozi ostalih partnera javljaju Općina Viškovo, Centar tehničke kulture Rijeka, Sveučilište u Rijeci, Grad Rijeka, HGK – Županijska komora Rijeka, HOK – Obrtnička komora Primorsko-goranske županije, HZZ – Regionalni ured Rijeka..

PREPORUKA:

Poboljšanje postojećih i razvoj novih turističkih sadržaja i usluga

Provodi se

Kontinuirano se provodi i osmišljava promocija turističkih proizvoda, potiču se i organiziraju kulturne, zabavne, umjetničke, sportske i druge manifestacije koje pridonose obogaćivanju turističke ponude, izrađuju se projekti za prijavu na natječaje za sufinanciranje pojedinih programa. U listopadu 2020.g. potpisan je Sporazum o udruživanju lokalnih Turističkih zajednica Riječkog prstena i Općine Klana, a Sporazum je uključena i TZ Općine Viškovo. Tim Sporazumom o udruživanju uređuje se način suradnje u cilju zajedničkog provođenja aktivnosti usmjerenih na projektno (marketinško) udruživanje uključenih TZ čime će se zajednički raditi na razvoju turističkih proizvoda i promovirati destinacijski proizvod.

Od projekata treba izdvojiti projekt „*Kuća halubajškega zvončara*“ osmišljen s ciljem očuvanja i promoviranja Halubajških zvončara kao dijela kulturnog identiteta područja Općine Viškovo gdje se želi spojiti tradicija, baština, gastronomija, turizam i edukacija. Za potrebe realizacije projekta, ishoda je građevinska dozvola, izvršena je priprema dokumentacije za nabavu i opremanje te je planirani početak radova u 2021.g. Gradnja će se dijelom financirati bespovratnim sredstvima iz urbane aglomeracije u iznosu od gotovo 8 milijuna (cca.1/5 ulaganja) u okviru projekta „*Povežimo se baštinom*“. Također, u tijeku je priprema projekta „*Park skulptura*“.

Provođenjem navedenih projekata, ali i ostalih projekata uređenja prostora Općine utječe se na cjelokupnu sliku i turistički razvoj Viškova.

Tablica 48: Pregled ostvarenosti preporuka mjera i aktivnosti za unaprjeđenje prostornog razvoja određenih u Izješću o stanju u prostoru Općine Viškovo za razdoblje od 2012. do 2016.g. – ZAŠTITA OKOLIŠA

Zaštita okoliša

PREPORUKA:

Pristupiti daljnjim aktivnostima potrebnim za realizaciju sanacije crne jame Sovjak,

Provodi se

Ugovor o EU sufinanciranju projekta sanacije lokacije visoko onečišćene opasnim otpadom – jame Sovjak potpisan je sredinom srpnja 2018 godine. Za provedbu ovog projekta vrijednog 377 milijuna kuna, 85% EU sredstava osiguralo je Ministarstvo zaštite okoliša i energetike u sklopu operativnog programa *Konkurentnost i kohezija*, dok je preostalih 15% osigurao Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, ujedno i nositelj zahvata. Također, prije pokretanja javne nabave, provedeno je prethodno savjetovanje za zainteresirane gospodarske subjekte te je 07.10.2019., Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost na Elektroničkom oglasniku javne nabave RH (EOJN) kao i u Službenom listu EU objavio natječaj za projektiranje i izvođenje radova sanacije jame Sovjak. (U srpnju 2021. donesena odluka o odabiru).

PREPORUKA:

Izraditi kartu buke i akcijski plan za zaštitu od buke od prometa na glavnim prometnim pravicima

U pripremi

PREPORUKA:

Monitoring i izvješćivanje Općine i stanovništva o praćenju stanja okoliša (zrak, voda, buka) za sanirano odlagalište Viševac, za ŽCGO i za potrebe sanacije crne jame Sovjak,

Provodi se

- Praćenje kvalitete zraka na području Općine Viškovo u periodu od 2017.- 2019.godine provodilo se od strane Nastavnog zavoda za javno zdravstvo PGŽ na dvije automatske postaje imisijskog monitoringa za praćenje kakvoće zraka.
- Općina Viškovo putem stručnih službi aktivno je pratila stanje rada ŽCGO Mariščina te je tražila postupanje svih nadležnih dionika u sustavu gospodarenja otpadom
- U lipnju 2020. godine donesen je Akcijski plan za poboljšanje kvalitete zraka s obzirom na sumporovodik

PREPORUKA:

Sustavni nadzor inspekcije zaštite okoliša nad provođenjem mjera zaštite okoliša

Provodi se

- unatoč zakonski uređenom sustavu gospodarenja otpadom prisutno je neodgovorno odlaganje otpada na lokacijama koje za to nisu predviđene, komunalni redar redovno vrši obilasku terena te provodi učestaliju kontrolu lokacija sa odbačenim otpadom (divlji deponiji) i njegovo uklanjanje putem ugovornog izvođača, sukladno utvrđenim potrebama donose se odluke o provedbi posebnih mjera sprječavanja odbacivanja otpada
- Općina Viškovo putem stručnih službi aktivno je pratila stanje rada ŽCGO Mariščina te je tražila postupanje svih nadležnih dionika u sustavu gospodarenja otpadom

PREPORUKA:

nastaviti s razvojem sustava za praćenje stanja u okolišu u svim njegovim sastavnicama,

Provodi se

- Zaposlen još jedan komunalni redar
- Općina Viškovo priključila se na webservis zakrpaj.to za prijavu komunalnih problema
- Zamijenjena mjerna postaja Mariščina (2018.g.)

PREPORUKA:

- **izgradnja sustava javne odvodnje otpadnih voda i spajanje na sustav odvodnje Grada Rijeke,**
- **graditi kanalizacijsku infrastrukturu s prioritetima izgradnje u područjima III. zone zaštite izvorišta vode za piće (Marinići) i gusto izgrađenih područja (naselje Viškovo),**

Provodi se

- Projektom „Poboljšanje vodno-komunalne infrastrukture na području aglomeracije Rijeka“ predviđena je izgradnja uređaja drugog stupnja pročišćavanja otpadnih voda u Rijeci na lokaciji Delta, gradnja i rekonstrukcija oko 217 kilometara kanalizacije i 125 crpnih stanica s istovremenim izvođenjem radova na oko 100 kilometara javne vodoopskrbe u dva grada - Rijeci i Kastvu te tri općine - Viškovo, Čavle i Jelenje koji čine područje aglomeracije Rijeka. Time će se značajno umanjiti utjecaj otpadnih voda na okoliš na području općine Viškovo. Radovi su počeli u 2019. godini i predviđeni završetak je do 2024.godine. U sklopu rekonstrukcije i gradnje prometnica paralelno se obavljaju poslovi polaganja cjevovoda a koje će biti stavljene u funkciju po izgradnji sustava.

PREPORUKA:

- **detaljno kartiranje svih značajnijih ponikvi radi njihove zaštite i valorizacije,**
- **detaljno kartiranje svih značajnijih i očuvanih vrijednih prirodnih područja radi zaštite i valorizacije,**
- **izraditi posebnu krajobraznu stručnu podlogu u kojoj će se evidentirati sva vrijedna**

područja prirode te propisati mjere njihove zaštite,
Izvršeno Prilikom izrade II. Izmjena i dopuna PPUO Viškovo izrađen je elaborat <i>Studija prirodnih i krajobraznih vrijednosti Općine Viškovo (za potrebe izrade II. Izmjene i dopune PPUO Viškovo)</i> , JU Priroda, svibanj 2018., kojom su prepoznate i opisane prirodne i krajobrazne vrijednosti na području Općine te su predložene mjere za njihovu zaštitu. Tim su elaboratom prepoznati i kartirani svi značajniji dolci i lokve te druga značajna prirodno i krajobrazno vrijedna područja. Na temelju navedene Studije zaštita tih područja određena je i u PPUO Viškovo.
PREPORUKA: Poticati korištenje obnovljivih izvora energije, energetske obnovu objekata i uređaja, ekološki prihvatljivih sustava javnog gradskog prijevoza, poticati uporabu vozila sa nikakvom ili niskom emisijom CO₂,
Provodi se -propisana mjera najvećim dijelom u okviru je nadležnosti Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost koji je u promatranom razdoblju provodio više mjera poticanja energetske učinkovitosti (sufinanciranje obnova obiteljskih kuća, višestambenih i javnih zgrada, sufinanciranje nabave energetske učinkovitijih vozila i sl.) - izgrađena dva terminala HALUbike sustava - postojeće visokotlačne žarulje te živine žarulje postepeno se zamjenjuju s LED tehnologijom
PREPORUKA: uspostaviti inteligentne sustave za upravljanje i vođenje prometa u cilju smanjenja onečišćenja zraka i smanjenja emisija stakleničkih plinova CO₂,
- kroz izmjene i dopune Prostornog plana omogućena je gradnja prometnog terminala na lokaciji Pogled u sklopu kojega se planira stajalište autobusa javnog i gradskog prijevoza te parkirališta za vozila kako bi se omogućio „park & ride“ model-(parkiranje privatnih vozila i nastavak puta javnim prijevozom).
PREPORUKA: Izraditi posebnu konzervatorsku stručnu podlogu u kojoj će se evidentirati sva nepokretna kulturna dobra te propisati mjere njihove zaštite,
Nije izrađeno
PREPORUKA: Pratiti daljnji razvoj aktivnosti sanacije faze 0 - 1, Etapa A, Podetapa A1 Županijskog centra za gospodarenje otpadom Marišćina.
Provodi se Sanacija odlagališne plohe „2A“ je u obvezi KD Čistoća d.o.o., a Općina Viškovo pratila je navedeno kroz rad u nadzornom odboru.

Tablica 49: Pregled ostvarenosti preporuka mjera i aktivnosti za unaprjeđenje prostornog razvoja određenih u Izveštću o stanju u prostoru Općine Viškovo za razdoblje od 2012. do 2016.g. – DRUŠTVENE DJELATNOSTI

DRUŠTVENE DJELATNOSTI

PREPORUKA:

Otvirati nove predškolske i osnovnoškolske ustanove

Provodi se

- Rekonstruiran objekt za smještaj dječjeg vrtića u naselju Marčelji kapaciteta za 47 djece (dovršeno u 2021.)
- Ishodovana je građevinska dozvola za gradnju građevine osnovne škole, sa školskom dvoranom i pratećim igralištima u naselju Marinići
- Izrađena projektna dokumentacija za dodatni vrtić i jaslice u Viškovu (građ. dozvola ishođena u

2021. god)

- u promatranom razdoblju počeo je s radom jedan vrtić privatnog osnivača kapaciteta 35 djece

PREPORUKA:

Minimalni standard društvene infrastrukture prilagoditi odredbama PP PGŽ, te očekivanom rastu ostalih naselja Općine, uvažavajući potrebu ravnomjernije pokrivenosti sadržajima društvenih djelatnosti.

Provodi se

- Izradom II.IDPPUO Viškovo preuzete su obaveze iz PP PGŽ o minimalnim sadržajima društvene infrastrukture. Također, u toku izrade PPUO izrađena je *Analiza postojećih trendova i projekcije demografskog razvoja Općine Viškovo (Ju zavod za prostorno uređenje PGŽ, prosinac 2018.)* kojom su dane projekcije broja stanovnika Općine Viškovo i njenih naselja do 2031.g.. Na temelju demografskih projekcija u PPUO Viškovo je određena mreža društvenih sadržaja
- Nastavno na izvršeno, Općina je 2020.g. pokrenula izradu *Analize razvoja javne i društvene infrastrukture na području Općine Viškovo* kojom će se analizirati postojeće stanje, razraditi optimalnu mrežu te predložiti potencijalne lokacije za smještaj dodatnih sadržaja

Tablica 50: Pregled ostvarenosti preporuka mjera i aktivnosti za unaprjeđenje prostornog razvoja određenih u Izvešću o stanju u prostoru Općine Viškovo za razdoblje od 2012. do 2016.g. – IZGRAĐENOST

IZGRAĐENOST-ANALIZA GRAĐEVINSKIH PODRUČJA NASELJA

PREPORUKA:

Prilikom izrade Izmjene i dopune PPU Općine Viškovo, potrebno pristupiti valorizaciji građevnog područja naselja u smislu pravilnog definiranja izgrađenosti, sukladno današnjoj zakonskoj regulativi prostornog uređenja. Potrebno je razmotriti stvarno stanje na terenu i istom prilagoditi granice građevnog područja, a bez mijenjanja ukupnog kumulativa građevnog područja naselja.

Izvršeno

Temeljem smjernica koje su bile određene u prethodnom Izvešću, u izradi II. IDPPUO Viškovo izvršena je analiza stvarnog stanja izgrađenosti građevinskih područja naselja. U analizi su preklapljena građevinska područja osnovnog Plana sa digitalnim ortofoto snimkom (DOF snimak rađen u razdoblju između 2014-2016.g.). Navedena analiza dopunjena je uvidom u stanje na terenu te podacima o pozitivno izdanim aktima za gradnju za razdoblje od 1.1.2014.g. do 1.2.2018.g (izdanim građevinskim dozvolama, rješenjima o uvjetima građenja te rješenjima za građenje i potvrde glavnog projekta) kako bi se evidentirala eventualna gradnja koja je započeta, a nije vidljiva na digitalnom ortofoto snimku. U analizi iskorištenosti zemljišta u obzir su uzeti i uvjeti izrađenih urbanističkih i detaljnih planova uređenja.

Također, s obzirom da je na području Općine Viškovo postojao značajan broj objekata (većinom stambenih) izgrađenih izvan građevinskih područja određenih Prostornim planom izvršena je i analiza objekata izgrađenih izvan građevinskih područja i podataka o provedenim postupcima ozakonjenja nezakonito izgrađenih objekata (izvan građevinskog područja). Temeljem izrađenih analiza utvrđeno je stvarno stanje izgrađenosti te su utvrđeni kriteriji temeljem kojih su se formirala građevinska područja naselja. Od preporuke se odstupilo u dijelu zadržavanja ukupnog kumulativa građevnog područja naselja iz razloga što na navedeni način ne bi bilo moguće ostvariti sve planirane ciljeve izrade Plana, među ostalim usklađenje s PP PGŽ te osiguravanje površina za planiranje novih društvenih sadržaja.

PREPORUKA:

Potrebno je prilikom sljedeće izmjene PPUO Viškovo u građevinska područja uključiti područja izvan obuhvata njihovih granica na kojima su izgrađeni objekti temeljem propisa i akata za gradnju prije donošenja PPUO ili su temeljem propisa osigurali legalnost objekata.

Izvršeno

U toku izrade II. IDPPUO Viškovo izvršena je analiza objekata izgrađenih izvan građevinskih područja i podataka o provedenim postupcima ozakonjenja nezakonito izgrađenih objekata (izvan građevinskog područja).

Temeljem izrađenih analiza utvrđeni su kriteriji temeljem kojih su se formirala građevinska područja naselja. Također, određeni su uvjeti za rekonstrukciju postojećih objekata izvan građevinskih područja.

PREPORUKA:

Potrebno je prilikom sljedeće izmjene PPUO Viškovo uskladiti granice građevinskih područja i obuhvata planova užih područja.

Izvršeno

U toku izrade II. IDPPUO Viškovo izvršena je analiza izrađenih planova užih područja te su definirane obveze izrade urbanističkih planova uređenja te su izvršene potrebne korekcije te stavljanje van snage planova koji nisu bili usklađeni.

PREPORUKA:

Preporuka je provođenje javnih (arhitektonsko-urbanističkih) natječaja za odabir idejnog rješenja za zgrade i druge zahvate u prostoru javne i društvene namjene, za zahvate u prostoru na zemljištu u vlasništvu jedinice lokalne samouprave i za druge zahvate u prostoru koji utječu na promjenu karaktera naselja ili prostora.

Nije izvršeno

Tablica 51: Pregled ostvarenosti preporuka mjera i aktivnosti za unaprjeđenje prostornog razvoja određenih u Izvešću o stanju u prostoru Općine Viškovo za razdoblje od 2012. do 2016.g. – INFRASTRUKTURA

INFRASTRUKTURA

PREPORUKA:

Izraditi prostorno-prometnu studiju šireg gravitirajućeg područja državne ceste DC 427 od Marinića do Marišćine u svrhu poboljšanja prometne infrastrukture i međusobne povezanosti šireg gravitacijskog područja

Izvršeno

Izrađena je „Prostorno-prometna studija šireg gravitacijskog područja državne ceste D427 od Marinića do Marišćine” koja je prezentirana na Općinskom Vijeću 22. studenog 2017.g.. Studijom je određeno planiranje novih županijskih i lokalnih cesta, povećanje broja parkirališnih površina, planiranje prometnog terminala. Zaključci predmetne studije uvaženi su i pri izradi II: IDPPUO Viškovo.

PREPORUKA:

Uz dovršetak izgradnje državne ceste DC 427 potrebno je izvršiti rekonstrukciju raskrižja koja spajaju državnu cestu sa cestama nižeg reda,

Provodi se

Izgradnjom kružnog raskrižja na križanju s županijskom cestom Ž5021 puštena je u promet cjelokupna dionica ŽC5125 (po staroj kategorizaciji D427) od Marinića do ŽCGO Marišćina

PREPORUKA:

S obzirom na velik stupanj urbaniziranosti potrebno je predvidjeti nove lokacije za proširenje kapaciteta parkirnih površina

Provodi se

- Izrađena je „Prostorno-prometna studija šireg gravitacijskog područja državne ceste D427 od Marinića do Marišćine” kojom su između ostalog predložene lokacije za povećanje broja parkirališnih površina, te planiranje prometnog terminala. Zaključci predmetne studije uvaženi su i pri izradi II. IDPPUO Viškovo.

- Izvršeno je uređenje površine iza zgrade Općine, koje uključuje uređenje parkirališnih površina

- U tijeku je izrada Izmjena i dopuna UPU naselja Viškovo N1-1 koja ima za cilj definiranje dodatnih parkirališnih površina u centru naselja
- uređena su parkirna mjesta u sklopu javne površine u Saršonima te manji parking u sklopu javne površine u Marinićima.
- Izrađen je projekt za izgradnju parkirališta u Marčeljima te glavni projekt za parkiralište ispred NK Halubjan za koji su radovi započeli u 2021. godini

PREPORUKA:

Paralelno s uređenjem građevinskih područja potrebno je sustavno razvijati sustav vodoopskrbe, odvodnje, elektroopskrbe i plinoopskrbe

Provodi se

- Izgrađeno je ukupno 6,4 km vodoopskrbne mreže kroz više različitih projekata te se paralelno priprema dokumentacija za daljnje proširenje vodoopskrbne mreže
- Vršer se ulaganja u elektroopskrbnu mrežu kroz izgradnju transformatorskih stanica te polaganje nadzemnih i podzemnih elektrovodova
- Izgrađeno je ukupno 155 metara distribucijske plinske mreže

PREPORUKA:

Izgraditi sustav odvodnje otpadnih voda

Provodi se

- Spojeno je sustav javne odvodnje 570 metara kolektorske mreže. Paralelno uz projekte postavljanja vodoopskrbnih cijevi te sanacija cesta radi se i na polaganju cjevovoda javne odvodnje u sklopu projekta „Poboljšanje vodno-komunalne infrastrukture na području aglomeracije Rijeka“

PREPORUKA:

Potrošnju električne energije smanjiti dodatnim mjerama za poticanje energetske učinkovitosti

- Postojeće natrijeve i živine žarulje postepeno su zamjenjivane LED tehnologijom. Kroz tu mjeru smanjeni su izdaci za električnu energiju za javnu rasvjetu
- Radi se i na izdvajanju ormarića javne rasvjete iz postojećih trafostanica HEP-a čime se omogućava bolje i učinkovitije upravljanje i održavanje javne rasvjete.

PREPORUKA:

Dodatno razviti i proširiti mrežu šetnica i biciklističkih staza te pješačkih puteva,

Provodi se

Općina Viškovo pokrenula je javni servis najma i korištenja bicikala - HALUbike te su u tu svrhu izgrađena dva terminala. Vršer se kontinuirana ulaganja u uređenje biciklističke mreže

PREPORUKA:

Nastaviti s aktivnostima na rekonstrukciji i sanaciji postojećih županijskih prometnica i nerazvrstanih cesta te uređenju prometa u naseljima koja nisu prometno regulirana.

Provodi se

- Rekonstruirana su i puštena u promet 4 kružna raskrižja: Marinići 1 i 2, Halubjan te Saršoni.
- Na pješačke prijelaze u centru naselja Viškovo te naselju **Sroki** postavljeni su treptava svijetla za povećanje vidljivosti prijelaza.
- Vršer se kontinuirana ulaganja u sanaciju asfalta te poboljšanje tehničkih elemenata svih cesta. Rekonstruirana ŽC5055 od Saršona do Ronjga, a u tijeku su i radovi na sanaciji dionice ceste kroz Mladenice.
- Kontinuirano se vrši **izvedba** nogostupa na manjim lokalnim dionicama.
- Na inicijativu Općine izvršena je semaforizacija raskrižja na ŽC5205 u Štefanima

Tablica 52: Pregled ostvarenosti preporuka mjera i aktivnosti za unaprjeđenje prostornog razvoja određenih u Izvešću o stanju u prostoru Općine Viškovo za razdoblje od 2012. do 2016.g. – PROVEDBA DOKUMENATA PROSTORNOG UREĐENJA

PROVEDBA DOKUMENATA PROSTORNOG UREĐENJA	
PREPORUKA:	Informatičko povezivanje Općine Viškovo na Informacijski sustav prostornog uređenja Primorsko-goranske županije u dijelu koji se odnosi na prostorno-plansku dokumentaciju, kao nadogradnja već postojećeg sustava,
Izvršeno	Općina Viškovo je od 2017. godine povezana na županijski ISPU.
PREPORUKA:	Temeljem Uredbe o informacijskom sustavu prostornog uređenja (NN 115/15) svi prostorni planovi, za koje je odluka o izradi objavljena nakon njenog stupanja na snagu, trebaju biti izrađeni u službenoj kartografskoj projekciji Republike Hrvatske, HTRS 96/TM.
Provodi se	II. IDPPUO Viškovo izrađene su u HTRS 96/TM projekciji, te se svi novi planovi užih područja izrađuju u propisanoj projekciji.

U promatranom razdoblju ovog Izvešća Općina Viškovo realizirala je velik broj projekata kojima je izmijenjeno stanje u prostoru te izvršila pripremi dokumentacije za daljnje realizacije u prostoru. U tablicama u nastavku navedeni su projekti koji su provedeni.

Tablica 53: Realizirani projekti Općine u razdoblju 2017.g. – 2020.g. koji se odnose na realizaciju u prostoru (gradnja, postavljanje i sl.)

GODINA	REALIZIRANI PROJEKTI U RAZDOBLJU 2017.g. – 2020.g.	
	TEMA	REALIZACIJA U PROSTORU (gradnja, postavljanje i sl.)
2017	JAVNA RASVJETA	– proširenje javne rasvjete na području Općine - ukupno 10 novih betonskih stupova te 38 novih natrijevih lampi i 3 LED lampe – završeni radovi na rekonstrukciji javne rasvjete na djelu Tibljaške ceste koja je izvedena u suradnji sa HEP-om te je postavljeno 29 LED lampi.
	VODOVODNA MREŽA	– Dovršena je izgradnja vodovodnih ogranaka: - Marčelji 100 - naselje Kliči - Vozišće 48-61 - Pogled-Vrtače
	IZGRADNJA I REKONSTRUKCIJA OBJEKATA	SPORT: – uređenje pomoćnog nogometnog igrališta NK Halubjan – izvedeni radovi na drenaži i odvodnji igrališta te postavljena umjetna trava
	JAVNI PROMET	– započelo prometovanje noćne autobusne linije za Viškovo (subotom i nedjeljom na liniji Rijeka (Delta) – Marinići - Viškovo - Marčelji i povratak iz Marčelji preko Garića – Saršona - Viškova do Delte).
	GOSPODARENJE OTPADOM	– raspisan je drugi po redu Javni poziv za provedbu Programa uklanjanja i zbrinjavanja krovnih pokrova koji sadrže azbest na području Općine Viškovo – „Moje Viškovo bez azbesta“ – ishođena je uporabna dozvola za reciklažno dvorište te ostale potrebne dozvole za rad. Isto je počelo sa radom u travnju te je predano na upravljanje KD Viškovo d.o.o.
2018	JAVNE POVRŠINE	– započeo sa radom Halubike – prva bike-sharing stanica na području Općine Viškovo koja se nalazi na parkiralištu Milihovo

GODINA	REALIZIRANI PROJEKTI U RAZDOBLJU 2017.g. – 2020.g.	
	TEMA	REALIZACIJA U PROSTORU (gradnja, postavljanje i sl.)
		– dovršeni su radovi na hortikulturnom uređenju kružnog raskrižja Marinići 2 kod skretanja za radnu zonu
	VODOVODNA MREŽA	– Izgrađen vodovodni ogranak: Lučići, Zorzići i novi dio Zorzići
	PROMETNA INFRASTRUKTURA	– Izvršena je sanacija raskrižja nerazvrstane ceste i županijske ceste (Ž5017) u Benčanima. – Izvedeno je uređenje nerazvrstane ceste na Marinićima koje je obuhvatilo građenje upojnog bunara i asfaltiranje. – izgrađen biciklističko-pješački nathodnik Vozišće.
	GOSPODARENJE OTPADOM	– provedba projekta „Viškovo reciklira“, sufinanciranog EU sredstvima
2019	JAVNA RASVJETA	– Proširenje javne rasvjete - postavljeno 15 novih betonskih stupova i 22 nove lampe.
	JAVNE POVRŠINE	– Rekonstruiran je prvi dio dječjeg igrališta Srokov kal u Pešćićima, – Zamijenjene su dvije autobusne čekaonice – završeni su radovi i opremanje druge bike-sharing stanica u Ronjgima te je ista započela s radom – završeni su radovi na uređenju javne površine u središtu Saršona – izveden je veći dio radova na hortikulturnom uređenju križnog raskrižja u Saršonima
	VODOVODNA MREŽA	– Završena je izgradnja sljedećih vodovodnih ogranaka: - Trtni – Juraši - Garići Petrolejska - Ronjgi - Perčevo
	PROMETNA INFRASTRUKTURA	– U sklopu rekonstrukcije dječjeg igrališta Srokov kal izvršena je sanacija upojnog bunara i oborinske odvodnje nerazvrstanih cesta uz igralište. – Tijekom izvođenja radova na izgradnji upojnog bunara, izvedeni su radovi na prijehu oborinskih voda sa nerazvrstanih cesta u G. Srokima koje se upuštaju u izgrađeni upojni bunar. – U Skvažićima, Garićima i Vrtačama izgrađeni su upojni bunari radi prijeha oborinskih voda sa nerazvrstanih cesta, dok je u Kosima izgrađen propust. – Na nerazvrstanoj cesti unutar radne zone Marinići izvršena je ugradnja novih slivničkih rešetki i poklopaca revizijskih okana na sustavu oborinske odvodnje jer su prijašnji otuđeni. – dovršeni su radovi na izgradnji spojne ceste u zoni Arh Mihelić – završena je rekonstrukcija kružnog raskrižja u Saršonima – završena rekonstrukcija spoja sa spojnom cestom Brnasi-Dovičići – puštena je u rad državna cesta D427
	GOSPODARENJE OTPADOM	– provedba projekta „Viškovo reciklira“, sufinanciranog EU sredstvima – dodjela besplatnih kompostera mještanima (86 komada)
	IZGRADNJA I REKONSTRUKCIJA OBJEKATA	SPORT: – Izvedeni su građevinski radovi, nasipavanje i zamjena materijala na atletskoj stazi koja se planira uz pomoćno igralište NK Halubjan. DRUŠTVENI OBJEKTI – završeni su radovi na uređenju djela okoliša Dječjeg vrtića „Viškovo“. Postavljena je umjetna trava te su izvršeni radovi na odvodnji terena
2020	JAVNE POVRŠINE	– Izvedeni su pripremni radovi na građenju separatora za oborinsku odvodnju na Vozišću

GODINA	REALIZIRANI PROJEKTI U RAZDOBLJU 2017.g. – 2020.g.	
	TEMA	REALIZACIJA U PROSTORU (gradnja, postavljanje i sl.)
		<ul style="list-style-type: none"> – Uređenje javne površine u Marinićima – Izgradnja groblja – 2. dio III. faze
	PROMETNA INFRASTRUKTURA	<ul style="list-style-type: none"> – izgrađen je upojni bunar u Gornjim Srokima te saniran postojeći upojni bunar koji se nalazi na nerazvrstanoj prometnici na koju se uključuje sa kružnog raskrižja Marinići 2. – saniran je postojeći suhozid uz nerazvrstanu cestu u Gornjim Jugima i uređen dio nogostupa uz županijsku prometnicu koja prolazi kroz naselje u Saršonima. –
	GOSPODARENJE OTPADOM	<ul style="list-style-type: none"> – provedba projekta „Viškovo reciklira“, sufinanciranog EU sredstvima – dodjela besplatnih kompostera mještanima (86 komada)
	RADNE ZONE	–
	IZGRADNJA I REKONSTRUKCIJA OBJEKATA	SPORT: <ul style="list-style-type: none"> – postavljena je nova ograda prema tribinama i prostoru za navijače na pomoćnom nogometnom igralištu NK Halubjan – završeni su radovi na proširenju svlačionica bočališta Marinići DRUŠTVENI OBJEKTI: <ul style="list-style-type: none"> – uređena je fasada na pročelju rodne kuće Ivana Matetića Ronjgov u Ronjgima
	PROSTORNO PLANIRANJE	
PROTUPOŽARNA ZAŠTITA	– nabavljeno novo navalno vozilo vrijedno više od 2 milijuna kuna	

Tablica 54: Realizirani projekti Općine u razdoblju 2017.g. – 2020.g. koji se odnose na izradu dokumentacije, pripremu projekata, ugovaranje i sl.

GODINA	REALIZIRANI PROJEKTI U RAZDOBLJU 2017.g. – 2020.g.	
	TEMA	PROJEKTI (izrada dokumentacije, ugovaranje i sl.)
2017	JAVNE POVRŠINE	<ul style="list-style-type: none"> – proveden postupak nabave za opremu i radove na uvođenju sustava za automatsko iznajmljivanje bicikala u Općini Viškovo – bike sharing stanica na parkiralištu Milihovo te je sklopljen ugovor i započele aktivnosti.
	VODOVODNA MREŽA	
	PROMETNA INFRASTRUKTURA	– izrađen je izvedbeni projekt komunalnih instalacija u cesti Mladenići-Saršoni, I faza
	GOSPODARENJE OTPADOM	<ul style="list-style-type: none"> – raspisan je drugi po redu Javni poziv za provedbu Programa uklanjanja i zbrinjavanja krovnih pokrova koji sadrže azbest na području Općine Viškovo – „Moje Viškovo bez azbesta“. – ishođena je uporabna dozvola za reciklažno dvorište te ostale potrebne dozvole za rad. Isto je počelo sa radom u travnju te je predano na upravljanje KD Viškovo d.o.o. – izrađen Plan gospodarenja Općine Viškovo za razdoblje od 2017. do 2021. godine
	RADNE ZONE	– Izrađeni su glavni projekti za izgradnju poduzetničkog inkubatora i centra za ponovnu uporabu u sklopu Radne zone Mariščina.

GODINA	REALIZIRANI PROJEKTI U RAZDOBLJU 2017.g. – 2020.g.	
	TEMA	PROJEKTI (izrada dokumentacije, ugovaranje i sl.)
	IZGRADNJA I REKONSTRUKCIJA OBJEKATA	SPORT: – izrađen izvedbeni projekt za rekonstrukciju objekta NK Halubjan DRUŠTVENI OBJEKTI: – izrađen je nacrt socio-ekonomske analize u sklopu izrade studije izvodivosti Zavičajne kuće zvončara te
	PROSTORNO PLANIRANJE	– otvoreni radovi na katastarskoj izmjeri na području katastarske općine Marinići i katastarske općine Srdoči – izrađeno je Izvješće o stanju u prostoru Općine Viškovo za razdoblje od 2012.-2016. godine – izrađena „Prostorno-prometna studija šireg gravitacijskog područja državne ceste D427 od Marinića do Marišćine – doneseni sljedeći planovi: – I. izmjena i dopuna UPU Radne zone Marišćina K-2 (UPU 3) – Izmjena i dopuna DPU javnog parkirališta Milihovo – DPU 17
2018	JAVNE POVRŠINE	– Izrađena je projektna dokumentacija novog dječjeg igrališta u Vrtačama
	VODOVODNA MREŽA	
	PROMETNA INFRASTRUKTURA	– ishodovana je građevinska dozvola za rekonstrukciju ceste Mladenići-Saršoni, I. faza – ishodovana je građevinska dozvola za oborinsku odvodnju na cesti ŽC 5025 Marinići,
	GOSPODARENJE OTPADOM	– svečano potpisan ugovor o EU sufinanciranju projekta sanacije lokacije visokoonečišćene opasnim otpadom – jame Sovjak. –
	IZGRADNJA I REKONSTRUKCIJA OBJEKATA	SPORT: – Ishodovana je građevinska dozvola za rekonstrukciju objekta NK Halubjan. DRUŠTVENI OBJEKTI: – Izrađen je glavni projekt rekonstrukcije objekta u Marčeljima uz prostor stare škole i prenamjena istoga u zgradu područnog vrtića.
2019	VODOVODNA MREŽA	
	PROMETNA INFRASTRUKTURA	– Izrađena je prometna studija sa ciljem utvrđivanja opravdanosti uvođenja naplate parkiranja na javnim parkiralištima u centru naselja Viškovo – izrađeni izvedbeni projekti za oborinsku odvodnju na cesti ŽC 5025 Marinići, – izrađene varijante idejnog rješenja raskrižja županijskih cesta ŽC5025 i ŽC5055 u centru Viškova kod mjesnog groblja
	GOSPODARENJE OTPADOM	– potpisan je zajednički sporazum između Grada Rijeke, Grada Kastva, Grada Kraljevice, Grada Bakra, Općine Viškovo, Općine Klana, Općine Čavle, Općine Jelenje i Općine Kostrena vezano za izgradnju i opremanje postrojenja za sortiranje papira, kartona, metala, plastike i dr. koje bi se nalazilo na području Grada Rijeke i bilo zajedničko za sve navedene JLS
	RADNE ZONE	– izrađeni su glavni projekti izgradnje ceste i platoa u radnoj zoni Marišćina – 1. i 2. faza
	IZGRADNJA I REKONSTRUKCIJA OBJEKATA	– DRUŠTVENI OBJEKTI – završena je izrada izvedbenog projekta muzejskog koncepta Zavičajne kuće zvončara

GODINA	REALIZIRANI PROJEKTI U RAZDOBLJU 2017.g. – 2020.g.	
	TEMA	PROJEKTI (izrada dokumentacije, ugovaranje i sl.)
2020	PROSTORNO PLANIRANJE	<ul style="list-style-type: none"> – izrađen je idejni projekt dogradnje Doma Marinići – Izrađeni su izvedbeni projekti rekonstrukcije objekta u Marčeljima za zgradu područnog vrtića sa 2 vrtičke skupine – Izrađeno je idejno arhitektonsko rješenja za izgradnju <i>Centra za rehabilitaciju rijeka- stambena zajednica i poludnevni boravak u Općini Viškovo.</i>
	VODOVODNA MREŽA	– donesene su II. i III. izmjene i dopune UPU Radne zone Mariščina K-2
	PROMETNA INFRASTRUKTURA	– za vodovodni ogranak Garići ishodovana uporabna dozvola.
	GOSPODARENJE OTPADOM	– Izrađen je elaborat preregulacije prometa iz dvosmjernog prometovanja u jednosmjerno prometovanje na dijelu ulice Široli i na dijelu ulice Viškovo, elaborat preregulacije prometa na dijelu ulice Juraši i elaborat ograničenja prometovanja vozilima duljim od 10 m na dijelu ulica Marinići, Blažići i Stupari.
	RADNE ZONE	– Izrađena je studija opravdanosti uvođenja sustava prikupljanja i odvoza otpada na području Općine Viškovo, Grada Kastva i Općine Klana te je ista usvojena na sjednici Općinskog vijeća održanoj dana 3. lipnja 2020. godine
	IZGRADNJA I REKONSTRUKCIJA OBJEKATA	– izrađeni su izvedbeni projekti izgradnje ceste i platoa u radnoj zoni Mariščina – 1. i 2. faza – izrađeno je prometno rješenje za radnu zonu Marinići.
	PROSTORNO PLANIRANJE	DRUŠTVENI OBJEKTI: – izrađeni su glavni projekti za rekonstrukciju Doma Marinići – ishođene su građevinske dozvole za novu zgradu osnovne škole u Marinićima zajedno sa javnim parkiralištem i vanjskim igralištima i javnim zelenim i parkovnim površinama
	PROSTORNO PLANIRANJE	donesene su: - II. izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Općine Viškovo - IV. Izmjena i dopuna DPU Društveni centar Viškovo i park Milihovo – DPU 15
	PROTUPOŽARNA ZAŠTITA	
	CIVILNA ZAŠTITA	<ul style="list-style-type: none"> – U sklopu sustava civilne zaštite u Gradu Kastvu održana je vježba kojoj su prisustvovali pripadnici postrojbe civilne zaštite, povjerenici civilne zaštite i njihovi zamjenici te članovi stožera Civilne zaštite Općine Viškovo. – Zbog epidemije bolesti COVID-19 uzrokovane koronavirusom SARS—CoV-2, od strane Stožera civilne zaštite Općine Viškovo donesene su brojne odluke koje se odnose na sprječavanje širenja zaraze. Redovno su se putem pravnih osoba u sustavu civilne zaštite (KD Viškovo i DVD Halubjan) vršili nadzori na javnim površinama i nad pravnim osobama, a sve vezano za provedbu odluka i mjera Stožera civilne zaštite Republike Hrvatske. – Nabavljena je oprema za postrojbu civilne zaštite

4 Preporuke za unaprjeđenje održivog razvoja u prostoru s prijedlogom prioritetnih aktivnosti

4.1 Potrebe, mogućnosti i ograničenja daljnjeg održivog razvoja u prostoru jedinice lokalne samouprave obzirom na okolnosti, sektorska opterećenja i izazove

Potrebe

- Donošenje propisanih urbanističkih planova te usklađenje važećih prostornih planova (DPU-i i UPU-i) u skladu s izvršenom izmjenom PPUO Viškovo
- Daljnje povećanje kapaciteta za skrb o djeci rane i predškolske
- osiguranje kvalitetnih uvjeta za provođenje odgojno-obrazovnih programa za učenike i provedbu Državnoga pedagoškog standarda
- daljnji razvoj sustava primarne i sekundarne zdravstvene zaštite
- ponovno uspostavljanje djelatnosti zdravstvenog zavoda
- daljnje poboljšanje sportskih i rekreacijskih sadržaja
- periodičko izrađivanje projekcija kretanja broja stanovnika po svim kontingentima u svrhu racionalnog planiranja društvenih sadržaja,
- razvoj izvaninstitucionalnih oblika socijalne skrbi,
- daljnje uređenje, dogradnja i rekonstrukcija postojećih društvenih sadržaja te realizacija novih, praćenje stvarnih potreba te ostvarenje minimalnog standarda iz Prostornog plana, a gdje je to moguće, i višeg standarda opremljenosti društvenim sadržajima
- Povećanje sigurnosti prometa izgradnjom nogostupa, rekonstrukcijom raskrižja te poboljšanjem horizontalne i vertikalne signalizacije
- kontinuirano praćenje i usklađivanje sustava javnog prijevoza građana sukladno demografskim kretanjima i potrebama stanovništva
- Povećanje kapaciteta parkirnih mjesta na dodatnim lokacijama i sustavno upravljanje istima
- Nastavak razvoja mreža šetnica i biciklističkih staza,
- Sustavno razvijanje i nastavak izgradnje mreža komunalne infrastrukture (vodoopskrbe, odvodnje, elektroopskrbe i plinoopskrbe)
- daljnje povećanje kapaciteta groblja
- Nastavak ulaganja optičku telekomunikacijsku mrežu u cilju osiguranja kvalitete i brzine za širokopojasnu mrežu,
- Smanjenje potrošnje električne energije dodatnim mjerama za poticanje energetske učinkovitosti
- nastavak aktivnosti s ciljem smanjenja pritisaka na okoliš: nastavak aktivnosti izgradnje sustava javne odvodnje, nastavak projekta i početak sanacije lokacije crna jama Sovjak, očuvanje postignute I. kategorije kvalitete zraka po svim mjerenim pokazateljima na obje mjerne postaje
- Otvaranje novih i rast postojećih gospodarskih subjekata, razvoj i širenje poduzetničke klime, naročito obrtništva i obiteljskih tvrtki
- Osiguranje većeg broja radnih mjesta, poticanje domaćih i stranih investicija, rast proizvodnje i izvoza, prijenos novih tehnologija i znanja
- Daljnji razvoj gospodarskih zona utemeljen na racionalnom planiranju i korištenju prostora te ostalih resursa, uz maksimalno očuvanje i zaštitu prirodnog okoliša

Mogućnosti

- Povoljna struktura stanovništva

- Donesena cjelovita izmjena PPUO Viškovo kojom su dane široke mogućnosti za daljnji razvoj društvenih i gospodarskih sadržaja, definirani uvjeti i načini gradnje u građevinskim područjima te prepoznata vrijedna prirodna područja koja treba štiti. Također, izvršenim izmjenama Plana uvaženi su prijedlozi dopune prometne mreže koje je dala „Prostorno-prometna studija šireg gravitacijskog područja državne ceste D427 od Marinića do Marišćine“
- Dobar prometni položaj te kvalitetna prometna povezanost. Puštanjem u promet cjelokupne županijske ceste Ž5205 dodatno je povećana već postojeća kvaliteta prometnog položaja Općine
- Raznovrsna gospodarska struktura
- Razvijena gospodarska zona Marinići K-1
- Početak uspostave radne zone Marišćina K-2
- Početak realizacije projekta „Kuća halubajkega zvončara“
- Tradicionalna aktivnost stanovništva u obrtništvu i raznim djelatnostima u kojima je moguće ostvariti sinkronizirane gospodarske i razvojne učinke
- Daljnje mogućnosti korištenja EU fondova i drugih programa za financiranje različitih projekata
- Korištenje prednosti udruživanja u UA i LAG i drugih oblika suradnje s okolnim jedinicama lokalne samouprave
- Odobreno sufinanciranje i izrađeni svi potrebni projekti za sanaciju crne jame Sovjak
- Pokretanje projekta (pokrenut 2019. g.) „Poboljšanje vodno-komunalne infrastrukture na području aglomeracije Rijeka“, koji uključuje izgradnju 41 kilometra kanalizacije i 19 kilometara vodovoda u Općini Viškovo.

Ograničenja

- ugroženost prostora izrazitim antropogenim pritiskom,
- nedostatni kapaciteti u sustavu predškolskog odgoja i obrazovanja
- nedostatna društvena infrastruktura
- nedostatni javni sadržaji za provođenje slobodnog vremena (parkovi, zelene površine, trgovi itd.)
- Ograničen prostor za poboljšanje tehničkih elemenata ceste ili postavljanje nogostupa u gusto izgrađenim dijelovima naselja
- Neizgrađenost sustava odvodnje otpadnih voda na području cijele Općine
- Sanacija crne jame Sovjak još nije započeta
- Na određenim mjestima postojeći izgrađeni objekti ostavljaju malo mogućnosti za izvedbu zaštitnih koridora od buke prometnica.
- Nedovoljno razvijena proizvodnja proizvoda ili usluga s većom dodanom vrijednošću
- Nedovoljno razvijena konkurentnost poduzetnika
- značajan pritisak za gospodarsku i stambenu izgradnju,

4.2 Ocjena potrebe izrade novih i/ili izmjene i dopune postojećih prostornih planova na razini jedinice lokalne samouprave

Tijekom izvještajnog razdoblja, u lipnju 2020.g. godine donesene su II. Izmjene i dopune PPU Općine Viškovo (SN Općine Viškovo 7/20) koje su praktično rezultirale "novim" prostornim planom. Planom je izvršeno usklađenje sa Zakonom i Prostornim planom PGŽ, izrađene su cjelovite odredbe za provedbu prostornog plana i svi kartografski prikazi zamijenili su se novima.

U PPUO Viškovo propisana je obaveza izrade dvadeset urbanističkih planova uređenja, a popis propisanih urbanističkih planova uređenja dan je u tablici u nastavku.

Tablica 55: Popis urbanističkih planova propisanih u II: IDPPUO Viškovo

OZNAKA	NAZIV	POVRŠINA (ha)
UPU 1	Urbanistički plan uređenja središnjeg dijela naselja Viškovo	83,5
UPU 2	Urbanistički plan uređenja Radne zone Marinići K-1	28,3
UPU 3	Urbanistički plan uređenja Radne zone Marišćina K-2	8,4
UPU 4	Urbanistički plan uređenja osnovne škole Marinići i dijela naselja Blažići	3,6
UPU 5	Urbanistički plan uređenja dijela naselja Marinići	3,3
UPU 6	Urbanistički plan uređenja naselja Marinići - centar	3,3
UPU 7	Urbanistički plan uređenja dijela naselja Viškovo: Kapiti-Furićevo	12,9
UPU 8	Urbanistički plan uređenja dijela naselja Viškovo i Mladenići (Juraši)	14,7
UPU 9	Urbanistički plan uređenja dijela naselja Viškovo: Široli-Vozišće	2,2
UPU 10	Urbanistički plan uređenja dijela naselja Viškovo: Halubjan	16,5
UPU 11	Urbanistički plan uređenja dijela naselja Marčelji: Bujki	9,0
UPU 12	Urbanistički plan uređenja dijela naselja Marčelji: Marovičino	4,5
UPU 13	Urbanistički plan uređenja dijela naselja Marčelji: Gornji Sroki	4,4
UPU 14	Urbanistički plan uređenja dijela naselja Marčelji: Stara škola Marčelji	0,4
UPU 15	Urbanistički plan uređenja naselja Ronjgi	14,3
UPU 16	Urbanistički plan uređenja za urbanu preobrazbu središnjeg dijela naselja Saršoni	4,5
UPU 17	Urbanistički plan uređenja dijela naselja Marinići – Dom za starije i nemoćne osobe	0,5
UPU 18	Urbanistički plan uređenja Groblja Viškovo G-1	3,5
UPU 19	Urbanistički plan uređenja Groblja Čikovina G-2	3,1
UPU 20	Urbanistički plan uređenja dijela naselja Saršoni: Benčani-Skvažići	7,3

Izvor: II. IDPPUO Viškovo (SN OV 7/20), obrada autora

Na području velikog dijela propisanih urbanističkih planova uređenja već su na snazi ranije izrađeni urbanistički i detaljni planovi uređenja. Neke važeće prostorne planove biti će potrebno uskladiti s PPUO Viškovo, a na nekim područjima potrebno je izraditi nove urbanističke planove u skladu s općinskim planom. U PPUO Viškovo određene su smjernice za izradu svih propisanih urbanističkih planova uređenja te su određeni sadržaji koje je potrebno planirati.

U nastavku slijedi analiza područja svakog propisanog urbanističkog plana s naznakom važećih planova na predmetnom području te naznakom potrebe usklađenja s PPUO Viškovo, odnosno

potrebe izrade novog urbanističkog plana. Treba napomenuti da je za svaki pojedini plan prije početka njegove izrade, odnosno prije početka izmjene i dopune važećeg plana, potrebno izraditi detaljnu analizu potrebnih izmjena radi usklađenja sa PPUO i drugih propisa koji su se izmijenili u vremenu od njegova donošenja. Ovim izvješćem dan je osnovni pregled.

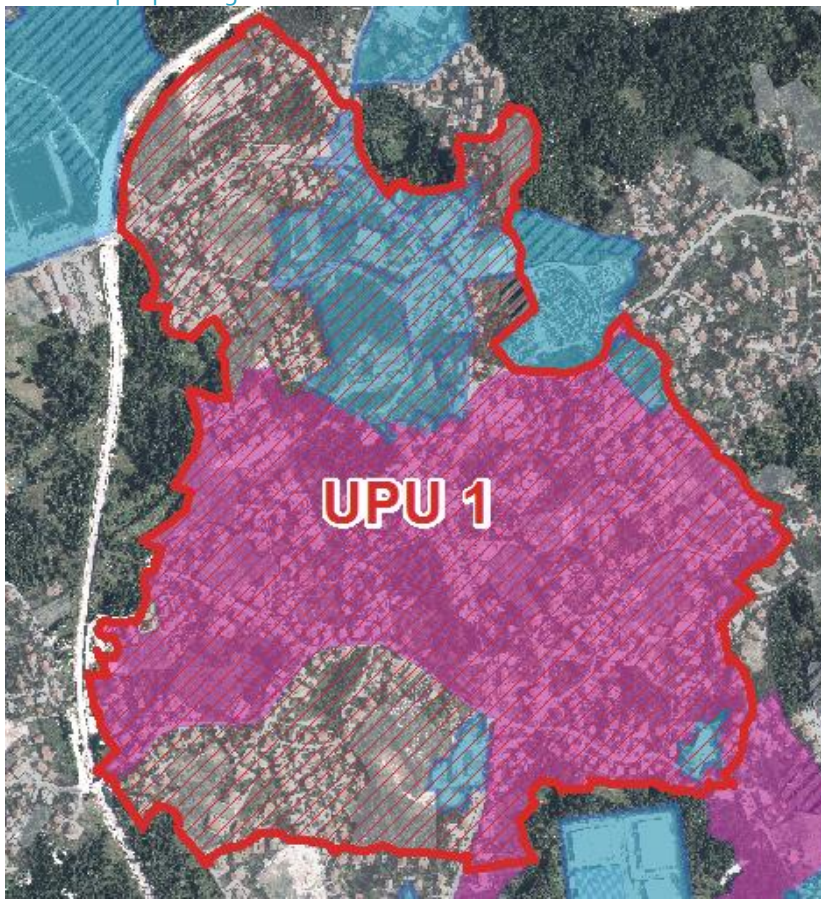
Također, naglašava se da je prilikom izrade i donošenja urbanističkih planova uređenja neophodno je uzeti u obzir ranije izrađene planove na predmetnom području te obavezno definirati status tih Planova po donošenju urbanističkog plana.

Urbanistički plan uređenja središnjeg dijela naselja Viškovo – UPU 1

Unutar obuhvata UPU 1 koji je određen u II. IDPPUO Viškovo trenutno su na snazi sljedeći planovi:

- Urbanistički plan uređenja naselja Viškovo N1-1/UPU-1/ („Službene novine Primorsko-goranske županije“ broj 17/12)
- Detaljni plan uređenja Društveni centar Viškovo i park Milihovo - DPU 15 („Službene novine Primorsko-goranske županije“ broj 30/05 i 2/07, „Službene novine Općine Viškovo“ broj 2/15, 5/16 i 2/20)
- Detaljni plan uređenja javnog parkirališta Milihovo („Službene novine Primorsko-goranske županije“ broj 29/01, 6/06-autentično tumačenje, „Službene novine Općine Viškovo“ broj 13/17)
- Detaljni plan uređenja područja Osnovne škole („Službene novine Primorsko-goranske županije“ broj 30/07, „Službene novine Općine Viškovo“ broj 2/15 i 9/15-ispravak)
- Detaljni plan uređenja „Poslovni kompleks Filtom“ („Službene novine Primorsko-goranske županije“ broj 2/05)
- Detaljni plan uređenja stambeno-poslovne zone Adria metal („Službene novine Primorsko-goranske županije“ broj 31/03)
- Detaljni plan uređenja zone Drinkomatik u Jurašima („Službene novine Primorsko-goranske županije“ broj 5/02, 19/03-autentično tumačenje, 6/06-autentično tumačenje).

Slika 30: Obuhvat UPU 1 (crveno) i važeći detaljni planovi (plavo) i urbanistički plan (ljubičasto) unutar obuhvata propisanog UPU-a

Odlukom o donošenju II. IDPPUO Viškovo određeno je da su do donošenja Urbanističkog plana uređenja središnjeg dijela naselja Viškovo – UPU 1 na temelju tog Plana navedeni urbanistički planovi i dalje na snazi te da se (planovi pod podstavkom 1-5) iznimno mogu mijenjati i dopunjavati ako se radi o manjim izmjenama.

Obuhvat propisanog urbanističkog plana drugačiji je od važećeg UPU-a te obuhvaća šire područje. „Novo“ središte naselja danas je dislocirano u odnosu na nekadašnji središnji dio naselja (šire područje oko crkve) pa tako ovo područje nije bilo niti obuhvaćeno trenutno važećim urbanističkim planom naselja Viškovo. Ovaj dio naselja, koji danas funkcionira kao centar, planski je razrađen u zasebnim detaljnim planovima uređenja, a šire područje na kojem se nalazi današnji dječji park u neposrednoj blizini groblja, kao i područje zgrade Općinske uprave i Doma branitelja trenutno nije obuhvaćeno niti jednim izrađenim detaljnim niti urbanističkim planom. Plansko uređenje centralnog dijela naselja na način da je obrađeno u više različitih detaljnih/urbanističkih planova, s izostavljanjem jednog ključnog dijela, nije moglo ponuditi najkvalitetnija rješenja i formirati primjeren centar naselja.

Problematika prostora izražena je na području u neposrednoj blizini zgrade općinske uprave škole, javnog parkirališta Milihovo i trgovačkog centra. Ovaj prostor po svojoj funkcionalnosti sve više poprima ulogu središta naselja no svi se navedeni sadržaji isprepliću prometnicama koje presijecaju predmetno područje. Također, u širem okolnom području nalazi se i nekoliko važnijih raskrižja koja dodatno opterećuju prometne tokove.

Iz tog razloga je u II. izmjeni PPUO Viškovo određena obveza izrade cjelovitog urbanističkog plana koji bi obuhvatio i predmetno područje te cjelovito sagledao i ponudio kvalitetnije rješenje. Potrebno je preispitati mogućnosti preoblikovanja predmetnog prostora i formiranja novog dinamičnog centra naselja kojim će se postići ravnoteža između prometnih tokova, ali i stvoriti novo srce naselja gdje se mogu zadovoljiti društvene potrebe mještana, gdje će se ostvariti novi scenariji dnevnog i noćnog korištenja centra naselja.

Potrebno je ispitati mogućnosti formiranja veće pješačke zone sa značajnijim parkovnim površinama. U tu svrhu moguće je rješenja ispitati kroz razradu konceptualnih rješenja, moguće i kroz arhitektonsko-urbanistički natječaj, koji bi mogao ponuditi optimalno rješenje te može biti podloga za izradu novog urbanističkog plana.

Trenutno je u tijeku izrada Izmjena i dopuna UPU naselja Viškovo N 1-1 (UPU 1) na temelju Odluke o izradi iz 2018.g. (SN Općine Viškovo 12/18) te II. Izmjene i dopune Detaljnog plana uređenja područja osnovne škole (Odluka o izradi: SN Općine Viškovo 12/18). Odluke o izradi tih izmjena donesene su prije stupanja na snagu II. IDPPUO.

U svrhu kvalitetnog uređenja središta naselja preporuča se ovim Izješćem izrada cjelovitog „novog“ urbanističkog plana uređenja središnjeg dijela naselja Viškovo na temelju II. IDPPUO Viškovo. U urbanističkom planu potrebno je planirati sadržaje javne i društvene namjene u skladu s minimalnim standardom određenim u općinskom Planu ili iznad tog standarda, uskladiti nomenklaturu i mogućnosti gradnje stambenih i gospodarskih objekata te druge uvjete i mjere određene Planom.

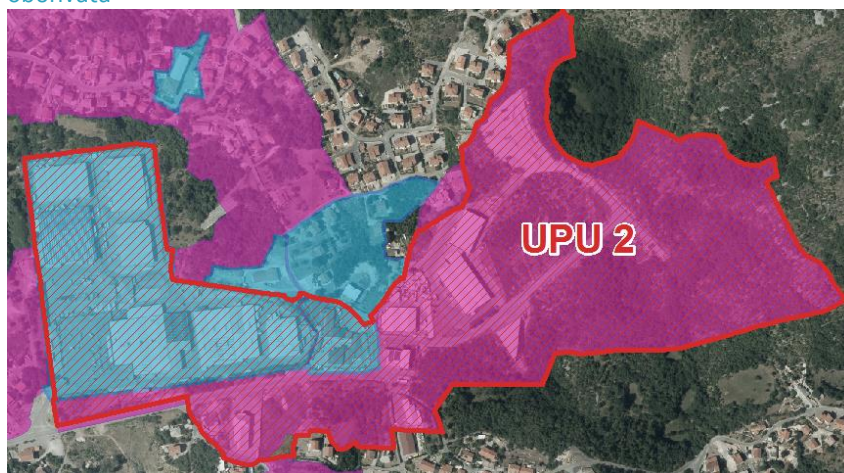
Urbanistički plan uređenja Radne zone Marinići K-1 – UPU 2

Unutar obuhvata UPU 2 koji je određen u II. IDPPUO Viškovo trenutno su na snazi sljedeći planovi:

- Urbanistički plan uređenja Radne zone Marinići K-1 /UPU 2/ („Službene novine Primorsko-goranske županije“ broj 17/12)
- Detaljni plan uređenja zone RZ – 7_ Zona Gramat i Panon („Službene novine Primorsko-goranske županije“ broj 6/02 i 26/03).
- dio Detaljnog plana uređenja Juraši („Službene novine Primorsko-goranske županije“ broj 37/11)

S obzirom da su II. IDPPUO Viškovo izvršene korekcije granica zone prema postojećem stanju (postojeći izgrađeni stambeni objekti više nisu u zoni, izgrađeni gospodarski objekt uključen u zonu), potrebno je izvršiti izmjenu tog Plana. Izrada I. Izmjene i dopune UPU radne zone Marinići K-1 (UPU 2) započela je na temelju Odluke o izradi iz 2019.g. (predmetna izmjena i dopuna Plana usvojena je u 2021.g.).

Slika 31: Obuhvat UPU 2 (crveno) i važeći detaljni (plavo) i urbanistički (ljubičasto) planovi unutar obuhvata

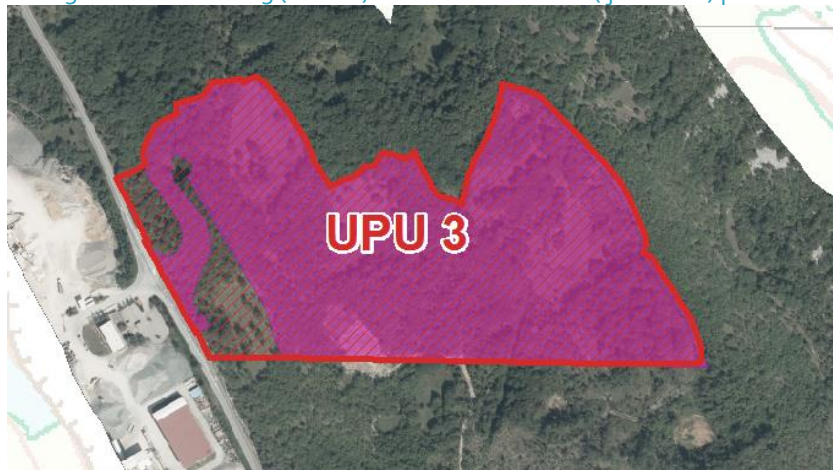

Urbanistički plan uređenja Radne zone Mariščina K-2 – UPU 3

Na području ovog UPU-a na snazi je Urbanistički plan uređenja Radne zone Mariščina K-2 /UPU 3/ („Službene novine Primorsko-goranske županije“ broj 17/12, „Službene novine Općine Viškovo“ broj 16/17, 12/19 i 17/19).

S obzirom da su II. IDPPUO Viškovo izvršene korekcije granice zone na način da je obuhvaćen dio prema prometnici (šire od izmjene obuhvata u 3. izmjeni UPU-a) biti će potrebno izvršiti izmjenu tog Plana kako bi se obuhvatio dio zone koji trenutno nije obuhvaćen važećim urbanističkim planom. No, do izrade navedenog usklađenja, s obzirom da je urbanistički plan na snazi za najveći dio zone (91,6% površine pokriveno važećim UPU-om), nema hitne potrebe za izradom usklađenja.

Slika 32: Obuhvat UPU 3 (crveno) i važeći urbanistički (ljubičasto) plan unutar obuhvata

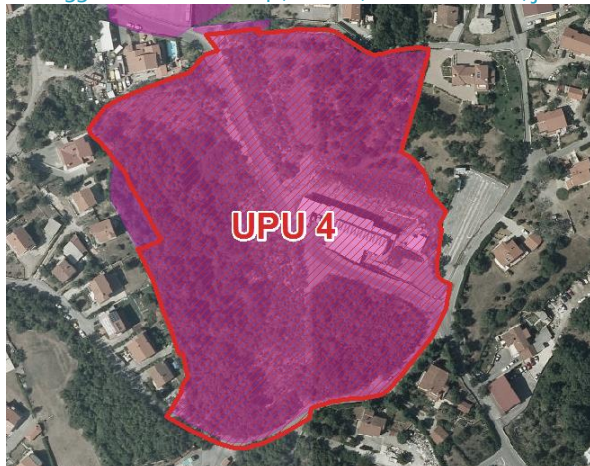
Urbanistički plan uređenja osnovne škole Marinići i dijela naselja Blažići - UPU 4

Na području ovog UPU-a na snazi je Urbanistički plan uređenja osnovne škole Marinići i dijela naselja Blažići („Službene novine Općine Viškovo“ broj 05/16, 12/16- ispravak i 4/19- ispravak).

Na području predmetnog urbanističkog plana uređenja izvršene su izmjene granica građevinskog područja na način da je područje škole i pratećih rekreacijskih sadržaja te parkirališta uključeno u građevinsko područje. Za gradnju osnovne škole i površine igrališta i

školske dvorane izdana je građevinska dozvola, pa izrada usklađenja važećeg UPU-a sa II.IDPPUO Viškovo nije hitna. No s obzirom da su predmetnom urbanističkom planu izričito razlikovani uvjeti za gradnju u građevinskom području naselja od uvjeta za gradnju izvan građevinskog područja (a koje je izmjenom PPUO Viškovo uključeno u GP naselja) preporuča se u budućnosti izvršiti cjelovito usklađenje kako ne bi došlo do nedoumica u provedbi.

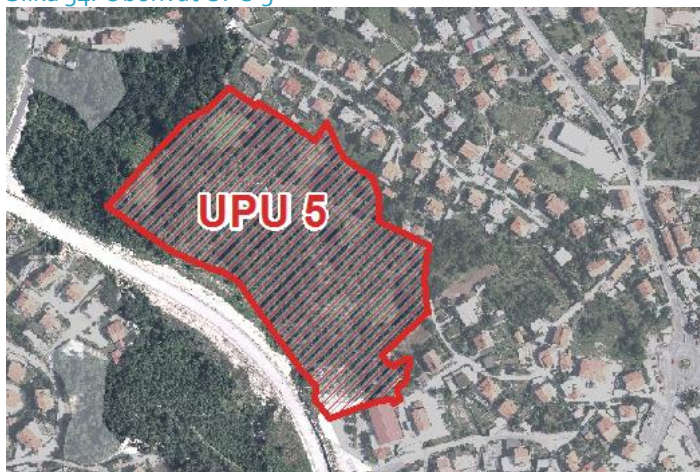
Slika 33: Obuhvat UPU 4 (crveno) i urbanistički (ljubičasto) plan unutar obuhvata

Urbanistički plan uređenja dijela naselja Marinići - UPU 5

Na području ovog UPU-a nisu izrađeni drugi planovi užih područja³¹, a radi se o neuređenom-neizgrađenom dijelu građevinskog područja naselja. Potrebno je izraditi predmetni urbanistički plan jer do donošenja urbanističkog plana uređenja na neuređenim dijelovima neizgrađenih građevinskih područja ne može se izdati lokacijska dozvola i građevinska dozvola za građenje nove građevine.

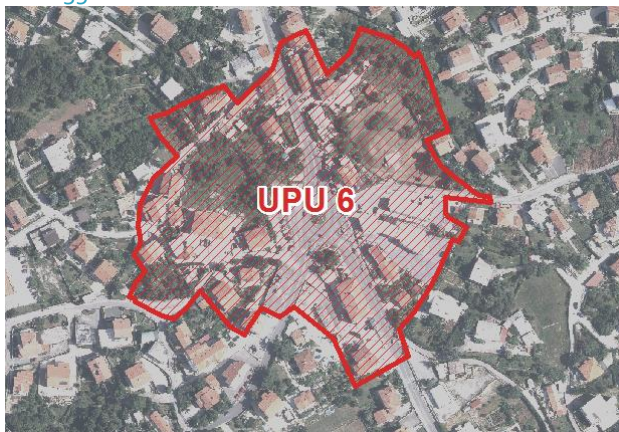
Slika 34: Obuhvat UPU 5

Urbanistički plan uređenja naselja Marinići – centar – UPU 6

Na području ovog UPU-a nisu izrađeni drugi planovi užih područja. S obzirom da se radi o izgrađenom području te je većim dijelom privedeno namjeni, izrada predmetnog urbanističkog plana nije hitna, no u slučaju da se pokaže mogućnost dodatnog uređenja središta naselja i prenamjene objekata preporuča se detaljna obrada područja propisanim urbanističkim planom.

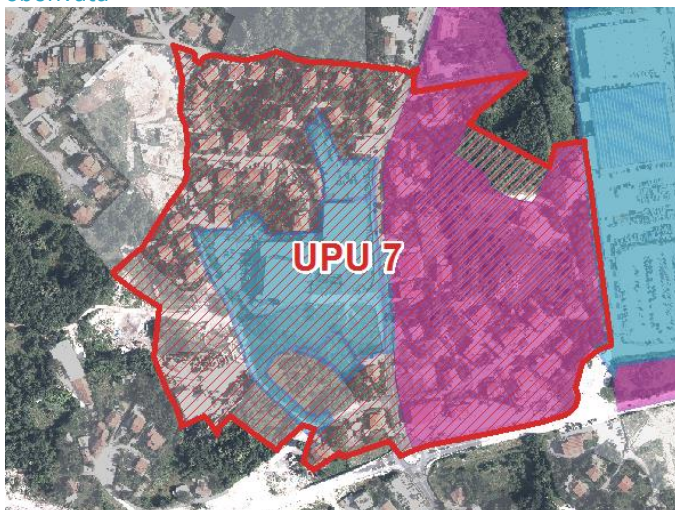
Slika 35: Obuhvat UPU 6

Urbanistički plan uređenja dijela naselja Viškovo: Kapiti-Furićevo – UPU 7

Na dijelu područja propisanog urbanističkog plana na snazi je Detaljni plan uređenja „Poslovni kompleks Ark-Mihelić“ („Službene novine Primorsko-goranske županije“ broj 2/05, 37/11 i „Službene novine Općine Viškovo“ broj 2/14) koji se primjenjuje do donošenja UPU 7. Na dijelu područja također je na snazi i Urbanistički plan uređenja naselja Viškovo N1-1/UPU-1/ („Službene novine Primorsko-goranske županije“ broj 17/12). Izrada propisanog urbanističkog plana je u tijeku (Odluka o izradi – SN Općine Viškovo 8/20).

Slika 36: Obuhvat UPU 7 (crveno) i važeći detaljni (plavo) i urbanistički (ljubičasto) planovi unutar obuhvata

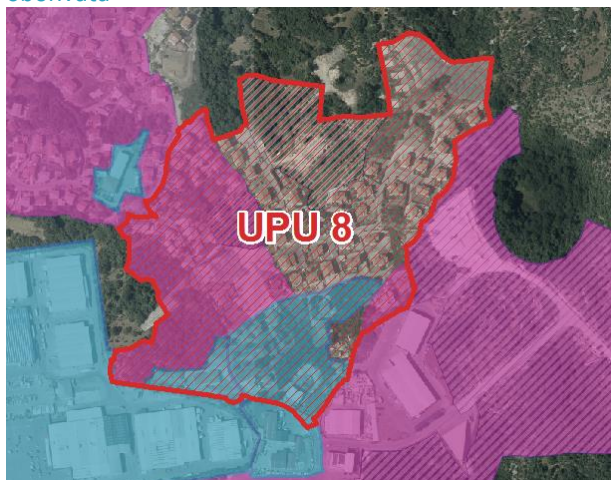

Urbanistički plan uređenja dijela naselja Viškovo i Mladenići (Juraši) – UPU 8

Na dijelu područja obuhvata propisanog DPU-a na snazi je Detaljni plan uređenja Juraši /DPU 20/ („Službene novine Primorsko-goranske županije“ broj 37/11) te Urbanistički plan uređenja naselja Viškovo N1-1/UPU-1/ („Službene novine Primorsko-goranske županije“ broj 17/12) te

manjim dijelom Detaljni plan uređenja zone RZ – 7_ Zona Gramat i Panon („Službene novine Primorsko-goranske županije“ broj 6/02 i 26/03) i Urbanistički plan uređenja Radne zone Marinići K-1 /UPU 2/ („Službene novine Primorsko-goranske županije“ broj 17/12). Propisani urbanistički plan obuhvaća izgrađene i neizgrađene te neuređene neizgrađene dijelove građevinskih područja naselja. Na predmetnom području također je propisana obaveza planiranja dodatnih sadržaja društvene namjene. Potrebna je izrada propisanog urbanističkog plana kako bi se prostor čim prije mogao dopuniti nedostajućim sadržajima društvene namjene i drugim potrebnim sadržajima. Također, treba voditi računa da po donošenju „novog“ UPU -1 za središnje naselje Viškovo, kada se trenutno važeći UPU-1 naselja Viškovo stavi van snage, dio ovog područja ostati će nepokriven urbanističkim planom.

Slika 37: Obuhvat UPU 8 (crveno) i važeći detaljni (plavo) i urbanistički (ljubičasto) planovi unutar obuhvata

Urbanistički plan uređenja dijela naselja Viškovo: Široli-Vozišće - UPU 9

Na području propisanog Urbanističkog plana uređenja dijela naselja Viškovo: Široli-vozišće – UPU 9 na snazi je Detaljni plan uređenja Vozišće /DPU 23/ („Službene novine Primorsko-goranske županije“ broj 37/11). Trenutno nije potrebna izmjena važećeg DPU-a.

Slika 38: Obuhvat UPU 9 (crveno) i važeći detaljni (plavo) plan unutar obuhvata

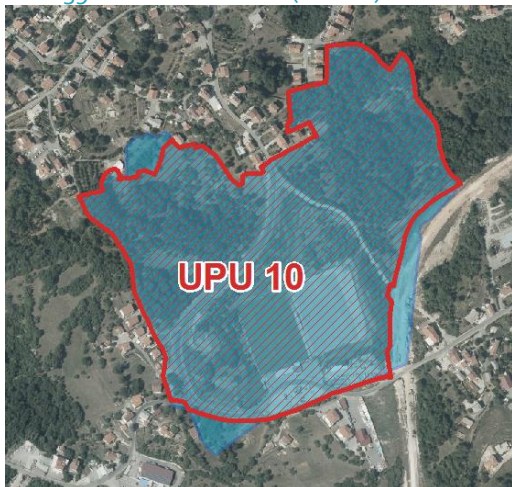

Urbanistički plan uređenja dijela naselja Viškovo: Halubjan – UPU 10

Na području propisanog Urbanističkog plana uređenja dijela naselja Viškovo: Halubjan – UPU 10 na snazi je Detaljni plan uređenja DPU 8 Športsko-rekreacijska zona Halubjan (R-1) („Službene novine Primorsko-goranske županije“ broj 37/11 i „Službene novine Općine Viškovo“ broj 5/16).

Predmetno područje je II. Izmjenama i dopunama formirano kao građevinsko područje naselja (a prije izmjene bilo je građevinsko područje sportsko-rekreacijske namjene). Izvršena izmjena u PPUO Viškovo ne iziskuje potrebu usklađenja važećeg DPU-a.

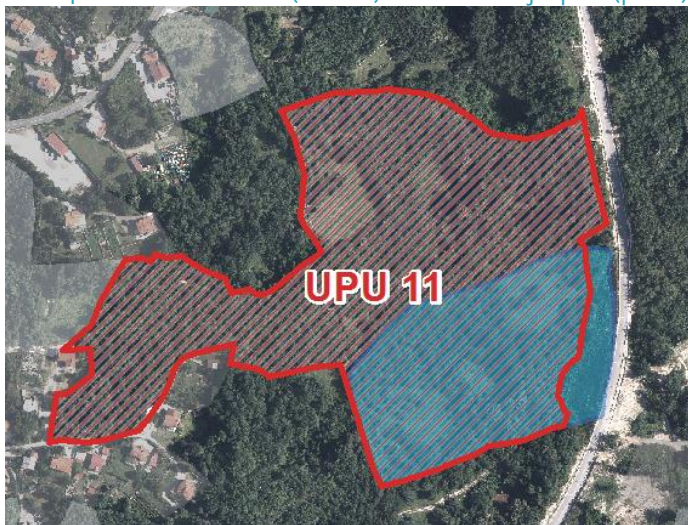
Slika 39: Obuhvat UPU 10 (crveno) i važeći detaljni (plavo) plan unutar obuhvata

Urbanistički plan uređenja dijela naselja Marčelji: Bujki – UPU 11

Na dijelu područja propisanog plana uređenja dijela naselja Marčelji: Bujki – UPU 11 na snazi je Detaljni plan uređenja Groblja (G-2) /DPU 13/ („Službene novine Primorsko-goranske županije“ broj 37/11). Planirano Groblje Bujki je izvršenom II. IDPPUO Viškovo postalo sastavnim dijelom građevinskog područja naselja, a na okolnom području izvršeno je proširenje građevinskog područja za omogućavanje gradnje dodatnih društvenih sadržaja (škole, dječjeg vrtića, vjerske građevine itd.) S obzirom da propisani UPU obuhvaća neizgrađeni dio građevinskog područja naselja potrebno je izraditi predmetni urbanistički plan jer do njegova donošenja ne može se izdati lokacijska dozvola i građevinska dozvola za građenje nove građevine te se na planiranom području ne može ostvariti sve željene dodatne sadržaje društvene infrastrukture. Prilikom izrade predmetnog UPU-a potrebno je osigurati i prostor za površinu groblja, na temelju proračuna potreba.

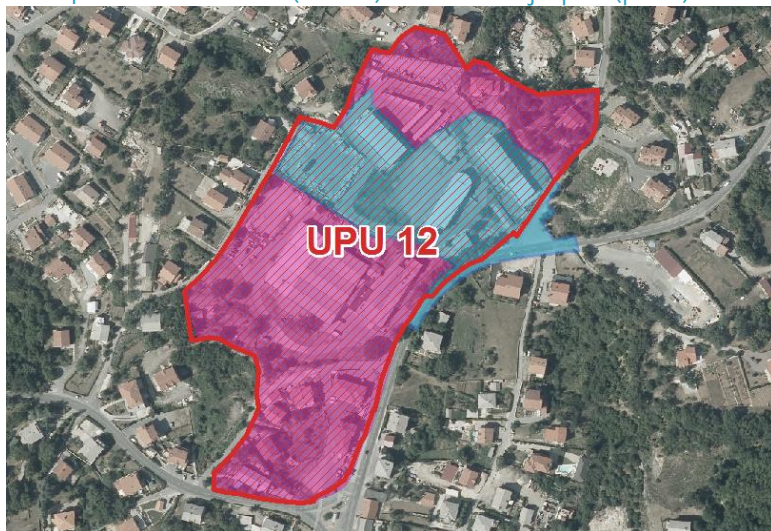
Slika 40: Obuhvat UPU 11 (crveno) i važeći detaljni plan (plavo)

Urbanistički plan uređenja dijela naselja Marčelji: Marovičino – UPU 12

Unutar obuhvata propisanog urbanističkog plana na snazi je Detaljni plan uređenja dijela radne zone RZ-5 u Marčeljima („Službene novine Primorsko-goranske županije“ broj 23/02 i 15/04). Također, u tijeku je izrada Urbanističkog plana uređenja Marovičino temeljem Odluke o izradi Urbanističkog plana uređenja Marovičino („Službene novine Općine Viškovo“ broj 12/18). Potrebno je dovršiti izradu urbanističkog plana uređenja, te, prema potrebi već tokom izrade uskladiti se s važećim PPUO.

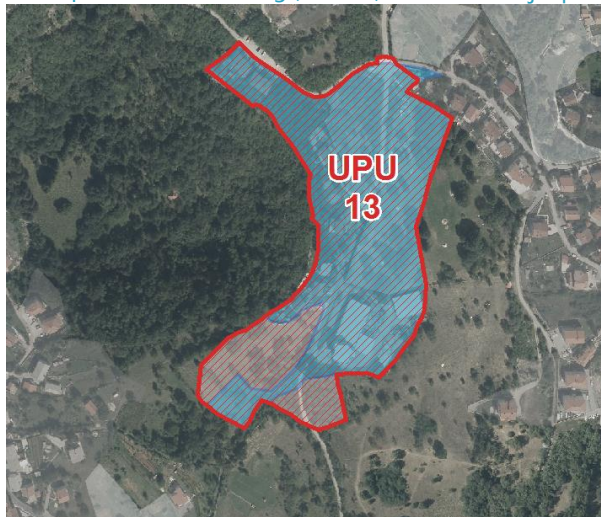
Slika 41: Obuhvat UPU 12 (crveno) i važeći detaljni plan (plavo) te urbanistički plan u izradi (ljubičasto)

Urbanistički plan uređenja dijela naselja Marčelji: Gornji Sroki – UPU 13

Unutar većeg dijela obuhvata propisanog urbanističkog plana uređenja na snazi je Detaljni plan uređenja Ferenčić /DPU 24/ („Službene novine Primorsko-goranske županije“ broj 40/12). Izvršenom izmjenom PPUO izvršene su korekcije granica građevinskog područja. S obzirom da se ne radi o neuređenom dijelu, već o uređenom dijelu, izrada novog urbanističkog plana koji bi obuhvatio i predmetno proširenje nije neophodna.

Slika 42: Obuhvat UPU 13 (crveno) i važeći detaljni plan (plavo) unutar obuhvata

Urbanistički plan uređenja dijela naselja Marčelji: Stara škola Marčelji UPU 14

Na području propisanog UPU-a građevinskog područja naselja Marčelji na snazi je Detaljni plan uređenja rekreacijski centar u Marčeljima („Službene novine Primorsko-goranske županije“ broj 8/05 i „Službene novine Općine Viškovo“ broj 10/19). Predmetni Detaljni plan uređenja obuhvaća šire područje koje se nalazi izvan građevinskog područja. Naime područje je prije donošenja II. IDPPUO Viškovo bilo planirano kao građevinsko područje sportsko rekreacijske namjene, no izvršenom izmjenom izgrađeni dio tog područja priključen je naselju. Prijelaznim i završnim odredbama II. IDPPUO rečeno je da već doneseni DPU ostaje na snazi u dijelu unutar građevinskog područja naselja. Predlaže se izvršiti usklađenje predmetnog Plana s određenim obuhvatom kako ne bi došlo do nedoumica u provedbi. Također, s obzirom na postojeće stanje i nove sadržaje koji su se realizirali (dječji vrtić), predlaže se ispitati mogućnosti drugačijeg uređenja i korištenja predmetnog područja.

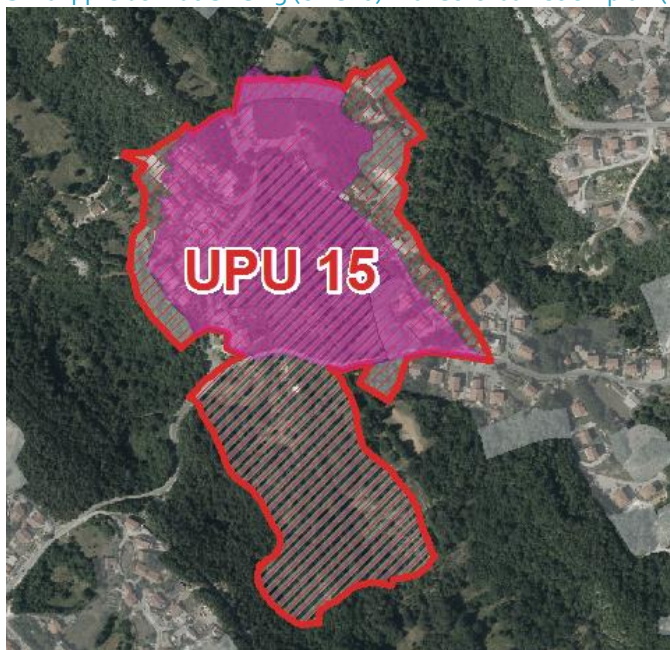
Slika 43: Obuhvat UPU 14 (crveno) i detaljni plan (plavo)

Urbanistički plan uređenja naselja Ronjgi – UPU 15

Unutar većeg dijela obuhvata propisanog urbanističkog plana uređenja na snazi je Urbanistički plan uređenja sportsko-rekreacijske zone i djela naselja u Ronjgima („Službene novine Općine Viškovo“ broj 8/18). Predmetno područje je prije donošenja II. IDPPUO Viškovo bilo planirano kao sportsko-rekreacijska zona te područje zone ugostiteljsko-turističke namjene. Izvršenom izmjenom općinskog plana područje je formirano kao građevinsko područje naselja. S obzirom da propisani UPU obuhvaća neuređene neizgrađene dijelove GP naselja, na dijelu koji nije obuhvaćen važećim UPU-om nije moguće izdavati akte za gradnju novih objekata. Potrebna je izrada propisanog UPU-a, odnosno izmjena važećeg kako bi obuhvatio cijelo područje, te se uskladio s uvjetima II. IDPPUO. Također, s obzirom da su predmetnom urbanističkom planu izričito razlikovani uvjeti za gradnju u građevinskom području naselja od uvjeta za gradnju izvan građevinskog područja i unutar sportsko rekreacijske zone (a koja je izmjenom PPUO Viškovo uključena u GP naselja) preporuča se u budućnosti izvršiti cjelovito usklađenje kako ne bi došlo do nedoumica u provedbi.

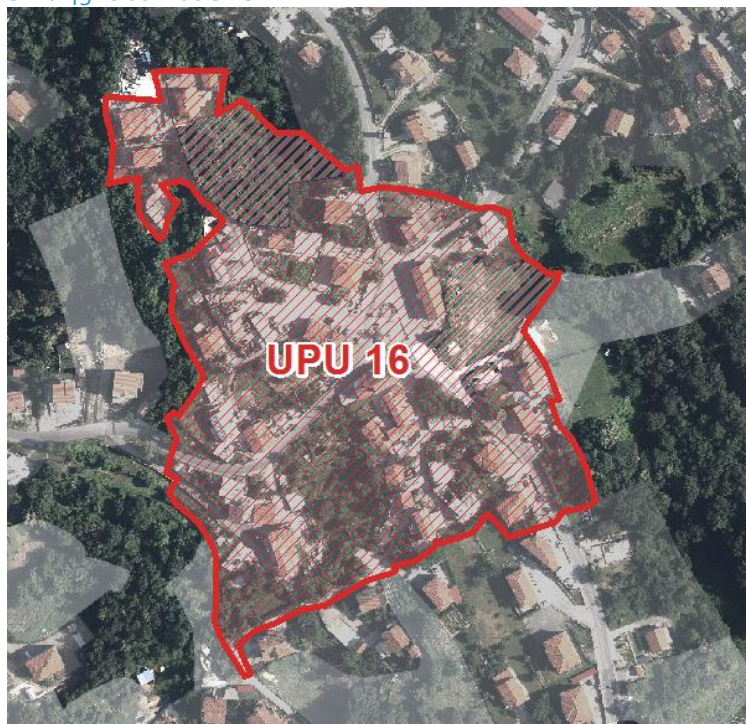
Slika 44: Obuhvat UPU 15 (crveno) i važeći urbanistički plan (ljubičasto)

Urbanistički plan uređenja za urbanu preobrazbu središnjeg dijela naselja Saršoni

Na području propisanog urbanističkog plana nisu izrađeni urbanistički ni detaljni planovi. Potrebna je izrada propisanog Plana kojim se želi formirati središnji dio naselja Saršoni te omogućiti gradnja sadržaja koji su potrebni za centar naselja. S obzirom da se radi o planu određenom za urbanu preobrazbu, do njegovog donošenja nije moguće izdavati lokacijske dozvole i građevinske dozvole za građenje nove građevine. Prilikom pripreme izrade predmetnog plana predlaže se razmotriti i mogućnosti da se obradi i širi obuhvat središta naselja.

Slika 45: Obuhvat UPU 16

Urbanistički plan uređenja dijela naselja Marinići – Dom za starije i nemoćne osobe - UPU 17

Na području propisanog urbanističkog plana na snazi Detaljni plan uređenja zone Doma za starije i nemoćne osobe („Službene novine Primorsko-goranske županije“ broj 22/04). Trenutno nije potrebna izrada izmjene i dopune važećeg Plana.

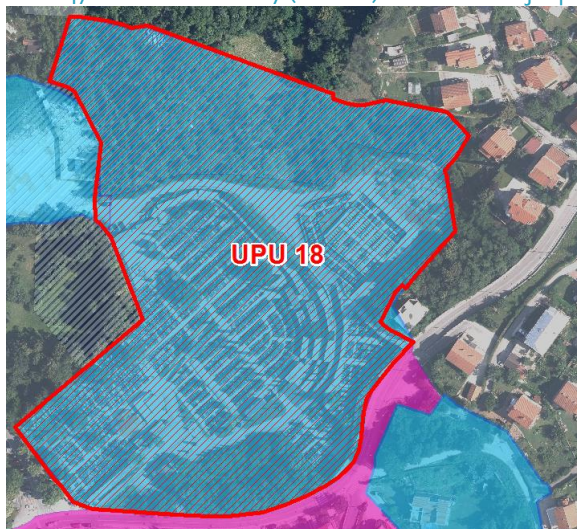
Slika 46: Obuhvat UPU 17 (crveno) i važeći detaljni plan (plavo)

Urbanistički plan uređenja Groblja Viškovo G-1 – UPU 18

Na području propisanog urbanističkog plana uređenja na snazi je Detaljni plan uređenja groblja G-1 („Službene novine Primorsko-goranske županije“ broj 4/12). Izvršenim izmjenama općinskog plana izvršena je minimalna korekcija granice građevinskog područja groblja prema postojećem stanju-izgrađeni objekt priključen je građevinskom području naselja. Preporučljivo je izraditi usklađenje obuhvata važećeg plana. No, uzimajući u obzir čl. 123., stavak 2. Zakona o prostornom uređenju, te da se radi o izgrađenom objektu, izmjena tog plana zbog korekcije granice zone ne ocjenjuje se hitnom, ali potrebno je sagledati u širem kontekstu, uzimajući u obzir razvoj ostalog središnjeg dijela naselja Viškovo i izrade UPU 1. Slijedom navedenog, izmjena može biti i hitna, ovisno o potrebi za realizaciju određenih sadržaja (npr. parking).

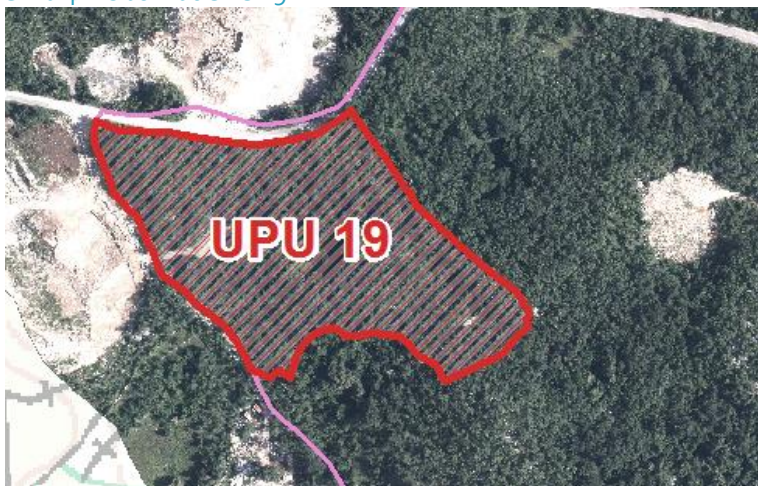
Slika 47: Obuhvat UPU 17 (crveno) i važeći detaljni plan (plavo)

Urbanistički plan uređenja Groblja Čikovina G-2 – UPU 19

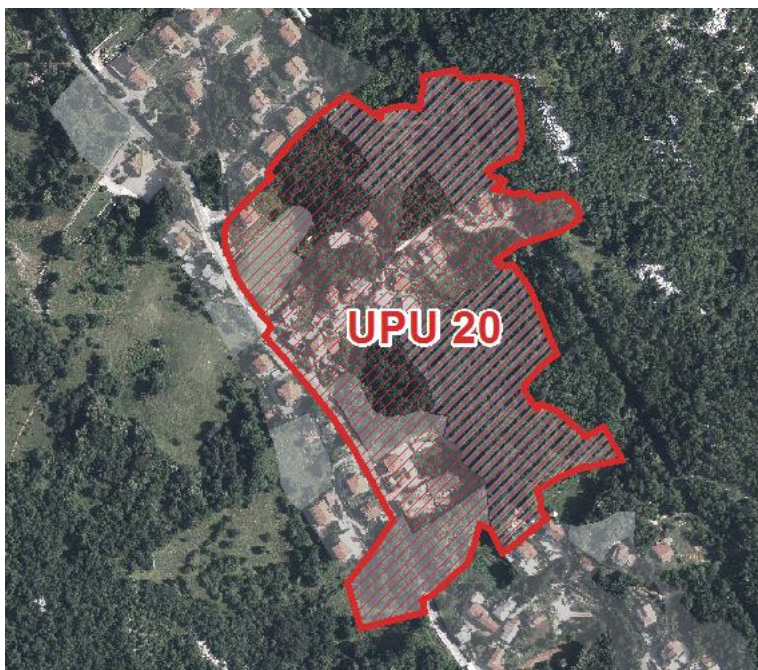
Na području propisanog urbanističkog plana nije izrađen urbanistički ili detaljni plan uređenja. Potrebno je izraditi predmetni UPU, a prije njegove izrade utvrditi stvarne potrebe za površinama groblja, uvažavajući činjenicu da je planiranje groblja propisano i u UPU 11 na području Bujki. Potrebno je razmotriti obje lokacije te odrediti potrebne kapacitete, a potom krenuti u izradu UPU 19 i UPU 11. Realizacija ovog UPU-a je hitna uvažavajući trenutni broj zauzetih ukopnih mjesta na postojećem groblju Viškovo.

Slika 48: Obuhvat UPU 19

Urbanistički plan uređenja dijela naselja Saršoni: Benčani-Skvažići – UPU 20

Na području propisanog urbanističkog plana nije izrađen urbanistički ili detaljni plan uređenja. Potrebno je izraditi predmetni UPU jer obuhvaća i neizgrađene neuređene dijelove građevinskog područja na kojima nije moguće izdavati lokacijske niti građevinske dozvole za gradnju novih objekata do donošenja urbanističkog plana.

Zaključni prijedlog planova koje je potrebno izraditi/izmijeniti

Zaključno na izvršeni prikaz važećih urbanističkih i detaljnih planova uređenja te urbanističkih planova čija je izrada propisana, daje se prijedlog izrade urbanističkih planova prema značaju.

Od najveće važnosti ocjenjuje se izrada sljedećih planova:

- UPU 1 - Urbanistički plan uređenja središnjeg dijela naselja Viškovo
- UPU 11 - Urbanistički plan uređenja dijela naselja Marčelji: Bujki
- UPU 8 - Urbanistički plan uređenja dijela naselja Viškovo i Mladenići (Juraši)

- UPU 16U- urbanistički plan uređenja za urbanu preobrazbu središnjeg dijela naselja Saršoni
- UPU 19 - Urbanistički plan uređenja Groblja Čikovina G-2
- dovršenje izrade svih planova čija je izrada već u tijeku (Tablica 45).

Druga razina važnosti izrade (ili korekcije važećih) ocjenjuje se za sljedeće planove:

- UPU 5 Urbanistički plan uređenja dijela naselja Marinići
- UPU 15 Urbanistički plan uređenja naselja Ronjgi (izmjena važećeg UPUa)
- UPU 20 Urbanistički plan uređenja dijela naselja Saršoni: Benčani-Skvažići
- Detaljni plan uređenja rekreacijski centar u Marčeljima („Službene novine Primorsko-goranske županije“ broj 8/05 i „Službene novine Općine Viškovo“ broj 10/19). (UPU 14 prema II. IDPPUO)
- Detaljni plan uređenja groblja G-1 („Službene novine Primorsko-goranske županije“ broj 4/12 (UPU 18 prema II.IDPPUO)

Treća razina važnosti izrade (ili korekcije važećih) ocjenjuje se za sljedeće planove:

- UPU 6 Urbanistički plan uređenja naselja Marinići - centar
- Urbanistički plan uređenja Radne zone Mariščina K-2 /UPU 3/ („Službene novine Primorsko-goranske županije“ broj 17/12, „Službene novine Općine Viškovo“ broj 16/17, 12/19 i 17/19) (UPU 3 prema II. IDPPUO)
- Urbanistički plan uređenja Radne zone Marinići K-1 /UPU 2/ („Službene novine Primorsko-goranske županije“ broj 17/12) (UPU 2 prema II. IDPPUO)
- Urbanistički plan uređenja osnovne škole Marinići i dijela naselja Blažići („Službene novine Općine Viškovo“ broj 05/16, 12/16- ispravak i 4/19- ispravak) (UPU 4 prema II.IDPPUO)

U slučaju da se stjecajem nekih novih okolnosti pokaže potreba, može se pristupiti izradi izmjena ili izradi novih urbanističkih planova, nevezano za gore navedenu ocjenu potrebe izrade.

4.3 Preporuke mjera i aktivnosti za unaprjeđenje prostornog razvoja

Područje Općine Viškovo je dinamičan prostor u kojemu se isprepliću i sinergijski koriste tradicionalne i suvremene vrijednosti i obilježja, te urbani i ruralni elementi. Ono je gospodarski i turistički razvijeno i prepoznatljivo odredište, sa socijalno osjetljivom i aktivnom zajednicom, koje prati europske trendove razvoja i omogućava osobni i profesionalni rast i razvoj svakom svom mještaniu.

U nastavku su dane preporuke mjera i aktivnosti za daljnje unaprjeđenje prostornog razvoja na temelju prepoznatih potreba, ograničenja i mogućnosti.

Gospodarstvo

U cilju daljnjeg gospodarskog razvoja, potrebno je i dalje ustrajno raditi na unaprjeđenju temeljnih gospodarskih djelatnosti (trgovina, prerađivačka industrija, stručne djelatnosti i građevinarstvo), politici zaštite okoliša te politici obrazovanja mladih za buduća zanimanja i tehnologije, posebice za razvoj poduzetništva i obrtništva.

Predlažu se sljedeće mjere koje bi doprinijele daljnjem razvoju gospodarstva Općine Viškovo:

- Poticanje gospodarskog razvoja i partnerstva
- Daljnji razvoj malog i srednjeg poduzetništva i obrtništva
- Unapređenje postojećih i razvoj novih turističkih sadržaja i usluga
- Sustavno planiranje i upravljanje razvojem gospodarskih zona
- Ulaganje u infrastrukturu i tehnološke procese
- Ulaganje u znanje i osposobljenost ljudskih resursa

Društvene djelatnosti

Izvješćem je utvrđen nedostatak društvenih sadržaja (prvenstveno predškolskog i školskog odgoja), ali i nedostatak društvenih sadržaja izvan središnjeg naselja, odnosno u naseljima pojačanog useljavanja mlađeg stanovništva s djecom. To se naročito odnosi na sadržaje obrazovanja, sporta i zdravstvene zaštite. Potrebno je:

- daljnje uređenje, dogradnja i rekonstrukcija postojećih društvenih sadržaja te realizacija novih,
- nastaviti praćenje stvarnih potreba te ostvarenje standarda iz Prostornog plana, a gdje je to moguće, i višeg standarda opremljenosti društvenim sadržajima
- otvarati nove predškolske i osnovnoškolske ustanove,
- nastaviti realizaciju projekta „Kuća halubajsega zvončara“

Prostorno planiranje

Potreba izrade novih i/ili izmjene i dopune prostornih planova obrađena je u prethodnom poglavlju. Prije izrade prostornih planova užih područja prema utvrđenom prioritetu izrade u poglavlju 4.2. preporuča se izraditi dodatne analize:

- analizu potreba planiranja grobnih mjesta u sklopu groblja Čikovina i groblja u sklopu UPU 11 – Bujki. Analiza treba razmotriti obje lokacije, uzeti u obzir projekcije broja stanovnika, te obvezu i mogućnosti u odnosu na prostor za realizaciju drugih društvenih sadržaja koje treba planirati na predmetnom području u skladu s PPUO Viškovo
- arhitektonsko-urbanističku podlogu za uređenje područja unutar obuhvata UPU 11 – Bujki, kojom će se sagledati cjelovito područje te definirati smještaj svih planiranih sadržaja u skladu s PPUO Viškovo. U analizi uzeti u obzir i planiranu novu prometnicu (spoj cesta ŽC5055 i ŽC5025 (Sroki-Mladenici) zajedno s raskrižjem - spoj na cestu ŽC5205). Predlaže se provođenje javnog arhitektonsko-urbanističkog natječaja.
- arhitektonsko-urbanističku podlogu za uređenje središnjeg dijela naselja Viškovo kojom će se sagledati navedeno područje, preispitati mogućnosti preoblikovanja predmetnog prostora i formiranja novog centra naselja kojim će se stvoriti prostor gdje će se postići ravnoteža između prometnih tokova i potreba za javnim prostorom, pješačkim i zelenim površinama. Predlaže se provođenje javnog arhitektonsko-urbanističkog natječaja.

Infrastruktura

- Razvrstane ceste Općine Viškovo koje prolaze naseljem potrebno je opremiti nogostupom odgovarajuće širine radi povećanja sigurnosti pješačkog prometa a ponajprije djece.
- Rekonstruirati raskrižja na trasi županijske ceste 5025: križanje ŽC 5025 i ŽC 5055, križanje ŽC 5025 i ŽC 5021 te križanje ŽC 5025 i LC 58047
- Razvijati prometnu mrežu sukladno planiranoj u PPUO Viškovo i preporukama „Prostorno prometne studije šireg gravitacijskog područja državne ceste D427“, a prvenstveno realizirati sljedeće projekte:
 - Izgraditi cestu od naselja Mladenići (ŽC5055) do naselja Sroki (ŽC5025) zajedno s raskrižjem Sroki-Mladenići (spoj na ŽC5205).
 - Izmijeniti trasu županijske ceste Ž5021 (Kastav – Viškovo) na dionici ceste u Brnasima.
 - prometno povezivanje sa Kastvom (cesta Viševac-Žegoti)
 - prometno povezivanje Saršoni (Petrolejska cesta) – RZ Marinići
- Nastaviti razvoj biciklističkih i pješačkih puteva
- Realizirati projekte novih lokacija parkirališta
- Kontinuirano ulagati u sustav komunalne infrastrukture s naglaskom na sustav javne odvodnje otpadnih voda
- Proširiti sustav optičke infrastrukture na područje cijele Općine

Zaštita okoliša

- Izrada karte buke i akcijskog plana za županijske ceste ŽC5021 i ŽC5025
- Usvajanje akcijskog plana za zaštitu od buke od prometa na cestama ŽC5021 i ŽC5025
- Graditi kanalizacijsku infrastrukturu u Općini Viškovo s prioritetima izgradnje u područjima III. zone zaštite izvorišta vode za piće (Marinići) i gusto izgrađenih područja (naselje Viškovo)
- Pratiti daljnji razvoj aktivnosti sanacije crne jame Sovjak te lokacije faze o - 1, Etapa A, Podetapa A1 Županijskog centra za gospodarenje otpadom Mariščina.

5 IZVORI PODATAKA

Podatke za izradu ovog Izvješća, sukladno članku 10. Pravilnika dostavila su javnopravna tijela (tijela državne, regionalne (područne) i lokalne razine, ustanove, komunalna i trgovačka društva). Pojedini podaci preuzeti su sa službenih mrežnih stranica te objavljenih dokumenata, studija, publikacija i stručnih podloga. Izvori podataka:

- Dokumentacija JU Zavod za prostorno uređenje PGŽ
- Registar prostornih planova JU Zavod
- Službene novine Općine Viškovo
- Službene novine Primorsko-goranske županije
- GIS baza podataka Općine Viškovo (srpanj 2020.)
- Prostorni plan uređenja Općine Viškovo (SN PGŽ 49/07, 4/12 i SN Općine Viškovo 7/20)
- KD Autotrolej d.o.o., Rijeka
- ŽUC PGŽ
- www.autotrolej.hr
- Turistička karta Općine Viškovo
- HAKOM, HAKOM GIS preglednik
- HOPS .d.o.o.
- HEP ODS – Elektroprimorje Rijeka
- Energo d.o.o. Rijeka
- KD Vodovod i kanalizacija d.o.o.
- Podaci HZZ, Statistika on-line
- Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje (HZMO Zagreb)
- Udruženje obrtnika Viškovo – Kastav – Klana - Jelenje
- FINA, infobiz.fina.hr
- TZ Općine Viškovo
- Ministarstvo financija, proračuni JLS-a
- Upravni odjel za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša Primorsko-goranske županije
- Državni zavod za statistiku (rujan 2019.)
- (Studija prirodnih i krajobraznih vrijednosti Općine Viškovo (za potrebe izrade II. Izmjene i dopune PPUO Viškovo), JU Priroda, svibanj 2018.
- Analiza razvoja javne i društvene infrastrukture na području Općine Viškovo, JU Zavod za prostorno uređenje PGŽ, prosinac 2020 (I. i II. dio)
- <http://www.bioportal.hr/gis/>
- Strateški razvojni program općine Viškovo 2015-2020
- Studija utjecaja na okoliš zahvata sanacije lokacije visoko onečišćene opasnim otpadom (crna točka) "Sovjak" (Oikon, 2015.)
- Dopis KD Čistoća d.o.o. od 12.10.2020. (br. 1827/STP/MBB/2020)
- Dopis EKOPPLUS d.o.o. od 13.10.2020. (br. 2010-1387/SD)
- Akcijski plan za poboljšanje kvalitete zraka s obzirom na sumporovodik (DLS d.o.o, svibanj 2020.)
- Rješenje Ministarstva zaštite okoliša i prirode klasa: UP/I351-03/15-02/33, ur.br.:517-06-2-1-1-16-16 od dana 11.sječnja 2016 za namjeravani zahvat- sanacija lokacije visoko onečišćene opasnim otpadom (crna točka "Sovjak" u općini Viškovo)

- Rješenje o okolišnoj dozvoli Ministarstva zaštite okoliša i prirode klasa: UP/I351-03/14-02/37, ur.br.:517-03-1-3-19-46 od dana 08. kolovoza 2019 za postrojenje- novo postrojenje Županijski centar za gospodarenje otpadom Primorsko goranske županije "Mariščina".
- Procjena rizika od velikih nesreća – Općina Viškovo (DLS d.o.o., listopad 2020.)
- Procjena ugroženosti stanovništva, materijalnih i kulturnih dobara te okoliša za od katastrofa i velikih nesreća Općinu Viškovo (DLS d.o.o., 2014.)
- Analiza stanja sustava civilne zaštite na području Općine Viškovo za 2017., 2018., 2019. godinu
- Izveštće Općine Viškovo o provedbi plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za 2017, 2018. i 2019. godinu
- Izveštće o provedbi plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za 2017, 2018. i 2019. godinu na području Primorsko-goranske županije
- Nastavni zavod za javno zdravstvo PGŽ- Izveštće o kvaliteti zraka na postaji Viševac za 2017., 2018., i 2019. godinu
- Nastavni zavod za javno zdravstvo PGŽ- Izveštće o kvaliteti zraka na postaji Mariščina za 2017., 2018., i 2019. godinu
- Izveštće o lokacijama i količinama odbačenog otpada te troškovima uklanjanja odbačenog otpada na području Općine Viškovo u 2017. i 2019. godini
- Strategija razvoja Urbane aglomeracije Rijeka 2016.-2020., veljača 2016. (sažetak)
- Strateški okvir razvoja turizma Općine Viškovo, 2009. godine.
- Strateški razvojni program Općine Viškovo 2015.-2020., prosinac 2016.
- Kakvoća vode na korespondentnim izvorima Mlaka, Zvir I, Pod Jelšun i Cerovica u gradu Rijeci, te u jezercu Kapitovac u Općini Viškovo u 2017., 2018. i 2019. godini
- https://www.kdvik-rijeka.hr/eu_projekti/Aglomeracija_Rijeka
- http://www.fzoeu.hr/hr/zastita_okolisa/zastita_okolisa/sanacija_jame_sovjak/

6 POPIS SLIKA

Slika 1: Hipsometrijska obilježja Općine Viškovo	10
Slika 2: Prikaz prostorne cjeline Riječki prsten u Sustavu razvojnih središta	13
Slika 3: Prostorne cjeline na području Općine Viškovo određene u II. IDPPUO Viškovo	16
Slika 4: Sastavnice mehaničkog kretanja stanovništva Općine Viškovo od 2014. do 2019. godine	20
Slika 5: Sastavnice prirodnog kretanja stanovništva Općine Viškovo od 2014. do 2019. godine	21
Slika 6: Poslovna zona Marinići K-1	29
Slika 7: Poslovna zona Marinići K-1.....	29
Slika 8: Poslovna zona Mariščina K-2	30
Slika 9: Groblje Viškovo planske oznake G-1	31
Slika 10: Groblje Čikovina planske oznake G-2	32
Slika 11: Građevinsko područje za gospodarenje otpadom Ožcgo Mariščina.....	32
Slika 12: Prirodne površine na području Općine Viškovo	34
Slika 13: Zona Mavri	50
Slika 14: Županijska cesta 5215, pogled u smjeru čvora Rujevica	64
Slika 15: Kružno raskrižje "Halubjan"	64
Slika 16: Nova kružna raskrižja Marinići 1 i Marinići 2	65
Slika 17: Kružno raskrižje ŽC5017 i ŽC5055.....	66
Slika 18: Sanacija ceste u Petrcima.....	67
Slika 19: Raskrižje ŽC5025 i LC58047.....	67
Slika 20: Cestovna infrastruktura – postojeće stanje	69
Slika 21: Shema autobusnih linija	70
Slika 22: Bike-sharing stanica Milohovo	71
Slika 23: Shema lokalnih biciklističkih staza	72
Slika 24: Dostupnost širokopojasnog interneta (bez pokretnih mreža) Općina Viškovo	74
Slika 25: Transport i distribucija plina.....	76
Slika 26: Vodovodna infrastruktura.....	78
Slika 27: Zaštita prirodnih vrijednosti, krajobraza i kulturne baštine prema PPUO Viškovo.....	89
Slika 28: Loakcije olfaktometrijskih ispitivanja 2019.g.	94
Slika 29: Prikaz zona sanitarne zaštite izvorišta vode za piće	96
Slika 30: Obuhvat UPU 1 (crveno) i važeći detaljni planovi (plavo) i urbanistički plan (ljubičasto) unutar obuhvata propisanog UPU-a.....	132
Slika 31: Obuhvat UPU 2 (crveno) i važeći detaljni (plavo) i urbanistički (ljubičasto) planovi unutar obuhvata	134
Slika 32: Obuhvat UPU 3 (crveno) i važeći urbanistički (ljubičasto) plan unutar obuhvata.....	134
Slika 33: Obuhvat UPU 4 (crveno) i urbanistički (ljubičasto) plan unutar obuhvata	135
Slika 34: Obuhvat UPU 5	135
Slika 35: Obuhvat UPU 6	136
Slika 36: Obuhvat UPU 7 (crveno) i važeći detaljni (plavo) i urbanistički (ljubičasto) planovi unutar obuhvata	136
Slika 37: Obuhvat UPU 8 (crveno) i važeći detaljni (plavo) i urbanistički (ljubičasto) planovi unutar obuhvata	137
Slika 38: Obuhvat UPU 9 (crveno) i važeći detaljni (plavo) plan unutar obuhvata	137

Slika 39: Obuhvat UPU 10 (crveno) i važeći detaljni (plavo) plan unutar obuhvata	138
Slika 40: Obuhvat UPU 11 (crveno) i važeći detaljni plan (plavo)	138
Slika 41: Obuhvat UPU 12 (crveno) i važeći detaljni plan (plavo) te urbanistički plan u izradi (ljubičasto).....	139
Slika 42: Obuhvat UPU 13 (crveno) i važeći detaljni plan (plavo) unutar obuhvata	139
Slika 43: Obuhvat UPU 14 (crveno) i detaljni plan (plavo)	140
Slika 44: Obuhvat UPU 15 (crveno) i važeći urbanistički plan (ljubičasto)	141
Slika 45: Obuhvat UPU 16	142
Slika 46: Obuhvat UPU 17 (crveno) i važeći detaljni plan (plavo)	142
Slika 47: Obuhvat UPU 17 (crveno) i važeći detaljni plan (plavo).....	143
Slika 48: Obuhvat UPU 19.....	144

7 POPIS TABLICA

Tablica 1: Planirane minimalne funkcije naselja prema II. IDPPUO.....	16
Tablica 2: Sastavnice kretanja i procjena ukupnog broja stanovnika Općine Viškovo u razdoblju od 01.04.2011. do 31.12.2019.	18
Tablica 3: Sastavnice kretanja stanovništva od 2017. do 2019. godine i procjena broja stanovnika u naseljima Općine Viškovo za 2019. godinu.....	22
Tablica 4: Odabrani pokazatelji biološkog sastava stanovništva Općine Viškovo 2011. godine .	23
Tablica 5: Prikaz prostornih pokazatelja planirane namjene površina prema PPUO	24
Tablica 6: Iskaz površina i izgrađenosti građevinskih područja naselja (po izdvojenim dijelovima GP naselja i ukupno)	26
Tablica 7: Gustoća naseljenosti – broj stanovnika (procjena za 2019.g.) na hektar izgrađenog građevnog područja.....	26
Tablica 8: Izdvojena građevinska područja izvan naselja	28
Tablica 9: Zaposleni u pravnim osobama (stanje 31. ožujka) i ukupan broj zaposlenih (godišnji prosjek), 2015.-2020.	34
Tablica 10: Kretanje broja zaposlenih prema vrsti zaposlenja, zadnji dan mjeseca, 2020. godina	35
Tablica 11.: Glavni financijski pokazatelji poduzetnika ostvarenih u djelatnosti G, Viškovo, 2015 – 2020.	39
Tablica 12: Glavni financijski pokazatelji poduzetnika ostvareni u djelatnosti C, Viškovo, 2015. – 2020.	40
Tablica 13: Glavni financijski pokazatelji poduzetnika ostvareni u djelatnosti F, Viškovo, 2015. – 2020.	40
Tablica 14: Glavni financijski pokazatelji poduzetnika ostvareni u djelatnosti M, Viškovo, 2015. – 2020.	41
Tablica 15: Ostvareni udjeli poduzetnika općine Viškovo u ukupnim pokazateljima poduzetnika PGŽ, 2020.....	42
Tablica 16: Financijski rezultati gospodarstva na području općine Viškovo za razdoblje 2017. – 2019. (djelatnosti SVE, iznosi u 000 kn).....	43
Tablica 17: Ukupni rezultati poslovanja trgovačkih društava na području općine Viškovo od 2017. – 2020. (u 000 kn).....	44

Tablica 18: Broj obrtnika na području općine Viškovo po djelatnostima u razdoblju od 2017. do 2020.....	46
Tablica 19.: Broj ostvarenih dolazaka i noćenja na području općine Viškovo u razdoblju 2017.-2020.....	48
Tablica 20.: Pokazatelji društveno-gospodarskog razvoja na razini odabranih JLS PGŽ, 2014.-2016.....	51
Tablica 21.: Prihodi proračuna Općine Viškovo u razdoblju 2017-2020.....	52
Tablica 22.: Struktura prihoda poslovanja Općine Viškovo po godinama.....	52
Tablica 23.: Rashodi proračuna Općine Viškovo u razdoblju 2017-2020.....	53
Tablica 24.: Struktura rashoda poslovanja Općine Viškovo po godinama.....	53
Tablica 25: Izvršenje kapitalnih projekata Općine Viškovo u razdoblju 2017.-2020.....	53
Tablica 26: Kapacitei dječjih vrtića po prostornim cjelinama.....	57
Tablica 27: Ostvarenost planiranih sadržaja prema PPUO Viškovo.....	61
Tablica 28: Javne ceste na području općine.....	63
Tablica 29: Javna parkirališta.....	68
Tablica 30: Autobusne linije općine Viškovo.....	71
Tablica 31: Popis baznih postaja i antenskih prihvata za razdoblje od 2017. do 2020. godine	73
Tablica 32: Prijenosna električna mreža na području općine.....	74
Tablica 33: Distributivna električna mreža.....	75
Tablica 34: Dinamika izgradnje distributivnog plinovoda.....	75
Tablica 35: Potrošnja vode na području Općine Viškovo u predmetnom razdoblju.....	77
Tablica 36: Količine komunalnog otpada prikupljene na području Općine Viškovo i predane na daljnje zbrinjavanje u periodu od 2017.g. do 2020.g.....	81
Tablica 37: Količine vrijednih vrsta otpada prikupljene na području Općine Viškovo i predane ovlaštenim koncesionarima.....	81
Tablica 38: Količine prikupljenog otpada u Reciklažnom dvorištu Viškovo.....	82
Tablica 39: Područja prirodnih vrijednosti određenih u PPUO Viškovo.....	85
Tablica 40: Krajobrazno vrijedna područja određena u PPUO Viškovo.....	86
Tablica 41: Kulturna dobra na području Općine Viškovo.....	87
Tablica 42: Prikaz rezultata mjerenja kakvoće zraka na postaji Viševac u razdoblju od 2017-2020.godine.....	91
Tablica 43: Prikaz rezultata mjerenja kakvoće zraka na postaji Mariščina u razdoblju od 2017-2020.godine (NZZJZ PGŽ).....	92
Tablica 44: Popis prostornih planova koji su bili na snazi na području Općine Viškovo u promatranom razdoblju.....	107
Tablica 45: Planovi koji su u izradi na području Općine na dan 31.12.2020. godine.....	109
Tablica 46: Pregled ostvarenosti prepoznatih potreba izrade novih i/ili izmjena postojećih prostornih planova iz Izveštća o stanju u prostoru Općine Viškovo za razdoblje od 2012. do 2016.g.....	115
Tablica 47: Pregled ostvarenosti preporuka mjera i aktivnosti za unaprjeđenje prostornog razvoja određenih u Izveštću o stanju u prostoru Općine Viškovo za razdoblje od 2012. do 2016.g. - GOSPODARSTVO.....	116
Tablica 48: Pregled ostvarenosti preporuka mjera i aktivnosti za unaprjeđenje prostornog razvoja određenih u Izveštću o stanju u prostoru Općine Viškovo za razdoblje od 2012. do 2016.g. – ZAŠTITA OKOLIŠA.....	117

Tablica 49: Pregled ostvarenosti preporuka mjera i aktivnosti za unaprjeđenje prostornog razvoja određenih u Izveštću o stanju u prostoru Općine Viškovo za razdoblje od 2012. do 2016.g. – DRUŠTVENE DJELATNOSTI	119
Tablica 50: Pregled ostvarenosti preporuka mjera i aktivnosti za unaprjeđenje prostornog razvoja određenih u Izveštću o stanju u prostoru Općine Viškovo za razdoblje od 2012. do 2016.g. – IZGRAĐENOST	120
Tablica 51: Pregled ostvarenosti preporuka mjera i aktivnosti za unaprjeđenje prostornog razvoja određenih u Izveštću o stanju u prostoru Općine Viškovo za razdoblje od 2012. do 2016.g. – INFRASTRUKTURA	121
Tablica 52: Pregled ostvarenosti preporuka mjera i aktivnosti za unaprjeđenje prostornog razvoja određenih u Izveštću o stanju u prostoru Općine Viškovo za razdoblje od 2012. do 2016.g. – PROVEDBA DOKUMENATA PROSTORNOG UREĐENJA	123
Tablica 53: Realizirani projekti Općine u razdoblju 2017.g. – 2020.g. koji se odnose na realizaciju u prostoru (gradnja, postavljanje i sl.)	123
Tablica 54: Realizirani projekti Općine u razdoblju 2017.g. – 2020.g. koji se odnose na izradu dokumentacije, pripremu projekata, ugovaranje i sl.	125
Tablica 55: Popis urbanističkih planova propisanih u II: IDPPUO Viškovo	130

8 POPIS GRAFIKONA

Grafikon 1: Registrirana nezaposlenost u Općini Viškovo 2015.-2020. (stanje na dan 31.prosinac)	36
Grafikon 2: Nezaposleni u Općini Viškovo prema spolu, 2015-2020.	37
Grafikon 3: Struktura ukupnih prihoda poduzetnika prema područjima djelatnosti NKD-a, Viškovo, 2019.....	38
Grafikon 4: Broj obrtnika, Općina Viškovo, 2017-2020.	45
Grafikon 5: Struktura obrtnika po cehovima, Viškovo, 2017.	46
Grafikon 6.: Struktura dolazaka i noćenja turista prema rezidentnosti turista, Viškovo, 2017. i 2020.....	48
Grafikon 7: Smještajni kapaciteti na području općine Viškovo, 2017. - 2020.	49
Grafikon 8: Stanje kolnika na javnim cestama	68
Grafikon 9. Brzine interneta širokopojasne mreže (kućanstva)	73
Grafikon 10: Prikaz broja izdanih akata za područje Općine Viškovo u razdoblju 01.01.2017.-31.12.2020. godine:	110
Grafikon 11: Prikaz broja rješenja o izvedenom stanju (legalizaciji objekata) za područje Općine Viškovo u razdoblju 01.01.2017.-31.12.2020. godine:.....	111

9 POPIS KRATICA

BDP – Bruto domaći proizvod

DPU – Detaljni plan uređenja

DZS – Državni zavod za statistiku

FINA – Financijska agencija

GIS – Geoinformacijski sustav

GP – građevinsko područje

HAKOM – Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti

HEP ODS – Hrvatska elektroprivreda - Operator distribucijskog sustava

HZMO - Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje

HZZ – Hrvatski zavod za zapošljavanje

ISPU – Informacijski sustav prostornog uređenja

LAG – Lokalna agencijska grupa

MBO – Mehaničko-biološka obrada

MCS – Mercalli-Cancani-Siebergova ljestvica

MRS – Mjerno redukcijaska stanica

NEM – Nacionalna ekološka mreža

NZZJZ – Nastavni zavod za javno zdravstvo

PP PGŽ – Prostorni plan Primorsko-goranske županije

PPUO – Prostorni plan uređenja općine

PGŽ – Primorsko-goranska županija

RGFI - Registar godišnjih financijskih izvještaja

SN – Službene novine

UA – Urbana aglomeracija

UPU – Urbanistički plan uređenja

ŽCGO – Županijski centar za gospodarenje otpadom

II. IDPPUO – druga izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja Općine Viškovo (SN Općine Viškovo br. 7/20)